Jaarstukken 2019

Jaarverslag 2019

Gemeente Woudenberg

Gemeente Woudenberg

GEMEENTE WOUDENBERG

Inhoudsopgave jaarverslag 2019

PROGRAMMAVERANTWOORDING EN PARAGRAFEN	Bladzijde
Inleiding (inclusief eindcijfers rekening 2019)	1
* Samenvatting resultaat	1
* Samenstelling resultaat	3
* Voorstel resultaatbestemming 2019 (te verwerken in 2020)	3
* Financieringspositie	4
* Gebeurtenissen na balansdatum	4
Vaststelling jaarrekening	5
Overzicht baten en lasten 2019	6
Leeswijzer jaarverslag	7
Programma's	
1 – Samenleving	9
2 – Leefomgeving	21
3 – Veiligheid	30
4 – Ruimte, wonen en ondernemen	40
5 – Dienstverlening	50
6 – Algemene dekkingsmiddelen	63
Paragrafen	
Paragrafen algemeen	73
A – Lokale heffingen	75
B – Weerstandsvermogen en risicobeheersing	84
C – Onderhoud kapitaalgoederen	89
D – Financiering	96
E – Bedrijfsvoering	103
F – Verbonden partijen	107
G – Grondbeleid	116
Programma-indeling	129
Jaarrekening	
Beknopt exploitatieoverzicht over 2019	133
Verschillenanalyse 2019	135
Balans per 31 december 2019	139
Toelichtingen	
* Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	142
* Toelichting op de balans per 31 december 2019	145
Bijlagen	
* Brutoverloop reserves	158
* Brutoverloop voorzieningen	167
* Autorisatie reserves	172
* Bijlage exploitatiecijfers volgens uniforme taakvelden	175
* Bijlage berekening Wet Normering Topinkomens (WNT)	179
* Bijlage specificatie incidentele baten en lasten	180
* Bijlage rechtmatigheidsanalyse begrotingsoverschrijdingen	182
* Bijlage verplichte prestatie-indicatoren	184
* SiSa-bijlage	
Controleverklaring	

INLEIDING (INCLUSIEF EINDCIJFERS) JAARREKENING 2019

1. Samenvatting resultaat

Hierbij bieden wij u het jaarverslag 2019 aan. Met dit document legt het college verantwoording af over het in het jaar 2019 gevoerde beleid en beheer. **De jaarrekening 2019 sluit, inclusief mutaties reserves, met een nadelig resultaat van € 666.720, de jaarrekening over 2018 sloot met een nadelig resultaat van € 294.000.**
De laatste raming, de financiële najaarsrapportage 2019 gaf een nadelig resultaat van € 435.000. Het resultaat van de jaarrekening is € 232.000 nadeliger dan geraamd.

Onder punt 2, berekening resultaat geven wij een beknopte analyse van de belangrijkste financiële feiten welke het verschil tussen het geraamde saldo van de financiële najaarsrapportage en de jaarrekening veroorzaakten.
Het nadelig resultaat kwam per saldo tot stand door het resultaat uit normale bedrijfsvoering van € 2.311.000 nadelig, een positief saldo uit het grondbedrijf van € 328.000 en een totaal aan incidentele baten en lasten van € 275.000 nadelig. Hiernaast werd een bedrag van € 1.391.000 aan de reserves toegevoegd en een bedrag van € 2.982.000 aan de reserves onttrokken. Per saldo geeft dit een negatief resultaat van € 667.000.

Over 2019 heeft er een winstneming plaats gevonden vanuit de grondexploitatie Amalialaan van € 150.000. Daarnaast is de voorziening voor het tekort grondexploitatie Nijverheidsweg met € 60.000 verhoogd en is de voorziening voor het tekort grondexploitaties Spoorzone A2 en B verlaagd met € 32.000. Per saldo is er € 122.000 toegevoegd aan de algemene reserve grondbedrijf (conform raadsbesluit mei 2020).

Het negatieve resultaat van € 667.000 is voor een belangrijk deel veroorzaakt door afrekening van kosten op het sociaal domein 2017 en 2018 en extra verplichte toevoegingen aan pensioen- en wachtgeldvoorzieningen van (oud-) wethouders.

Onderstaand geven wij in hoofdlijnen een specificatie van de resultaatbepaling over 2019 met vergelijkende cijfers over 2018, alsmede een korte toelichting op de incidentele baten en lasten 2019. In de incidentele baten en lasten zijn onder andere een aantal afrekeningen over eerdere boekjaren verwerkt, welke echter niet meer in de desbetreffende boekjaren verwerkt konden worden.

Het resultaat is als volgt opgebouwd:

	Jaar 2019	**Jaar 2018**
Resultaatbepaling		
Saldo van baten en lasten uit de normale bedrijfsvoering	2.311.000 N	2.476.000 N
Saldo van baten en lasten uit het grondbedrijf	328.000 V	16.000 V
Buitengewone baten en lasten	275.000 N	197.000 V
Saldo voor resultaatbestemming	**2.258.000 N**	**2.263.000 N**
Resultaatbestemming		
Mutaties in reserves		
Totaal stortingen in reserves	1.391.000 N	2.610.000 N
Totaal onttrekkingen uit reserves	2.982.000 V	4.579.000 V
Saldo na resultaatbestemming	**667.000 N**	**294.000 N**

Specificatie incidentele baten en lasten / afrekeningen vorige dienstjaren

Buitengewone lasten	
Bijdrage Koningsdag Amersfoort	8.000 N
St sociale wijkteams Amersfoort, kosten kenniswerkplaatsen 2018	4.000 N
Sociaal domein, afrekening 2017	264.000 N
Sociaal domein, afrekening 2018	36.000 N
Suppletie aangifte belastingdienst 2015-2019 (verlegde BTW)	20.000 N

Bijdrage in kosten noodzakelijke verhuizing gezin	15.000 N
Afboeking aankoop Laagerfseweg 45	284.000 N
Afvalverwijdering, afrekening ROVA oude jaren	16.000 N
Afvalverwijdering, afrekening AVU 2018	20.000 N
Herziening voorzieningen pensioen- en wachtgeld oud-wethouders	229.000 N
Diverse kosten	10.000 N
Totaal buitengewone lasten	**906.000 N**
Buitengewone baten	
Diverse stichtingen, afrekening subsidie 2018	21.000 V
Vermindering VBP 2016-2018	232.000 V
Verkoop parkeerplaats De Nort	93.000 V
Algemene uitkering, eenmalige uitkering Energieloket en Transitievisie	227.000 V
Algemene uitkering, bijstellingen 2017 - 2018	58.000 V
Totaal buitengewone baten	**631.000 V**
Saldo buitengewone lasten en baten	**275.000 N**

Exploitatieopzetten grondbedrijf

In mei 2020 zijn de grondexploitaties van het Groene Woud, Amalialaan, Spoorzone A2, Spoorzone B, Hoevelaar fase 1 en Nijverheidsweg herzien.
De exploitatieopzetten laten de volgende resultaten zien:

* Complex Het Groene Woud	16.553	voordelig
* Complex Amalialaan	2.475.873	voordelig
* Complex Hoevelaar fase 1	967.813	voordelig
* Complex Nijverheidsweg	149.143	nadelig
* Complex Spoorzone A2	204.159	nadelig
* Complex Spoorzone B	66.642	nadelig

EINDCIJFERS

EINDIJFERS REKENING VAN BATEN EN LASTEN 2019	
LASTEN (inclusief toevoegingen aan de reserves)	44.468.151
BATEN (inclusief onttrekkingen aan de reserves)	43.801.431
NADELIG REKENINGSALDO	666.720

2. Samenstelling resultaat

In de financiële najaarsrapportage was rekening gehouden met een nadelig resultaat van € 435.000. De jaarrekening sluit met een nadelig resultaat van € 667.000.

Saldo jaarrekening 2019	667.000	N
Saldo begroting na wijziging (financiële najaarsrapportage 2019)	435.000	N
Te analyseren verschil werkelijk ten opzichte van begroot	232.000	N

De grotere verschillen op product (groep) zijn:

	Nadelig	Voordelig
Versterking burgerkracht en basis zorgvoorzieningen		72.000
Nabije en lichte ondersteuning door sociaal team en loket		326.000
Specialistisch aanbod	358.000	
Afvalverwerking en inzameling	41.000	
Riolering		40.000
Ruimtelijke ordening	38.000	
Grondexploitaties	541.000	
Duurzame samenleving		24.000
Basisregistraties		39.000
Bestuur	246.000	
Vastgoed	20.000	
Overhead (bedrijfsvoering)		356.000
Belastingen	21.000	
Algemene uitkering	61.000	
Algemene uitkering (energieloket en transitievisie)		227.000
Overig		10.000
	1.326.000	1.094.000

3. Voorstel resultaatverdeling 2019 (te verwerken in 2020)

Het nadelig resultaat over 2019 bedraagt € 666.720. Het college van burgemeester en wethouders vraagt aan de raad dit saldo als volgt te dekken:

Onttrekking algemene reserve	€	799.931	V
Onttrekking algemene reserve (aanvullende tekort afval)	€	93.890	V
Toevoeging reserve duurzaamheid *	€	227.101	N
Totaal	€	666.720	V

* Via het gemeentefonds (decembercirculaire 2019) is incidenteel geld binnengekomen van het rijk voor duurzaamheid. Het college stelt voor deze gelden voorlopig in de reserve duurzaamheid te parkeren.

4. Financieringspositie

De financieringspositie van de gemeente geeft per 31 december 2019 het volgende beeld (bedragen in € 1.000):

	2019	2018
A. Vaste activa / voorraden		
• Immateriële vaste activa	35	28
• Materiële vaste activa	22.422	23.061
• Financiële vaste activa	2.451	2.501
• Voorraden (gronden)	12.550	11.537
Totaal	37.458	37.127
B. Financiering met eigen en vreemd vermogen		
• Reserves	9.252	11.137
• Saldo jaarrekening	-/- 667	-/-294
• Voorzieningen	7.742	7.073
• Opgenomen langlopende leningen	18.127	13.573
Totaal	34.454	31.489
Financieringstekort (A-B)	3.004	5.638
Financieringsoverschot (B-A)		

Het financieringstekort is ten opzichte van 2018 afgenomen. De vaste activa is licht gedaald en de voorraden zijn licht gestegen ten opzichte van 2018. Daarentegen is de financieringszijde flink toegenomen als gevolg van meer langlopende geldleningen.

5. Gebeurtenissen na balansdatum

COVID-19 virus

Het COVID-19 (corona) virus heeft geen financiële gevolgen voor de jaarrekening 2019. Wel heeft het COVID-19 virus gevolgen voor de financiën van 2020 vanwege de maatschappelijke impact. Dit is dan ook een gebeurtenis na balansdatum die niets zegt over de situatie op balansdatum maar wel iets zegt over de situatie na balansdatum en voordat de jaarstukken worden vastgesteld. Gezien de grote impact van het COVID-19 virus waarvan de financiële effecten onzeker (maar materieel) kunnen zijn, wordt deze gebeurtenis na balansdatum kort toegelicht bij de inleiding van de jaarrekening 2019.

De impact van het coronavirus zal in 2020 in de diverse financiële documenten geactualiseerd in beeld worden gebracht en worden voorgelegd aan de raad.

Vaststellingsbesluit

De raad van de gemeente Woudenberg

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 2 juni 2020

gelet op artikel 198 van de Gemeentewet en artikel 24 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten;

Besluit:

De jaarrekening 2019 als volgt vast te stellen:

Exploitatie 2019

• Lasten	€ 44.468.151
• Baten	€ 43.801.431
• Nadelig rekeningsaldo	**€ 666.720**

Balans 2019

• Activa	€ 41.787.393
• Passiva	€ 41.787.393

Het nadelig rekeningsaldo 2019 ad. € 666.720 als volgt te dekken:

• Onttrekking algemene reserve	€ 799.931
• Onttrekking algemene reserve (aanvullend tekort afval)	€ 93.890
• Toevoeging reserve duurzaamheid	€ -227.101
Totaal	€ 666.720

Vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 2 juli 2020.

K. Wiesenekker
raadsgriffier

T. Cnossen
voorzitter

OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN OVER HET JAAR 2019 IN DE JAARREKENING

	Raming begrotingsjaar voor wijziging			Raming begrotingsjaar na wijziging			Realisatie begrotingsjaar		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Groot totaal	37.290	37.290	0	40.249	40.249	0	44.468	44.468	0
Samenleving	12.789	1.916	10.873	13.575	2.008	11.567	13.499	1.972	11.527
Leefomgeving	3.817	2.561	1.256	4.556	2.782	1.774	4.718	2.917	1.801
Veiligheid	921	0	921	927	0	927	935	2	933
Ruimte, wonen en ondernemen	12.062	12.113	51-	12.430	12.082	348	17.045	16.155	890
Bestuur en dienstverlening	1.242	196	1.046	1.439	196	1.243	1.790	189	1.601
Totaal Programma's	**30.831**	**16.786**	**14.045**	**32.927**	**17.068**	**15.859**	**37.987**	**21.235**	**16.752**
Lokale heffingen	0	2.652	2.652-	0	2.690	2.690-	1	2.670	2.669-
Algemene uitkeringen	0	14.986	14.986-	0	15.911	15.911-	0	16.078	16.078-
Treasury	136	172	36-	109	180	71-	109	173	64-
Totaal Algemene dekkingsmiddelen	**136**	**17.810**	**17.674-**	**109**	**18.781**	**18.672-**	**110**	**18.921**	**18.811-**
Overhead	4.240	897	3.343	5.038	449	4.589	4.636	518	4.118
Heffing VPB	78	0	78	61-	0	61-	121-	0	121-
Onvoorzien	0	0	0	416	110	306	465	145	320
Totaal Overige	**4.318**	**897**	**3.421**	**5.393**	**559**	**4.834**	**4.980**	**663**	**4.317**
Resultaatbepaling	2.005	1.862	143	1.820	3.406	1.586-	1.391	2.982	1.591-
Totaal Mutaties reserves	**2.005**	**1.862**	**143**	**1.820**	**3.406**	**1.586-**	**1.391**	**2.982**	**1.591-**
Gerealiseerde resultaat	0	65.421-	65.421	0	435	435-	0	667	667-
Totaal Resultaat	**0**	**65-**	**65**	**0**	**435**	**435-**	**0**	**667**	**667-**

Leeswijzer Jaarverslag

Wettelijk kader

Dit is het jaarverslag 2019 van de gemeente Woudenberg. Het jaarverslag is een uitvloeisel van de Wet Dualisering Gemeentebestuur en is tevens opgenomen in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Het BBV schrijft de gemeente de indeling van het jaarverslag voor. Het jaarverslag van de gemeente Woudenberg is daarom als volgt ingedeeld:

Jaarverslag	- Programmaverantwoording - Paragrafen - Balans in € 1.000 - Toelichting op de balans - Diverse bijlagen - Accountantsverklaring
Jaarrekening	- Balans - Toelichting Balans - Analyse verschillen werkelijke en raming bedragen - Programmarekening - Diverse bijlagen

Leeswijzer

Wat vindt u waar in dit jaarverslag? Wij geven u een korte toelichting op de inhoudsopgave:

Inleiding	In de inleiding geven we aan hoe het resultaat tot stand is gekomen. Daarnaast wordt een analyse gegeven van het werkelijke resultaat 2019 ten opzichte van het geraamde resultaat bij de financiële najaarsrapportage 2019. Tot slot wordt een voorstel tot dekking van het nadelige resultaat over 2019 gedaan.
Programma's	De kern van het jaarverslag vormen vijf programma's. Hierin worden per programma de drie W-vragen beantwoord: Wat wilden we bereiken? Wat hebben we daarvoor gedaan? Wat heeft het gekost?
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	De programma's leveren een negatief resultaat op (de lasten zijn hoger dan de baten). Daartegenover staan de algemene dekkingsmiddelen die worden gevormd door de algemene uitkering, de gemeentelijke belastingen en uitkering van dividenden. Aan het resultaat van deze posten wordt in dit hoofdstuk aandacht besteed. Daarnaast wordt een verantwoording gegeven over de overige posten die niet in een beleidsinhoudelijk programma zijn opgenomen.
Paragrafen	Een aantal financiële aspecten in de jaarrekening gaat over de programma's heen. Deze komen terug in de zeven voorgeschreven paragrafen. Een voorbeeld hiervan is de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen. De onderhoudslasten zijn verspreid over alle programma's en worden in de paragraaf toegelicht.
Programmarekening	Dit hoofdstuk geeft het resultaat van de programma's en de algemene dekkingsmiddelen weer ten opzichte van de begroting (primitief en na wijziging). Tevens worden de toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves conform het BBV apart in beeld gebracht.
Balans	Dit hoofdstuk vormt de kern van de financiële verantwoording. Het geeft de financiële positie van de gemeente Woudenberg weer op 31 december 2019. De balans geeft een overzicht van de waarden van bezittingen, schulden en eigen vermogen op deze datum.
Toelichting balans	In dit hoofdstuk worden de activa en passiva nader uitgewerkt en bieden we inzicht in de mutaties in het jaar 2019.
Bijlagen	In de bijlagen vindt u onder andere een verdere specificatie van financiële posten die in de balans genoemd staan, overzichten van overige gegevens (waaronder gegevens welke volgens een vooraf bepaald format ter verantwoording aan het Rijk verstrekt dienen te worden) en verantwoording van specifieke uitkeringen aan het Rijk.

P R O G R A M M A S

Samenleving

Programma 1

Programma 1

Visie
Inwoners doen naar vermogen mee en zien om naar elkaar. Waar nodig komt de gemeente samen met inwoners en maatschappelijke organisaties tot collectieve en individuele oplossingen.

Maatschappelijke effecten
1.1. Meer inwoners hebben een gezonde leefstijl en zijn maatschappelijk en sociaal actief
1.2. Samen met inwoners komen tot meer lokale, passende en integrale antwoorden op hun ondersteuningsvragen
1.3. Minder inzet van specialistische zorg door het stimuleren van innovatie en adequate zorgverlening

1.1. Meer inwoners hebben een gezonde leefstijl en zijn maatschappelijk en sociaal actief

Wat hebben we in 2019 bereikt?

Nr.	Maatschappelijk effect	Nr.	KPI	Definitie	Norm	Wijze van meten	Eigenaar	Jaar 2019		2018	2017
								Real.	Streef-waarde	Real.	Real.
1.1	Meer inwoners hebben een gezonde leefstijl en zijn maatschappelijk en sociaal actief	1.1.1	Vroegtijdige schoolverlaters	Percentage jongeren tussen de 16 en 23 jaar dat zonder startkwalificatieniveau het onderwijs verlaat.	Landelijk cijfer: 1,9% Woudenberg: 1,4% (2013/2014)	Landelijk jaarlijkse cijfers via www.vsvkenner.nl	Weth. M.H. Treep	Nog niet gepubliceerd	≤1,4%	Landel. 1,91 Wdb. 0,65% (‘17-‘18)	Landel. 1,75 Wdb. 0,97 (‘16-’17)
1.1	Meer inwoners hebben een gezonde leefstijl en zijn maatschappelijk en sociaal actief	1.1.2	Inwoners die voldoen aan de landelijke beweegnorm	Percentage inwoners boven de 18 jaar dat voldoet aan de landelijke beweegnorm.	2015: 65%	Onderdeel van de tweejaarlijkse gemeentelijke sociale kracht monitor	Weth. D.P. de Kruif	60%	≥65%	65%[1]	65%

[1] De Sociale Kracht monitor wordt eens per twee jaar uitgevoerd. De cijfers van 2018 zijn daarom dezelfde als in 2017.

1.1	Meer inwoners hebben een gezonde leefstijl en zijn maatschappelijk en sociaal actief	1.1.3	Vrijwilligers-werk en informele hulp	Percentage inwoners boven de 18 jaar dat vrijwilligerswerk doet of informele hulp geeft	2015: 43%	Onderdeel van de tweejaarlijkse gemeentelijke sociale kracht monitor	Weth. M.H. Treep	44%	≥43%	40%[2]	40%
1.1	Meer inwoners hebben een gezonde leefstijl en zijn maatschappelijk en sociaal actief	1.1.4	Sociale betrokkenheid	Percentage inwoners boven de 18 jaar dat zich onderdeel voelt van een sociaal netwerk	2015: 81%	Onderdeel van de tweejaarlijkse gemeentelijke sociale kracht monitor	Weth. M.H. Treep	79%	≥81%	79%[3]	79%

Wat hebben we daarvoor gedaan?

In februari 2019 heeft de raad het nieuwe beleidskader sociaal domein 2019-2022 vastgesteld en in juni stemde het college in met het uitvoeringsprogramma sociaal domein voor de jaren 2019 en 2020. Als basisgedachte voor het beleidskader en het uitvoeringsprogramma is gekozen voor het concept 'positieve gezondheid'. Rode lijn in het uitvoeringsprogramma is het verstevigen en daar waar nodig uitbreiden van de sociale basisinfrastructuur en het leggen van verbindingen tussen maatschappelijke organisaties, verenigingen en inwoners. Daarbij moet het een bijdrage leveren aan het versnellen van de transformatie in het sociaal domein.

In dit kader zijn in 2019 wederom projecten en initiatieven ondersteund vanuit de subsidie gezonde leefstijl en het gemeentelijk sportbudget. Deze projecten richtten zich met name op het stimuleren en ondersteunen van sporten en bewegen van de jeugd (motorische vaardigheden), ouderen (zelfredzaamheid en participatie) en mensen met een beperking (participatie). Daarnaast dragen de projecten bij aan het stimuleren en versterken van een actieve en gezonde leefstijl. In het 4e kwartaal 2019 is een start gemaakt met het opstellen van een lokaal sportakkoord, dat begin 2020 gereed moet zijn. Bij het opstellen van het sportakkoord waren behalve vertegenwoordigers van lokale sport- en beweegaanbieders ook mensen van sociaal-maatschappelijke organisaties betrokken waardoor nieuwe verbindingen tot stand gebracht zijn.

Het percentage inwoners dat voldoet aan de landelijke beweegnorm is met 5% gedaald. Het aantal sporters daarentegen is gestegen van 52% naar 57%. Mogelijk kan dit worden verklaard doordat meer ouderen hebben meegedaan aan het onderzoek waardoor de beweegnorm is gedaald. Inwoners die al sporten zijn meer tijd per week gaan besteden aan sporten. Hieruit blijkt dat door het gevoerde beleid vooral mensen die al sporten aangesproken worden om meer te sporten en bewegen.

De GGDrU heeft in kaart gebracht wat er in Woudenberg gebeurt op het gebied van valpreventie. De uitkomsten zijn gepresenteerd aan een brede vertegenwoordiging van organisaties (diëtisten, fysiotherapie, coalitie erbij, sociaal team). Hierdoor hebben betrokkenen beter zicht op wie wat aanbiedt en zijn er nieuwe contacten gelegd. Hiermee samenhangend is de gemeente Woudenberg gevraagd om mee te werken aan een onderzoek van de Hogeschool Utrecht naar valpreventie. Dit onderzoek start 1 januari 2020.

[2] De Sociale Kracht monitor wordt eens per twee jaar uitgevoerd. De cijfers van 2018 zijn daarom dezelfde als in 2017.

[3] De Sociale Kracht monitor wordt eens per twee jaar uitgevoerd. De cijfers van 2018 zijn daarom dezelfde als in 2017.

In het kader van een gezonde start voor ieder kind is er een netwerkbijeenkomst gehouden voor organisaties die zijn betrokken bij geboortezorg. Kennis is uitgewisseld over het belang van aandacht en zorg van aankomende ouders voor hun toekomstige kind. Ook zijn er voor de tweede keer diverse activiteiten georganiseerd in de week tegen geweld gericht op het bespreekbaar maken van kindermishandeling en huiselijk geweld en op het verhogen van de meldingsbereidheid.
Voor kinderen met een taalachterstand zijn we gestart met de VoorleesExpress. Kinderen worden daarmee actief gestimuleerd bij hun taalontwikkeling. Ook hun ouders worden betrokken. Daarnaast zijn de subsidieregels aangepast voor de voorschoolse educatie (VVE) wat uitbreiding van het aanbod VVE bij de kinderopvang van 10 naar 16 uur per week mogelijk maakt. Jeugd-Punt heeft weerbaarheidstrainingen georganiseerd voor kinderen die van de basisschool naar de middelbare school gaan en extra steun nodig hebben. De eerste kinderburgemeester bleek een succes, waardoor in september 2019 een nieuwe kinderburgemeester is aangesteld. De kinderburgemeester wordt uitgedaagd zijn eigen speerpunten voor het voetlicht te brengen en wordt betrokken bij officiële momenten en activiteiten gericht op kinderen.

In april 2019 is het meldpunt eenzaamheid gestart. Mensen die zich zorgen maken om eenzame medemensen kunnen dit melden bij Coöperatie De Kleine Schans. Enkele mensen hebben van het meldpunt gebruikt gemaakt. Gezamenlijk hebben leden van het Sociaal Team, wijkverpleegkundigen en andere professionals een cursus signaleren en bespreekbaar maken van eenzaamheid gevolgd. Samen met Beweging 3.0 en Movisie is er een overzicht gemaakt van het huidige aanbod dat gericht is op het tegengaan van eenzaamheid. Vervolgens is er een werkplan geformuleerd dat vanaf 2020 uitgevoerd wordt.

In de zomer van 2019 heeft het college ingestemd met de nieuwe mantelzorgagenda 2019-2020, welke samen met het Steunpunt Mantelzorg, het netwerkoverleg mantelzorg en jonge mantelzorgers tot stand is gekomen. Onderdeel van de agenda waren onder meer de start van een zogeheten Brussengroep voor jonge mantelzorgers en koffieochtenden voor ouders met een bijzonder kind. Het aantal geregistreerde mantelzorgers is in 2019 gestegen naar 160.

1.2. Samen met inwoners komen tot meer lokale, passende en integrale antwoorden op hun ondersteuningsvragen

Wat hebben we in 2019 bereikt?

Nr.	Maatschappelijk effect	Nr.	KPI	Definitie	Norm	Wijze van meten	Eigenaar	Jaar 2019		2018	2017
								Real.	Streef-waarde	Real.	Real.
1.2	Samen met inwoners komen tot meer lokale, passende en integrale antwoorden op hun ondersteunings-vragen	1.2.1	Ondersteuning door het sociaal team (ST)	Aantal huishoudens bij wie ondersteuning door het ST zelf is geleverd.	0-meting 2017:	Management informatie uit Mens Centraal	Weth. M.H. Treep	Nog niet bekend		26,2%	17,5%

1.2	Samen met inwoners komen tot meer lokale, passende en integrale antwoorden op hun ondersteunings-vragen	1.2.2	Effectiviteit sociaal team	Percentage jeugdigen waarbij begeleiding door het ST beëindigd wordt volgens plan	0-meting 2016: jeugd: 86%	Management informatie uit Mens Centraal/Dataware-house gemeente Amersfoort	Weth. M.H. Treep	87% [4]	90%	87,5%[5]	-
1.2	Samen met inwoners komen tot meer lokale, passende en integrale antwoorden op hun ondersteunings-vragen	1.2.3	Cliënttevreden-heid dienstverlening ST/ CDKS	Cliënttevredenheidsscore van ondersteuning geleverd door het ST of CDKS	0-meting 2016: Soza: 7,5 O-meting 2017: Jeugd: 6,5 Wmo: 7,1	Jaarlijks cliënttevredenheids-onderzoek Wmo, Jeugd- en participatiewet	Weth. M.H. Treep	Soza: 7,7 Jeugd: 6,9 Wmo:[6]	Soza: 7,5 Jeugd: 7,0 Wmo: 7,2	Soza: 7,5 Jeugd: 5,8 Wmo: 7.5	Soza: 6,9 Jeugd: 6,5 Wmo: 7,1

1.2.1: Deze indicator is aangepast van percentage naar aantal.
1.2.2: Indicator percentage cliënten (Wmo) waarbij begeleiding door het Sociaal team beëindigd wordt volgens plan is verwijderd. We beschikking niet over gegevens om deze te meten.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Het jaar 2019 was het tweede volledige jaar dat Coöperatie De Kleine Schans bestond. De coöperatie heeft zich in doorontwikkeld tot een betrouwbare partner in de uitvoering van de vier wetten. Naast de uitvoering van de Jeugdwet, Wmo, Werk en Inkomen en leerplicht richt de coöperatie zich met haar leden op de opgave om te komen tot alternatief lokaal en preventief aanbod dat beter aansluit bij de ondersteuningsvragen van burgers. Hierbij zijn de werkateliers vanuit de Algemene ledenvergadering (ALV) van de coöperatie van groot belang. Bij een heel aantal werkateliers waren in 2019 ook medewerkers van de gemeente betrokken, zoals bij opvoeden met lef, dagbesteding dichtbij huis, statushouders en alternatieven voor ambulante begeleiding.
Sinds oktober 2019 voert de coöperatie ook het leerlingenvervoer uit. Dit was de enige cliëntgebonden taak in het sociaal domein die nog door de gemeente werd uitgevoerd. Nu deze taak aan de coöperatie is overgedragen, is dit één van de voorzieningen die in het kader van één gezin, één plan kan worden ingezet.
In het kader van preventie van schulden heeft een projectgroep met medewerking van de gemeente zich ingezet voor het tot stand brengen van 'Vroeg eropaf'. Een project waarbij signalen van betalingsachterstanden bij verschillende instanties worden gematcht, waarna inwoners in een vroeg stadium benaderd worden met een hulpaanbod bij financiële problemen. Omdat hiervoor privacygevoelige informatie wordt verwerkt, was een zorgvuldig voorbereidingsproces belangrijk om AVG-proof te werken. Nu de voorbereidingen bijna afgerond zijn, gaat het project van start per 1 februari 2020.

In 2019 hebben we veel geïnvesteerd om bijstandsgerechtigden intensief richting werk te begeleiden. Dat heeft erin geresulteerd dat we eind 2019 voor het eerst sinds lange tijd minder dan 100 huishoudens met een bijstandsuitkering hadden. Onderdeel van de intensieve begeleiding was dat alle statushouders die nog geen werk hadden of begeleiding richting werk, zijn uitgenodigd voor een gesprek om te inventariseren welke mogelijkheden zij hadden. In totaal zijn daartoe 36 personen gesproken, en 14

[4] Cijfer eerste half jaar 2019. Het cijfers van Nederland is 81%. Gemeenten van vergelijkbare grootte kennen een percentage van 84,2%.
[5] Cijfer eerste half jaar 2018
[6] Er is geen rapportcijfer uitgevraagd. Wel geeft driekwart van de respondenten aan over het algemeen tevreden te zijn over het gesprek met de medewerker van De Kleine Schans

daarvan kregen daarna begeleiding richting werk. Bij de overige 22 personen waren diverse redenen waardoor begeleiding richting betaald werk nog een stap te ver was. Te denken valt aan gezondheidsproblemen of een taalachterstand. In enkele situaties deed iemand al vrijwilligerswerk, en was dat ook het maximaal haalbare. Verder bleek er behoefte aan de uitbreiding van de begeleiding van statushouders bij hun inburgering. Sinds april 2019 is daarom de dienstverlening door Vluchtelingenwerk uitgebreid met onder meer taalcoaching en fietslessen.

De Jeugdwet en de Wmo 2015 bepalen dat het college jaarlijks onderzoekt hoe cliënten de kwaliteit van de ondersteuning ervaren. Na een aantal jaren aan deze verplichting te hebben voldaan wordt landelijk gediscussieerd over nut, noodzaak en betrouwbaarheid van deze onderzoeken. Omdat de ervaringen pas na lange tijd gemeten worden en de response vaak laag is. In 2019 hebben we daarom voorbereidingen getroffen voor het afnemen van een continu cliëntervaringsonderzoek. Deze start in het eerste kwartaal van 2020. Voor de 0-meting krijgen alle inwoners die in 2019 financiële ondersteuning en/of zorg ontvingen vanuit de Participatiewet, Jeugdwet en Wmo begin 2020 een vragenlijst opgestuurd.

1.3. Minder inzet van specialistische zorg door het stimuleren van innovatie en adequate zorgverlening

Wat hebben we in 2019 bereikt?

Nr.	Maatschappelijk effect	Nr.	KPI	Definitie	Norm	Wijze van meten	Eigenaar	Jaar 2019		2018	2017
								Real.	Streef-waarde	Real.	Real.
1.3	Minder inzet van specialistische zorg door het stimuleren van innovatie en adequate zorgverlening	1.3.1	Zorggebruik maatwerk-voorzieningen	Percentage huishoudens met een maatwerkvoorziening op grond van de Wmo 2015, Wet op de Jeugdzorg en/of de Participatiewet	2016: Woudenberg:18,8% Gem. gemeente met 25.000 inw: 18,1%	Monitor Sociaal Domein	Weth. M.H. Treep	16,3[7]	18,0%		-
1.3	Minder inzet van specialistische zorg door het stimuleren van innovatie en adequate zorgverlening	1.3.2	Clienttevreden-heid over dienstverlening van aanbieders van maatwerk-voorzieningen	Gemiddelde cliënttevredenheids-score over de maatwerkvoorzieningen op grond van de Wmo 2015, Wet op de Jeugdzorg en/of de Participatiewet	0-meting 2016: Soza: 6,2 O-meting 2017: Jeugd: 7,3 Wmo: 7,5	Jaarlijks cliënttevredenheids-onderzoek Wmo, Jeugd- en participatiewet	Weth. M.H. Treep	Soza: [8] Jeugd: 7,3 Wmo:[9]	Soza: 6,3 Jeugd: 7,5 Wmo: 7,5	Soza: 6,7 Jeugd: 7,1 Wmo: 7,5	Soza: 7,4 Jeugd: 7,3 Wmo: 7,5

[7] Cijfer eerste half jaar 2019. Gemiddelde cijfer van andere gemeenten met < 25.000 inwoners is 16,1%.
[8] Omdat maar 4 respondenten een re-integratietraject volgden is het cijfer niet representatief
[9] Er is geen rapportcijfer uitgevraagd. 78% vindt de kwaliteit van ondersteuning goed.

1.3	Samen met inwoners komen tot meer lokale, passen-de en integrale antwoorden op hun ondersteunings-vragen	1.3.3	Van re-integratie naar werk	Percentage re-integratietrajecten dat leidt tot (partiële) uitstroom naar werk.	0-meting over 2015: 44%	Managementinformatie van re-integratiebedrijven.	Weth. M.H. Treep	43%	≥44%	44%	71%

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Het feit dat maatschappelijke partners elkaar binnen de Algemene ledenvergadering van de coöperatie (ALV) ontmoeten, heeft het gevoel van gedeelde verantwoordelijkheid voor de transformatie in het sociaal domein versterkt doordat onderling meer is samengewerkt. Een mooi voorbeeld hiervan is de samenwerking tussen de coöperatie en Jeugd-Punt. Jeugd-Punt heeft dit jaar met verschillende jongeren individuele coachingstrajecten doorlopen, in plaats van dat de coöperatie ze naar ambulante begeleiding verwees. Een ander voorbeeld is het opzetten van “Het Trefpunt”, met als doel het aantal dagbestedingen voor inwoners met (lichte) dementie terug te dringen. Omdat er na de start nog onvoldoende deelnemers waren, zijn extra acties ingezet om de doelgroep beter te vinden en te stimuleren naar Het Trefpunt te komen.

Op 1 januari 2019 ging het abonnementstarief voor maatwerkvoorzieningen Wmo gelden. Vanaf 1 januari 2020 zouden ook algemene Wmo voorzieningen onder het abonnementstarief gaan vallen. In het licht van de aankomende veranderingen is gekeken naar de voor- en nadelen van het in stand houden van de algemene voorziening huishoudelijke hulp en de huishoudelijke hulp toelage. Uiteindelijk is besloten tot de afschaffing van beide voorzieningen. De laatste maanden van 2019 zijn daarom keukentafelgesprekken gevoerd met alle cliënten om te kijken op hen te indiceren voor een mogelijke maatwerkvoorziening.

In 2019 zijn we in samenwerking met veiligheid bezig geweest met de voorbereidingen van de invoering van de Wet verplichte GGZ (Wvggz) per 1 januari 2020. Deze nieuwe wet maakt het mogelijk om verplichte zorg zoals het toedienen van medicatie of het uitoefenen van toezicht op betrokkene, poliklinisch of bij iemand thuis te geven. Hiervoor moest een meldpunt worden opgezet, welke is belegd bij de GGD en aangesloten bij het al bestaande meldpunt ‘Bezorgd’. Wanneer in een casus verkennend onderzoek nodig is, zal dit gedaan worden door De Kleine Schans. Door de nieuwe taken rondom de Wvggz in te bedden in de huidige zorgstructuren blijft er sprake van een integraal en samenhangend beleid.

Om jongeren met complexe problematiek beter te kunnen ondersteunen zijn de gemeenten in de regio Amersfoort en zeven grote zorgaanbieders begin dit jaar een bijzondere samenwerking aangegaan. In het kader van deze zogenaamde Breed Spectrum- samenwerking zijn tussen gemeenten en zorgaanbieders collectieve afspraken (inclusief financiering) gemaakt voor de periode 2019-2022 over het leveren van betere en betaalbare (gespecialiseerde) jeugdhulp op maat. Vanaf de start in 2019 zijn verschillende acties uitgevoerd om de benodigde transformatie uit te voeren en toe te kunnen groeien naar een sterk collectief. Al deze inzet leidde in de eerste maanden echter nog niet tot een vermindering van het beroep op specialistische jeugdhulp. Door de stijging van het aantal cliënten ontstond er een discussie over de bekostiging en kwam de voortgang van de aanpak onder druk te staan. Aan het eind van het jaar hebben gemeenten en zorgaanbieders opnieuw naar elkaar uitgesproken dat ze de noodzaak onderschrijven een realistisch en ambitieus transformatieplan op te stellen op de taakopgave uitgewerkt naar business cases op kwaliteit en betaalbaarheid. Er zijn afspraken gemaakt over de eerstvolgende stappen voor 2020.

Wat heeft het gekost?

In onderstaande tabel zijn de baten en lasten opgenomen die aan het programma verbonden zijn.

Bedragen x € 1.000

Programma 1 – Samenleving	Realisatie 2019	Definitieve begroting 2019	Primaire begroting 2019	Jaarrekening 2018	Jaarrekening 2017
Lasten	**13.499**	13.576	12.789	13.004	12.231
Baten	**1.972**	2.008	1.916	2.197	1.860
Resultaat programma 1 voor bestemming	**11.527**	**11.568**	**10.873**	**10.807**	**10.371**

Splitsing programma 1	Real. 2019	Def.Bgr. 2019	Prim.Bgr. 2019	Jaarrek. 2018	Jaarrek. 2017
Lasten					
Salarissen	717	710	770	873	854
Sociaal Domein	5.597	5.247	4.745	5.401	5.750
Overige	7.185	7.619	7.274	6.730	5.627
Baten	-	-	-		
Salarissen	-	-	-	36	55
Sociaal Domein	138	130	116	251	137
Overige	1.834	1.878	1.800	1.910	1.668

Cijfermatige verschillen tussen de gerealiseerde en geraamde cijfers 2019

Verschillen realisatie ten opzichte van definitieve begroting 2019	Nadelig	Voordelig
Lasten, totaal verschil		**77**
Salarissen	7	
Sociaal Domein		
Sociaal Domein (zie nadere toelichting)	343	
Overig		
Subsidie Coöperatie De Kleine Schans, ivm lager exploitatieresultaat		231
Overhead Sociaal Domein		30
Bijstandsuitkeringen en bijzondere bijstand		86
Mutatie voorziening dubieuze bijstandsdebiteuren		32
Kosten re-integratie	31	
Lagere bijdragen peuterspeelzalen (ecl. VVE)		20
Kapitaalslasten ivm volledig afgeschreven activa		22
Kosten mantelzorg		12
Diverse kleine(re) verschillen per saldo		25
Totaal verschillen lasten	**381**	**458**
Baten, totaal verschil	**36**	
Overig		
Rijkssubsidie bijstand	21	
Bijdragen in verband met inburgering	13	
Diverse kleine(re) verschillen per saldo	2	
Totaal verschillen baten	**36**	

Toelichting op de grotere verschillen tussen de gerealiseerde cijfers over 2019 en de definitieve begroting

Zorgkosten Jeugdzorg en Wmo

In de financiële najaarsrapportage 2019 is aangegeven dat we op dat moment een aantal positieve ontwikkelingen zagen binnen Jeugdzorg en Wmo. Zo was de verwachting dat de zorgkosten iets lager zouden uitvallen ondanks een stijging van cliëntenaantallen. We zagen echter ook ontwikkelingen welke naar verwachting meer geld gingen kosten dan begroot, bijvoorbeeld ten aanzien van de Wmo-voorzieningen huishoudelijke hulp en hulpmiddelen. Doordat deze ontwikkelingen financieel in balans waren, was in de najaarsrapportage geen verdere bijstelling ten opzichte van de bijstelling uit de zomernota opgenomen. Bij het opstellen van de jaarrekening is alsnog een negatieve bijstelling van in totaal **€ 209.000** verwerkt. Deze bijstelling bestaat uit verschillende componenten welke hierna afzonderlijk worden toegelicht.

Op basis van de cijfers welke in de jaarrekening zijn verwerkt, blijkt dat de genoemde stijging van cliëntenaantallen zicht heeft doorgezet en uiteindelijk op het merendeel van de zorgpercelen heeft plaatsgevonden. Verder heeft na de zomer toch ook een stijging van de regionale zorgkosten Jeugdzorg en Wmo plaatsgevonden, waarbij voor de grootste zorgpercelen de kosten per cliënt zijn toegenomen. De bijstelling uit de zomernota bleek hierdoor onvoldoende. Op basis van de prognosecijfers 2019 welke in deze jaarrekening zijn verwerkt, zijn de regionale zorgkosten Jeugdzorg en Wmo uiteindelijk **€ 166.000** hoger uitgevallen dan definitief begroot.

Naast de stijging van het aantal cliënten in zorg en de zorgkosten hebben nog twee aspecten invloed gehad op deze bijstelling. Zo is per 1 januari 2019 de gewijzigde regionale afspraak op het gebied van risicoverevening ingegaan. Dit betekent, zoals in de zomernota 2019 is aangegeven, dat sinds 1 januari 2019 de kosten voor de breedspectrumaanbieders, Samen Veilig Midden Nederland en het landelijk Transitie Arrangement voor 50% regionaal verevend op basis van de integratie-uitkering jeugd uit de septembercirculaire 2018. Onder de oude afspraken vond de verevening voor 100% plaats op basis deze integratie-uitkering 2018. De andere 50% van de lasten worden sinds 1 januari 2019 verdeeld op basis van de realisatie van het voorgaande jaar. Bij het opstellen van de begroting 2019 waren deze afspraak en de eventuele gevolgen nog niet bekend waardoor dit niet financieel verwerkt was. Omdat Woudenberg op basis van de oude vereveningsafspraken een netto-ontvangende gemeente was, was de kans aannemelijk dat zij negatieve gevolgen zou ondervinden van de nieuwe afspraken. Zodoende was in dit kader in de risicoparagraaf van de begroting 2019 een risico van € 200.000 opgenomen.

Op basis van de nieuwe vereveningssystematiek vallen de zorgkosten voor Woudenberg in 2019 € 165.000 lager uit dan in de situatie waarin geen verevening zou worden toegepast. Dit is het voordeel dat Woudenberg over 2019 ontvangt uit de verevening. Met toepassing van de oude vereveningsafspraken zou het voordeel voor Woudenberg over 2019 € 193.000 zijn. Door de nieuwe vereveningsafspraken betaalt Woudenberg aldus € 28.000 meer dan met toepassing van de oude afspraken. Dit is het eerste aspect welke financieel verwerkt is in de bovengenoemde bijstelling op de regionale zorgkosten Jeugdzorg en Wmo.

Een positief aspect welke in de voornoemde bijstelling regionale zorgkosten Jeugdzorg en Wmo verwerkt is, is de gerealiseerde opbrengst uit het Project maatregelen zorggebruik / zorgkosten Woudenberg. In de begroting 2019 is ter dekking van de gepresenteerde extra kosten rekening gehouden met positieve financiële effecten van een aantal specifieke maatregelen. Dit betreft maatregelen zonder gevolgen voor de kwaliteit van zorg, de toegang of het voorzieningenniveau. In de zomer van 2018 is door middel van een projectmatige aanpak in samenwerking met Coöperatie De Kleine Schans gestart met het uitwerken en invoeren van de betreffende maatregelen. In de voortgangsrapportage “Project maatregelen zorggebruik / zorgkosten Woudenberg” treft u een uitgebreid verslag aan van de stand van zaken. De conclusie uit deze voortgangsrapportage is dat het overgrote deel van de (inhoudelijke en financiële) projectresultaten behaald kunnen worden maar dat het project plaatsvindt in een risicovolle context en dat de resultaten voor de komende jaren onder druk staan.

In de begroting 2019 was voor 2019 rekening gehouden met een opbrengst uit het Project maatregelen zorggebruik / zorgkosten Woudenberg van € 46.000. Zoals in de genoemde voortgangsrapportage te lezen, is de gerealiseerde opbrengst over 2019 € 56.000. Dit positieve resultaat is verwerkt in bovengenoemd tekort op de regionale zorgkosten Jeugdzorg en Wmo.
Naast de kosten voor zorg in natura zoals hiervoor onder de regionale zorgkosten Jeugdzorg en Wmo opgenomen, betaalt de gemeente ook zorgkosten door het verstrekken van PGB's. In 2019 zijn de bestedingen lager uitgevallen waardoor een overschot ten opzichte van het totale PGB-budget resulteert van € 118.000. Verder is voor 2019 een klein voordeel als gevolg van de afrekening van oude jaren ingeboekt van in totaal € 1.000. Het voordeel op de PGB-budgetten Jeugdzorg en Wmo gezamenlijk is hierdoor over 2019 **€ 119.000**.

In de najaarsrapportage 2019 is verder aangegeven dat het aantal aanvragen voor huishoudelijke hulp en hulpmiddelen in het derde kwartaal 2019 gestegen is. Als gevolg hiervan zijn ook de kosten gestegen. Daarnaast zien we ten aanzien van de Wmo-voorzieningen wonen, rollen en vervoer een stijging van de kosten als gevolg van de overgang van de huur van de voorzieningen naar het kopen van de hulpmiddelen. De huurcontracten van voor 2019 lopen door tot het einde van de looptijd van het contract terwijl voor nieuwe voorzieningen eenmalig de koopsom betaald wordt. Dit leidt tijdelijk tot een verhoging van de uitgaven. Voor het budget van huishoudelijke hulp resulteert in 2019 een tekort van € 12.000. Echter is een positieve afrekening oude jaren ontvangen van € 16.000 waardoor uiteindelijk **€ 4.000** minder is uitgegeven dan voor huishoudelijke hulp was begroot. Voor hulpmiddelen is de afrekening oude jaren daarentegen € 24.000 negatief. Verder is € 73.000 meer uitgegeven dan voor hulpmiddelen begroot was. Het totale tekort voor hulpmiddelen is **€ 97.000**. De werkelijke eigen bijdragen Wmo zijn **€ 8.000** lager uitgevallen ten opzichte van de bijstelling welke in de najaarsrapportage was opgenomen (- € 29.000). Dit als gevolg van de invoering van het abonnementstarief per 1 januari 2019.

De grootste oorzaak van de negatieve bijstelling van de zorgkosten Jeugdzorg en Wmo in deze jaarrekening is evenwel de nieuwe afrekening van de regionale zorgkosten Jeugdzorg en Wmo voor de jaren 2017 en 2018. Bij het opstellen van de cijfers voor de jaarrekening 2017 en 2018, is per jaar inzichtelijk gemaakt welke kosten Amersfoort reeds in rekening had gebracht en welke zij nog verwachtte op basis van de afgegeven beschikkingen, ervaringscijfers ten aanzien van zorgaanbieders en de uitnutting van zorgkosten per perceel. Het verschil had Woudenberg gereserveerd voor toekomstige afrekeningen van oude jaren. Bij de doorberekening in 2018 van de zorgkosten over 2017 bleek het door Amersfoort geschetste beeld te positief. Zo is bij deze berekening van de zorgkosten 2017 niet van de laatste vaststellingen uitgegaan. Daarnaast zijn in 2019 over 2017 herziene productieverantwoordingen van zorgaanbieders ontvangen en late indicatiestellingen verwerkt. De totale afrekening van regionale zorgkosten Jeugdzorg en Wmo over 2017 en 2018 is € 351.000, terwijl voor 2017 een bedrag van € 80.000 aan zorgkosten gereserveerd was en voor 2018 € 32.000. Per saldo is zodoende voor een bedrag van **€ 239.000** in verband met de afrekening zorgkosten 2017 en 2018 ten laste van het jaarresultaat 2019 gebracht.

Door de verwerking van voornoemde afrekeningen is het voor nagekomen regionale zorgkosten Jeugdzorg en Wmo gereserveerde budget op. Amersfoort heeft evenwel aangegeven dat zij van een beperkt aantal zorgaanbieders nog nagekomen facturen verwacht over 2017 en 2018. Zij schatten het effect voor Woudenberg in dit kader op een bedrag van **€ 53.000**. Dit bedrag is voor nagekomen regionale zorgkosten Jeugdzorg en Wmo 2017 en 2018 gereserveerd.

In de jaarrekening 2018 van de gemeente is vooruitlopend op de vaststelling en omwille van de omvang, het resultaat uit de conceptjaarrekening 2018 van Coöperatie De Kleine Schans opgenomen. In 2019 zijn de subsidies 2018 vervolgens vastgesteld conform de conceptjaarrekening waardoor geen bijstelling in de jaarrekening 2019 van de gemeente is opgenomen. Wel heeft de gemeente begin 2020, wederom vooruitlopend op de vaststelling, de conceptjaarrekening 2019 van Coöperatie De Kleine Schans ontvangen. Op basis van de conceptjaarrekening 2019 verwacht de coöperatie een bedrag van **€ 231.000** aan de gemeente terug te betalen. Net als vorig jaar, vindt de afrekening van deze subsidie conform de reguliere procedure plaats en wordt de definitieve afrekening in de jaarrekening 2020 van de gemeente opgenomen.

Alles overziend resulteert het volgende:

Onderdelen	Rekening 2019	Definitieve begroting 2019	Verschil
Regionale zorgkosten Jeugdzorg en Wmo	3.966.000	3.800.000	-166.000
PGB - Jeugdzorg en Wmo	257.000	376.000	119.000
Wmo - huishoudelijke hulp	646.000	650.000	4.000
Wmo - hulpmiddelen	360.000	263.000	-97.000
Wmo - eigen bijdragen	-60.000	-68.000	-8.000
Afrekening oude jaren regionale zorgkosten Jeugdzorg en Wmo	351.000	112.000	-239.000
Reservering oude jaren regionale zorgkosten Jeugdzorg en Wmo	53.000	0	-53.000
Coöperatie De Kleine Schans	1.444.000	1.675.000	231.000
Totaal	**7.017.000**	**6.808.000**	**-209.000**
- = nadeling			
+ = voordelig			

Cijfermatige verschillen tussen de gerealiseerde cijfers 2019 en 2018

Verschillen realisatie 2019 ten opzichte van jaarrekening 2018	Nadelig	Voordelig
Lasten, totaal verschil	**495**	
Salariskosten		156
Inhuur extern personeel, o.a. vervanging uit dienst gegaan personeel		19
Sociaal Domein, WMO, verstrekkingen en voorzieningen lopend jaar	180	
Sociaal Domein, WMO, afrekening voorgaande jaren, jaarrekening 2019		57
Sociaal Domein, WMO, afrekening voorgaande jaren, jaarrekening 2018		34
Sociaal Domein, Jeugd, verstrekkingen en voorzieningen lopend jaar	367	
Sociaal Domein, Jeugd, afrekening voorgaande jaren, jaarrekening 2019	328	
Sociaal Domein, Jeugd, afrekening voorgaande jaren, jaarrekening 2018		67
Opstellen lokaal sportakkoord	10	
Subsidie tennisvereniging inzake padelbanen		75
Opstellen integraal huisvestingsplan onderwijs	19	
BTW over diensten van derden mbt schoolvervoer voorgaande jaren	20	
Rioolheffingen eigenaar en ozb scholen, o.a. door verrekening voorgaande jaren	14	
Subsidies passend onderwijs, schakelklassen		19

Meerkosten regulier PSZ en kosten VVE	16	
Toevoeging voorziening VVE ivm hogere rijksvergoeding	51	
Toename kosten GGDrU	65	
Afname subsidie ouderenwerk		22
Afrekening gemeente Amersfoort voorgaande jaren overheadkosten Sociaal domein	30	
Bijstand en incidentele bijstand		93
Toename kosten re-integratie	34	
Mutatie voorziening dubieuze bijstandsdebiteuren		19
Diverse kosten ondersteuning Coöperatie De Kleine Schans		72
Diverse kleine(re) verschillen per saldo		6
Totaal verschillen lasten	1.134	639

Baten, totaal verschil	**225**	
Zwangerschapsuitkering medewerksters	17	
Hogere rijksvergoeding VVE		79
Lagere rijksvergoeding bijstandsuitkeringen	136	
Afrekening rijksvergoeding bijstandsuitkeringen voorgaande jaren	17	
Vergoedingen inburgering	21	
Vergoeding Coöperatie De Kleine Schans voor personele kosten	122	
Diverse kleine(re) verschillen per saldo		9
Totaal verschillen baten	**313**	**88**

Leefomgeving
Programma 2

Programma 2

Visie

Inwoners en ondernemers voelen zich thuis en participeren in een functionele leefomgeving met aandacht voor verkeer, water en groen dat duurzaam wordt beheerd.

Maatschappelijke effecten

2.1. Handhaven beeldkwaliteit Openbare Ruimte (intact, schoon, veilig en groen)
2.2. Betere verkeersveiligheid
2.3. Minder wateroverlast

2.1. Handhaven beeldkwaliteit Openbare Ruimte (intact, schoon, veilig en groen)

Wat hebben we in 2019 bereikt?

Nr.	Maatschappelijk effect	Nr.	KPI	Definitie	Norm	Wijze van meten	Eigenaar	Jaar 2019		2018	2017
								Real.	Streef-waarde	Real.	Real.
2.1	Handhaven beeldkwaliteit openbare ruimte	2.1.1	Beeldkwaliteit	Kwaliteit van onderhoud, inrichting en gebruik openbare ruimte (A= goed, B= voldoende, C= matig, D= slecht).	B/C (2016)	CROW monitor openbare ruimte (jaarlijks in de maand oktober)	Weth. D.P. de Kruif	B	B/C		B/C
2.1	Handhaven beeldkwaliteit openbare ruimte	2.1.2	Beleving beeldkwaliteit	Beleving van fysieke leefbaarheid openbare ruimte uitgedrukt in een rapportcijfer.	7,5 (nulmeting 2013) 7,9 (gemeten in 2017)	Onderdeel van de gemeentemonitor Woudenberg, om de twee jaar	Weth. D.P. de Kruif	7,8	7,5		7,9

Kwaliteit van onderhoud, inrichting en gebruik openbare ruimte (alle aspecten)

CROW	A+	A	B	C	D
Woudenberg 2019 'gemiddeld'					

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Uit de jaarlijkse kwaliteitsmeting van oktober 2019 blijkt de onderhoudskwaliteit gemiddeld genomen overeen komt met kwaliteitsniveau B van CROW. (Zie bovenstaand schema). Ten opzichte van 2018 is de onderhoudskwaliteit van de openbare ruimte toegenomen. De gemiddelde score B van de openbare ruimte voldoet aan de streefwaarde B/C (volgens nota Ibor). Ondanks deze (lichte) verbetering is het van belang dat we ons met name blijven richten op de thema's "onkruid" en "schade" om de streefkwaliteit te handhaven of verder te verbeteren.

Wat hebben we gedaan op het gebied van het thema "onkruid"?
Er is extra materieel voor onkruidbeheersing ingezet. Ondanks dit extra materieel blijft het lastig de onkruidgroei onder controle te krijgen. Het vereist voortdurend bijsturing van de beschikbare inzet (mankracht) op onkruidbeheersing in de plantsoenen (schoffelen), meer rondes machinaal (verhardingen), meer veegrondes (goten). Door de klimaatverandering houdt het groeiseizoen langer aan en onafhankelijk van de methode van beheersing is meer inzet nodig om de onkruidgroei onder controle te krijgen en te houden. Hierdoor is de personele inzet ook voor een langere periode nodig door het inhuren van seizoenmedewerkers.

Wat hebben we gedaan op het gebied van het thema "schades"?
In 2019 is ingezet op de kwaliteitsverbetering van het thema 'schades' door:

- Kleine bestratingen met name het gevolg van wortelopdruk;
- reparaties asfalt;
- herinrichting in combinatie met rioolvervanging (zie paragraaf 2.2.1);
- groot onderhoud aan wegen (zie paragraaf 2.2.2).

Wat hebben we gedaan op het gebied van het thema "spelen"?
Bij spelen richten we ons op het vastgestelde speelruimtebeleidsplan. In de nazomer van 2019 zijn in samenspraak met de wijk De Grift de speelplekken opnieuw ingericht tot formele en informele speelplekken. In de wijk Laanzicht heeft er reeds een wijkschouw met de bewoners plaatsgevonden om met hun inbreng de inrichting van de speelplekken te herzien. Voor het overige zijn er diverse onderhoud en reparaties uitgevoerd aan de speeltoestellen.

2.2. Verkeersveiligheid & (groot) onderhoud wegen

Wat hebben we in 2019 bereikt?

Nr.	Maatschappelijk effect	Nr.	KPI	Definitie	Norm	Wijze van meten	Eigenaar	Jaar 2019		2018	2017
								Real.	Streef-waarde	Real.	Real.
2.2	Betere verkeersveiligheid	2.2.1	Overschrijding maximum snelheid	Percentage weglengte van gemeentelijke wegen waar verkeer zich aan de snelheidslimiet houdt	90% (nulmeting)	Snelheidsdata gps (per kwartaal)	Weth. A.J. Vlam	*	92%		
2.2	Betere verkeersveiligheid	2.2.2	Beleving verkeers-veiligheid	Percentage bewoners dat te hard rijden als belangrijkste buurtprobleem aanduidt	29% (gemeten in 2013) 26% (gemeten in 2017)	Onderdeel van de gemeentemonitor Woudenberg, om de twee jaar	Weth. A.J. Vlam	29%	24%		26%

** 2.2.1. Datagegevens voor verkeer op het wegennet zijn dit jaar niet getoetst.*

Wat hebben we daarvoor gedaan?

(Her)inrichting/reconstructie/verkeersmaatregelen
In 2019 zijn door aanpassingen (herinrichting/reconstructie) aan het wegennet op hoofdlijnen de volgende werkzaamheden gestart en/of uitgevoerd:

- Afronding werkzaamheden rioolvervanging, herinrichting van de Willem de Zwijgerlaan (ged. rotonde Europaweg- Koningslaan), de Ruysdaellaan en de Rubenslaan gecombineerd met de uitvoering van de woningbouw van het plan Koningsplein (Mondriaanhof);
- uitvoering verkeersremmende maatregelen op de Rumelaarseweg (2 verkeersdrempels en verkeersplateau op kruispunt met Laagerfsweg).
- Voorbereiding van de verkeersprojecten Nico Bergsteijnweg en Stationsweg West-Europaweg.
- Onderzoek toenemend verkeer afgerond

(groot) onderhoud wegen

- Vernieuwing asfaltrijdek, kantmarkeringen en vervanging dan wel herstel van de bermverharding van de Rumelaarseweg (gedeelte gemeentegrens Utrechtse Heuvelrug-kruispunt met Laagerfseweg);
- groot onderhoud uitgevoerd aan rijweg, voetpaden en groenpercelen in de Willem de Zwijgerlaan (gedeelte Maarsbergseweg-Prangelaar). Deze werkzaamheden zijn integraal opgepakt met de vervanging van de perenbomen;
- vernieuwing asfaltrijdek, kantmarkeringen en vervanging dan wel herstel van de bermverharding van de Rumelaarseweg (gedeelte gemeentegrens Utrechtse Heuvelrug-kruispunt met Laagerfseweg);
- vernieuwing van een gedeelte van het fietspad aan de Voorstraat (langs de begraafplaats);
- diverse (kleine) asfalteringswerkzaamheden (met name in buitengebied);

- diverse onderhoud en vernieuwing voetpaden en bestratingen.
- Diverse onderhoud en vernieuwing voetpaden en bestratingen met name vanwege wortelopdruk binnen de bebouwde kom.

Verkeersprojecten

- Educatieve maatregelen, verkeerscursus voor ouderen in samenwerking met de VVN ;
- Fietsverlichtingsactie
- Overige diverse kleine verkeersmaatregelen
- Project toeleidende fietsstrook rotonde 't Schilt voltooid.

2.3. Minder wateroverlast

Wat hebben we in 2019 bereikt?

Nr.	Maatschappelijk effect	Nr.	KPI	Definitie	Norm	Wijze van meten	Eigenaar	Jaar 2019		2018	2017
								Real.	Streef-waarde	Real.	Real.
2.3	Minder wateroverlast	2.3.1	Percentage bebouwd gebied dat voldoet aan toetsingskader BWKP	Berekende oppervlak bebouwde kom dat voldoet aan het gestelde toetsingskader	75% (Streven naar 88% in 2030 conform BWKP)	Jaarlijks aanpassingen verwerken in rioleringsmodel en berekenen conform BWKP methode	Weth. D.P. de Kruif	75%	76%	75%	-

Wat hebben we daarvoor gedaan?

In 2019 is het BasisWaterKetenPlan (BWKP) vastgesteld. Daarmee zijn de ambities voor het verminderen van wateroverlast vastgelegd en de benodigde maatregelen voor de komende 10 jaar bepaald. Ook is het Waterplan 2020-2024 vastgesteld. Hiermee zijn de financiële middelen voor de riolering en het water voor de komende jaren vastgelegd en is de hoogte van de rioolheffing voor de jaren 2020-2024 bepaald.
De 2e fase van de herinrichting van de wijk Laanzicht is in 2019 uitgevoerd (W. de Zwijgerlaan, Ruysdeallaan en Rubenslaan). Hiermee is weer een deel van de wijk Laanzicht klimaatrobuust ingericht. De voorbereidingen van de 3e fase herinrichting Laanzicht (Mesdaglaan, Jozef Israëllaan, Ruysdeallaan) is in voorbereiding om in 2020 uitgevoerd te worden. In de voorbereiding zijn de bewoners gevraagd input te geven ten aanzien van de wensen voor de herinrichting van de straat middels een enquête. Ten opzichte van het BWKP zijn in 2019 nog geen maatregelen afgerond , waardoor de KPI nu nog gelijk is aan 2018 (75%).

Openbare verlichting
In 2019 is het vervangingsproject uit 2017 (doorloop naar 2018 afronding in 2019) afgerond. Daarmee zijn alle verouderde lichtmasten vervangen en is bijna het gehele verlichting areaal duurzaam met dimbare LED verlichting. De komende jaren worden daarmee beheerjaren voor de openbare verlichting zonder grote investeringen en vernieuwingen.

Afval, meer PMD vervuiling
In 2019 is de vervuiling van het PMD gestegen, hierdoor is een hoger percentage PMD afgekeurd. Dit afgekeurde PMD is verbrand. Hierdoor hebben we meer restafval moeten verbranden en vallen de inkomsten van de grondstoffen tegen. In 2020 wordt samen met ROVA een campagne gehouden om de kwaliteit van de grondstoffen te verbeteren.

Wat heeft het gekost?

In onderstaande tabel zijn de baten en lasten opgenomen die aan het programma verbonden zijn.

Bedragen x € 1.000

Programma 2 – Leefomgeving	Realisatie 2019	Definitieve begroting 2019	Primaire begroting 2019	Jaarrekening 2018	Jaarrekening 2017
Lasten	**4.763**	4.556	3.816	4.140	3.703
Correktie rubricering, zie noot	**--**	75	75	51	
Lasten, herzien	**4.763**	4.631	3.891	4.191	3.703
Baten	**2.917**	2.782	2.560	2.735	2.580
Resultaat programma 2 voor bestemming	**1.846**	**1.849**	**1.331**	**1.456**	**1.123**

Splitsing programma 2	Real. 2019	Def.Bgr. 2019	Prim.Bgr. 2019	Jaarrek. 2018	Jaarrek. 2017
Lasten					
Salarissen	850	825	842	742	769
Overige	3.913	3.806	3.049	3.449	2.934
Baten					
Salarissen	-	-	-	-	-
Overige	2.917	2.782	2.560	2.735	2.580

NB: In 2019 is het product “Infrastructuur Centrum” overgeheveld van programma 5, Bestuur en dienstverlening, algemene lasten, overgeheveld naar programma 2, IBOR. Zie tevens de toelichting onder de cijfermatige toelichting op de verschillen. De analyse is gebaseerd op de kosten inclusief de overheveling.

Cijfermatige verschillen tussen de gerealiseerde en geraamde cijfers 2019

Verschillen realisatie ten opzichte van definitieve begroting 2019	Nadelig	Voordelig
Lasten, totaal verschil	**132**	
Salarissen	25	
Overig		
IBOR: Kapitaallasten Infrastructuur Centrum		25
IBOR: Onvoorzien onderhoud wegen		19
Overig beheer: Kosten wagenpark en machines ten behoeve van beheer openbare ruimte	26	
Overig beheer: Kapitaallasten gladheidsbestrijding	8	
Overig beheer: Lagere kosten groot onderhoud wegen		12
Overig beheer: Kapitaallasten herinrichting Koningsplein	10	
Afval: Lagere kosten afvalinzameling en verwerking		11
Riolering: Kapitaallasten riolering ivm nieuwe investeringen	18	
Riolering: Toevoeging voorziening egalisatie riolering	130	
Begraven: Kapitaalslasten begraafplaats ivm nog niet gerealiseerde vernieuwing/uitbreiding		15
Diverse kleine(re) verschillen per saldo		3
Totaal verschillen lasten	**217**	**85**
Baten, totaal verschil		**135**
Overig		
Overige beheer: Ontvangen straatwerkbonnen		21
Afval: dividend Rova	10	
Afval: opbrengsten afval door derden	44	
Afval: afvalstoffenheffing		11
Riolering: aansluitingen percelen op gemeentelijk riool		32
Riolering: rioolheffingen		150
Begraven: begrafenisleges	29	
Diverse kleine(re) verschillen per saldo		4
Totaal verschillen baten	**83**	**218**

Toelichting op de grotere verschillen tussen de gerealiseerde cijfers over 2019 en de definitieve begroting

In 2019 is het product “Infrastructuur Centrum” overgeheveld van programma 5, Bestuur en Dienstverlening, naar programma 2, Leefomgeving. Voor de uitvoering van het Centrumplan fase 1, was eerder een krediet beschikbaar gesteld door de raad. Hiernaast is van de provincie Utrecht een subsidie ontvangen als bijdrage in de kosten. In eerste instantie zouden de totaalkosten minus de ontvangen subsidie gedekt worden uit de reserve Dorpsvoorzieningen. Door een verplichte stelselwijziging was dit niet meer mogelijk en diende het totaal netto investeringsbedrag geactiveerd en over een aantal jaren afgeschreven te worden. Aangezien programma 2 zich met name richt op onderhoud en instandhouding van de openbare ruimte, werd het logischer geacht de kosten van het product over te hevelen naar programma 2.

In 2019 is een start gemaakt met uitvoering van het wegenonderhoudsplan 2019-2002; het bestek is opgemaakt en diverse groot onderhoudswerkzaamheden zijn verricht. Met de start van het nieuwe wegenonderhoudsplan zijn minder onvoorziene uitgaven voor het wegenonderhoud geweest.
In het jaar 2019 waren zowel extra budgetten geraamd voor de bestrijding van de eikenprocessierups (€42.000) als voor het opstellen van het groenbeleidsplan (€25.000). De kosten voor bestrijding van de eikenprocessierups zijn binnen het extra beschikbaar gestelde budget gebleven. De werkzaamheden en facturering voor het groenbeleidsplan zijn voor het grootste gedeelte in 2019 afgewikkeld. Het resterende deel ad. € 5.500 wordt in 2020 afgerond en verantwoord. Gezien de uitgaven tot en met 31 december 2019 is de verwachting dat de resterende werkzaamheden binnen toegekende het budget afgewikkeld zullen worden. De kosten van het beheer van het openbaar groen lieten een overschrijding zien, dit wordt voor een groot deel veroorzaakt door reparatie en brandstofkosten van de voor het openbaar groen benodigde machines/apparatuur. Ook is in 2019 een mobiele heetwaterunit voor biologische onkruidbestrijding aangeschaft, welke leidt tot hogere kapitaallasten die niet waren voorzien.
In verband met de daadwerkelijke en financiële afrondingen van eerder toegekende kredieten, is nog een aantal mutaties in de kapitaallasten ontstaan. Dit betrof onder meer de zoutopslag en pekelwater, project Koningsplein (deels budget wegen, deels riolering). De uitbreiding en vernieuwing van de begraafplaats loopt over een lange(re) tijd, ook dit heeft gevolg voor de afschrijvings- en rentelasten.
Per saldo valt het tekort op de afvalstoffenheffing € 32.000 hoger uit. De hogere opbrengst afvalstoffenheffing € 11.000 en de lagere kosten afvalinzameling € 11.000 zijn weliswaar een voordeel, echter de lagere dividenduitkering ROVA (€ 10.000) en de lagere opbrengsten afval derden (€ 44.000) zorgen uiteindelijk voor een hoger tekort afvalstoffenheffing.

In 2019 zijn in verband met de overgang van de afdeling voor uitvoering van de gemeentebelastingen naar Veenendaal controles door een extern bureau uitgevoerd. De extra kosten van deze controles zijn verantwoord op programma 5 onder product ‘belastingen’. Dit leverde uiteindelijk een aantal panden/percelen op die ten onrechte niet juist of niet in de belastingadministratie waren verwerkt. Hiervoor zijn begin 2020 extra belastingkohieren gedraaid wat zowel extra opbrengsten afvalstoffenheffing, rioolheffing en onroerende zaken opleverde. De hoogte van deze extra inkomsten waren ten tijde van de najaarsnota nog niet bekend. De extra geheven belastingen en heffingen zijn in 2019 volledig in de jaarrekening verwerkt. Wel dient hierbij opgemerkt te worden dat de rioolheffingen nu te hoog zijn verantwoord. Een aantal aangeslagen objecten zijn op onjuiste grond aangeslagen. De correctie hiervoor vindt in 2020 plaats.
Op dit moment is nog niet met zekerheid te bepalen welk bedrag hiermee gemoeid is, reden om deze nog niet mee te nemen in de jaarrekening. De extra ontvangsten hebben geen invloed op het resultaat van de jaarrekening, het surplus of tekort op het product riolering wordt gemuteerd in de voorziening riolering.
Mede door de extra ontvangen rioolheffingen is het saldo op het product riolering hoger dan geraamd, dit heeft geresulteerd in een grotere toevoeging aan de egalisatievoorziening riolering.

Cijfermatige verschillen tussen de gerealiseerde cijfers 2019 en 2018

Verschillen realisatie 2019 ten opzichte van jaarrekening 2018	Nadelig	Voordelig
Lasten, totaal verschil	**572**	
Salarissen	108	
IBOR: snelheidsbeperkende maatregelen, drempels, borden e.d.	21	
IBOR: kosten openbaar groen en groenwerkzaamheden begraafplaats	37	
IBOR: extra werkzaamheden klompenpaden ivm achterstallig onderhoud		10
IBOR: baggeren waterwegen		10
Overig beheer: onderhoud en energiekosten openbare verlichting	39	
Overig beheer: kapitaallasten openbare verlichting	15	
Overig beheer: kosten begeleiding bij modernisering gemeentewerf		66
Afval: toevoeging voorziening egalisatie afvalstoffenheffing	244	
Afval: kosten afvalinzameling en verwerking	112	
Riolering: kosten regulier onderhoud riolering en afwateringsmaatregelen	75	
Riolering: kapitaallasten riolering	11	
Diverse kleine(re) verschillen per saldo		4
Totaal verschillen lasten	**662**	**90**
Baten, totaal verschil		**182**
Overig beheer: vergoedingen straatwerkbonnen		11
Afval: dividend Rova	21	
Afval: opbrengsten afval door derden	48	
Afval: afvalstoffenheffing en reinigingsrechten		31
Afval: onttrekking voorziening egalisatie afvalstoffenheffing		136
Riolering: aansluitingen percelen op gemeentelijk riool		22
Riolering: rioolheffingen		113
Begraven: begrafenisleges	55	
Diverse kleine(re) verschillen per saldo	7	
Totaal verschillen baten	**131**	**313**

Veiligheid
Programma 3

Programma 3

Visie

Inwoners en ondernemers voelen zich veilig, vertrouwd en met elkaar verbonden en criminaliteit is een uitzondering.

Maatschappelijke effecten

3.1. Minder woninginbraken en pogingen daartoe
3.2. Hogere bereidheid bij burgers en professionals tot vroegtijdig signaleren en rapporteren van huiselijk geweld
3.3. Veiligere fysieke leefomgeving
3.4. Minder alcoholgebruik onder de jongeren onder de 18 jaar

3.1. Minder woninginbraken en pogingen daartoe

Wat hebben we in 2019 bereikt?

Nr.	Maatschappelijk effect	Nr.	KPI	Definitie	Norm	Wijze van meten	Eigenaar	Jaar 2019		2018	2017
								Real.	Streef-waarde	Real.	Real.
3.1	Minder woninginbraken en pogingen daartoe	3.1.1	Aantal geslaagde woninginbraken	Aantal woninginbraken op Woudenbergs grondgebied	Woninginbraken 2015 - 47	Overzicht uit het politieregistratiesysteem	Burgemeester T. Cnossen	24	25	23	26
3.1	Minder woninginbraken en pogingen daartoe	3.1.2	Aantal poging tot woninginbraken	Aantal pogingen tot woning-inbraak (er is geen buit gemaakt) op Woudenbergs grondgebied	Pogingen tot woninginbraken 2015 - 38	Overzicht uit het politieregistratiesysteem	Burgemeester T. Cnossen	14	32	19	19

3.1	Minder woninginbraken en pogingen daartoe	3.1.3	Aantal (poging tot) bedrijfs-inbraken	Aantal (poging tot) bedrijfs-inbraken op Woudenbergs grondgebied	Bedrijfsinbraken in 2015 - 13	Overzicht uit het politieregistratiesysteem	Burgemeester T. Cnossen	5	13	6	10
3.1	Minder woninginbraken en pogingen daartoe	3.1.4	Slachtofferschap (poging tot) woning-inbraken	Percentage van de ondervraagden (het betreft een aselecte steekproef) dat aangeeft in de afgelopen periode van twaalf maanden slachtoffer te zijn geweest van een (poging tot) woninginbraak	Percentage gemeten in 2015 – 13%	Onderdeel van de gemeentemonitor Woudenberg, om de twee jaar	Burgemeester T. Cnossen	7%	6%	8%	8%

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Op het gebied van woninginbraken en pogingen daartoe zien wij een positieve ontwikkeling. De trend, namelijk een daling van (poging tot) woninginbraken, heeft zich voortgezet in 2019. In de zomerperiode is via onze gebruikelijke kanalen aandacht gevraagd voor de maatregelen die men moet treffen voordat ze op vakantie gaan. Tijdens de week van de veiligheid zijn er tips gegeven om tijdens de donkere dagen en de feestdagen een woninginbraak te voorkomen. Als laatste is in sommige straten de straatverlichting verhoogd. Het aantal inwoners dat aangeeft slachtoffer te zijn geweest van een (poging tot) woninginbraak laat ook een positieve ontwikkeling zien.
Wat betreft bedrijfsinbraken is gestelde doel ruim behaald. Het aantal aangiften van bedrijfsinbraken is ten opzichte van vorig jaar wederom gedaald naar vijf bedrijfsinbraken.

3.2. Hogere bereidheid bij burgers en professionals tot het vroegtijdig signaleren en rapporteren van huiselijk geweld

Wat hebben we in 2019 bereikt?

Nr.	Maatschappelijk effect	Nr.	KPI	Definitie	Norm	Wijze van meten	Eigenaar	Jaar 2019		2018	2017
								Real.	Streef-waarde	Real.	Real.
3.2	Hogere bereidheid bij burgers en professionals tot het vroegtijdig signaleren en rapporteren van huiselijk geweld	3.2.1	Aantal meldingen van huiselijk geweld bij Veilig Thuis	Aantal meldingen per jaar bij Veilig Thuis van huiselijk geweld. Huiselijk geweld is geweld dat door iemand uit de huiselijke- of familiekring wordt gepleegd	Geregistreerde meldingen in 2013 – 22	Management-rapportage van Veilig Thuis	Burgemeester T. Cnossen	3	20	Geen meet-gege-vens	Geen meet-gege-vens
3.2	Hogere bereidheid bij burgers en professionals tot het vroegtijdig signaleren en rapporteren van huiselijk geweld	3.2.2	Aantal aangiften van huiselijk geweld	Aantal aangiften van huiselijk geweld. Huiselijk geweld is geweld dat door iemand uit de huiselijke- of familiekring wordt gepleegd	Aangiften huiselijk geweld in 2015 - 6	Overzicht uit het politieregistratie-systeem	Burgemeester T. Cnossen	0	9	9	15
3.2	Hogere bereidheid bij burgers en professionals tot het vroegtijdig signaleren en rapporteren van huiselijk geweld	3.2.3	Aantal opgelegde tijdelijke huisverboden	Aantal opgelegde huisverboden, een bestuurs-rechtelijk instrument waarin de verdachte voor een bepaalde periode geen contact mag hebben met de mogelijke slachtoffer(s) en waarbij de hulpverlening wordt opgestart	Tijdelijke huisverboden in 2015 - 1	Overzicht uit het gemeentelijk systeem Kohnraad	Burgemeester T. Cnossen	0	3	2	4

3.2	Hogere bereidheid bij burgers en professionals tot het vroegtijdig signaleren en rapporteren van huiselijk geweld	3.2.4	Slachtoffer-schap van huiselijk geweld	Percentage van de ondervraagden (het betreft een aselecte steekproef) dat aangeeft in de afgelopen periode van twaalf maanden (gemeten in september) slachtoffer te zijn geweest van een huiselijk geweld	Percentage gemeten in 2015 – 0%	Onderdeel van de gemeentemonitor Woudenberg, om de twee jaar	Burgemeester T. Cnossen	2%	0,5%	1,0%	1,0%

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Opvallend is dat 2% van de ondervraagden van de gemeentebeleidsmonitor aangeeft de afgelopen twaalf maanden slachtoffer te zijn geweest van huiselijk geweld. Echter zijn hiervan geen aangiften opgenomen en is er geen huisverbod opgelegd. Het is helaas niet te herleiden of deze personen zich rechtstreeks hebben gemeld bij de hulpverlening.

Tijdens de week tegen geweld zijn diverse activiteiten georganiseerd om huiselijk geweld onder de aandacht te brengen. De week tegen geweld was van 25 november 2019 tot 30 november 2019.

Door de politie wordt via Veilig Thuis meldingen ingebracht waar het vermoeden is van huiselijk geweld of zorgen om de veiligheid van kinderen in het gezin. Deze worden opgepakt door Samen Veilig en het Sociaal Team. Als het gaat om het opleggen van een huisverbod wordt dit in eerste instantie regionaal opgepakt en daarna teruggelegd bij het lokale netwerk via het sociaal team. Samenwerking tussen het sociaal- en veiligheidsdomein zijn van groot belang.

3.3. Veiligere fysieke leefomgeving

Wat hebben we in 2019 bereikt?

Nr.	Maatschappelijk Effect	Nr.	KPI	Definitie	Norm	Wijze van meten	Eigenaar	Jaar 2019		2018	2017
								Real.	Streef-waarde	Real.	Real.
3.3	Veiligere fysieke leefomgeving	3.3.1	Aantal incidenten binnen de basisbrandweer-zorg	Het aantal incidenten (bv. brand, hulpverlening, dienstverlening, etc.) binnen de basisbrandweerzorg per jaar op Woudenbergs grondgebied	Het aantal incidenten in 2015 = 86	Jaarrapportage van de Veiligheidsregio Utrecht	Burg. T. Cnossen	87	70	111	79
3.3	Veiligere fysieke leefomgeving	3.3.2	Veilige zorginstellingen	Het aantal zorginstellingen in de gemeente Woudenberg, dat beschikt over een adequaat ontruimings- of evacuatieplan	Het aantal op ontruimingen of evacuatie voorbereide zorginstellingen in 2015 = 5	Gecombineerde inspectie met de brandweer in het derde kwartaal van elk jaar	Burg. T. Cnossen	5	5	5	5
3.3	Veiligere fysieke leefomgeving	3.3.3	Professionaliteit van de gemeentelijke crisisbeheersings-organisatie	Het percentage van personen in de gemeentelijke crisisbeheersingsorganisatie die aantoonbaar voldoen aan de vakbekwaamheidseisen	De organisatie voldoet aan de opgestelde vakbekwaamheids-eisen, aanpassen	Aanwezigheidsregistratie deelname aan afgesproken OTO (opleiden/trainen/oefenen) activiteiten	Burg. T. Cnossen	100%	100%	100%	100%
3.3	Veiligere fysieke leefomgeving	3.3.4	Aantal actuele ramp- en incidentbestrij-dingsplannen	Ramp- en incident-bestrijdingsplannen zijn een verplicht onderdeel van de multidisciplinaire voorberei-ding op rampen en crises. In deze plannen worden o.a. knelpunten geïnventariseerd en oplossingen uitgewerkt. Daarnaast zijn verschillende scenario's en diverse rollen van verschillende instanties uitgewerkt.	In 2015 in totaal 9 plannen	Jaarrapportage van de Veiligheidsregio Utrecht	Burg. T. Cnossen	11	9	9	9
3.3	Veiligere fysieke leefomgeving	3.3.5	Actualiteit van de risicokaart	Het in beeld hebben/krijgen van de risico's, risicovolle- en kwetsbare objecten op Woudenbergs grondgebied	In 2015 was dit zoeken 100%	Een overzicht van het provinciaal systeem, regionaal risicokaart	Burg. T. Cnossen	100%	100%	100%	100%

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Diverse regionale plannen
In de vergadering van het algemeen bestuur VRU van 27 maart jl. is het regionaal risicoprofiel vastgesteld. Elk thema van het Nationaal Veiligheidsprofiel (NVP) is uitgewerkt in mogelijke scenario's. Daarbij zijn waarschijnlijkheid en gevolgen van elk scenario beschreven. Naast de thema's uit het NVP beschrijft het ontwerp-regionaal risicoprofiel twee aanvullende thema's met een regionaal en lokaal karakter. Dit zijn 'Brand' en 'Risicofocusgebieden'.
Op 8 juli jl. is tijdens de vergadering van het algemeen bestuur het beleidsplan VRU 2020-2023 vastgesteld. Hierin staan de doelstellingen en de globale aanpak beschreven op het gebied van de brandweer, risicobeheersing, crisisbeheersing, GHOR, meldkamer en bedrijfsvoering. Met als uitgangspunt dat de uitvoering van het beleid binnen de huidige begrotingskaders (formatie en budgetten) plaatsvindt.
Als laatste zijn er diverse financiële stukken vastgesteld door het algemeen bestuur van de VRU.

Materieel- en personeels- beheer en spreidingsplan
Eind 2019 is door de Veiligheidsregio Utrecht een eerste aanzet gemaakt van het Materieel- en personeels- beheer en spreidingsplan. Deze is besproken met de postcommandanten en de burgemeesters binnen de regio Utrecht. Dit heeft geleid tot diverse aanpassingen. Het plan ligt momenteel voor met de mogelijkheid om hier inhoudelijk op te reageren. Het streven is om deze tijdens de AB-vergadering van 10 februari 2020 vast te stellen.

Professionaliteit van de gemeentelijke crisisorganisatie
Op dit moment is de crisisorganisatie van de gemeente Woudenberg op orde. De brand op het gemeentehuis en de huidige Coronacrisis is daarvoor een meetmoment geweest. Daarnaast hebben we relatief veel medewerkers die een regionale piketfunctie hebben. Dit brengt meer kennis en kunde in onze interne crisisorganisatie.
Wel wordt er gewerkt aan meer aanvulling in de breedte om de continuïteit te garanderen. Dit wordt voor het einde van dit jaar afgerond.

Aan de hand van het huidige beeld van de crisisorganisatie is een plan van aanpak gemaakt die in de komende maanden geïmplementeerd gaat worden. De bovenliggende gedachte is dat het niveau van de crisisorganisatie en de activiteiten die worden ondernomen niet afhankelijk zijn van wie de rol van adviseur crisisbeheersing inneemt. Er wordt een jaarlijks beheersplan en een jaarlijks OTO plan (intern) gemaakt zodat er voor langere tijd eenduidigheid is. Dit laatste heeft wel wat vertraging opgelopen door de Coronacrisis.

Actuele ramp- en incidentbestrijdingsplannen
Op 17 juni 2019 is door het dagelijks bestuur van de Veiligheidsregio Utrecht het rampbestrijdingsplan (RBP) voor Van Appeldoorn in Woudenberg vastgesteld. Daardoor zijn alle voor de gemeente Woudenberg relevante RBP's geactualiseerd. De twee IBP's die in 2019 geactualiseerd hadden moeten worden, zijn door de VRU ingepland voor het tweede kwartaal van 2020.

Gebiedsoverstijgende ontruimingsplan Henschotermeer
Om dit complexe recreatiegebied met veel bezoekers bij een calamiteit tijdig te kunnen ontruimen moet er een gebiedsoverstijgend ontruimingsplan komen. Door de projectgroep (gemeenten Utrechtse Heuvelrug en Woudenberg, VRU, RUD, provincie Utrecht en de politie) zijn de knelpunten geïnventariseerd, de risico's in kaart gebracht, verschillende scenario's opgesteld en oplossingsrichtingen geformuleerd. De burgemeesters van de gemeente Woudenberg en de gemeente Utrechtse Heuvelrug hebben onlangs hun akkoord gegeven op de oplossingsrichtingen. De korte termijn oplossingen worden de komende maanden geïmplementeerd.

Veilige zorginstellingen

(Brand)Veilig Leven richt zich op het stimuleren van het veiligheidsbewustzijn van onder andere burgers en instellingen zodat zij beter brandgevaarlijke situaties signaleren en brand kunnen voorkomen. In 2019 zijn er geen voorlichtingen gegeven bij zorginstellingen in de gemeente Woudenberg. De zorginstellingen beschikken over een ontruimings- en evacuatieplan. Deze moeten jaarlijks worden beoefend in samenwerking met de hulpverleningsdiensten.

Brand gemeentehuis

Op vrijdagavond 10 mei 2019 is er een brand ontstaan op het gemeentehuis. Deze had grote gevolgen voor de medewerkers en de dienstverlening aan de inwoners. Er is nauw samengewerkt met het Openbaar Ministerie en de politie om de persoon die verantwoordelijk is voor de brand te achterhalen. Helaas is de verantwoordelijke persoon nog niet achterhaald. De schade aan het gemeentehuis is voor de zomervakantie volledig hersteld.

3.4. Minder alcoholgebruik onder jongeren onder de 18 jaar

Wat hebben we in 2019 bereikt?

Nr.	Maatschappelijk effect	Nr.	KPI	Definitie	Norm	Wijze van meten	Eigenaar	Jaar 2019		2018	2017
								Real.	Streef-waarde	Real.	Real.
3.4	Minder alcohol-gebruik onder jongeren onder de 18 jaar	3.4.1	Alcoholgebruik onder jongeren	Het percentage jongeren tot 18 jaar die van hun ouders alcohol mogen drinken	Het percentage gemeten in 2017 = 14%	Onderdeel van de Gemeentemonitor Woudenberg	Weth. M.H. Treep	16%	10%	14%	Geen meet-gege-vens

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Begin 2019 is het uitvoeringsplan middelengebruik 2019-2020 vastgesteld. Op basis van het plan is het stappenplan nalevingsonderzoek Drank- en Horecawet 2019 opgesteld. Momenteel wordt er onderzocht of samenwerkingsmogelijkheden zijn met andere gemeenten op het gebied van Drank- en Horecacontroles inclusief het controleren op het schenken aan de jongeren onder achttien jaar. Geconstateerd is dat controles door een “bekende” Boa geen inzicht geeft of de Drank- en Horecawet goed wordt nageleefd. Uiteraard voert de Woudenbergse Boa wel de controles uit of de huidige vergunningen voldoen aan de genoemde wet- en regelgeving.
Tijdens evenementen is gecontroleerd op de naleving van de vergunningsvoorschriften inclusief controle op artikel 35 ontheffingen Drank- en Horecawet. Er zijn geen overtredingen geconstateerd.

Wat heeft het gekost?

In onderstaande tabel zijn de baten en lasten opgenomen die aan het programma verbonden zijn.

Bedragen x € 1.000

Programma 3 – Veiligheid	Realisatie 2019	Definitieve begroting 2019	Primaire begroting 2019	Jaarrekening 2018	Jaarrekening 2017
Lasten	**935**	927	921	897	843
Baten	**2**	-	-	-	-
Resultaat programma 3 voor bestemming	**933**	**927**	**921**	**897**	**843**

Splitsing programma 3	Real. 2019	Def.Bgr. 2019	Prim.Bgr. 2019	Jaarrek. 2018	Jaarrek. 2017
Lasten					
Salarissen	182	163	185	189	163
Overige	753	764	736	708	680
Baten					
Salarissen	-	-	-	-	-
Overige	2	-	-	-	-

Cijfermatige verschillen tussen de gerealiseerde en geraamde cijfers 2019

Verschillen realisatie ten opzichte van definitieve begroting 2019	Nadelig	Voordelig
Lasten, totaal verschil	**8**	
Salariskosten	19	
Overig		
Bijdrage Veiligheidsregio Utrecht (VRU)		12
Diverse kleine(re) verschillen per saldo	1	
Totaal verschillen lasten	**20**	**12**
Baten, totaal verschil		**2**
Actie Veilig Buitengebied		2
Totaal verschillen baten		**2**

Toelichting op de grotere verschillen tussen de gerealiseerde cijfers over 2019 en de definitieve begroting

Eind december is een creditnota van de Veiligheidsregio Utrecht ontvangen van € 11.000 vanwege de piketfunctie GC reg.2.0. Ten tijde van de najaarsnota was nog niet bekend dat een creditering voor de functie zou volgen.

Cijfermatige verschillen tussen de gerealiseerde cijfers 2019 en 2018

Verschillen realisatie 2019 ten opzichte van jaarrekening 2018	Nadelig	Voordelig
Lasten, totaal verschil	**38**	
Salariskosten		7
Overig		
Actie Veilig Buitengebied	10	
Actie Veilige jaarwisseling	6	
Bijdrage Veiligheidsregio Utrecht (VRU)	25	
Diverse kleine(re) verschillen per saldo	4	
Totaal verschillen lasten	**45**	**7**
Baten, totaal verschil		**2**
Actie Veilig Buitengebied		2
Totaal verschillen baten		**2**

Ruimte, wonen en ondernemen

Programma 4

Programma 4

Visie

Een sterk raamwerk van landschappelijke en ruimtelijke structuur van Woudenberg door (ruimtelijk) verbinden, combineren en vernieuwen van kwaliteiten.

Maatschappelijke effecten

4.1. Meer duurzaamheid op Mens, Milieu en Markt
4.2. Meer ruimte voor ontwikkeling van passende woningen
4.3. Meer ruimte voor bedrijfsontwikkeling
4.4. Kortere doorlooptijd van vergunningen en minder overtredingen

4.1. Meer duurzaamheid op Mens, Milieu en Markt

Wat hebben we in 2019 bereikt?

Nr.	Maatschappelijk effect	Nr.	KPI	Definitie	Norm	Wijze van meten	Eigenaar	Jaar 2019		2018	2017
								Real.	Streef-waarde	Real.	Real.
4.1	Meer duurzaamheid op Mens, Milieu en Markt	4.1.1	Duurzaamheid Mens	Verankering van duurzaamheid binnen de gemeentelijke organisatie, mate van burgerparticipatie en duurzame samenleving	Te bepalen aan de hand van de lokale duurzaamheidsmeter, ingevuld begin 2014: 56%	Jaarlijks in januari invullen van de vragenlijsten van de lokale duurzaamheidsmeter	Weth. M.H. Treep	77%	72%	76%	76%
4.1	Meer duurzaamheid op Mens, Milieu en Markt	4.1.2	Duurzaamheid Milieu	Energietransitie, circulaire economie, klimaat	Te bepalen aan de hand van de lokale duurzaamheidsmeter, ingevuld begin 2014: 51%	Jaarlijks in januari invullen van de vragenlijsten van de lokale duurzaamheidsmeter	Weth. M.H. Treep	67%	58%	67%	63%
4.1	Meer duurzaamheid op Mens, Milieu en Markt	4.1.3	Duurzaamheid Markt	Duurzaam inkopen, duurzame mobiliteit, duurzaam ondernemen	Te bepalen aan de hand van de lokale duurzaamheidsmeter, ingevuld begin 2014: 42%	Jaarlijks in januari invullen van de vragenlijsten van de lokale duurzaamheidsmeter	Weth. M.H. Treep	64%	50%	61%	59%

Wat hebben we daarvoor gedaan?

In 2019 is verder gebouwd aan een duurzaam Woudenberg. Samen met en dankzij de inzet van actieve inwoners en ondernemers hebben we in 2019 de titel fairtrade gemeente binnengehaald. Ook bij andere activiteiten, zoals het repaircafé, de postcoderoos, in het cultuurhuis de activiteiten onder de naam 'WAUW!denberg' en 'Energie in Woudenberg' is de samenwerking met inwoners van cruciaal belang geweest. Deze activiteiten hebben er onder ander voor gezorgd dat de bewustwording van de inwoners rondom duurzaamheid is vergroot en hebben bijgedragen aan het verduurzamen van Woudenberg. Ook hebben inwoners en ondernemers zich vertegenwoordigd in de dialooggroepen voor het opstellen van de strategische agenda van de regio. Hier zijn voorstellen tot stand gekomen die bij kunnen dragen aan de verduurzaming van de regio en dus ook van Woudenberg.

Daarnaast zijn we, in regionaal verband, bezig met het opstellen van de regionale energiestrategie (RES). Hier wordt inzichtelijk gemaakt hoeveel energie er in de regio nodig is en hoe en waar deze duurzaam kan worden opgewekt. Het gaat hier zowel om elektriciteit als om warmte. Er wordt toegewerkt naar een concept bod aan het Rijk voor juni 2020. Het warmtedeel van de RES wordt gebruikt als input voor de nog op te stellen transitievisie warmte.

4.2. Meer ruimte voor ontwikkeling passende woningen

Wat hebben we in 2019 bereikt?

Nr.	Maatschappelijk effect	Nr.	KPI	Definitie	Norm	Wijze van meten	Eigenaar	Jaar 2019		2018	2017
								Real.	Streef-waarde	Real.	Real.
4.2	Meer ruimte voor ontwikkeling van passende woningen	4.2.1	Spanning op de woningmarkt	Verschil behoefte en aanbod (in Woudenberg aanwezige)woningen (huur/ koop)	Indicatief 110 woningen per jaar toevoegen met een beperkte bandbreedte. *	Elke twee jaar woningbehoefte onderzoek, waaruit verschil blijkt tussen aanbod en behoefte.	Weth. M.H. Treep	96	90-110	61	84

Wat hebben we daarvoor gedaan?

In 2019 is het ingezette beleid m.b.t. de ontwikkeling en realisatie van passende woningen verder toegepast. Het aantal gerealiseerde woningen in 2019 bedraagt 99. De oplevering van een aantal projecten is doorgeschoven naar 2020 en vooruitkijkend naar 2020 zien we daar een veel hoger verwacht realisatie aantal. De opgeleverde koopwoningen in 2019 zijn gerealiseerd in de categorieën betaalbare, middeldure en dure koop. Kijkend naar de huurwoningen zijn er sociale huurwoningen opgeleverd aan de Prins Hendrikstraat en daarnaast zijn er middenhuur woningen opgeleverd aan het Koningsplein.

In 2019 is de Woonvisie 2019+ vastgesteld en daarnaast is in 2019 ook de doelgroepenverordening vastgesteld. De Starterslening en de Blijverslening zijn vanaf 1 augustus 2019 (weer) beschikbaar in Woudenberg. In 2020 wordt een nieuw woonbehoefteonderzoek uitgevoerd. Naar aanleiding van dat onderzoek wordt eventueel ingezet beleid aangepast of voortgezet. Dit is afhankelijk van de behoefte in Woudenberg.

4.3. Meer ruimte voor bedrijfsontwikkeling

Wat hebben we in 2019 bereikt?

Nr.	Maatschappelijk effect	Nr.	KPI	Definitie	Norm	Wijze van meten	Eigenaar	Jaar 2019		2018	2017
								Real.	Streef-waarde	Real.	Real.
4.3	Meer ruimte voor bedrijfsontwikkeling	4.3.1	% van rechtswege verleende vergunningen	Percentage van de Wabo vergunningen voor bedrijven die van rechtswege (i.v.m. termijn overschrijding) worden verleend.	2014 0% van rechtswege	Jaarlijks vanuit Key2	Weth. A.J. Vlam	5 %	0 %	0 %	0 %
4.3	Meer ruimte voor bedrijfsontwikkeling	4.3.2	% door rechter vernietigde vergunningen	Percentage van het aantal vergunningen voor bedrijven welke door de rechter vernietigde vergunningen wordt.	0% door rechte vernietigde vergunningen	Jaarlijks vanuit key2	Weth. A.J. Vlam	0%	0 %	0 %	0 %
4.3	Wacht op kpi van stuurgroep	4.3.3					Weth. A.J. Vlam				

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Op één aanvraag na zijn de aangevraagde vergunningen van bedrijven zijn binnen de voorgeschreven termijn afgehandeld. Er is één vergunning van rechtswege verleend. De oorzaak was dat de aanvraag via de landelijke voorziening OLO was ingediend maar door een storing deze niet automatisch is ingeladen in ons eigen zakensysteem. Door de rechtbank zijn er geen vergunningen vernietigd.

4.3. Meer ruimte voor bedrijfsontwikkeling

Samen met Jeugdpunt en een aantal ondernemers vanuit de Bedrijvenkring Scherpenzeel Woudenberg (BSW) was de bedoeling een Vaktoer te organiseren waarbij jongeren in de gelegenheid zouden worden gesteld om kennis te maken met het lokale bedrijfsleven om hen te helpen bij het maken van studiekeuzes en ze een kans te bieden om zich voor te bereiden op hun (studie)loopbaantraject. Ook voor ondernemers, in een krappe arbeidsmarkt, een kans om jongeren te kunnen laten kennismaken met hun bedrijf. Daarnaast is vanuit duurzaamheid een werk/stageplek in de naaste omgeving (op fietsafstand) een positieve ontwikkeling. Ondanks een persoonlijke uitnodiging, een bericht in de krant en via diverse social media en posters was de belangstelling vanuit de jongeren beperkt en waren er te weinig aanmeldingen om de Vaktoer door te laten gaan. Vanuit het bedrijfsleven was er wel veel belangstelling. De organisatie gaat na evaluatie bezien of uitvoering op een andere wijze/een ander

moment mogelijk is. Voor de jongeren die zich hadden aangemeld is door Jeugdpunt een bijeenkomst aangeboden waarin gekeken hoe zij verder geholpen konden worden. Voor een enkeling is alsnog een afspraak met een bedrijf geregeld.

Om de eigenaren van commercieel vastgoed meer te betrekken bij de ontwikkelingen in het centrum van Woudenberg is samen met de winkeliersvereniging DES een avond voor hen georganiseerd. Als vervolg hierop is een enquête uitgezet onder de eigenaren om op te halen welke wensen zij hebben t.a.v. een volgende bijeenkomst en het opzetten van een collectief van eigenaren.

Verder is de Bedrijven Investering Zone (BIZ) samen met de DES geëvalueerd en is in juli de Verordening BI-zone Centrum Woudenberg 2020' voor 5 jaar door de Raad vastgesteld. Bij de draagvlakmeting die daarna gehouden is onder de bijdrageplichtigen was voldoende draagvlak voor de Bedrijveninvesteringszone voor de komende 5 jaar. De respons was 62% (eis minimaal 50%), waarbij 87% van de geldig uitgebrachte stemmen vóór was (eis minimaal 2/3). De verordening is dan ook per 1 januari 2020 van kracht.

De diverse initiatiefnemers van plannen en ideeën voor de ontwikkeling van het centrum en de winkelstraat zijn waar mogelijk op passende wijze ondersteund. Wij hopen dat die in 2020 een vervolg gaan krijgen.

In het project Zomerondernemer, waar Woudenberg in de Regio Amersfoort aan deelneemt, is in de zomer opnieuw een Woudenbergse jongere geholpen om een eigen bedrijf op te zetten en ervaring op te doen met het ondernemerschap.

Op gebied van recreatie en toerisme werkt het routebureau aan een basiskaart voor fiets-, wandel- en sloeproutes. Daarnaast is het routebureau een onderzoek gestart naar optimalisatie van het wandelroutenetwerk in de vorm van een knooppunten wandelnetwerk De inspanningen van het Regionaal Bureau voor Toerisme Heuvelrug en Vallei beginnen steeds meer hun vruchten af te werpen. Het regiobrede netwerk rond RBT omvat inmiddels zo'n 600 partijen, juist deze samenwerking zorgt voor meer zichtbaarheid van de regio.

Omdat de opzet van de begroting volgend jaar wijzigt is geen kpi voor dit onderwerp gemaakt.

4.4. Kortere doorlooptijd van vergunningen en minder overtredingen

Wat hebben we in 2019 bereikt?

Nr.	Maatschappelijk effect	Nr.	KPI	Definitie	Norm	Wijze van meten	Eigenaar	Jaar 2019		2018	2017
								Real.	Streef-waarde	Real.	Real.
4.4	Kortere doorlooptijd van vergunningen en minder overtredingen	4.4.1	Doorlooptijd reguliere Wabo-vergunningen	Uitgaande van jaar van indienen, in periode 1 jan-31 dec, bezien bij hoeveel reguliere vergunningen langer dan 8 weken tijd zit tussen moment van binnenkomst en beschikken.	Gebaseerd op 2014 28 % langer dan 8 weken	Jaarlijks vanuit Key2	Weth. D.P. de Kruif	24,8 %	28 %	26 %	29 %
4.4	Kortere doorlooptijd van vergunningen en minder overtredingen	4.4.2	% bouwvergunning binnen termijn	In voorafgaand jaar verleende vergunningen, min medio mei niet gestarte bouw. Bezien op percentage akkoord en percentage niet akkoord	Gebaseerd op norm 2014 76 % akkoord	Jaarlijks vanuit Squit	Weth. D.P. de Kruif	-	-	-	-
4.4	Kortere doorlooptijd van vergunningen en minder overtredingen	4.4.3	Percentage overtredingen n.a.v. jaarlijkse mutatie-signalering BAG (= foto opnames vanuit de lucht)	Mutatiesignalering die van de BAG-beheerder naar team leefomgeving gaat om te controleren of er sprake is van een overtreding.	Mutaties in beeld en overtredingen terugbrengen.	Jaarlijkse mutatiesignalering en registratie overtredingen in applicatie vergunningverlening-toezichthandhaving (VTH)	Weth. D.P. de Kruif Burg. T. Cnossen	60,7	30%	46,8%	

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Het jaar 2019 is net als in 2018 een druk jaar geweest in de bouwsector met inherent hieraan veel aanvragen om een omgevingsvergunning voor de activiteit bouwen. De in eerste instantie geraamde opbrengst van leges is halverwege 2019 bijgesteld en verdubbeld. Om deze toename aan werk op een goede manier te kunnen doen zijn er extra bouwplantoetsers ingehuurd. Ook voor het controleren van de uitvoering van de werkzaamheden is er een extra toezichthouder tijdelijk toegevoegd. Door deze extra inspanningen hebben we de toename in het aantal vergunningen goed het hoofd kunnen bieden.

In 2018 en 2019 heeft een inhaalslag plaatsgevonden en zijn de jaarlijkse mutatielijsten van de BAG beheerder gecontroleerd op de aanwezigheid van een vergunning, dan wel of voldaan wordt aan de regels voor vergunningsvrij bouwen. Indien er geen vergunning aanwezig is en het ook niet vergunningsvrij is, spreken we van een overtreding. Over de periode 2016 tot en met 2019 is sprake geweest van totaal 684 mutaties. Hiervan zijn er in 2018 188 gecontroleerd en in 2019 288 mutaties. Van de 288 was in 175 gevallen sprake van een overtreding. Dit is 60,7% en het dubbele van de streefwaarde van 30%. Dit heeft of te maken met onwetendheid met de wet- en

regelgeving, of welwillend bouwen in afwachting of de gemeente het opmerkt. De resterende 208 gevallen worden de komende tijd nog getoetst. Wanneer de gehele mutatielijst is getoetst, zal een prioritering plaatsvinden tegen welke overtredingen handhavend zal worden opgetreden.

Wat heeft het gekost?

In onderstaande tabel zijn de baten en lasten opgenomen die aan het programma verbonden zijn.

Bedragen x € 1.000

Programma 4 – Ruimte, wonen en ondernemen	Realisatie 2019	Definitieve begroting 2019	Primaire begroting 2019	Jaarrekening 2018	Jaarrekening 2017
Lasten	**17.045**	12.430	12.062	10.769	9.523
Baten	**16.155**	12.082	12.113	9.754	11.318
Resultaat programma 4 voor bestemming	**890**	**348**	**-51**	**1.015**	**-1.795**

Splitsing programma 4	Real. 2019	Def.Bgr. 2019	Prim.Bgr. 2019	Jaarrek. 2018	Jaarrek. 2017
Lasten					
Salarissen	723	736	829	634	634
Bouwgrondexploitatie	14.930	10.507	10.487	9.126	8.094
Overige	1.392	1.187	746	1.009	795
Baten					
Salarissen				-	-
Bouwgrondexploitatie	15.296	11.414	11.791	9.142	10.743
Overige	859	668	322	612	575

Cijfermatige verschillen tussen de gerealiseerde en geraamde cijfers 2019

Verschillen realisatie ten opzichte van definitieve begroting 2019	Nadelig	Voordelig
Lasten, totaal verschil	**4.615**	
Salarissen		13
Bouwgrondexploitatie		
Lasten bouwgrondexploitaties	3.348	
Afname boekwaarde bouwgrondexploitaties	998	
Mutaties voorzieningen bouwgrondexploitaties	60	
Overig		
Duurzame samenleving: sanering verkeerslawaai	136	
Duurzame samenleving: extra kosten RUD	14	
Duurzame samenleving: Extra inhuur en diensten van derden omgevingsvergunningen	71	
Diverse kleine(re) verschillen per saldo	1	
Totaal verschillen lasten	**4.628**	**13**
Baten, totaal verschil		4.073
Bouwgrondexploitatie		
Baten bouwgrondexploitaties	736	
Toename boekwaarde bouwgrondexploitaties		4.531
Mutaties voorzieningen bouwgrondexploitaties		32
Overige baten		55
Overig		
R.O.: subsidie Provincie Utrecht, nog niet besteed, doorgeschoven naar 2020	19	
Duurzame samenleving: sanering verkeerslawaai		137
Duurzame samenleving: leges omgevingsvergunningen, APV etc		65
Diverse kleine(re) verschillen per saldo		8
Totaal verschillen baten	**755**	**4.828**

Toelichting op de grotere verschillen tussen de gerealiseerde cijfers over 2019 en de definitieve begroting

Bouwgrondexploitaties: Uit de herziene grondexploitaties die in april 2019 door de raad waren vastgesteld, bleken de exploitaties van zowel Spoorzone A1 als Nijverheidsweg met een nadelig resultaat te sluiten. Om deze nadelige saldi te dekken waren in 2018 voorzieningen gevormd. Uit de herzieningen vastgesteld in de raadsvergadering van 28 mei 2020 blijkt dat de Nijverheidsweg nadeliger sluit dan eerder is geraamd, de Spoorzone A1 laat een iets minder groot nadelig resultaat zien. Wijziging in lasten en baten ten opzichte van de begroting werken door in de toe- of afnames van balanssaldi, welke via het product Grondexploitaties verwerkt worden. Zowel de baten als lasten van de grondexploitatie Hoevelaar lopen iets achter ten opzichte van de ramingen, Nijverheidsweg daarentegen loopt ruim voor. De afrondende fase van Het Groene Woud zal naar verwachting in 2020 daadwerkelijk afgerond worden.
Ruimtelijke ordening: we hebben van de provincie Utrecht subsidie ontvangen in het kader van Binnenstedelijke Ontwikkeling - deskundigen inzet. Deze gelden zijn bedoeld ter ondersteuning van particuliere initiatieven om uitvoering te geven aan de herontwikkeling van het centrum van Woudenberg. Hier is een 2019 een beperkt deel van benut, het resterende bedrag is doorgeschoven naar 2020.
Sanering verkeerslawaai: We hebben eerdere jaren subsidies gekregen voor voorbereiding, begeleiding en toezicht ten behoeve van sanering van woningen waarvan de geluidswaarde van aanliggende wegen de norm overschrijdt. De saneringen beperken zich tot woningen die op de zogenaamde A-lijst staan. In 2019 zijn subsidies ontvangen voor uitvoering van maatregelen van woningen aan de Zeisterweg en Stationsweg Oost, de uit te voeren werkzaamheden zijn deels in 2019 verricht.
Aan het eind van 2019 zijn aanvullende nota's ontvangen van het RUD in verband met zowel de bodemkwaliteitskaart als het onderzoek naar PFAS in de bodem.
Omgevingsvergunningen: in 2019 zijn voor het loket leefomgeving extra inhuurkosten gemaakt voor zowel de verwerking van aanvragen voor omgevingsvergunningen als voor het toezicht op uitvoering van gestarte bouwprojecten. Deze extra kosten zijn voor een groot deel gecompenseerd door meer ontvangen leges omgevingsvergunningen.

Cijfermatige verschillen tussen de gerealiseerde cijfers 2019 en 2018

Verschillen realisatie 2019 ten opzichte van jaarrekening 2018	Nadelig	Voordelig
Lasten, totaal verschil	**6.276**	
Salarissen	89	
Bouwgrondexploitatie		
Lasten bouwgrondexploitaties	8.523	
Afname boekwaarde bouwgrondexploitaties		1.125
Mutaties voorzieningen bouwgrondexploitaties		1.567
Overig		
R.O.: inhuur derden ivm werkzaamheden medewerkers bij projecten	37	
R.O.: kosten in verband met omgevingswet, met name inhuur derden	87	
R.O.: voorbereidingskosten diverse projecten	23	
Volkshuisvesting: inhuur derden ivm detachering personeel bij provincie		39
Volkshuisvesting: opstellen woonvisie		25
Economie: Project breedband internet buitengebied		34
Recreatie: kosten volgens DVO voor onderhouden routes en paden	15	
Duurzame samenleving: kosten volgens DVO en extra opdrachten	86	
Duurzame samenleving milieubeheer: inhuur personeel ivm inzet personeel project	27	
Duurzame samenleving milieubeheer: kosten energietransitie	8	
Duurzame samenleving: sanering verkeerslawaai	92	
Duurzame samenleving: Extra inhuur en diensten van derden omgevingsvergunningen	68	
Diverse kleine(re) verschillen per saldo	11	
Totaal verschillen lasten	**9.066**	**2.790**

Baten, totaal verschil		**6.401**
Bouwgrondexploitatie		
Baten bouwgrondexploitaties		4.251
Toename boekwaarde bouwgrondexploitaties		1.841
Mutaties voorzieningen bouwgrondexploitaties		32
Overige baten		29
Overig		
R.O.: Leges wijzigingen bestemmingsplannen		24
R.O.: subsidie provincie Utrecht ivm invoering omgevingswet	18	
R.O.: volkshuisvesting vergoeding voor detachering personeel	45	
R.O.: volkshuisvesting verrekening SVN over diverse jaren	14	
Economie: subsidie project breedband internet buitengebied	26	
Recreatie: eindafrekening liquidatie recreatieschap UHVK	22	
Duurzame samenleving: sanering verkeerslawaai		94
Duurzame samenleving: leges omgevingsvergunningen, APV etc		253
Diverse kleine(re) verschillen per saldo		2
Totaal verschillen baten	**125**	**6.526**

Dienstverlening

Programma 5

Programma 5

Visie

Inwoners, ondernemers en organisaties ervaren ons als een professioneel dienstverlener en partner.

Maatschappelijke effecten

5.1. Meer stimuleren van inwoners, ondernemers en organisaties om nieuwe initiatieven te ontwikkelen
5.2. Meer betrekken van inwoners, ondernemers en organisaties bij het opstellen en uitvoeren van beleid
5.3. Meer digitale diensten en alleen persoonlijke dienstverlening waar nodig
5.4. Beter beheer en zorgvuldige ontsluiting van gegevens va inwoners, ondernemers en organisaties
5.5. Effectievere en efficiëntere bedrijfsvoering

5.1. Meer stimuleren van inwoners, ondernemers en organisaties om nieuwe initiatieven te ontwikkelen

Wat hebben we in 2019 bereikt?

Nr.	Maatschappelijk effect	Nr.	KPI	Definitie	Norm	Wijze van meten	Eigenaar	Jaar 2019		2018	2017
								Real.	Streef-waarde	Real.	Real.
5.1	Burgerparticipatie; de gemeente Woudenberg stimuleert de samenleving om nieuwe initiatieven te ontwikkelen en betrekt de samenleving bij zowel het opstellen als het uitvoeren van beleid	5.1.1 5.2.1	Burgerparticipatie-imago	De waarde die inwoners (willekeurige steekproef) de gemeente toekennen op het aspect 'burgerparticipatie'.	Voldoende = 36%	Onderdeel van de tweejaarlijkse gemeente-monitor. Deze wordt iedere twee jaar uitgevoerd in de oneven kalenderjaren. De resultaten hiervan worden bekend gemaakt in de even jaren.	Burg. T. Cnossen	56%	48%	68%	68%

Wat hebben we daarvoor gedaan?

5.1. Meer stimuleren van inwoners, ondernemers en organisaties om nieuwe initiatieven te ontwikkelen
In 2019 werden verschillende mooie initiatieven ontwikkeld door onze inwoners. Bijvoorbeeld de oprichting van het meldpunt tegen eenzaamheid, verschillende activiteiten tijdens NL Doet, het opknappen van de JOP Westerwoud, een 'bijvriendelijk' Van Rijningenpark in het kader van het project Groen aan de Buurt, verschillende acties voor het inzamelen van zwerfafval, het onderhouden van openbaar groen door inwoners, Koningsdag, het nieuwjaarsfeest en WAUW!denberg.

De gemeentemonitor is in 2019 uitgevoerd. De gemeentemonitor wordt iedere twee jaar uitgevoerd in de oneven kalenderjaren. De resultaten hiervan worden bekend gemaakt in de even jaren. De waarden in deze monitor worden gemeten in percentages. De antwoorden worden gegeven op basis van vier categorieën: 1. helemaal (eens), 2. niet eens/niet oneens, 3. helemaal (oneens) en 4. geen mening.

Uit de laatste meting blijkt dat 46% van de respondenten scoort in de categorieën 2. en 4. Onze KPI (max. 56%) is gebaseerd op de categorieën 1. en 3. Voor 2018 hadden we het percentage op 48% gezet, waarbij 36% een voldoende was. De huidige waarde is het resultaat van de meting eind 2019. We scoren boven de norm, maar lager dan voorgaande jaren. 59% van de ondervraagde inwoners is niet op de hoogte van het feit dat de gemeente hen kan helpen bij het uitvoeren van een idee of initiatief. En als zij dit wel weten is de voornaamste reden om geen hulp te vragen aan de gemeente dat zij geen idee of initiatief hebben. Dit blijkt ook uit het antwoord op de vraag of inwoners vinden dat zij genoeg ruimte krijgen om zelf initiatieven te realiseren. Het grootste aantal respondenten heeft hier geen mening over. De gemeente zou daarom haar activerende rol meer in moeten zetten.

5.2 Bewuster betrekken van inwoners, ondernemers en organisaties bij het opstellen en uitvoeren van beleid
Participatie wordt steeds vaker toegepast als onderdeel van beleidsvorming. Medewerkers zijn zich steeds meer bewust van de omgeving, alle actoren en belangen die van invloed zijn op het (beleids)thema. Enkele voorbeelden hiervan in 2019 waren de uitvoering van het speelruimtebeleidsplan, bijeenkomsten 'veilig in de buurt', de start van het opstellen van een Lokaal Sportakkoord, het opstellen van het Groenbeleidsplan en het onderhouden van het oorlogsmonument door scholieren.

Het afgelopen jaar is opnieuw geïnvesteerd in het vergroten van het omgevingsbewustzijn van onze medewerkers. Noodzakelijk voor (het ontwikkelen naar) een netwerkgemeente. Creëren van bewustzijn van alle actoren en de belangen en invloeden die daarbij horen, realiseert het team communicatie door de medewerkers te trainen, te coachen en te adviseren.

De KPI wordt niet gemeten. Er worden nauwelijks evaluaties gehouden na participatietrajecten. Maar gekeken naar de hoge opkomst tijdens bijeenkomsten waarbij wij belanghebbenden uitnodigen om mee te denken over plannen en activiteiten is te zien dat mensen in Woudenberg betrokken zijn bij hun omgeving en dat we er in slagen om zoveel mogelijk mensen te betrekken bij ruimtelijke ontwikkelingen op andere plannen en activiteiten. De reacties zijn over het algemeen ook positief.

5.3. Meer digitale diensten en alleen persoonlijke dienstverlening waar nodig

Wat hebben we in 2019 bereikt?

Nr.	Maatschappelijk effect	Nr.	KPI	Definitie	Norm	Wijze van meten	Eigenaar	Jaar 2019		2018	2017
								Real.	Streef-waarde	Real.	Real.
5.3	Dienstverlening & bedrijfsvoering; digitale diensten waar mogelijk en persoonlijke dienstverlening waar nodig	5.3.1	Overall klanttevredenheid dienstverlening onder inwoners, ondernemers en organisaties.	Het overall rapportcijfer dat klanten (willekeurige steekproef) de gemeente geven op het aspect dienstverlening.	Eerste telling in juni 2016: 7,7 (kanalen balie, telefoon, digitaal)	Continue meting klanttevredenheid middels Benchmarking Publiekszaken	Weth. M.H. Treep	8*	7,5		
5.3	Dienstverlening & bedrijfsvoering; digitale diensten waar mogelijk en persoonlijke dienstverlening waar nodig	5.3.2	Aantal beschikbare e-diensten.	Het aantal e-diensten op de website waarmee klanten volledig digitaal een product/dienst kunnen aanvragen, met of zonder het gebruik van DigiD en Ideal.	Eerste telling Q1 2019.	Jaarlijkse telling op 1 juli.	Weth. M.H. Treep	0	4		
	Dienstverlening & bedrijfsvoering; digitale diensten waar mogelijk en persoonlijke dienstverlening waar nodig.	5.3.3	Aantal digitale klantcontacten als percentage van het totaal aantal klantcontacten.	Klantcontact (schriftelijk, telefonisch, digitaal/website, persoonlijk/balies, social media) beter aansluiten op digitale diensten.	Registratie klantcontact. Eerste meting Q1-2019.	Jaarlijks in juli.	Weth. M.H. Treep	**	40%		

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Met ontwikkelingen als de nieuwe Omgevingswet, de operatie BRP en de digitale agenda 2020 heeft de gemeente Woudenberg haar dienstverleningsvisie 2016 – 2020 gekoppeld aan een uitvoeringsplan 2018-2021. Visie en uitvoeringplan kennen horizontale verbanden met het informatiebeleidsplan 2016 – 2018 en de bedrijfsvoering. Vanwege de onderlinge nauwe projectrelaties worden in het uitvoeringsplan alle projecten op het terrein van dienstverlening, informatiebeleid en bedrijfsvoering gecombineerd. Hierover wordt gerapporteerd in de projectenbundel die de raad twee keer per jaar ontvangt.

* Vanaf het derde kwartaal 2019 is de pilot met een doorlopend kwalitatief klanttevredenheidsonderzoek gestart naar de dienstverlening aan de balie, telefoon, website, schriftelijk en social media. Door telefonische interviews kan dieper worden ingegaan op de ervaringen van de inwoners met als doel inzicht te krijgen in hoe onze dienstverlening wordt ervaren. De respondenten zijn inwoners van Woudenberg die eerder telefonisch contact hebben gehad met de gemeente. We hebben alleen inwoners benaderd die zelf van te voren hebben aangegeven mee te willen werken aan het onderzoek. Inwoners vinden het prettig om in alle openheid hun verhaal te kunnen doen. De onderzoeksresultaten zijn geanonimiseerd. Klantgegevens worden na onderzoek niet opnieuw gebruikt. Het hoogst scoren we op vriendelijkheid en betrokkenheid (8,7). De openingstijden van het gemeentehuis en de telefonische bereikbaarheid (8,7) worden als zeer goed ervaren. De beschikbaarheid van het loket Burgerzaken werd met een 7 beoordeeld. Het nakomen van afspraken en informatie over voortgang scoren voldoende maar daar is nog winst te behalen. De informatievoorziening op de

website scoort een 7. Er waren weinig respondenten actief op social media en onder hen geen duidelijke behoefte om zaken via dit kanaal te regelen. De berichten die wij posten worden beoordeeld als informatief.

Introductie van de eerste E-diensten burgerzaken was gepland in Q4. De technische voorbereiding wordt in Q4 afgerond. In Q2 2020 kunnen inwoners en ondernemers gebruik maken van de eerste E-diensten: doorgeven van overlijden, vermissing reisdocument, verhuizing, geheimhouding, wijziging aanschrijfnaam en aanvragen van uittreksel uit de basisregistratie personen (BRP).
De e-formulieren op www.woudenberg.nl worden vanaf Q3 doorlopend herzien. Mede op toegankelijkheid.

We registreren onze klantcontacten. Deze lopen uiteen van inwoners die we aan onze balies ontvangen, het algemene nummer van de gemeente bellen, de bezoeken op de www.woudenberg.nl , de posts en reacties via social media, de analoge post, aanvraag van vergunningen en producten, meldingen over de openbare ruimte, bezoekers aan de gemeentewerf, bijeenkomsten en bedrijfsbezoek. ** We kunnen de verhouding in(verschuiving van) persoonlijk en digitaal contact nog niet in een percentage tot uitdrukking brengen. We proberen zoveel mogelijk inwoners te bereiken met informatie via alle beschikbare kanalen. De registratie van klantcontacten wordt benut voor het monitoren van onze servicenormen voor bereikbaarheid, openingstijden, social media, loketten en betalen. We zien dat er meer vragen gesteld worden via social media dan een jaar geleden. Burgerzaken en leefomgeving werken volledig op afspraak. De agendamodule wordt volop gebruikt. Op afspraak werken wordt gewaardeerd door inwoners én medewerkers. Op dit moment is 63% van de afspraken met de gemeente via de website ingepland. De overige afspraken worden telefonisch en aan de balie ingepland. Door op de website duidelijker te verwijzen naar en te informeren over de opties om digitaal ‘zaken’ te doen met de gemeente verwachten we groei in de digitale dienstverlening.

5.4. Beter beheer en zorgvuldige ontsluiting van gegevens van inwoners, ondernemers en organisaties

Wat hebben we in 2019 bereikt?

Nr.	Maatschappelijk effect	Nr.	KPI	Definitie	Norm	Wijze van meten	Eigenaar	Jaar 2019		2018	2017
								Real.	Streef-waarde	Real.	Real.
5.4	Beter beheer en zorgvuldige ont-sluiting van gegevens van inwoners, onder-nemers en organisa-ties	5.4.5	Uitkomst ENSIA-selfassessment m.b.t. DIGID, Suwinet, BAG, BGT, BRP, PNIK	De mate waarin de gemeente voldoet aan informatieveilig-heid, privacy, beheer en ont-sluiting van gegevens van in-woners, ondernemers en orga-nisaties.	De gemeente voldoet aan de normen zoals gesteld binnen het EN-SIA model m.b.t. DIGID, Suwinet, BAG, BGT, BRP, PNIK. Voldoet = +	Jaarlijks eind december op basis van de audit systema-tiek ‘ENSIA’.	Burg. T. Cnossen	+	+		

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Informatieveiligheid
Toenemende digitalisering vereist dat we zorgvuldig en veilig omgaan met de informatie en gegevens van burgers en organisaties. Een betrouwbare, beschikbare en correcte informatiehuishouding is essentieel. Met een op onze taak toegeruste veilige informatiehuishouding kan de gemeente Woudenberg haar ambities (blijven) waarmaken. Inwoners, ondernemers en organisaties verwachten een beroep te kunnen doen op gemeentelijke dienstverlening via meerdere kanalen. Dit vraagt om een organisatie die informatieveiligheid op orde heeft en gebruik kan maken van beschikbare data en technische mogelijkheden.

In 2019 heeft de gemeente zich verantwoord over de kwaliteit van informatieveiligheid op basis van de Eenduidige Normatiek Single Information Audit (ENSIA). In maart 2020 volgt de bijbehorende collegeverklaring en de zogenaamde assuranceverklaring.

De acties die in het verbeterplan SUWI 2018 waren opgenomen zijn in 2019 uitgevoerd. Aansluitend heeft een SUWI pre audit plaatsgevonden. Hieruit bleek dat het gebruik van SUWI in 2019 volledig voldoet aan de wettelijke eisen. Voor de overige ENSIA onderdelen (BRP, BAG, BGT, BRO) is tijdig voor 31 december 2019 verantwoording afgelegd.

Om te voldoen aan de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) worden de privacy risico's in kaart gebracht (de data Protection Impact Assessments). Met alle nieuwe leveranciers en/of samenwerkingspartners worden bewerkersovereenkomsten gesloten. Dit vraagt gemiddeld twee dagen formatie per week en risicobewustzijn van alle medewerkers. Om het risicobewustzijn blijvend onder de aandacht te brengen van de medewerkers is in het najaar van 2019 een bijeenkomst georganiseerd.

In de zomer van 2019 is veilig e-mailen door middel van ZIVVER geïntroduceerd.

<u>Basisregistratie Grootschalige Topografie (BGT)</u>
De gegevens in de BGT zijn 31-12-2019 compleet. Dit dankzij het uitvoeringsplan dat vier keer per jaar wordt gemonitord. Samen met de gemeenten Barneveld, Leusden en Scherpenzeel is hiervoor een beheerorganisatie actief. De samenwerking met Barneveld stopt overigens in december 2020. De verkenning voor een nieuwe samenwerkingspartner is gestart, hierover wordt in Q1 2020 een besluit genomen.

<u>Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG)</u>
Om te blijven voldoen aan de eisen op het gebied van digitalisering en nieuwe wet- en regelgeving is de bestuurlijke en ambtelijke intentie uitgesproken voor de gemeentelijke samenwerking met Scherpenzeel en Veenendaal in 2020. Dit betekent samenwerking op het terrein van BAG, WOZ en heffing/inning belastingen.
Gemeenten Scherpenzeel, Woudenberg en Veenendaal hebben in Q3 besloten om de overdracht van de basisregistratie BAG/WOZ en de heffing en inning van de gemeentelijke belastingen aan gemeente Veenendaal met een halfjaar uit te stellen. Om te zorgen voor een soepele overgang naar Veenendaal is het belangrijk dat de basis op orde is en de gegevens die het team belastingen hanteert volledig actueel zijn. In de periode van december 2019 tot en met februari 2020 leggen de gemeenten Scherpenzeel en Woudenberg alsnog aanslagen op voor de belastinginning 2017, 2018 en 2019.

5.5. Effectievere en efficiëntere bedrijfsvoering

Wat hebben we in 2019 bereikt?

Nr.	Maatschappelijk effect	Nr.	KPI	Definitie	Norm	Wijze van meten	Eigenaar	Jaar 2019		2018	2017
								Real.	Streef-waarde	Real.	Real.
5.5		5.5.1	Overall tevreden-heid medewerkers	Het MTO bevat een vraag naar de algehele tevredenheid van de medewerker. De KPI is het gemiddelde van alle respon-denten op die vraag.	Uitkomst MTO 2014: 8	Jaarlijks medewerkerstevre-denheidsonderzoek.	Burg. T. Cnossen	8	8		7.7
5.5		5.5.2	Uitkomst accoun-tantsrapport	Verklaring van de externe ac-countant over de mate waarin de gemeentelijke financiële ad-ministratie getrouw en recht-matig is.	Een positieve (+) ver-klaring van de accoun-tant. Uitkomst over 2014: positieve verklaring.	Jaarlijks, extern door accoun-tant	Weth. A.J. Vlam	+	+		
5.5	Effectievere en effici-entere bedrijfsvoe-ring	5.5.3	OOM-ontwikkel-fase	De ontwikkelfase conform het Overheidsontwikkel-model (OOM) waarin de organisatie zich bevindt	In 2020 is Woudenberg een netwerkgemeente die zich bevindt in de keten georiënteerde fase, niveau 4 van het Overheidsontwikkel-model (OOM)	Jaarlijks in september, intern, positiebepaling met het OOM door het MT.	Burg. T. Cnossen	OOM Fase 3	OOM Fase 3		

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Om aan onze visie op dienstverlening te blijven voldoen én door te ontwikkelen naar een netwerkgemeente werken we samen met anderen (gemeenten en leveranciers) om zelfstandig te blijven. Momenteel op het terrein van bedrijfsvoering bij Informatisering & Automatisering, in de belastingsamenwerking, in de opzet en het implementeren en beheren van basisregistraties en met Coöperatie de Kleine Schans. We onderzoeken voortdurend of commerciële partners, verbonden partijen en samenwerkingsverbanden schaal- en efficiencyvoordelen (blijven) opleveren om de kosten voor gemeente (én inwoners) aanvaardbaar te houden.

Na de positieve ervaring met ICT-samenwerking wordt de samenwerking ingericht voor het beheren van de basisregistraties BAG en WOZ én de heffing en inning van gemeentelijke belastingen met gemeente Veenendaal. Deze samenwerking start in 2020. Ook wordt de mogelijkheid verkend voor samenwerking in het beheren van de basisregistratie grootschalige topografie per 2021. Met de samenwerkende ICT-gemeenten wordt gezamenlijk opgetrokken met betrekking tot onderwerpen die wederzijds raakvlakken hebben. Denk aan technische beveiligingsmaatregelen, landelijke aanbestedingen (VNG/GT Connect, GGI-Veilig), wet- en regelgeving en de mogelijkheid om specialistische functies in te vullen.

Organisatieontwikkeling

In onze organisatiekoers wordt beschreven dat onze organisatie doorontwikkelt naar een netwerkorganisatie. Deze doorontwikkeling is nodig om als organisatie aan te sluiten bij de maatschappelijke opgaven of waar nodig initiatief te kunnen nemen. Daarnaast is deze doorontwikkeling ook een logische stap; medewerkers dragen steeds meer verantwoordelijkheid. Zij willen zelf meer ruimte om hun vakmanschap in te vullen en integraal te werken, zowel met de samenleving als met collega's. Binnen gestelde kaders opereren ze zelfstandig (deels individueel, deels als team), nemen ze (nieuwe) initiatieven, proberen ze kansen te creëren en te benutten, nemen ze risico's en ontwikkelen ze al doende nieuwe producten en werkwijzen. Wat de doorontwikkeling voor onze organisatie, teams en medewerkers betekent en welke stappen hieruit voortvloeien, is in de eerste helft van 2019 verder uitgewerkt in een organisatieplan. Na het besluitvormingsproces in september 2019 wordt uitvoering gegeven aan de doorontwikkeling. Inmiddels is er een gedragen, nieuwe teamindeling die per februari 2020 in gaat. Deze indeling bestaat uit 8 basisteams en diverse vak- en projectteams. De voorbereiding om teams te faciliteren met zich te vormen en te ontwikkelen is in volle gang.

Opleiden en ontwikkelen van medewerkers en teams

Leren en opleiden draagt bij aan het ontwikkelen en inzetten van medewerkers bij het realiseren van de doelstellingen van de gemeente Woudenberg. Hierbij wordt gehandeld vanuit de kernwaarden van de gemeente. Eén van onze kernwaarden is initiatiefrijk. Dit vraagt van medewerkers dat zij voortdurend in staat zijn om mee te bewegen met de ontwikkelingen in onze omgeving en in onze organisatie. Gedurende het jaar zijn door medewerkers veelvuldig opleidingen aangevraagd en gevolgd.

Werving en selectie

In 2019 zijn elf werving- en selectietrajecten doorlopen voor vaste formatie. Daarnaast deden een beroep op flexibele medewerkers voor tijdelijke vervanging van vacatures en inzet op projecten. Deze worden door middel van het raamcontract flexibele inhuur geworven. In 2019 werd het lastiger om vacatures ingevuld te krijgen. Daarom is nadrukkelijk ingezet op arbeidsmarktcommunicatie. Het Keurmerk Beste Werkgever geeft een stevige impuls aan de gemeente Woudenberg als aantrekkelijk werkgever. Verder is de vacaturetekst aangepast, is de (werken bij)website aangepast wordt social media meer ingezet. Het huidige raamcontract voor flexibele inhuur is verlengd tot 1 januari 2020. Ondersteund door Stichting Inkoopbureau Midden Nederland wordt een nieuwe gezamenlijke aanbesteding gedaan met de gemeenten Vijfheerenlanden, Leusden, IJsselstein en Scherpenzeel, aangevuld met de ODRU, Werk en Inkomen Lekstroom en RMN. De aanbesteding gaat om uitzenden/payroll tot en met schaal 8 en overige inhuur schaal 9 en hoger.

Werkplezier en gezondheid medewerkers

In 2016 is een eerste medewerkersonderzoek gestart. Medewerkers en teams zijn met de resultaten aan de slag gegaan om de organisatie in beweging te houden en toekomstbestendig te maken. Met het medewerkersonderzoek wordt in kaart gebracht hoe het is gesteld met thema's als het innovatievermogen van de organisatie, de veranderingsbereidheid van medewerkers en andere thema's zoals leiderschap, eigenaarschap, bevlogenheid, inhoud van het werk, hoeveelheid werk en herstelbehoefte van

medewerkers. In mei 2019 is het derde medewerkersonderzoek uitgevoerd. De medewerkers geven de gemeente Woudenberg als werkgever een hoge waardering, waardoor we het Keurmerk Beste Werkgever in 2019 en 2020 kunnen voeren. De uitkomsten van dit onderzoek geven op de punten werkgeverschap, bevlogenheid en eigen verantwoordelijkheid een stabiel beeld. Op resultaatgerichtheid scoort de organisatie uitzonderlijk hoog. De tevredenheid over werkhoeveelheid en inhoud van het werk neemt af waarbij ook te zien is dat de herstelbehoefte van medewerkers toeneemt. Naar aanleiding van de uitkomst van het MTO is er een onderzoek gestart in samenwerking met de arbodienst (Arbobutler) gericht op het verlagen van de werkdruk. Hiervoor wordt een training ontwikkeld.

Verder is een organisatiebreed Preventief Medisch Onderzoek uitgevoerd. Om de risico's die de arbeid voor de gezondheid van de medewerker met zich meebrengt zoveel mogelijk te voorkomen, signaleren of te beperken. Bij het PMO gaat het om een beoordeling van alle gezondheidsaspecten die in verband staan met het type werkzaamheden dat de medewerker verricht. De Arbowet stelt het werkgevers verplicht om dit periodiek aan te bieden aan medewerkers. In een macrorapportage is inzichtelijk gemaakt wat de risico's zijn in onze organisatie. De uitkomsten laten zien dat het thema werkstress en aantal gezondheidsaspecten aandacht vragen. In positieve zin valt op dat medewerkers veel sociale steun op het werk ervaren. Verder is aandacht besteed aan de visie van Arbobutler over het Huis van Werkvermogen (welke factoren hebben hier invloed op en hoe creëren we gezamenlijk taal als het gaat om inzetbaarheid) en zijn we met elkaar aan de slag gegaan met het thema werkdruk: wat draagt bij aan een betere balans.

In 2019 is gestart met een geactualiseerd verzuimbeleid en –protocol. Opgesteld in lijn met onze organisatiekoers. Dit houdt in dat de verantwoordelijkheden rondom verzuim zo laag mogelijk in de organisatie liggen.

<u>Omgang met ongewenst gedrag</u>
De rol van vertrouwenspersoon ongewenste omgangsvormen is gecombineerd met de rol van vertrouwenspersoon integriteit. Mede gezien de preventieve taken zijn twee intern vertrouwenspersonen ongewenste omgangsvormen en integriteit benoemd. Met de aanbesteding van een nieuwe arbodienst is ook een nieuwe externe vertrouwenspersoon benoemd.
We zien een toename van ongewenst gedrag, agressie en geweld naar medewerkers in hun dagelijkse dienstverlening aan inwoners. Incidenten worden geregistreerd en conform het protocol Agressie en geweld opgepakt. Er is met name aandacht voor de betrokken medewerkers en passende acties naar de agressor. In 2019 is extra ingezet op bewustwording en training in de omgang met ongewenst gedrag en agressie met bijzondere aandacht voor de teams met de meeste contacten met inwoners: teams dienstverlening (KCC, burgerzaken en leefomgeving) en de buitendienst. Ook is het agressieresponsteam uitgebreid om te zorgen voor een continue bezetting bij onze balies. Er wordt nauw samengewerkt met de BOA en de politie.

<u>Nieuwe wet en regelgeving</u>
Op 1 januari 2020 treedt de Wet Normalisering Rechtspositie Ambtenaren in werking (WNRA). De belangrijkste gevolgen zijn dat de arbeidsrechtelijke (rechts)positie van ambtenaren gelijk wordt aan die van werknemers in het private bedrijfsleven en dat er een nieuwe (gewijzigde) Ambtenarenwet komt. In 2019 is gewerkt aan de voorbereidingen voor deze wetswijziging: het ' WNRA proof' maken van alle personeelsregelingen en het ontwerpen van een arbeidsovereenkomst die alle bestaande en nieuwe ambtelijke aanstellingen zal vervangen.

De gemeente Woudenberg is een netwerkgemeente die zich bevindt tussen fase 3 en 4 van het overheids-ontwikkelmodel.

Wat heeft het gekost?

In onderstaande tabel zijn de baten en lasten opgenomen die aan het programma verbonden zijn.

Bedragen x € 1.000

Programma 5 – Dienstverlening	Realisatie 2019	Definitieve begroting 2019	Primaire begroting 2019	Jaarrekening 2018	Jaarrekening 2017
Lasten	**6.726**	6.756	5.483	6.471	6.049
Correktie rubricering, zie noot	**-**	-	-	51 -/-	-
Lasten, herzien	**6.726**	6.756	5.483	6.420	6.049
Baten	**853**	755	1.093	762	2.253
Resultaat programma 5 voor bestemming	**5.872**	**6.001**	**4.391**	**5.658**	**3.796**

Splitsing programma 5	Real. 2019	Def.Bgr. 2019	Prim.Bgr. 2019	Jaarrek. 2018	Jaarrek. 2017
Lasten					
Salarissen	3.096	3.065	3.038	2.978	2.779
Overige	3.630	3.691	2.445	3.442	3.270
Baten					
Salarissen	-	-	-	10	-
Overige	853	755	1093	752	2.253

NB: In 2019 is het product “Infrastructuur Centrum” overgeheveld van programma 5, Bestuur en dienstverlening, algemene lasten, overgeheveld naar programma 2, IBOR. Zie tevens de toelichting bij programma 2 onder de cijfermatige toelichting op de verschillen. De analyse is gebaseerd op de kosten exclusief de overheveling.

Cijfermatige verschillen tussen de gerealiseerde en geraamde cijfers 2019

Verschillen realisatie ten opzichte van definitieve begroting 2019	Nadelig	Voordelig
Lasten, totaal verschil		**30**
Salarissen	31	
Overig		
Basisregistraties: gezamenlijke kosten belastingafdeling met Scherpenzeel	73	
Basisregistraties: krediet samenwerking BAG/WOZ/belastingen nog te besteden		115
Basisregistraties: krediet taxeren op gebruiksoppervlak		36
Basisregistraties: toevoeging voorziening ozb ivm tariefstelling	50	
Basisregistraties: kosten invordering gemeentelijke belastingen		13
Bestuur: toevoegingen voorzieningen pensioen en wachtgeld wethouders	222	
Vastgoed: externe dienstverlening ivm vastgoedverhuur/pachtovereenkomsten e.d.	15	
Vastgoed: onderhoud Cultuurhuis	15	
Vastgoed: huurkosten kantoor De Schans	52	
Vastgoed: onderhoudskosten De Schans	15	
Gemeentewerf gebouw: extra kosten en overschrijding krediet verbouwing gebouw werf	20	
Algemene lasten: vennootschapsbelasting teveel opgenomen		77
Algemene lasten: voorziening dubieuze debiteuren	50	
Overhead: Inhuur KCC		22
Overhead: gemeentehuis herstel schade bordes en afwikkeling brandschade		19
Overhead: groot onderhoudskosten gemeentehuis		33
Overhead: krediet Uitvoeringsplan dienstverlening nog te besteden		106
Overhead: krediet verbouwing gemeentehuis nog te besteden		93
Overhead: krediet verhuizing ICT naar Veenendaal nog te besteden		54
Diverse kleine(re) verschillen per saldo		5
Totaal verschillen lasten	**543**	**573**

Baten, totaal verschil		98
Bestuur: legesopbrengsten burgerzaken	10	
Vastgoed: meer ontvangen huren en vergoedingen energieverbruik diverse panden		40
Overhead: bijdrage in kosten gezamenlijke aanbesteding		15
Verkopen groenstroken		50
Diverse kleine(re) verschillen per saldo		3
Totaal verschillen baten	**10**	**108**

Toelichting op de grotere verschillen tussen de gerealiseerde cijfers over 2019 en de definitieve begroting

In 2021 gaat de gezamenlijke belastingafdeling van Scherpenzeel en Woudenberg over naar de gemeente Veenendaal; de thans nog in dienst zijnde medewerkers van de gemeente Scherpenzeel en Woudenberg treden in dienst bij de gemeente Veenendaal. Voor de overgang naar Veenendaal is een eenmalig krediet beschikbaar gesteld om deze overgang zo soepel mogelijk te laten verlopen. Door de raad is ook een krediet beschikbaar gesteld voor wijziging van het systeem naar taxeren van inhoud naar oppervlak. Beide kredieten zijn in 2019 deels besteed, het restant is naar 2020 overgeheveld en zal dan benut worden.
De kosten van de gezamenlijke belasting waren beduidend hoger dan geraamd; in 2019 zijn via Scherpenzeel extra kosten gemaakt voor externe ondersteuning en begeleiding bij het primair proces WOZ/Belastingen om de basis op orde te krijgen.
In 2019 zijn de waarderingen van vastgoed meer gestegen dan vooraf ingeschat, dit leidde ertoe dat de belastingdruk, met name voor onroerende zaakbelasting, hoger was uitgekomen dan door de raad was beoogd. Om de tarieven aan te kunnen passen had de legesverordening herzien moeten gaan worden, gekozen is nu om de tarieven voor 2020 minder te laten stijgen. Om de lagere opbrengst van 2020 te compenseren is in 2019 een voorziening getroffen die in 2020 weer vrijvalt.
In 2019 is de toevoeging aan de voorziening pensioenen (oud-)wethouders beduidend hoger dan eerder geraamd. Door de aanhoudend lage(re) rentestand is het benodigd kapitaal om de uitkeringen te garanderen steeds hoger, wat zich vertaalt in hogere toevoegingen aan de voorziening.
In 2017 was een krediet vastgesteld voor modernisering en groot onderhoud van het gebouw van de gemeentewerf. Ten tijde van de start van de verbouwing bleek het toegekende krediet niet toereikend, het krediet is naderhand bijgesteld. In 2019 heeft de financiële afwikkeling van de verbouw plaatsgevonden. Naast het feit dat een aantal kosten ten laste van het krediet waren gebracht welke daar niet in waren opgenomen, was er overschrijding op de aanbestedingssom. De overschrijding op het krediet bedroeg € 15.000, kosten ten onrechte ten laste van het krediet gebracht bedroegen € 5.000. Deze zijn alsnog ten laste van de exploitatie gebracht.
In 2018 zijn twee afzonderlijke produkten voor het gebruik van de Schans samengevoegd, het huurdeel kwam ten laste van programma 1-Samenleving, het overige exploitatiedeel kwam ten laste van programma 5-Dienstverlening. Met deze samenvoeging zijn ten onrechte de huurkosten niet meer meegenomen.
In de zomernota van 2019 is een bijstelling voor de te betalen vennootschapsbelasting gemaakt, deze had met name betrekking op de teveel betaalde vennootschapsbelasting over voorgaande jaren. Er is tegelijkertijd een bedrag opgenomen voor de te betalen vennootschapsbelasting over 2019, deze was echter al opgenomen in de begroting over 2019.

Jaarlijks wordt eind van het jaar de mogelijke inbaarheid van openstaande debiteurenposten getoetst; in 2018 leidde dit tot een negatieve bijstelling op te voorziene bedrag; in 2019 moesten we een extra bedrag voorzien.
Jaarlijks wordt in de begroting een bedrag voorzien voor uit te voeren groot onderhoudswerk aan het gemeentehuis. Mede in verband met de brand en daarop in de loop van het jaar uitgevoerde herstelwerkzaamheden, zijn in 2019 minder werkzaamheden volgens de planning groot onderhoud uitgevoerd.
Naast de kredieten toegekend voor de wijzigingen in de (uitvoering van) de gemeentelijke belastingen zijn nog een aantal kredieten toegekend, welke voor een deel in 2019 zijn benut. Dit betreffen het Uitvoeringsplan dienstverlening, de verbouwing van het gemeentehuis en de verhuizing van de ICT naar Veenendaal. De nog niet bestede kredieten zijn overgeheveld naar 2020.

Cijfermatige verschillen tussen de gerealiseerde cijfers 2019 en 2018

Verschillen realisatie 2019 ten opzichte van jaarrekening 2018	Nadelig	Voordelig
Lasten, totaal verschil	**306**	
Salarissen	118	
Overig		
Basisregistraties: krediet samenwerking BAG/WOZ/belastingen nog te besteden	55	
Basisregistraties: krediet taxeren op gebruiksoppervlak	10	
Basisregistraties: gezamenlijke kosten belastingafdeling met Scherpenzeel	104	
Basisregistraties: toevoeging voorziening ozb ivm tariefstelling	50	
Bevolkingsadministratie: afdracht deel rijksleges		30
Bevolkingsadministratie: Europese verkiezingen	19	
Bestuur: toevoegingen voorzieningen pensioen en wachtgeld wethouders		44
Gemeentewerf gebouw: extra kosten en overschrijding krediet verbouwing gebouw werf	130	
Vastgoedbeheer: energiescans diverse gebouwen	14	
Vastgoedbeheer: Kosten perceel Landaasweg voorgaande jaren i.v.m. verkoop in 2017	24	
Vastgoed en overige uitgaven: hogere afschrijving project De Camp		358
Algemene lasten: vennootschapsbelasting teruggave voorgaande jaren		232
Algemene lasten: voorziening dubieuze debiteuren	70	

Algemene lasten: uitkering bommenregeling, overheveling naar balans	99	
Algemene lasten: verhuiskostenvergoeding op sociale grondslag	15	
Algemene lasten: gezamenlijke lasten Koningsdag 2019	8	
Algemene lasten: waardevermindering Laagerfseweg	284	
Bedrijfsvoering uitvoering: inwoners-enquete 2019	20	
HRM: opleidings- en studiekosten personeel		16
Archiefkosten: digitalisering bouwdossiers		26
Overhead: KCC, inhuur extern personeel, ziektevervanging		37
Overhead: krediet uitvoeringsplan dienstverlening	40	
Overhead: krediet verbouwing gemeentehuis	28	
Overhead: ICT, inhuur extern personeel inz vervanging vertrokken medewerker	54	
Overhead: krediet verhuizing ICT naar Veenendaal		111
Diverse kleine(re) verschillen per saldo	18	
Totaal verschillen lasten	1.142	854
Baten, totaal verschil	**91**	
Burgerzaken: opbrengsten leges burgerzaken		51
Vastgoed: huuropbrengsten en vergoeding energiekosten	20	
Algemene baten en lasten: verkoop gronden openbaar groen	38	
Algemene baten en lasten: verkoop gronden overige minus vergoeding onkosten	93	
Algemene baten en lasten: algemene uitkering 2018	56	
Overhead: vergoeding gezamenlijk aanbestedingstraject	15	
HRM: vergoedingen voor uitlenen/detachering personeel		72
Diverse kleine(re) verschillen per saldo		8
Totaal verschillen baten	**222**	**131**

Algemene dekkingsmiddelen

In de vijf voorgaande programma's zijn de specifieke lasten en baten per programma opgenomen. Hiernaast zijn er ook lasten en baten die niet rechtstreeks aan deze programma's zijn toe te rekenen. Het betreffen de algemene uitkering, de algemene belastingen, dividenduitkeringen en stelposten. Deze nemen we op bij de Algemene dekkingsmiddelen.

Wat heeft het gekost?

In onderstaande tabel zijn de baten en lasten opgenomen die aan het programma verbonden zijn.
Bedragen x € 1.000

Algemene dekkingsmiddelen	Realisatie 2019	Definitieve begroting 2019	Primaire begroting 2019	Realisatie 2018	Jaarrekening 2017
Lasten	**109**	109	136	134	188
Algemene belastingen					
- Onroerende zaakbelastingen, kwijtscheldingen	**1**	-	-	1	2
Dividenden					0
Treasury	**109**	109	136	133	186
Baten	**18.920**	18.781	17.810	17.705	16.590
Algemene dekkingsmiddelen					
- Algemene uitkering Gemeentefonds	**16.078**	15.911	14.986	14.948	13.697
Lokale heffingen					
- Onroerende zaakbelastingen	**2.419**	2.415	2.365	2.279	2.284
- Hondenbelasting	**64**	63	63	63	71
- Toeristenbelasting	**187**	212	224	211	255
Dividenden	**18**	18	29	45	43
Treasury	**154**	162	143	159	240
Resultaat algemene dekkingsmiddelen	**18.811**	18.672	17.674	17.571	16.402

Cijfermatige verschillen tussen de gerealiseerde en geraamde cijfers 2019

Verschillen realisatie ten opzichte van definitieve begroting 2019	Nadelig	Voordelig
Lasten, totaal verschil	-	
Diverse overige verschillen, per saldo	-	
Totaal verschillen lasten	-	
Baten, totaal verschil		139
Algemene dekkingsmiddelen		
Algemene uitkering – extra specifieke uitkeringen		341
Algemene uitkering – berekening op algemene grondslagen	169	
Algemene uitkering – afrekeningen voorgaande jaren	6	
Lokale heffingen		
Onroerende zaakbelastingen woningen		29
Onroerende zaakbelastingen niet-woningen	25	
Toeristenbelasting	25	
Dividend		
Dividend en terugontvangen dividendbelasting	-	-
Diverse overige verschillen, per saldo	6	
Totaal verschillen baten	231	370

Toelichting op de grotere verschillen tussen de gerealiseerde cijfers over 2019 en de definitieve begroting

Algemene dekkingsmiddelen

Met ingang van 2018 mogen bijstellingen van de algemene uitkeringen, welke uitgekeerd worden in een nieuw jaar niet meer meegenomen worden in de verantwoording van het lopend jaar. De in de jaarrekening over 2019 verantwoorde algemene uitkering is vastgesteld met overzicht nr 7, gedateerd 27 november 2019. Na dit overzicht zijn nog 2 overzichten ontvangen, waarvan de bijstellingen op de algemene uitkering over 2019 verwerkt worden in het jaar 2020. De totale positieve bijstelling in deze overzichten bedraagt € 99.678.

In het Klimaatakkoord van juni 2019 is afgesproken dat het Rijk € 150 miljoen ter beschikking stelt aan gemeenten voor de periode 2019 tot en met 2021. De nadruk bij deze middelen ligt op de ondersteuning van de decentrale overheden bij het realiseren van de Regionale Energie Strategieën (RES) en op de ondersteuning van gemeenten bij de Transitievisies Warmte. Voor het opstellen van de Transitievisies Warmte ontvangen alle gemeenten een bijdrage van € 202.101. Daarnaast zijn vanuit de klimaatmiddelen gelden beschikbaar gesteld om bewoners en particuliere gebouweigenaren komende periode goed te informeren met name door middel van energieloketten. Per gemeente wordt minimaal € 25.000 uitgekeerd (op basis van het aantal inwoners).

Lokale heffingen

De onroerende zaakbelastingen van woningen en niet-woningen zijn per saldo € 4.000 hoger dan geraamd, dit is met name in de onroerende zaakbelasting woningen ontstaan. Door een hogere waardestijging van de aangeslagen woningen dan voorzien in relatie tot de tarieven voor 2019 is de belastingdruk van burgers hoger uitgevallen dan eerder met de begroting van 2019 is vastgesteld. Om dit te corrigeren zullen de tarieven in 2020 minder stijgen. Er is in 2019 daartoe een voorziening getroffen om de lagere baten van 2020 te compenseren.

De toeristenbelasting laat een nadelig saldo van € 25.000 zien ten opzichte van de ramingen. De definitieve aanslagen over 2019 moeten nog opgelegd worden, maar de controles op de toeristenbelasting zijn nog niet afgerond. De jaren 2017 en 2018 zijn in 2019 definitief afgewikkeld, dit leverde een klein nadelig verschil op ten opzichte van de eerdere ramingen. Voor het restant nog te ontvangen over 2019 is een schatting gemaakt welke in de jaarrekening verwerkt is.

Dividend
Het uitgekeerde dividend van Vitens was beduidend lager dan zowel in de primaire begroting over 2019 opgenomen als werkelijk ontvangen in 2018. De ramingen zijn in de zomernota bijgesteld.

Cijfermatige verschillen tussen de gerealiseerde cijfers 2019 en de jaarrekening 2018

Verschillen realisatie 2019 ten opzichte van jaarrekening 2018	Nadelig	Voordelig
Lasten, totaal verschil		**24**
Rente op leningen o/g lagere rente in verband met aflossingen en rentepercentage		23
Diverse overige verschillen, per saldo		1
Totaal verschillen lasten	-	**24**
Baten, totaal verschil		**1.215**
Algemene dekkingsmiddelen		
Algemene uitkering – extra specifieke uitkeringen	4.655	
Algemene uitkering – berekening op algemene grondslagen		5.692
Algemene uitkering – afrekeningen voorgaande jaren		93
Lokale heffingen		
Onroerende zaakbelastingen woningen		111
Onroerende zaakbelastingen niet-woningen		29
Toeristenbelasting	24	
Hondenbelasting		1
Treasury		
Dividend	27	
Doorbelasting rente investeringen		
Doorbelasting rente grondexploitaties	7	
Diverse overige verschillen, per saldo		2
Totaal verschillen baten	**4.713**	**5.928**

Gemeentefonds (algemene uitkering)

De in de jaarrekening opgenomen algemene uitkering is niet langer meer gebaseerd op de decembercirculaire; met ingang van 2018 is de verplichting om algemene uitkeringen betrekking hebbend op het lopende jaar, maar ontvangen in het nieuwe jaar, dan ook in het nieuwe jaar te verantwoorden. Dit betekent dat wijzigingen genoemd in de decembercirculaire alleen verwerkt worden in de cijfers van het lopende jaar, mits de betaling ook nog in het lopende jaar plaatsvindt. Voor 2019 was dit niet het geval, derhalve is de berekening voor 2019 gespecificeerd met verzamelstaat 2019-07 van 27 november 2019. Naast de algemene uitkering worden ook integratie- en decentralisatie uitkeringen verstrekt. Tot 2018 hadden zowel de integratie-uitkeringen WMO en Sociaal Domein een aanzienlijk aandeel in de integratie-en decentralisatie-uitkeringen. Met ingang van 2019 zijn deze beide uitkering volledig (WMO) danwel grotendeels (Sociaal Domein) in de algemene uitkering opgenomen. Ook was in 2018 nog een uitkering verstrekt voor knelpunten in het Sociaal Domein, deze is met ingang van 2019 vervallen.
Voor 2019 en 2018 betreft dit de volgende bedragen (2018 staat tussen haakjes): Integratie-uitkering WMO € -- (€ 850.000); integratie-uitkering Sociaal Domein € 841.000 (€ 4.460.000) en Knelpunten sociaal domein € -- (€ 488.000).

Algemene belastingen

Onroerende zaakbelastingen

De OZB wordt opgelegd aan eigenaren van woningen en eigenaren en gebruikers van niet-woningen. De berekening van de OZB gebeurt op basis van de geraamde WOZ-waarde per 1 januari van het jaar voorafgaand. In 2019 zijn de percentages ten opzichte van voorgaand jaar met 1,5% gestegen. Hiernaast worden de tarieven gecorrigeerd voor de (geraamde) stijging van de WOZ-waarden. Het percentage hiervan is afhankelijk van object (woning/niet-woning) en gebruiker of eigenaar. Uiteindelijk resulteerde dit in een verlaging van het percentage voor eigenaren van woningen en een heel beperkte stijging voor eigenaren en gebruikers van niet-woningen.
Onderstaande tabel geeft een overzicht van tarieven 2018 en 2017 en de OZB opbrengsten van 2018 en 2017.

Percentage berekening OZB	Jaar 2019	Begroot	Jaar 2018	Jaar 2017
Woningen – eigenaren	0,1152%	0,1180%	0,1180%	0,1226%
Niet-woningen – gebruikers	0,1382%	0,1364%	0,1364%	0,1361%
Niet-woningen – eigenaren	0,1721%	0,1699%	0,1699%	0,1696%
Bedragen opbrengsten in €				
	Jaar 2019	Begroot	Jaar 2018	Jaar 2017
Woningen – eigenaren	1.766.000	1.738.000	1.655.000	1.623.000
Niet-woningen – eigenaren	403.000	414.000	375.000	407.000
Niet-woningen - gebruikers	250.000	263.000	248.000	254.000
Totaal opbrengsten	2.419.000	2.415.000	2.278.000	2.284.000

Naast de genoemde onroerende zaakbelastingen worden nog hondenbelasting, voor eigenaren van één of meerdere honden, geheven én toeristenbelastingen, aan bedrijven en particulieren die commercieel overnachtingsruimte verstrekken. Voor zowel de hondenbelasting als toeristenbelasting vindt controle door een extern bedrijf plaats. Voor de toeristenbelasting is de controle nog niet afgerond; de cijfers van 2019 zijn derhalve gebaseerd op de voorlopige voorschotten over 2019 én geraamde afrekening 2019. De toeristenbelastingen over 2017 en 2018 zijn in 2019 afgerekend, dit leverde een kleine negatieve korrektie op in de cijfers over 2019.
De resultaten vindt u in onderstaande tabel. Een verdere toelichting op de bedragen vindt u in paragraaf A – Lokale heffingen.

Tarieven	Jaar 2019	Begroot	Jaar 2018	Jaar 2017
Toeristenbelasting, per overnachting	€ 1,27	€ 1,27	€ 1,25	€ 1,22
Hondenbelasting, per hond	€ 71,10	€ 71,10	€ 69,71	€ 68,34
Hondenbelasting, kennel	€ 355,00	€ 355,00	€ 348,55	€ 341,70
Bedragen opbrengsten in €	Jaar 2019	Begroot	Jaar 2018	Jaar 2017
Toeristenbelasting	187.000	212.000	211.000	255.000
Hondenbelasting	64.000	63.000	63.000	71.000

Dividenden

De gemeente Woudenberg heeft aandelen in de BNG, Vitens en ROVA. Uit hoofde van deze deelnemingen ontvangt de gemeente jaarlijks dividend. De aandelen ROVA zijn in 2017 aangekocht. Hiernaast heeft de gemeente certificaten van Dataland, waarvoor ook jaarlijks een financiële uitkering plaatsvindt. Een specificatie van de aandelen is als volgt:

	Aantal Stuks	Boekwaarde	Dividend 2019	Dividend 2018	Dividend 2017
BNG	3.510	€ 5.712	€ 10.004	€ 8.880	€ 5.746
Vitens	9.683	€ 131.873	€ 8.715	€ 31.954	€ 32.535
Rova	125	€ 188.069	€ 59.546	€ 71.498	€ --

Saldo financiering

Ter financiering van zowel publieke activiteiten als ten behoeve van grondexploitaties worden door de gemeente Woudenberg periodiek gelden aangetrokken, deels kort-kortlopend en deels langlopend gefinancierd. Zowel met het bedrag aan korte en langlopende financieringen als met de verhouding tussen korte en langlopende financiering heeft de gemeente te maken met verhouding renterisiconorm en de gemiddelde kasgeldlimiet. Deze worden nader toegelicht in paragraaf D –Financiering.
Na enkele jaren van afname van de leningenportefeuille laten 2018 en 2019 weer een toename in de leningenportefeuille zien. Ondanks deze toename, is het gemiddeld rentepercentage wat betaald wordt op deze leningen gedaald; nieuw afgesloten leningen worden voor een lager percentage (vanaf 2018 zelfs negatief) percentage afgesloten dan eerdere leningen die nu afgelost zijn.

Zoals onderstaande tabel toont, bedroeg het saldo van de opgenomen langlopende leningen ten behoeve van de gemeente per 31 december 2019 € 16,6 miljoen.
In 2019 ie een bedrag van € 11 miljoen aan nieuwe leningen aangetrokken, er is een totaal bedrag van € 6,4 miljoen afgelost.
De over 2019 berekende rente bedroeg € 75.000, het gemiddeld rentepercentage over de gemiddeld uitstaande leningen bedroeg 0,657%. Voor 2018 was de berekende rente € 108.000 en het gemiddeld rentepercentage 0,799%.
Hiernaast loopt nog een lening ten behoeve van de woningbouwvereniging, de door de gemeente betaalde rente en aflossing wordt jaarlijks door hen terugbetaald.

Het rente-omslagpercentage is voor 2019 vastgesteld op 0,15%. Het saldo uit hoofde van de financiering bedroeg € 64.000; begroot was € 71.000. Het verschil wordt grotendeels bepaald door lagere doorbelaste rente op investeringen.

	Saldo 2019	Rente 2019	Gemidd.%	Saldo 2018	Rente 2018	Gemidd.%	Saldo 2017	Rente 2017	Gemidd.%
T.b.v woningbouwvereniging	1.521.000	39.000		1.567.000	40.000		1.612.000	41.000	
T.b.v. de gemeente	16.600.000	75.000	0,657%	12.000.000	108.000	0,799%	11.100.000	160.000	1,034%
Totaal	18.121.000	114.000		13.567.000	142.000		12.712.000	201.000	

Kengetallen
Volgens de regeling van het Ministerie van BZK, 2015-0000387198, dienen ingaande het verantwoordingsjaar 2015 diverse financiële kengetallen in begroting en jaarrekening vermeld te gaan worden. Een beknopte tabel is opgenomen in de paragraaf weerstandsvermogen. Ter verduidelijking van deze tabellen hebben we in dit programma een toelichting op de tabellen opgenomen. Het betreffen de volgende kengetallen:

Netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen
Hoe hoger de schuld, hoe hoger de netto schuldquote. De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de medeoverheid ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. Een hoge netto schuldquote hoeft op zichzelf geen probleem te zijn. Of dat het geval is valt niet direct af te leiden uit de netto schuldquote zelf, maar hangt af van meerdere factoren. Zo kan een hoge schuld worden veroorzaakt doordat er leningen zijn afgesloten en die gelden vervolgens worden doorgeleend aan bijvoorbeeld woningbouwcorporaties die op hun beurt weer jaarlijks aflossen. In dat geval hoeft een hoge schuld geen probleem te zijn. Om inzicht te verkrijgen in hoeverre sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven (netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen).

Solvabiliteitsratio
Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Indien sprake is van een forse schuld én veel eigen vermogen (het totaal van de algemene en de bestemmingsreserves), hoeft een hoge schuld geen probleem te zijn voor de financiële positie. Daar is bijvoorbeeld sprake van indien een lening is aangegaan omdat het eigen vermogen niet liquide is (omdat het vast zit in bijvoorbeeld een gemeentehuis of dat er andere investeringen mee zijn gefinancierd). Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid van de provincie of gemeente. De mate van weerbaarheid geeft in combinatie met de andere kengetallen een indicatie over de financiële positie van een provincie en gemeente. De solvabiliteitsratio drukt immers het eigen vermogen uit als percentage van het totale vermogen en geeft daarmee inzicht in de mate waarin de provincie of gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen.

Grondexploitatie
Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten. Wanneer de grond tegen de prijs van landbouwgrond is aangekocht, loopt een gemeente relatief gering risico. Het is dus belangrijk om te kunnen beoordelen of er een reële verwachting is of de grondexploitatie kan bijdragen aan de verlaging van de schuld. Staat de grond tegen een te hoge waarde op de balans en moet die worden afgewaardeerd dan leidt dit tot een lager eigen vermogen en dus een lagere solvabiliteitsratio.

Structurele exploitatieruimte
Voor de beoordeling van de financiële positie is het van belang te kijken naar de structurele baten en structurele lasten. Structurele baten zijn bijvoorbeeld de algemene uitkering uit het gemeentefonds of provinciefonds en de opbrengsten uit de onroerende zaakbelasting OZB respectievelijk opcenten op de motorrijtuigenbelastingen. Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele exploitatieruimte is, doordat wordt gekeken naar de structurele baten en structurele lasten en deze worden vergeleken met de totale baten. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten (waaronder de rente en aflossing van een lening) te dekken.

Belastingcapaciteit
De OZB is voor gemeenten de belangrijkste eigen belastinginkomsten. De belastingcapaciteit geeft inzicht in de mate waarin bij het voordoen van een financiële tegenvaller in het volgende begrotingsjaar kan worden opgevangen of ruimte is voor nieuw beleid. De belastingcapaciteit wordt gerelateerd aan landelijk gemiddelde tarieven. Voor de gemeenten wordt de belastingcapaciteit gerelateerd aan de hoogte van de gemiddelde woonlasten (OZB, rioolheffing en reinigingsheffing). Naast de OZB kan ook gekeken worden naar de riool- en afvalstoffenheffing indien deze heffingen niet kostendekkend zijn, maar lager zijn vastgesteld. Hiervan is bij de gemeente Woudenberg echter geen sprake.

Kengetallen 2019 in cijfers

1. **Netto schuldquote**

Bedragen * € 1.000	**2019**	**2018**	**2017**
A: Totaal van de vaste schulden	18.127	13.573	12.719
B: Totaal netto vlottende schulden	7.151	10.842	11.687
C: Totaal overlopende passiva	183	276	156
D: Uitzettingen met rentetypische looptijd > één jaar	2.451	2.501	2.535
E: Uitzettingen met rentetypische looptijd < één jaar	3.679	5.012	3.924
F: Totaal liquide middelen	25	30	58
G: Overlopende activa	625	437	470
H: Totaal saldo baten, exclusief mutaties reserves	40.626	33.153	34.602
(A+B+C-D-E-F-G)/H x 100% = (25.461-6.780)/40.626 * 100%	**45,98%**		
(A+B+C-D-E-F-G)/H x 100% = (24.691-7.979)/33.153 * 100%		**50,41%**	
(A+B+C-D-E-F-G)/H x 100% = (24.562-6.987)/34.602 * 100%			**50,79%**

2. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle leningen

De netto schuldquote gecorrigeerd voor alle leningen, sluit onder punt D alle kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen, gemeenschappelijke regelingen en overige verbonden partijen uit. In de uitzettingen door de gemeente Woudenberg zitten geen kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen, gemeenschappelijke regelingen en overige verbonden partijen. Het ratio is evenals onder 1 **45,98 %.**

3. Solvabiliteitsratio

Bedragen * € 1.000	**2019**	**2018**	**2017**
A: Totaal van het eigen vermogen	8.585	10.843	13.106
B: Totaal van de passiva	41.787	42.607	42.990
(A/B) * 100%	20,54%	25,45%	30,49%

4. Kengetal grondexploitatie

Bedragen * € 1.000	**2019**	**2018**	**2017**
A: Totaal “Niet in exploitatie genomen gronden”		-	-
B: Totaal “Bouwgronden in exploitatie”	12.551	11.537	12.964
C: Totaal saldo baten, exclusief mutaties reserves	40.626	33.153	34.602
(A+B)/C * 100%	30,89%	34,80%	37,47%

5. Kengetal structurele exploitatieruimte

Bedragen * € 1.000	**2019**	**2018**	**2017**
A: Totaal Structurele lasten	43.077	35.130	31.719
B: Totaal Structurele baten	40.819	32.657	30.339
C. Structurele toevoeging aan de reserves	252	301	312
D. Structurele onttrekkingen aan de reserves	635	619	813
E: Totaal saldo baten, exclusief mutaties reserves	40.626	33.153	34.602
(((B-A)+(D-C))/E) * 100% = (-2.258+383) / 406 * 100%	-4,62%		
(((B-A)+(D-C))/E) * 100% = (-2.473+318) / 331 * 100%		-6,51%	
(((B-A)+(D-C))/E) * 100% = (-1.380+501) / 346 * 100%			-2,54%

6. Kengetal belastingcapaciteit

	2019	2018	2017
A. OZB-lasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-lasten	362	356	353
B. Rioolheffing voor gezin bij gemiddelde WOZ-lasten	216	206	196
C. Afvalstoffenheffing voor een gezin	192	190	190
D. Eventuele heffingskorting voor een gezin	-	-	-
E. Totale woonlasten voor gezin (A+B+C+D)	771	752	739 *)
F. Woonlasten gemiddeld gezin voorgaand begrotingsjaar	740	721	723
Belastingcapaciteit	104,19	104,30%	102,21%

NB: de totale woonlasten over 2018 zijn gewijzigd ten opzichte van de opgave van COELO. In 2017 is bij de gemeente Woudenberg diftar ingevoerd. Voor de berekening is COELO uitgegaan van een hoger gemiddeld aantal ledigingen van containers, gebaseerd op landelijke ervaringscijfers. Het gemiddeld aantal ledigingen in Woudenberg blijkt ruim minder, hetgeen van invloed is op het bedrag voor de totale woonlasten.

P A R A G R A F E N

Paragrafen algemeen

Dwarsdoorsnede begroting

De voor de programmabegroting verplicht voorgeschreven paragrafen beogen een “dwarsdoorsnede” te geven van de begroting, telkens bezien vanuit een bepaald perspectief. Het gaat daarbij om onderdelen van de financiële functie die betrekking hebben op de kaderstelling voor het beheer. Deze onderdelen hebben betrekking op financiële belangen en raken de hele begroting. Daarnaast zijn ze van belang voor het realiseren van de programma’s.

Het doel van de paragrafen is tweeledig. Ten eerste wordt de informatie die in de programma’s en overige financiële stukken versnipperd is weergegeven, gebundeld waardoor de raad een beter inzicht vanuit de verschillende, financieel gezien relevante, invalshoeken wordt verschaft. Daarnaast wordt door middel van de paragrafen aan de raad een instrument aangereikt dat kan fungeren om de kaderstellende en controlerende taak uit te oefenen.

Wettelijk kader

Er zijn zeven paragrafen wettelijk voorgeschreven in het BBV. Deze vindt u onderstaand:

Lokale heffingen

In deze paragraaf vindt u het beleid van Woudenberg met betrekking tot de lokale heffingen. Verder zijn hier opgenomen de belastingvoorstellen en de gevolgen hiervan voor de tarieven. We geven u een overzicht van de totale belastingopbrengsten en geven inzicht in de gevolgen voor de lokale lastendruk. Tenslotte melden wij u het gemeentelijk kwijtscheldingsbeleid voor belastingen.

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

In deze paragraaf wordt ingegaan op het weerstandsvermogen van de gemeente. Het weerstandsvermogen is de mate waarin onze gemeente in staat is de middelen vrij te maken om incidentele financiële tegenvallers op te vangen, zonder dat dit ten koste gaat van het bestaande beleid inzake de gemeentelijke dienstverlening. In de paragraaf wordt aangegeven hoe hoog het weerstandsvermogen is en hoe wij de financiële risico’s schatten.

Onderhoud kapitaalgoederen

Dit onderdeel gaat in op het onderhoud van de infrastructuur. Wij geven een stand van zaken met betrekking tot het beleid van de gemeente inzake de kwaliteit en onderhoud van de kapitaalgoederen. Daarnaast wordt inzicht gegeven in de totale kosten voor onderhoud kapitaalgoederen zoals opgenomen in de programma’s.

Financiering

In deze paragraaf gaat het om de uitvoering van de treasuryfunctie. Dit beantwoordt de vraag hoe het beleid wordt gefinancierd en hoe wordt omgegaan met het uitzetten van geldmiddelen die niet direct nodig zijn.

Bedrijfsvoering

De paragraaf bedrijfsvoering overlapt programma 5 Dienstverlening.

Verbonden partijen

Deze paragraaf geeft inzicht in de partijen waar Woudenberg zich bestuurlijk en financieel aan heeft verbonden. Dat wil zeggen dat de gemeente een zetel of stemrecht heeft in het bestuur en dat de gemeente middelen beschikbaar stelt. In de paragraaf worden de financiële risico’s benoemd en de ontwikkelingen geschetst.

Grondbeleid

Het grondbeleid kan belangrijk zijn bij het uitvoering geven aan de doelstellingen zoals opgenomen in de programma's. Daarom is hier een afzonderlijke paragraaf aan gewijd. In deze paragraaf is aangegeven wat de actuele stand van zaken is van de in uitvoering zijnde complexen. Ook wordt er een prognose gegeven van de exploitatieresultaten van de complexen.

A. Paragraaf lokale heffingen

Wettelijk kader

In de gemeentewet en in enkele bijzondere wetten is geregeld welke heffingen de gemeente aan haar inwoners en bedrijven mag opleggen. Voor alle gemeentelijke belastingen geldt dat het te betalen bedrag niet afhankelijk mag worden gesteld van het inkomen, de winst of het vermogen van een belastingplichtige.

Welke heffingen daadwerkelijk worden geheven is de keuze van de raad. Gekozen is om verhoging van de belastingdruk zoveel mogelijk, i.c. tot maximaal het inflatiepercentage, te beperken.

Kaderstellende beleidsnota's

Het beleid in Woudenberg voor de lokale heffingen is opgenomen in:

- *Beleidsbegroting 2019-2022.*

Beleid Woudenberg

De gemeente Woudenberg kent een aantal heffingen die worden gelegitimeerd op basis van belastingverordeningen die door de raad worden vastgesteld. Deze heffingen zijn te verdelen in belastingen en retributies.

Belastingen

Onder belastingen moet worden verstaan heffingen van overheidswegen op ingezetenen om te voorzien in de kosten van openbare voorzieningen en het bestuur en om in de algemene behoeften van de gemeenschap te voorzien. Dit betekent dus dat hier geen individuele prestatie van de overheid tegenover staat maar dat deze gebruikt worden voor collectieve voorzieningen. De opbrengst van deze heffingen is vrij besteedbaar. Verder mag de gemeente de hoogte van de tarieven en de jaarlijkse stijging bepalen. Tot deze gemeentelijke belastingen behoren onroerende zaakbelastingen (OZB), hondenbelasting en toeristenbelasting.

Retributies

Tot de retributies (ook wel rechten genoemd) behoren de afvalstoffenheffing, rioolheffing, leges, marktgeld en begrafenisrechten. Bij retributies mogen de geraamde inkomsten niet boven de geraamde uitgaven van een dienst uitkomen. Winst maken is niet toegestaan. Bij sommige diensten gelden wettelijk vastgelegde tarieven die landelijk gelijk zijn, bijvoorbeeld voor het opmaken van aktes van de burgerlijke stand of bij het behandelen van naturalisatieverzoeken. In bepaalde gevallen zijn in hogere wetgeving maximumtarieven opgenomen. Voorbeelden hiervan zijn de afgifte van paspoorten en identiteitskaarten.

Voor de hoogte van de tarieven en leges gelden de volgende beleidsuitgangspunten:

1. voortzetten van gemaakte keuzes vanuit het verleden;
2. streven naar 100% kostendekkendheid van tarieven en leges;
3. jaarlijkse aanpassing van de tarieven aan de ontwikkeling van de inflatie.

In dit hoofdstuk wordt een eerste inzicht geboden in de ontwikkeling van de belastingen en retributies in het jaar 2019. De ontwikkelingen van de volgende belastingsoorten worden onder de loep genomen:

- Onroerende zaakbelastingen
- Hondenbelasting
- Toeristenbelasting
- Afvalstoffenheffing
- Rioolheffing
- Overige tarieven

BELASTINGEN

Onderstaande tabel geeft een beknopt overzicht van werkelijke en begrote ontvangsten van belastingen over 2019 met vergelijkende cijfers over 2018 (in € 1.000):

Belastingsoort	Werkelijk 2019	Begroting 2019	Werkelijk 2018
OZB-eigenaren	2.170	2.152	2.030
OZB-gebruikers	249	263	249
Hondenbelasting	64	63	63
Toeristenbelasting	186	212	211

ONROERENDE-ZAAKBELASTINGEN

Onder de naam 'onroerendezaakbelastingen' worden ter zake van binnen een gemeente gelegen onroerende zaken twee directe belastingen geheven:
a. een gebruikersbelasting van degene die bij het begin van het kalenderjaar een onroerende zaak die niet in hoofdzaak tot woning dient gebruikt,
b. een eigenarenbelasting van degene die bij het begin van het kalenderjaar van een onroerende zaak het genot heeft krachtens eigendom, bezit of beperkt recht.

Waardevaststelling op grond van de Wet WOZ

Als heffingsgrondslag geldt de WOZ-waarde. De WOZ-waarde is een grondslag voor belastingheffing door de gemeenten, de belastingdienst en de waterschappen. De waarde die moet worden bepaald is die welke aan een onroerende zaak dient te worden toegekend wanneer de volle en onbezwaarde eigendom aan de hoogstbiedende zou kunnen worden overgedragen. Voor niet-woningen (met uitzondering van Rijksmonumenten) geldt dat de gecorrigeerde vervangingswaarde de grondslag is indien deze hoger is dan de waarde in het economisch verkeer.

Het tarief van de onroerendezaakbelastingen wordt berekend naar een percentage van de WOZ-waarde. Het percentage wordt jaarlijks door de gemeenteraad vastgesteld. Bij de vaststelling van de begroting 2019-2022 heeft de raad besloten de OZB-tarieven voor het jaar 2019 met 1,5 % te laten stijgen ten opzichte van 2018.

Dit heeft geleid tot de volgende percentages:

Tarieven OZB

	2019 (percentage)	2018 (percentage)
Woningen		
Eigendom	0,1152%	0,1180%
Niet-woningen		
Gebruiker	0,1382%	0,1364%
Eigendom	0,1721%	0,1699%

De totale opbrengst van de onroerende zaakbelasting was voor 2019 geraamd op € 2.415.000. De totale opbrengst voor 2019 kwam uiteindelijk uit op € 2.419.000; de totale opbrengst voor 2018 bedroeg € 2.279.000.

In de Zomernota 2019 en de najaarsrapportage 2019 zijn de geraamde opbrengsten OZB naar boven bijgesteld. Een groot deel van de hogere baten is het gevolg van een te hoog vastgesteld tarief OZB woningen 2019. Bij de vaststelling van de kadernota 2020-2023 is besloten in 2020 incidenteel een correctie op het OZB-tarief toe te passen zodat het teveel betaalde OZB 2019 voor eigenaren van woningen wordt gecorrigeerd. Voor deze teruggave in 2020 is in de jaarrekening 2019 een bedrag van € 50.000 gereserveerd om terug te betalen aan de eigenaren van woningen. Een deel van de hogere OZB opbrengsten heeft betrekking op nieuwbouw 2018. Deze opbrengst was geraamd in de stelpost van € 111.000 (extra inkomsten stijging woningen en inwoners).

In 2019 zijn via Scherpenzeel extra kosten gemaakt voor externe ondersteuning en begeleiding bij het primair proces WOZ/Belastingen om de basis op orde te krijgen. In de periode eind 2019 en begin 2020 zijn de achterstanden in het verwerken van de OZB aanslagen tot en met 2019 opgepakt en zijn de OZB opbrengsten over deze jaren (oude aanslagen opgelegd tot en met januari 2020) nog verwerkt in de jaarrekening 2019.

In onderstaande grafiek is een splitsing weergegeven in de verdeling van de onroerende zaakbelasting over 2019 en 2018.

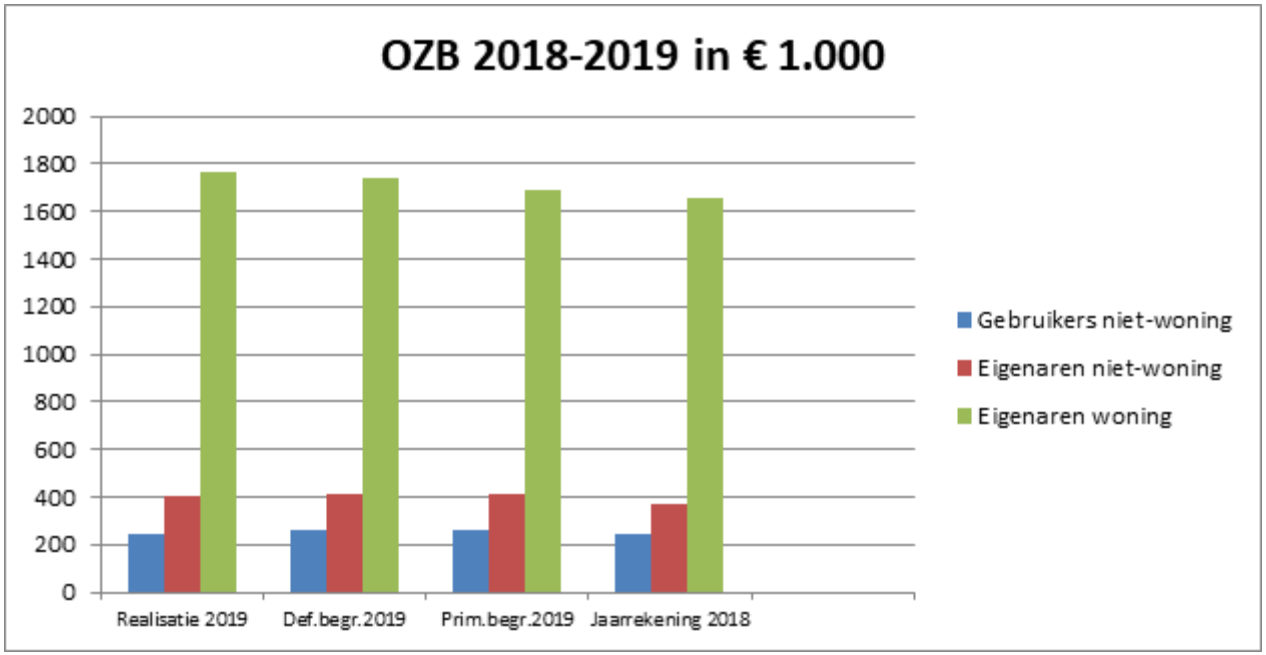

HONDENBELASTING

Onder de naam "hondenbelasting" wordt een directe belasting geheven voor het houden van een hond binnen de gemeente, mits de hond niet valt onder de uitsluitingsregels als genoemd in de Verordening hondenbelasting 2019.
In de begroting 2019-2022 wordt uitgegaan van een jaarlijkse verhoging van 2% voor het tarief hondenbelasting aangezien de verwachting is dat de inflatie de komende jaren gemiddeld 2% zal bedragen.

In 2017 heeft een integrale controle op de hondenbelasting plaatsgevonden, voor 2019 heeft er geen controle plaatsgevonden.

Tarieven hondenbelasting (per hond)

	2019	2018
1e hond	€ 71,10	€ 69,71
2e en volgende hond	Idem	Idem
Kennel	€ 355,50	€ 348,55

TOERISTENBELASTING

Deze belasting wordt geheven als een bijdrage van toeristen in de kosten van de voorzieningen die de gemeente heeft getroffen. Men moet verblijven in de gemeente in een daartoe strekkende gelegenheid, (bijvoorbeeld een camping) zonder in het bevolkingsregister van die gemeente te zijn opgenomen.
Bij de vaststelling van de begroting 2019-2022 heeft de raad besloten het tarief voor toeristenbelasting per overnachting voor 2019 te verhogen met 2% ten opzichte van 2018.
Elk jaar vindt er een volledige controle plaats op alle belastingplichtigen. De controle op de toeristenbelasting 2019 heeft ten tijde van het samenstellen van de jaarrekening nog niet plaatsgevonden, de bedragen in de jaarrekening zijn derhalve gebaseerd op schattingen. De definitieve afrekeningen over 2019 zullen worden verwerkt in de jaarrekening 2020.
In de jaarrekening 2018 is een bedrag opgenomen als opbrengst toeristenbelasting van € 186.000. Begroot voor 2019 was € 212.000. In 2018 is een bedrag van € 211.000 verantwoord.

Tarief toeristenbelasting

	2019	2018
Per overnachting	€ 1,27	€ 1,25

RETRIBUTIES:

Onderstaande tabel geeft een beknopt overzicht van werkelijke en begrote ontvangsten van retributies over 2019 met vergelijkende cijfers over 2018 (in € 1.000):

Soort retributie	Werkelijk 2019	Begroting 2019	Werkelijk 2018
Afvalstoffenheffing	894	885	890
Rioolrecht	1.231	1.081	1.117
Begrafenisrechten (excl. aula)	132	161	187
Wabo –en RO leges	592	533	329
APV- vergunningen	8	5	27
Secretarieleges	112	125	136
Secretarieleges, af te dragen	65	61	92
Overige legesbedragen	33	26	30

AFVALSTOFFENHEFFING

Op grond van artikel 15.33 van de Wet milieubeheer wordt een directe belasting geheven onder de naam afvalstoffenheffing. De belasting wordt geheven van degene voor wie in de gemeente een verplichting tot het inzamelen van huishoudelijke afvalstoffen geldt.
Vanaf 2017 is de gemeente Woudenberg aangesloten bij de ROVA, deze verzorgt de afvalinzameling van particulieren. Om tot grotere afvalscheiding over te gaan wordt gebruik gemaakt van verschillende soorten afvalcontainers, o.a. groen, pmd (plastic, metalen verpakkingen en drankkartons) en restafval. De gemeente rekent een vast bedrag voor afvalstoffenheffing voor 2019 van € 140 per jaar. Dit bedrag is ter dekking van de kosten van inzameling van pmd- en groenafval. Voor de inzameling van het restafval wordt de inwoner op basis van differentieel tarief (diftar) het variabel deel van de afvalstoffenheffing in rekening gebracht, waarvan de hoogte afhankelijk is van het aantal ledigingen wat in een jaar plaatsvindt én de grootte van de bij de bewoner in gebruik zijnde container.

Berekening kostendekkendheid afvalstoffenheffing	realisatie	begroot	realisatie
	2019	**2019**	**2018**
Kosten taakveld, incl. rente	1.161.397	1.143.481	1.059.907
inkomsten taakveld excl. Heffingen	280.991	325.135	339.973
Netto kosten taakveld	*880.405*	*818.346*	*719.934*
Toe te rekenen vanuit diverse producten	111.241	98.915	95.376
overhead 60% van loonkosten	80.897	70.169	72.567
BTW	236.817	230.180	197.480
Saldo extra lasten in berekening = 100% dekkendheid	428.955	399.264	365.423
Totale kosten te dekken uit heffingen	1.309.360	1.217.610	1.085.357
Opbrengsten heffingen	921.040	910.000	889.718
Saldo Tekort	**388.320**	**307.610**	**195.639**
dekkingspercentage	70,3%	74,7%	82,0%
Dekking door dividend Rova	50.614	60.000	71.498
Gedekt uit voorziening/algemene reserve	243.816	243.816	107.857
Ongedekt /restant tekort	***93.890***	***3.794***	***16.284***
kosten verwerken in tarief			
50% vegen wegen	26.045	25.000	17.621
25% Kosten werf voertuigen en terrein	40.049	36.074	41.553
25% kosten gebouw werf	8.142	3.375	5.022
16,6 % van kosten belastingen	37.006	34.466	31.180
	111.241	98.915	95.376

Met de afvalstoffenheffing moeten de volgende kosten gedekt: alle kosten voor het inzamelen, transport, overslag en verwerken van alle afvalstromen, alle boven- en ondergrondse containers en de kosten van de milieustraat. De tarieven moeten kostendekkend zijn, eventuele overschotten op de ontvangen afvalstoffenheffing zijn in het verleden toegevoegd aan een egalisatievoorziening afvalstoffenheffing. Tekorten op de afvalstoffenheffing worden onttrokken aan de voorziening.

Het tekort op de afvalstoffenheffing 2019 bedraagt € 337.706. In de zomernota 2019 en de najaarsrapportage 2019 was reeds rekening gehouden met een tekort van € 243.816. De raad heeft bij de vaststelling van het tekort van € 243.816 reeds besloten deze op alle huishoudens te verhalen via tijdelijke verhoging van het vastrecht afvalstoffenheffing voor de jaren 2020 tot en met 2023. Doordat het tekort 2019 nog hoger uitvalt zal bij de vaststelling van de jaarrekening 2019 aan de raad worden gevraagd het hoger tekort ad. € 93.890 eveneens te verhalen op alle huishoudens door de tijdelijke verhoging van het vastrecht voor de jaren 2021 en verder nog meer te laten stijgen dan de afgesproken € 10,- per jaar.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van het tarieven over 2019 en 2018:

Tarieven afvalstoffenheffing

	2019	2018
- vastrecht per aansluiting	€ 140	€ 140
- aanbieden per keer van de 240 liter restafval container	€ 9,21	€ 9,21
- aanbieden per keer van de 140 liter restafval container	€ 5,60	€ 5,60
- aanbieden van een zak restafval (60liter) aan de ondergrondse container	€ 1,55	€ 1,55
- tweede GFT-container	€ 127	€ 127
- aanbieden grof huishoudelijk en/of gemengd bouw/sloopafval aan de milieustraat per kg	€ 0,15	€ 0,15

RIOOLHEFFING

Onder de naam rioolheffing wordt een directe belasting geheven ter bestrijding van de kosten die voor de gemeente verbonden zijn aan:
a. de inzameling en het transport van huishoudelijk afvalwater en bedrijfsafvalwater, alsmede de zuivering van huishoudelijk afvalwater; en
b. de inzameling van afvloeiend hemelwater en de verwerking van het ingezamelde hemelwater, alsmede het treffen van maatregelen teneinde structureel nadelige gevolgen van de grondwaterstand voor de aan de grond gegeven bestemming zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken.
1. De belasting wordt geheven:
a. van degene die bij het begin van het belastingjaar het genot heeft krachtens eigendom, bezit of beperkt recht van een perceel dat direct of indirect is aangesloten op de gemeentelijke riolering, dit is het eigenarendeel; en
b. van de gebruiker van een perceel van waaruit water direct of indirect op de gemeentelijke riolering wordt afgevoerd, zijnde gebruikersdeel.
In de raadsvergadering van 23 november 2017 is de verlenging op het afvalwaterplan 2013-2017 tot en met 31 december 2019 vastgesteld. In verband met toekomstige ontwikkelingen (invoering Omgevingswet) en klimatologische veranderingen, was ervoor gekozen om een tijdelijke verlenging van het plan, met beperkte inhoudelijke wijziging aan de raad aan te bieden. In oktober 2019 heeft de raad het nieuwe Waterplan 2020-2024 vastgesteld. In het nieuw beleidsplan zijn de huidige ontwikkelingen verwerkt. Binnen deze ontwikkelingen valt onder andere de aanstaande invoering van de omgevingswet en het klimaatbestendig inrichten van de openbare ruimte. Hiermee verandert het afvalwaterplan (GRP) naar een integraal waterplan passend binnen “het nieuwe waterdenken”. Het waterplan biedt tevens bouwstenen ter voorbereiding op de implementatie van de omgevingswet. In het plan zit ook de financiële onderbouwing voor de rioolheffing in de vorm van een kostendekkingsberekening. Hiermee geldt dit plan tevens als het nog wettelijk verplichte GRP (Gemeentelijk RioleringsPlan).

Berekening kostendekkendheid van de rioolheffing	realisatie	begroot	realisatie
	2019	**2019**	**2018**
Kosten taakveld, incl. rente	604.780	567.224	513.414
inkomsten taakveld excl. Heffingen	36.323	0	10.500
Netto kosten taakveld	*568.457*	*567.224*	*502.914*
Toe te rekenen vanuit diverse producten	63.051	44.630	54.828
overhead 60% van loonkosten	76.796	64.267	61.712
BTW	118.229	94.733	99.295
Saldo extra lasten in berekening = 100% dekkendheid	258.076	203.630	215.835
Totale kosten te dekken uit heffingen	**826.533**	**770.854**	**718.749**
Opbrengsten heffingen	1.230.537	1.080.911	1.117.224
Saldo voordeel	**-404.004**	**-310.057**	**-398.475**
dekkingspercentage	148,9%	140,2%	155,4%
Toevoeging aan voorziening	404.004	310.057	398.475
Ongedekt /restant tekort	***0***	***0***	***0***
kosten verwerken in tarief			
50% vegen wegen	26.045	25.000	25.861
16,6 % van kosten belastingen	37.006	34.466	28.967
Kwijtschelding			
	63.051	59.466	54.828

In onderstaande tabel staan de tarieven 2019 en 2018 vermeld.

Tarieven rioolrecht (per aansluiting)

	2019	2018
Gebruik	€ 72,04	€ 68,54
Eigendom	€ 144,14	€ 137,15

LEGES

Via de legesverordening worden diverse rechten geheven van degenen die gebruik maken van diensten beschikbaar gesteld door het gemeentebestuur. Te denken valt hierbij aan het aanvragen van identiteitskaarten en/of reisdocumenten, (bijwerken) akten van burgerlijke stand, aanvragen wabo-vergunningen, wijzigingen in bestemmingsplannen en toetsing aan welstandscriteria; verlening (of weigering) vergunningen volgens de Algemene Politieverordening. Bij het aanvragen van identiteitskaarten, reisdocumenten en nationalisatiepapieren zijn naast de gemeentelijke legesbijdragen ook bedragen verschuldigd voor rijksleges.

LIJKBEZORGINGSRECHTEN

Op basis van de verordening op de heffing en invordering van lijkbezorgingsrechten 2019 worden rechten geheven voor het gebruik van de begraafplaats en voor het door of vanwege de gemeente verlenen van diensten in verband met de begraafplaats.
De raad heeft eind 2012 ingestemd met de handhaving van kwaliteitsbeeld A op de begraafplaats zoals vastgelegd in het Groenbeleidsplan 2011.

KWIJTSCHELDINGSBELEID

Inwoners van Woudenberg met de laagste inkomens hebben de mogelijkheid te verzoeken om voor kwijtschelding van afvalstoffenheffing, rioolheffing en hondenbelasting in aanmerking te komen. Hiernaast kan aan inwoners die meerdere jaren een beroep op kwijtschelding hebben gedaan, automatisch kwijtschelding worden verleend. In 2019 vielen 101 personen onder de regeling voor automatische kwijtschelding. Daarnaast zijn in 2019 45 verzoeken om kwijtschelding afgehandeld. Hiervan zijn 28 verzoeken (deels) gehonoreerd en 17 verzoeken afgewezen**.** De gehonoreerde kwijtscheldingen worden in mindering gebracht op de opbrengsten afvalstoffenheffing, rioolheffing en hondenbelasting. In de begroting van 2019 was een bedrag opgenomen voor de kwijtscheldingen van € 27.000 en het werkelijke bedrag bedroeg € 24.000.

ONTWIKKELING LOKALE LASTENDRUK

In 2019 is de lastendruk voor de burgers conform begroting ten opzichte van 2018 licht gestegen. In vergelijking met andere gemeenten in Nederland is de woonlastendruk 2019 in Woudenberg licht bovengemiddeld. Gemiddelde woonlasten in Nederland zijn € 740 voor een meerpersoonshuishouden.

Onderstaand een overzicht van de gemiddelde woonlasten van een meerpersoonshuishouden in de omliggende gemeenten.

Gemeente	Woonlasten 2019	Woonlasten 2018
Bunschoten	€ 579	€ 572
Soest	€ 652	€ 641
Baarn	€ 829	€ 818
Leusden	€ 605	€ 606
Scherpenzeel	€ 774	€ 764
Nijkerk	€ 588	€ 582
Renswoude	€ 773	€ 768
Amersfoort	€ 743	€ 723
Woudenberg	€ 771	€ 752
Barneveld	€ 775	€ 752

B. Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Algemeen

Het weerstandsvermogen is te omschrijven als 'de mate waarin de gemeente Woudenberg in staat is middelen vrij te maken om incidentele financiële tegenvallers op te vangen, zonder dat dit ten koste gaat van het bestaande beleid inzake de gemeentelijke dienstverlening'. Het gaat dus om de mate van robuustheid van de financiële positie van de gemeente. Bij een slechte(re) financiële positie van de gemeente zal bij onverwachte en substantiële tegenvallers direct moeten worden bezuinigd en/of omgebogen, terwijl anders risico's binnen de bestaande middelen zullen kunnen worden opgevangen. Om vast te kunnen stellen of het weerstandsvermogen voldoende is, worden de belangrijke risico's geïnventariseerd en gerelateerd aan de middelen en mogelijkheden die de gemeente heeft om de financiële gevolgen van dergelijke niet begrote zaken te kunnen opvangen.

Kaderstellende beleidsnota's

Het beleid van Woudenberg voor het weerstandsvermogen is vastgelegd in de volgende nota's:

- *Notitie risicomanagement (2006)*
- *Reserves en voorzieningen (jaarlijks via de kadernota of de beleidsbegroting)*

Beleid Woudenberg

Het algemene beeld ten aanzien van het weerstandsvermogen is vastgelegd in de beleidsbegroting 2019-2022 (raadsbesluit 18 oktober 2018). Beleidswijzigingen op dit gebied worden periodiek aan de raad voorgelegd door middel van een voorstel.

Programmarisico's

Inventarisatie risico's per programma

Weerstandsvermogen

Prioritering van risico's vindt plaats aan de hand van een schaalindeling van de kans. De volgende schaalindeling wordt als leidraad gehanteerd.

Schalen voor de inschatting van de kans dat het risico zich **in volle omvang** voordoet

- Groot (= 60%) : waarschijnlijk, de kans dat de gebeurtenis zich voordoet is groot.
- Gemiddeld (= 40%) : mogelijk, de kans dat de gebeurtenis zich voordoet is gemiddeld.
- Klein (= 20%) : de kans dat de gebeurtenis zich voordoet is klein.

In Woudenberg worden programmarisico's en risico's die voortvloeien uit de grondexploitatie onderscheiden.

In onderstaande tabel wordt geschetst welk risico's voor 2019 zijn geschat, hoe de inschatting tot stand kwam en welke risico's geconcretiseerd zijn.

Programmarisico's	Begroot bedrag	Risico perc.	Omvang risico	Kans	Raming risico	Realisatie 2019	Definitief begroot	Concreet risico
Leerlingenvervoer	522.500	10,00%	52.250	40%	20.900	504.911	527.500	-
Sociaal domein uitgaven (excl. loonkosten)	7.200.000	5,00%	360.000	60%	216.000	5.597.000	5.247.000	350.000
Risico-verevening soc domein regio Amersfoort	-	-	500.000	40%	200.000			
Volksgezondheid/groen	pm	-	50.000	60%	30.000	41.789	42.000	-
Juridische procedures	20.000	100,00%	20.000	40%	8.000	13.531	19.100	-
Gemeenschappelijke regelingen	2.100.000	5,00%	105.000	60%	63.000	-	-	-
Vandalisme	pm		15.000	60%	9.000	-	-	-
Algemene uitkering	15.000.000	2,50%	375.000	40%	150.000	-16.077.854	-15.911.281	-
Gewaarborgde geldleningen	Nvt		24.000	20%	4.800	-	-	-
Gewaarborgde geldleningen WBV	4.200.000	0,60%	25.200	20%	5.040	-	-	-
Gemeentelijke garantiestelling particuliere hypotheken	1.873.000	2,50%	46.825	20%	9.365	-	-	-
Renterisico	30.000	40%	12.000	60%	7.200	-113.459	-122.652	9.193
Totaal			**1.350.950**		**723.305**			**359.193**

De risico's en kansen voortvloeiend uit de grondexploitaties bedragen per 31 december 2019

Risico's grondexploitaties	Risicobedrag	Nog te realiseren winst	voorziening	Risico's voor de reserves / begroting	opmerking
Bouwgronden In Exploitatie					
Amalialaan	€ 229.973	€ 1.010.873	€ 0	€ 0	Risico kan opgevangen worden binnen grondexploitatie
Het Groene Woud	€ 24.275	€ 16.553		€ 7.722	Indien de risico's zich voordoen wordt dit eerst binnen het verwacht resultaat opgevangen. Daarna gaat dit t.l.v. de reserve grondbedrijf.
Nijverheidsweg	€ 83.715	-€ 149.143	€ 149.143	€ 83.715	Het te verwachten resultaat is negatief. Risico's die zich voordoen gaan ten laste van de reserve grondbedrijf.
Hoevelaar fase 1	€ 47.363	€ 483.907		€ 0	Risico kan opgevangen worden binnen grondexploitatie
Spoorzone locatie A2	€ 46.795	-€ 202.287	€ 202.287	€ 46.795	Het te verwachten resultaat is negatief. Risico's die zich voordoen gaan ten laste van de reserve grondbedrijf.
Spoorzone locatie B	€ 27.451	-€ 66.642	€ 66.642	€ 27.451	Het te verwachten resultaat is negatief. Risico's die zich voordoen gaan ten laste van de reserve grondbedrijf.
	€ 459.572	**€ 1.093.262**	**€ 418.072**	**€ 165.683**	**Deze € 165.683 is minimaal nodig in reserve grondbedrijf**

In totaliteit zijn op dit moment de risico's	
Programmarisico's	€ 359.193
Risico's grondexploitaties (alleen materiele vaste activa)	€ 165.683
Totaal	€ 524.876

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente Woudenberg beschikt om niet-geraamde kosten die onverwachts en substantieel zijn (bijvoorbeeld in geval van een calamiteit) te dekken. Onderdelen van de weerstandscapaciteit zijn:

- het vrije aanwendbare deel van de reserves;
- de stille reserves;
- post onvoorziene uitgaven;
- onbenutte belastingcapaciteit.

In de navolgende tabel is de weerstandscapaciteit voor Woudenberg berekend:

Weerstandscapaciteit per	**01-01-2019**	**31-12-2019**
- Algemene reserve *	2.782.000	1.992.000
- Algemene reserve grondbedrijf **	0	0
- Stille reserves	0	0
- Onvoorziene uitgaven	0	0
Onbenutte belastingcapaciteit ***	1.197.000	1.197.000
Totaal	**3.979.000**	**3.189.000**

* De stand van de algemene reserve per 31 december 2019 is niet gecorrigeerd met mutaties naar aanleiding van reeds aangegane verplichtingen via raadsbesluiten, welke nog ten laste moeten worden gebracht van de algemene reserve.

** De algemene reserve grondbedrijf wordt niet meegenomen bij de berekening van de weerstandscapaciteit aangezien we deze reserve beschikbaar willen houden voor de toekomstige ontwikkelingen in Woudenberg-Oost.

* Onbenutte belastingcapaciteit => voor de maximale belastingtarieven wordt gebruik gemaakt van de normen voor het artikel 12 beleid. Dit betekent dat indien de gemeente Woudenberg niet meer in staat zou zijn om de structureel zich manifesterende risico's binnen de exploitatie op te vangen, de gemeente door het Rijk gewezen zou worden op de mogelijkheid om de OZB-tarieven te verhogen om zodoende meer structurele opbrengsten te realiseren. Dit noemt men het artikel 12-beleid.

Relatie benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit

Om te bepalen of het weerstandsvermogen toereikend is, dient de relatie te worden gelegd tussen de financieel gekwantificeerde risico's en de daarbij gewenste weerstandscapaciteit en beschikbare weerstandscapaciteit. De benodigde weerstandscapaciteit die uit de risicoberekening voortvloeit, kan worden afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. De uitkomst van die berekening vormt het weerstandsvermogen.

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{beschikbare weerstandcapaciteit}}{\text{benodigde weerstandscapaciteit}} = \frac{3.189.000}{525.000} = 6{,}07$$

Geconcludeerd kan worden dat het weerstandsvermogen per 31 december 2019 groter is dan 1. Groter dan 1 duidt erop dat de beschikbare weerstandscapaciteit toereikend is om de gekwantificeerde risico's af te dekken per 31 december 2019.

Toelichting op werkelijke risico's

Sociaal domein: De lasten (excl. loonkosten) waren € 350.000 hoger dan de laatste raming. Voor een analyse van deze post verwijzen wij naar programma 1 – Samenleving.

Vandalisme: de traceerbare kosten van herstel van schade in 2019 bedroegen € 0. Niet geheel duidelijk is óf en welke andere gevallen van vandalisme zich verder hebben voorgedaan. Schadeherstel door onze buitendienst is niet als zodanig zichtbaar. Schadeherstel vindt dan veelal plaats met in voorraad zijnde materialen.

Gemeenschappelijke regelingen: het deelnemen aan gemeenschappelijke regelingen betekent het gedeeltelijk inleveren van autonomie op bepaalde beleidsterreinen. Besluiten met financiële gevolgen worden genomen door een bovengemeentelijk bestuursorgaan en zijn bindend voor alle deelnemende gemeenten. Woudenberg kan besluiten met betrekking tot nieuw beleid niet zelfstandig beïnvloeden, met als gevolg dat de financiële consequenties vaak als voldongen feit in de begroting moeten worden verwerkt. Het risico is geraamd op 5% van de totale bijdrage en inkomsten aan gemeenschappelijke regelingen van totaal € 2.100.000 is € 105.000, met een kans van voordoen van 60%. De eventuele gevolgen in 2019 zijn opgevangen binnen de begroting en wijzigingen.

Volksgezondheid/groen
De kosten voor het bestrijden van de eikenprocessierups zijn conform de definitieve raming van € 42.000 uitgegeven.

Juridische procedures: de werkelijke juridische kosten in 2019 bedroegen € 14.000, waar voor 2019 een raming was opgenomen van € 19.000. Er zijn per 31 december 2019 geen grotere claims te verwachten welke een groot financiële impact (> € 25.000) hebben.

Algemene dekkingsmiddelen:
Algemene uitkering: de algemene uitkering per 31 december was € 167.000 hoger dan bij de definitieve raming was opgenomen.

Gewaarborgde geldleningen: er lopen in het kader van woningfinanciering nog door diverse bankinstellingen aan particulieren verstrekte leningen op hypothecaire basis, waarbij de gemeente Woudenberg garant staat voor rente en aflossing. Het saldo van deze leningen is per 31 december 2018 € 1,456 miljoen. In 2019 hebben zich geen claims voorgedaan.

Gewaarborgde geldleningen Woningbouwvereniging: het waarborgfonds Sociale Woningbouw staat borg voor de leningen van woningbouwverenigingen. De gemeente Woudenberg heeft ten behoeve van het WSW een achtervangpositie ingenomen voor een totaal bedrag van € 39,943 miljoen. Mocht de woningbouwvereniging niet meer aan haar verplichtingen kunnen voldoen, kan de gemeente aangesproken worden op de door haar ingenomen achtervangpositie. Mocht dit gebeuren dan hebben wij een financiële verplichting van ongeveer € 25.000. Dit betreft een renteloze lening, die te zijner tijd terugbetaald wordt. De woningbouwvereniging heeft in 2019 aan haar verplichtingen voldaan.

Renterisico: in de begroting 2019 was een rentevoordeel van € 123.000 meegenomen. Dit bedrag kan fluctueren door onder andere wijzigingen in rentetarieven en grote mutaties in het grondbedrijf. In 2019 bedroeg de toegerekende rente aan het grondbedrijf € 61.000, waar een bedrag van € 60.000 geraamd was. Voor de toerekening aan de vaste activa was een bedrag van € 63.000 geraamd, de werkelijke toerekening was € 53.000; per saldo was de raming lager dan de daadwerkelijke toerekening.

Verplichte uniforme kengetallen (stelselwijziging BBV)

Het opnemen van kengetallen in de begroting past in het streven naar meer transparantie omdat daarmee wordt beoogd de raad in staat te stellen gemakkelijker inzicht te krijgen in de financiële positie en over de baten en de lasten van de gemeente. De kengetallen vormen een verbinding tussen de verschillende aspecten die de raad in haar beoordeling van de financiële positie moet betrekken om daar een verantwoord oordeel over te kunnen geven. Zij leveren daarmee ook een bijdrage aan haar kaderstellende en controlerende rol.

De kengetallen van Woudenberg zien er als volgt uit:

	Verloop van de kengetallen			
	Werk.2019	Begr.2019	Werk.2018	Werk.2017
Netto schuldquote	45,98%	32,07%	50,41%	50,79%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	45,98%	32,07%	50,41%	50,79%
Solvabiliteitsrisico	20,54%	35,02%	25,45%	30,49%
Structurele exploitatieruimte	-4,62%	-0,18%	-6,51%	-2,54%
Grondexploitatie	30,89%	23,08%	34,80%	37,47%
Belastingcapaciteit	104,19%	97,99%	104,30%	102,21%

De kengetallen zij nader toegelicht onder de algemene dekkingsmiddelen.
NB: kengetal belastingcapaciteit wordt vanaf 2016 in een verhoudingspercentage opgenomen.

C. Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

De paragraaf onderhoud kapitaalgoederen is op grond van artikel 12 van de BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) een verplicht onderdeel van de jaarrekening. De kapitaalgoederen welke deze paragraaf minimaal moet bevatten zijn wegen, riolering, groen en gebouwen.

Kapitaalgoederen zijn goederen welke meerdere jaren nut en waarde hebben dit in tegenstelling tot consumptiegoederen welke in één keer verbruikt worden en waarvan de waarde in één jaar teniet wordt gedaan. Kapitaalgoederen worden onderscheiden in goederen met economisch en maatschappelijk nut. Kapitaalgoederen met economisch nut vertegenwoordigen een duidelijke waarde in het economisch verkeer, goederen met maatschappelijk nut hebben ook een economische waarde, maar deze is beperkt (niet of nauwelijks verhandelbaar in het economisch verkeer) of het maatschappelijk belang van het goed is beduidend groter dan het economisch belang.

Ongeacht of kapitaalgoederen een economisch dan wel maatschappelijk nut hebben, dienen deze (vanaf 2017) altijd geactiveerd te worden. Onder de kapitaalgoederen vallen nieuwe investeringen óf zodanige investeringen in een bestaand kapitaalgoed, dat sprake is van een ‘nieuw’ kapitaalgoed. Levensverlengend onderhoud wordt niet als een nieuw kapitaalgoed gezien, (ingrijpende) aanpassingen aan een kapitaalgoed welke de aard van een kapitaalgoed veranderen, worden wel als kapitaalgoed gezien. Als voorbeeld is wegenonderhoud; wordt op een geasfalteerde straat een nieuwe asfaltlaag gelegd dan betreft dit onderhoud; vinden echter zodanige aanpassingen plaats dat de aard/ inrichting van een straat drastisch wijzigt (bijvoorbeeld aanleggen van parkeerplaatsen, verkeersremmende maatregelen, vervanging van straatbedekking door een geheel andere soort straatbedekking) dan is wél sprake van een nieuw kapitaalgoed. Deze dient dan geactiveerd te worden en over een langere looptijd over te worden afgeschreven.

Alle kapitaalgoederen dienen onderhouden te worden. Gezien de duurzaamheid van de kapitaalgoederen is dat een taak die continue budgettaire middelen vergt. Aangezien de kosten van de kapitaalgoederen binnen verscheidene programma’s verantwoord worden, is deze paragraaf bedoeld om de meerjarige kosten van kapitaalgoederen op een transparante wijze in beeld te brengen, zodat eventuele financiële risico’s zichtbaar worden. Daarbij kunnen op basis van onderhoudsplannen de onderhoudsniveaus en daarbij behorende kosten worden vastgesteld.

De kwaliteit van de kapitaalgoederen en het onderhoud ervan is bepalend voor het voorzieningenniveau en uiteraard de (jaarlijkse) lasten. Het deel van de lasten van het onderhoud van de kapitaalgoederen bedraagt jaarlijks tussen de 15% en 20% van de jaarcijfers (exclusief de mutaties aan de reserves).

Het onderhoud aan de kapitaalgoederen is gesplitst in regulier en groot onderhoud. Voor de dekking van de kosten van het groot onderhoud zijn een aantal reserves gevormd. Zowel het klein als groot onderhoud komen ten laste van de exploitatie; uit de reserves worden bedragen onttrokken ter grootte van de kosten van groot onderhoud óf de overschrijding van kosten van groot onderhoud opgenomen in de begroting. Het deel van de kosten voor klein onderhoud blijft ten laste van de exploitatie.

De kosten van de riolering worden gedekt uit de ontvangen rioolheffingen; overschrijding en onderschrijding komen jaarlijks ten laste cq ten gunste van de voorziening egalisatie riolering. Grote vervangings-en onderhoudskosten worden geaktiveerd, de kapitaallasten komen ten laste van het product riolering. Voor de vervanging en het groot onderhoud wordt binnen het AWP (Afval water plan) een tijdsplanning gemaakt, maar de werkzaamheden kunnen afhankelijk van een aantal factoren op een ander tijdstip uitgevoerd worden. In 2019 is een nieuw AWP over de komende jaren vastgesteld, deze strekt over de periode 2020-2024.

Kaderstellende beleidsnota's

Het beleid van Woudenberg voor het Onderhoud Kapitaalgoederen is opgenomen in de nota's:

- *Financiële Verordening (2017)*
- *Wegenbeleidsplan (1995) ten behoeve van wegen in het buitengebied*
- *Wegenbeheersplan 2015-2019*
- *Verkeersveiligheidsplan (2005)*
- *Parkeerbeleidsplan (2006)*
- *Gladheidsbestrijdingsplan (2006)*
- *Inspectie kunstwerken gemeente Woudenberg (2013), verificatieberekening Brinkkanterbrug 2018*
- *Gebruikersovereenkomst met Stichting Beheer Sportpark De Grift (2016)*
- *Afvalwaterplan (AWP) 2013-2017 en verlenging AWP 2018-2019*
- *Basis Waterketen Plan BWKP (2019)*
- *Beleidsvisie gemeentelijke begraafplaats Woudenberg (2007)*
- *Groenbeleidsplan (2011)*
- *Speelruimtebeleidsplan (2016)*
- *Landschapsontwikkelingsplan (2006) bijgesteld in december 2009*
- *Bomenbeleidsplan (2006)*
- *Bomenverordening (2017)*
- *Hondenbeleidsplan (2004)*
- *Nota Integraal Beheer Openbare Ruimte (IBOR 2014)*

Wegen en bermen

Wegen, infrastructuur en nota IBOR

In 2018 is een nieuw wegbeheerplan opgesteld voor de periode van 2019-2023. Het doel van het beheerplan is om inzicht te krijgen in de onderhoudstoestand van de wegen om vast te stellen welke wegen de komende jaren moeten worden aangepakt, zodanig dat deze én veilig te betreden zijn én dat aan de wettelijke verplichtingen wordt voldaan. Hiernaast is de bestaande situatie gerelateerd aan de landelijke norm, maar is ook gekeken of de vastgestelde budgetten voor de komende jaren toereikend zijn om zowel het reguliere groot onderhoud als het achterstallige onderhoud uit te voeren. Blijkens het nieuwe wegbeheerplan is het grootste deel van de onderhoudsstaat van de wegen in voldoende staat, een klein deel is matig, maar een klein deel vertoont duidelijk groot achterstallig onderhoud. Dit deel met duidelijk groot achterstallig onderhoud zit aan de bovengrens van de landelijke norm. Zowel het deel met matig als achterstallig onderhoud dient met voorrang aangepakt te worden, ter voorkoming van de kans op ongelukken en het beperken van extra kosten in verband met het noodzakelijke extra onderhoud.
Grote onderhoudswerkzaamheden aan de wegen worden zoveel mogelijk gecombineerd met groot onderhoud aan de riolering, dit om zowel overlast voor de bewoners te beperken én uit oogpunt van financieel voordeel.
In 2019 is een bestek opgesteld voor het onderhoud voor de jaren 2019-2023 en de aanbestedingsprocedure voor het onderhoud gestart en afgerond. De nieuwe aannemer heeft in 2019 een start gemaakt met de uitvoering van het wegenonderhoud. Er is groot onderhoud gepleegd aan een deel van de Willem de Zwijgerlaan en aan de Rumelaarseweg. Hiernaast is op diverse plekken (klein) overig onderhoud gepleegd.

In 2019 zijn de eerste voorbereidingen getroffen voor aanpassingen van diverse veilige fietsroutes in Woudenberg. In de begroting van 2019 zijn een aantal projekten genoemd welke komende jaren gerealiseerd moeten gaan worden. Onder deze projekten valt ondermeer de fietsverbinding Oost-West.
Hiernaast zal de kruising van Europaweg, Stationsweg West en Laan 1940-1945 op een andere, veiligere wijze ingericht gaan worden.

Eind 2019 is gestart met de feitelijke uitvoering van de aansluiting van de N224 op de nieuwe wijk Hoevelaar, er zijn hier de eerste voorbereidende werkzaamheden getroffen. Het aanleggen van de rotonde zal in 2020 gaan gebeuren.

Civiele kunstwerken

Voor de periode van 2019-2023 is een nieuw onderhoudsplan opgesteld voor civiele kunstwerken. Op basis hiervan zijn in 2019 diverse onderhoudswerkzaamheden verricht aan de bruggen. Naar verwachting dient de houten brug nabij De Schans vanwege einde levensduur en de onderhoudsstaat waarschijnlijk te worden vervangen in het jaar 2020

Sportterreinen

Via de gebruikersovereenkomst met Stichting Beheer Sportpark De Grift is het onderhoud en de renovatie van sportterreinen geregeld. Voor het onderhoud ontvangt de stichting een jaarlijkse bijdrage en voor renovatie is door de gemeente een voorziening gevormd. In 2018 is een investeringskrediet voor renovatie velden, aanpassing hekwerk en verlichting vastgesteld en aan de Stichting verstrekt. In 2019 is door de Stichting voor de afrondende werkzaamheden nog een aanvullend krediet gevraagd en gekregen. De totaal kosten ten laste van de gemeente zijn binnen deze beide kredieten gebleven.

Riolering/water

In 2017 heeft een verlenging van het AWP 2013-2017 plaatsgevonden tot en met 2019. In 2019 is het nieuwe waterplan voor de periode 2020-2024 opgesteld, dit is een gezamenlijk plan voor de gemeenten Scherpenzeel en Woudenberg. Met dit plan is ondermeer aandacht voor de aanstaande invoering van de omgevingswet en het klimaatbestendig inrichten van de openbare ruimte. Het plan is opgesteld in samenwerking met het Waterschap Vallei en Eem. Door diverse factoren; onder andere uitbreiding rioolstelsel, maatregelen BWKP (Basis Water Keten Plan); zou de rioolheffing in komende jaren met € 40 per heffingseenheid stijgen. Door toename van het aantal heffingseenheden zal de stijging beperkt worden tot € 18 per heffingseenheid. In de raadsvergadering van 31 oktober 2019 is het plan door de raad goedgekeurd.

Indien mogelijk, wordt groot onderhoud uitgevoerd door middel van relining; dit geeft minder overlast voor de bewoners en is minder kostbaar dan volledige riool-vervanging. In gevallen dat dit niet mogelijk is óf waar gescheiden rioolafvoer aangelegd gaat worden, vindt volledige rioolvervanging plaats. In 2019 hebben geen grote reliningsprojekten plaatsgevonden. Wel is dit jaar de rioolvervanging van de Willem de Zwijgerlaan nagenoeg afgerond, dit werk was voor € 492.000 aangenomen.

Openbaar groen

Het onderhoud van het openbaar groen vindt plaats door de buitendienst in samenwerking met Amfors. Er zijn een drietal wijkteams gevormd, welke verantwoordelijk zijn voor het onderhoud in “hun” wijken. Dit betreft het groenonderhoud, maar ook kleinschalig onderhoud op straat en buurtniveau. Voor het machinaal onderhoud (gazons en wegverhardingen, verwerken veegvuil) wordt jaarlijks een bestek opgesteld, wat door Eemfors uitgevoerd wordt. De bestekken worden regelmatig gemonitord ter controle op de gewenste beeldkwaliteit. Door klimaatverandering (warmer en natter) is meer intensief onderhoud benodigd, dit om de gewenste kwaliteit te waarborgen.
In 2019 is een mobiele heetwaterunit aangeschaft voor biologische onkruidbestrijding, de kosten hiervan zijn geaktiveerd en worden over meerdere jaren afgeschreven.
De kosten van het groenonderhoud vertonen een stijgende lijn, wat met name het gevolg is van meer onderhoud door de klimaatverandering. In 2019 hebben de kosten van het openbaar groen het bijgestelde budget van 2018 overschreden. In de lijn van voorgaande jaren zijn in 2019 weer een aantal groenstroken verkocht waarvan de opbrengst is toegevoegd aan de reserve IBOR.

Speelvoorzieningen

In 2016 is door de raad het speelruimtespel “Samenspel” vastgesteld. Hierin is de omvorming van de inrichting van speelvoorzieningen op wijkniveau vastgelegd. Het grootste deel van de speelvoorzieningen is reeds afgeschreven. Het realiseren van aantrekkelijke en uitdagende speel,- sport en ontmoetingsplekken welke aangepast zijn aan de behoeften van de verschillende doelgroepen, leidt tot het centraliseren van speeltoestellen met weliswaar minder maar wel aantrekkelijkere speellocaties. Door verplaatsing en vermindering van het aantal speelplekken wordt zowel dit doel als toekomstige kostenbesparing bereikt. In 2018 is een start gemaakt met de uitvoering van het projekt, begonnen was in de wijk Nieuwoord met vervanging van speeltoestellen. In 2019 zijn met name investeringen in speeltoestellen in de wijk De Grift gedaan.

Gebouwen

Door zowel de gemeentelijke organisatie als door derden wordt gebruikt gemaakt van gebouwen welk in eigendom zijn van de gemeente Woudenberg. Voor de gemeentelijke organisatie betreft dit het gemeentehuis en het gebouw van de gemeentelijke werf.

Gebouwen in eigendom van de gemeente Woudenberg welke in gebruik zijn bij anderen dan de gemeentelijke organisatie, zijn:

- het Cultuurhuis: het cultuurhuis biedt plaats aan de openbare bibliotheek, de V.V.V., de Stichting Kunst en Cultuur, de Stichting Oud Woudenberg en de Rabobank.
- De brandweerkazerne: hoewel in 2010 personeel en materieel van de Woudenbergse brandweer is overgegaan naar de Veiligheidsregio Utrecht (VRU), is de brandweerkazerne niet overgedragen aan de VRU.
- Peuteropvang Eigenwijs: dit is een zelfstandig onderdeel binnen het gebouw van de brandweerkazerne.
- Uitvaartcentrum Henschoten: dit gebouw is gerealiseerd in 2010. In 2013 is het dagelijks beheer van het gebouw overgedragen aan een beheersstichting.

Ook zijn er enkele woonhuizen in het buitengebied tegelijkertijd met grondaankopen naar de gemeente overgegaan. Deze zijn, zolang er geen concrete plannen voor de aangekochte gronden zijn, op tijdelijke basis verhuurd. Hiernaast is de gemeente Woudenberg mede-eigenaar, samen met de woningbouwvereniging, van het complex De Schans, i.c. het activiteitencentrum.

Het onderwijs heeft een aparte status binnen het geheel, de juridisch eigendom berust bij de schoolverenigingen, de economisch eigendom berust bij de gemeente. De scholen zijn sinds 2015 verantwoordelijk voor het (groot) onderhoud terwijl de kosten van vernieuwing/renovatie van schoolgebouwen bij de gemeente liggen.

De volgende financiële gebeurtenissen hebben in 2019 plaatsgevonden:

Onderwijs: In oktober 2018 is een actuele leerlingenprognose gemaakt voor de Woudenbergse scholen. De actuele leerlingenprognose lieten wisselende leerlingenmutaties zien dat bij de diverse scholen; waar bij een tweetal scholen sprake is van lichte krimp, laten drie andere scholen een stijgende lijn in de verwachtte leerlingenaantallen zien.
Één van de scholen die een stijgende tendens vertoont is de Olijfboom; met ingang van het schooljaar 2019/2020 had deze school op basis van de prognoses recht op twee extra lokalen. In overleg met het schoolbestuur is gekozen om voorlopig in de huisvestingsbehoefte te voldoen door het plaatsen van tijdelijke lokalen bij de school, dit in afwachting van een meer structurele oplossing van het huisvestingsprobleem van de school. Dit wordt meegenomen in het Integraal Huisvestingsplan. Voor de levering en plaatsing van de tijdelijke lokalen is een investeringskrediet van ruim € 206.000 beschikbaar gesteld. In 2019 zijn de lokalen al wel geplaatst, de afrondende werkzaamheden waren eind 2019 nog bezig en zullen in 2020 afgerond worden. Ook het leerlingenaantal van de Wartburg vertoont een stijgende lijn, zij hadden in 2019 wederom recht op vergoeding van aanpassing van het schoolgebouw voor huisvesting van een extra groep en vergoeding voor 1e inrichting onderwijsleerpakket en meubilair.
In 2019 is opdracht verstrekt om een Integraal Huisvestingsplan op te stellen voor de komende 16 jaar, dit om in te kunnen spelen op toekomstige maatschappelijke en onderwijskundige ontwikkelingen. Een belangrijke doelstelling is het streven van de gemeente naar beter inzicht in de (toekomstige) behoeften en mogelijkheden op het gebied van de onderwijshuisvesting in relatie tot andere beleidsterreinen en vastgoed. Dit moet leiden tot een betere beheersbaarheid van de investeringen op onderwijshuisvesting.
Gemeentelijke gebouwen: In de raadsvergadering van 20 december 2018 is door de raad een krediet goedgekeurd voor verduurzaming en modernisering van het gemeentehuis. Hiermee was een bedrag van € 106.000 gemoeid. Uitvoering van de werkzaamheden zou in 2019 plaatsvinden, dit is echter door brandstichting in het gemeentehuis vertraagd. In mei 2019 is op de benedenverdieping van het gemeentehuis brand gesticht. Hoewel de schade door direct vuur beperkt is gebleven, was de schade in het gemeentehuis aanzienlijk door de bij de brand ontstane roetschade. De afwikkeling van de schade heeft geruime tijd in beslag genomen. De schade is in december 2019 financieel door de verzekeraar afgewikkeld, de becijferde schade bedroeg € 218.000. Ook is in 2019 het bordes van het gemeentehuis ernstig verzakt en is langere tijd vanwege veiligheidsmotieven niet meer toegankelijk geweest. Met de zomernota is een bedrag beschikbaar gesteld van € 20.000 ter herstel van de schade. Het krediet was toereikend ter dekking van de schade.
De verduurzaming en modernisering van het gemeentehuis is in 2019 slechts beperkt uitgevoerd. Gebleken is dat het deel voor de bouwkundige werkzaamheden niet toereikend zal zijn, met de zomernota van 2019 is derhalve € 15.000 extra krediet toegekend. Begin 2020 is begonnen met resterende bouwactiviteiten.
De modernisering van het gebouw van de gemeentewerf is in 2019 afgewikkeld. Het krediet was niet toereikend, het krediet is met € 15.000 overschreden, dit is ontstaan door hogere aanbestedingskosten. Gezien de krapte op de markt was het niet mogelijk binnen de grenzen van het gestelde krediet te kunnen aanbesteden.

Overige
Geen bijzonderheden.

Financiële consequenties

Tabel C.1 bevat een overzicht van het budgettaire beslag van het onderhoud, gerubriceerd naar de programma's.

Tabel C.1 Lasten onderhoud kapitaalgoederen *(bedragen x € 1.000)*

In programma	Werkelijk 2019	Begroting 2019	Werkelijk 2018	Werkelijk 2017
1. Samenleving	531	559	581	792
2. Leefomgeving	4.762	4.631	4.099	3.657
3. Veiligheid	-	-	-	-
4. Ruimte, wonen en ondernemen	-	-	-	-
5. Bestuur en dienstverlening *)	1.087	975	1.159	1.079
Totaal	**6.380**	**6.165**	**5.839**	**5.528**

**) Zowel in realisatie 2018 en 2017 is afschrijving van het project De Camp meegenomen.*

Onderhoudsvoorzieningen

Het groot onderhoud aan kapitaalgoederen wordt gedekt uit onderhoudsvoorzieningen/reserves. Voor de verschillende disciplines zijn de volgende middelen in de voorzieningen beschikbaar.

Tabel C.2 Stand onderhoudsvoorzieningen/reserves. *(bedragen x € 1.000)*

Reserve/voorziening	Beginstand 01-01-2019	Toevoeging 2019	Onttrekking 2019	Eindstand 31-12-2019
Reserve dorpsvoorzieningen	1.096	-	574	522
Reserve wegen	511	21	39	493
Reserve IBOR	37	67	39	65
Reserve vervanging speelvoorzieningen	233	-	8	225
Reserve onderhoud gebouwen	532	53	111	474
Reserve kunstwerken	139	29	-	168
Reserve huisvesting basisonderwijs	915	141	232	824
Reserve onderhoud basisonderwijs	174	-	2	172
Voorziening renovatie Sportpark De Grift	276	47	59	264
Voorziening egalisatie riolering *)	4.282	404	-	4.686
Totaal	**8.195**	**2.160**	**1.191**	**7.893**

Nadere toelichting groot onderhoud / investeringen 2019

Object	Gepland onderhoud 2019	Uitgevoerde werken	Kosten
Wegen	Wegenonderhoudsplan 2019-2023	Groot onderhoud diverse straten	410.000
		Gezamenlijk onderhoud straten/riolering (Willem de Zwijgerlaan)	303.000
Riolering	Afvalwaterplan	Divers groot onderhoud via exploitatie	108.000
Groen	Geen groot onderhoud	Geen groot onderhoud	
Landschapsontwikkeling	Geen groot onderhoud	Geen groot onderhoud	
Sportterreinen	Vervanging kunstgrasvelden en renovatie velden en divers	Vervangen toplaag veld C, Vervangen onderlaag veld C Hekwerk, sporttechnische elementen, verharding Renovatie veld D, Verlichting veld D	 15.000
Speelvoorzieningen	Reparatie/onderhoud speeltoestellen	Omvorming terreinen speelvoorzieningen Aanschaf speelvoorzieningen	47.000 31.000
Kunstwerken	Vast onderhoud, scheuronderhoud asfalt, betonreparatie en renovatie, aanbrengen voegafdichting, herstel beschoeiingen ter plaatse, conservering beton-, staal- en houtwerk en reinigen van diverse kunstwerken	Geen groot onderhoud	
Gebouwen	Geen groot onderhoud	Gemeentehuis, divers meerjarig onderhoud	4.000
Diversen	Diverse veilige fietsverbindingen	Oost-West, fietsbrug Griftdijk, “t Schilt/N224, diverse voorbereidingskosten	27.000
	Verkeersmaatregelen Europaweg/Stationsweg West	Diverse voorbereidingskosten	13.000

D. Paragraaf Financiering

Treasury is het sturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, de financiële geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's. Kenmerkend voor de treasury is dat de financiële risico's aanzienlijk kunnen zijn; er worden grote bedragen beheerd en er dienen omvangrijke risico's beheerst te worden.

Het wettelijk kader ligt voor een deel besloten in de nationale regelgeving en voor een deel in Europese regelgeving. Binnen de nationale regelgeving wordt het kader met name gegeven door de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido), de Wet houdbare overheidsfinanciën (Wet Hof) en de Gemeentewet. Hiernaast zijn regels nader vastgesteld in een aantal uitvoeringsregels. Onderstaande wetten en regelingen zijn voor de gemeenten van toepassing bij de beheersing van de financiële functie:

- Wet financiering decentrale overheden (Wet fido) en de bijbehorende ministeriële regelingen
- Wet houdbare overheidsfinanciën (Wet hof)
- Gemeentewet
- Algemene wet bestuursrecht (Awb)
- Regelgeving betreffende staatssteun
- Wet- en regelgeving toezicht financiële ondernemingen
- Uitvoeringsregeling Financiering decentrale overheden (Ufdo)
- Regeling schatkistbankieren decentrale overheden
- Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden (Ruddo)

HERZIENING WET FINANCIERING DECENTRALE OVERHEDEN (Wet fido)

Met ingang van 1 januari 2014 is de gewijzigde Wet financiering decentrale overheden (Wet fido) in werking getreden. Wijziging van de Wet behelst de verplichting tot het uitzetten van overtallige gelden bij de Rijksoverheid (schatkist-bankieren). Uitzonderingen hierop zijn:

A. liquide middelen mogen in de vorm van leningen worden uitgezet bij andere decentrale overheden, mits de decentrale overheid waaraan de lening wordt verstrekt niet met het financiële toezicht is belast op de decentrale overheid dat de lening verstrekt;
B. de minister heeft de mogelijkheid om bepaalde (categorieën van) liquide middelen uit te zonderen van het verplicht schatkistbankieren. Dit betreffen de gelden onder het drempelbedrag, gelden op een G-rekening en middelen aangehouden in de fondsen, bedoeld in artikel 15.47 van de Wet milieubeheer.

Overige artikelen welke van belang zijn:
Het verstrekken van leningen evenals het verlenen van garanties en borgstellingen is alleen toegestaan voor de uitoefening van de publieke taak. Verder beperkt de Wet fido de risico's van lenen doordat gemeenten zich moeten houden aan de zogeheten kasgeldlimiet en de renterisiconorm. De limiet zorgt ervoor dat er niet te veel kortlopende leningen worden aangetrokken; de renterisiconorm zorgt voor spreiding in vervaldata van de langlopende leningen en daarmee in de spreiding van de renteherziening momenten. Hiernaast mogen gelden alléén worden uitgezet bij betrouwbare partijen en mag beleggen alleen in waardepapieren met weinig risico (hoofdsomgarantie).

WET HOUDBARE OVERHEIDSFINANCIËN (Wet Hof)

De Wet Houdbare overheidsfinanciën (Wet Hof) bevat begrotingsregels voor de decentrale overheden. Met deze wet zijn de Europese begrotingsregels voor de landen die deelnemen aan de euro, in de nationale wetgeving verankerd. Ook de gemeenten hebben een plaats in deze wet gekregen. Er geldt een macroplafond voor het EMU-tekort van de gezamenlijke gemeenten. De hoogte van dit plafond is niet vast, maar wordt na bestuurlijk overleg voor een bepaalde periode overeengekomen.

Wet fido/Ufdo

In de Uitvoeringsregeling Financiering medeoverheden (Ufdo, maakt onderdeel uit van de Wet fido) zijn normen opgenomen waaraan de leningenstructuur van medeoverheden moet voldoen. De kasgeldlimiet heeft betrekking op “kort geld‟ (looptijd tot één jaar) en de renterisiconorm op “lang geld‟ (looptijd één jaar en langer). Als de gemiddelde liquiditeitspositie van drie achtereenvolgende kwartalen de kasgeldlimiet overschrijdt, dan dient de betrokken decentrale overheid drie kwartaalrapportages toe te zenden aan de toezichthouder met daarbij een plan om weer te voldoen aan de kasgeldlimiet.

TREASURY

De treasuryfunctie ondersteunt de uitvoering van de programma’s. De treasuryfunctie omvat de financiering van beleid en het uitzetten van geldmiddelen die niet direct nodig zijn. De uitvoering ervan vereist snelle beslissingen in een complexer geworden geld- en kapitaalmarkt. Er zijn aan de uitvoering van de treasuryfunctie budgettaire gevolgen verbonden, onder meer afhankelijk van het risicoprofiel. Onder de treasuryfunctie valt niet het (garanderen van) verstrekken van geldleningen aan derden. Deze activiteiten vallen onder het desbetreffende programma.

Het beleid van Woudenberg voor de treasuryfunctie is vastgelegd in het treasurystatuut als onderdeel van de Verordening financieel beheer (artikel 212 Gemeentewet).

In april 2016 is het laatste treasurystatuut door de raad vastgesteld. Een belangrijke wijziging in het statuut betreft de wettelijke verplichting tot schatkistbankieren. Overtollige liquide middelen (voor de gemeente Woudenberg betreft dit een liquiditeitssaldo van plus € 250.000) dienen óf verplicht geparkeerd te worden op een speciaal banknummer bij de staat óf mogen uitgezet worden bij andere decentrale overheden. In dit statuut is ook de verantwoordelijkheid van de treasuryfunctie nader vastgesteld. Hoewel de eindverantwoordelijkheid altijd bij het college van B&W blijft, is de treasurer gemandateerd voor het afsluiten van nieuwe leningen. Overige financiële producten zullen niet door de gemeente Woudenberg afgesloten worden.

Belangrijke overige punten, als benoemd in het treasurystatuut en de financiële verordening (vastgesteld 21 december 2017), zijn:

- voor het aantrekken van financieringen met een looptijd langer dan één jaar worden ten minste twee prijsopgaven bij verschillende financiële instellingen aangevraagd;
- er wordt geen gebruik gemaakt van financiële derivaten als bedoeld in artikel 1, lid c van de Wet fido;
- de liquiditeitsprognose wordt periodiek bijgesteld;
- het voeren van een risicomijdend treasurybeleid. Zowel kredietrisico, koersrisico als valutarisico’s worden vermeden. Het kredietrisico wordt beperkt door het schatkistbankieren, gelden worden alleen uitgezet bij centrale overheid of andere decentrale overheden. Er wordt geen gebruik gemaakt van producten waar koersrisico inzit, noch worden gelden aangetrokken of uitgezet in andere valuta dan Euro.

Onderstaand geven wij in een aantal tabellen, waarvan een aantal verplicht gesteld is door het Rijk, inzicht in de financiële situatie en financiële kengetallen van de gemeente Woudenberg, met een korte toelichting bij de gepresenteerde cijfers.

SCHATKISTBANKIEREN

Bij overtollige saldi dient het meerdere boven het drempelbedrag uitgezet te worden bij het Ministerie van Financiën door middel van een speciaal daarvoor geopende rekening ten name van de gemeente Woudenberg. Vanzelfsprekend blijven ook na deelname aan schatkistbankieren uitzettingen mogelijk die een decentrale overheid doet uit hoofde van de publieke taak. Zo kan een decentrale overheid vanuit haar publieke taak bijvoorbeeld nog steeds leningen verstrekken aan derden of eigen vermogen verstrekken aan verbonden partijen. Alle middelen die decentrale overheden in de schatkist aanhouden, blijven vanzelfsprekend te allen tijde beschikbaar voor de uitoefening van hun publieke taak. De bestedingsautonomie van decentrale overheden is derhalve volledig gewaarborgd.

Tabel D.1 Schatkistbankieren

Tabel overzicht schatkistbankieren 2019

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
		Verslagjaar			
(1)	**Drempelbedrag**	**250**			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	**Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen**	**450**	**1.043**	**3.649**	**4.125**
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	-	-	-	-
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	200	793	3.399	3.875
(1) Berekening drempelbedrag					
		Verslagjaar			
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	32.193			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	32.193			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-			
(1) = (4b)*0,0075 + (4c)*0,002 met een minimum van €250.000	Drempelbedrag	250			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	40.536	94.927	335.718	379.524
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	450	1.043	3.649	4.125

Toelichting op het schatkistbankieren voor Gemeente Woudenberg

Evenals voorgaand jaren heeft de gemeente Woudenberg de drempel voor het schatkistbankieren overschreden. In 2019 heeft overschrijding van de norm ieder kwartaal plaatsgevonden. Dit is onder andere te wijten aan grote mutaties op de grondexploitaties; enerzijds zijn grote opbrengsten gerealiseerd op grondexploitaties die in verschillende stadia van afronding zijn; anderzijds zijn grote uitgaven gedaan voor grondexploitaties die nog in de bouwrijp en/of woonrijpfase verkeren. Middels het aantrekken van financiering op korte en langere termijn wordt zo goed mogelijk zorg gedragen voor een zo optimaal mogelijk liquiditeit voor de gemeente. De geplande aflossingen van de leningenportefeuille van de gemeente Woudenberg lopen echter niet altijd synchroon met de opbrengsten van de grondverkopen. Tot halverwege het jaar had de gemeente een aantal kortlopende leningen opgenomen. Deze kortlopende leningen worden echter niet meegenomen in de berekening van het saldo voor schatkistbankieren, terwijl zij wel een positieve invloed op het saldo van de rekening-courant hebben. Het saldo van de opgenomen kasgeldleningen bedroeg per 1 januari 2019 € 4.500.000; vanaf 1 juli waren geen kortlopende leningen meer opgenomen. Er zijn geen meldingen over het schatkistbankieren aan de provincie Utrecht doorgegeven.

RISICOBEHEER: KASGELDLIMIET EN RENTE-RISICONORM

De kasgeldlimiet heeft betrekking op leningen met een looptijd tot maximaal 1 jaar (vlottende schuld) en de rente-risiconorm op leningen met een looptijd vanaf 1 jaar (vaste schuld). De kasgeldlimiet stelt een limiet aan het aantrekken van kortlopende leningen (vlottende schuld), de renterisiconorm maximaliseert het bedrag aan langlopende leningen welke vernieuwd kunnen worden via herfinanciering en/of renteherziening.

Het doel van deze normen uit hoofde van de Wet fido is te voorkomen dat bij herfinanciering van leningen bij (aanzienlijk) hogere rente grote schokken optreden in de hoogte van de rente die de gemeente moet betalen. De normen beperken de budgettaire risico's. De samenhang van kasgeldlimiet en renterisiconorm heeft tot doel de gemeente te dwingen tot een evenwichtige opbouw van de leningenportefeuille zodat de renterisico's gelijkmatig over de jaren worden gespreid. Structurele overschrijding van de kasgeldlimiet leidt tot ingrijpen door de provincie.

Zowel voor de berekening van de renterisiconorm als voor de kasgeldlimiet wordt met een percentage over het begrotingstotaal gerekend. Voor de rente-risiconorm is dit voor onbepaalde tijd vastgesteld op 20% van het begrotingstotaal, het percentage voor de kasgeldlimiet bedraagt 8,5%.

Dit leidt voor Woudenberg voor het jaar 2019 tot de volgende begrenzingen:

- renterisiconorm: 20% van € 35.492.608 = € 7.099.000
- kasgeldlimiet: 8,5% van € 35.492.608 = € 3.017.000

Voor 2019 betekende dit dat maximaal een bedrag van € 7,1 miljoen door herfinanciering en/of renteherziening herzien mocht worden, terwijl er maximaal € 3 miljoen aan kortlopende leningen aangetrokken mocht worden.

De kasgeldlimiet wordt berekend door een saldering van liquide middelen (negatief en positief) met de kortlopende leningen. In het 1e kwartaal van 2019 heeft overschrijding van de kasgeldlimiet plaatsgevonden, daarna is de kasgeldlimiet niet meer overschreden. In het 1^{e} halfjaar van 2019 zijn kortlopende leningen opgenomen, variërend van gesaldeerd € 4,5 miljoen tot kortstondig € 13 miljoen. Met ingang van het 3e kwartaal zijn geen kortlopende leningen meer opgenomen. Op de leningenportefeuille hebben aflossingen als gepland plaatsgevonden. Er zijn in 2019 twee nieuwe leningen afgesloten, één ad € 6.000.000 en één ad € 5.000.000. De saldering van aangetrokken en afgeloste leningen betekent dat de gemeente Woudenberg renterisiconorm niet heeft overschreden.

FINANCIERINGSBEHOEFTE EN LENINGENPORTEFEUILLE

Per 31 december 2019 bedroeg het totaal saldo van de leningen o/g € 18,121 miljoen. Hiermee is het saldo ten opzichte van 31 december 2018 toegenomen met € 4,554 miljoen. Er zijn twee leningen opgenomen voor totaal € 11 miljoen, er is totaal € 6,446 miljoen afgelost op de leningen. Van de langlopende leningen o/g is een bedrag van € 1,521 miljoen ten behoeve van de woningbouwvereniging. Rente en aflossing worden door de woningbouwvereniging terugbetaald aan de gemeente. Per 31 december 2019 had de gemeente geen kortlopende deposito's uitstaan.

Onderstaande tabellen geven een overzicht van de gemiddelde kasgeldlimiet en de renterisiconorm over 2019 (Bedragen * € 1.000):

Tabel D.2 Gemiddelde kasgeldlimiet

Periode	Vlottende schuld	Vlottende middelen	Netto vlottend/overschot
Eind eerste kwartaal 2019	-7.282		-7.282
Eind tweede kwartaal 2019		2.063	2.063
Eind derde kwartaal 2019		6.670	6.670
Eind vierde kwartaal 2019		6.140	6.140
Gemiddelde netto vlottende schuld minus vlottende middelen			1.898
Begrotingstotaal jaar 2019	35.493		
Kasgeldlimiet, 8,50% van € 33,438 miljoen			3.017
Overschrijding van de kasgeldlimiet			--

Tabel D.3 Renterisiconorm

Nr.	Omschrijving	Jaar 2018
1	Renteherziening en	11.000
2	Aflossingen	6.446
3	Renterisico (1 + 2)	4.554
4	Renterisiconorm *)	7.099
5a	Ruimte onder renterisiconorm	2.545
5b	Overschrijding renterisiconorm	--
*)	*Berekening renterisiconorm*	
	Begrotingstotaal	35.493
	Renterisiconorm 20% van begrotingstotaal	7.099

RENTELASTEN EN RENTERESULTAAT

In het BBV is opgenomen dat de paragraaf financiering van de begroting en jaarstukken naast de beleidsvoornemens en het gerealiseerde beleid ten aanzien van het risicobeheer van de financieringsportefeuille, ook inzicht moet geven in de rentelasten, het renteresultaat, de wijze waarop rente wordt toegerekend aan investeringen, grondexploitaties en projecten en de financieringsbehoefte. Zie hiervoor tabel D.3

Tabel D.3 Rentelasten en renteresultaat

Nr.	Omschrijving	Bedrag * € 1.000	
a	Externe rentelasten over korte en lange financiering		101
b	Externe rentebaten		-1
	Saldo rentelasten en rentebaten		100
c1	Rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend		61
c2	Rente van projectfinanciering welke aan taakveld moet worden toegerekend		
c3	Rentebaat van doorverstrekte leningen, indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken, die aan taakveld moet worden toegerekend		
	Aan taakvelden toe te rekenen externe rente		
d1	Rente over eigen vermogen		
d2	Rente over voorzieningen		
	Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente		39
e	De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)		53
f	Renteresultaat op het taakveld treasury		14

TREASURY RESULTAAT

Treasury resultaat	Leningen stand 1/1	Leningen stand 31/12	Begroot	Betaalde rente	ontvangen rente	Totaal
Rente langlopende geldleningen > 1 jaar	€ 13.566.855	€ 18.120.924	€ 87.000	€ 86.626		€ 86.626
Rente kortlopende geldleningen < 1 jaar	€ 4.500.000		-€ 13.000	-€ 12.611		-€ 12.611
Rente lening woningbouwvereniging	€ 1.566.855	€ 1.520.924	€ 0	€ 39.015	-€ 39.015	€ 0
Betaalde rente 2019	€ 18.066.855	€ 18.120.924	€ 74.000	€ 113.031	-€ 39.015	€ 74.016
Transitorische rente			-€ 10.000	-€ 11.190		-€ 11.190
Kosten in begroting			€ 64.000	€ 101.841	-€ 39.015	€ 62.826

doorberekende rente	Boekwaarde 1/1	Boekwaarde 31/12	Begroot	Toegerende rente en kosten
Overige kosten /opbrengsten betalingsverkeer			€ 6.000	€ 5.876
Rente naar grondbedrijf 0,50%	€ 11.929.135	€ 12.970.526	-€ 59.520	-€ 60.739
Rente naar programma's 0,21%	€ 25.203.865	€ 24.303.633	-€ 63.130	-€ 53.080
Totaal dekking rentekosten 2019	€ 37.133.000	€ 37.274.159	-€ 116.650	-€ 107.943
Rente saldo			-€ 52.650	-€ 45.117
Dividend opbrengsten			-€ 17.981	-€ 18.700
Totaal resultaat treasury			-€ 70.631	-€ 63.817

WAARBORGEN EN GARANTIES

De gemeentegarantie voor particulieren is al geruime tijd vervangen door de Nationale Hypotheek Garantie. De naweeën van de gemeentegarantie blijven echter nog lange tijd zichtbaar bij de garantstellingen.

Organisatie	Aard/omschrijving	Oorspr. bedrag	Perc. borgst.	Garantiebedrag 2019	Garantiebedrag 2018
Particulieren					
Diverse hypotheekverstrekkers	gemeentegarantie			1.139	1.456
Organisaties					
St. Thuiszorg Eemland	fin. achterstallig onderh./uitbreiding	164	100%	-	4
				1.139	**1.460**

E. Paragraaf Bedrijfsvoering

Doel van de paragraaf bedrijfsvoering
Vanuit het BBV is de paragraaf bedrijfsvoering een verplichte paragraaf. Het BBV schrijft voor dat meer kosten rechtstreeks naar taakvelden op de vijf programma's in de begroting wordt geschreven. Deze paragraaf biedt de gelegenheid om alsnog een totaalbeeld te geven met als uitgangspunt de visie op bedrijfsvoering.

Visie op bedrijfsvoering

Uitgangspunt bij de visie op het dorp Woudenberg en bij de organisatieontwikkeling is dat de samenleving een netwerk is. Wij sluiten daarop aan. De inwoner en maatschappelijke vraagstukken in de Woudenbergse samenleving zijn het uitgangspunt. Daarom is het zaak onze bedrijfsvoering door te ontwikkelen naar de organisatievorm die hierbij past: een netwerkgemeente die maximaal samenwerkt met inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en partners in de regio en zo meebeweegt met de vragen die zich voordoen in de samenleving.

Om vanuit de huidige situatie effectief te koersen naar het ontwikkelen naar een netwerkgemeente, wordt ingezet op vier sturingsprincipes: samenwerken aan resultaat, ontwikkelen centraal, leiderschap en de basis op orde. Hierbij staan drie vragen en bijbehorende speerpunten centraal:

1. Wat betekent dit voor de gemeente als samenwerkingspartner?

Samen met inwoners, ondernemers en organisaties zorgen we voor een veilig, sociaal en leefbaar Woudenberg. De gemeente stelt haar inwoners, ondernemers en organisaties centraal. Inwoners, ondernemers en organisaties ervaren de gemeente als partner en als professioneel dienstverlener.

2. Wat betekent dit voor onze organisatie?

In onze organisatie staan de maatschappelijk effecten op het terrein van samenleving, leefomgeving, veiligheid, ruimte/ondernemen/wonen en dienstverlening centraal. Iedereen levert een bijdrage om deze te realiseren. Dit doen we door al doende te leren en te verbeteren.

3. Wat betekent dit voor de medewerkers en de teams waarvan zij deel uitmaken?

Dit vraagt om samenwerken (resultaatbewust en naar buiten gericht), flexibel en initiatiefrijk zijn en verantwoordelijkheid (durven te) nemen. Voor medewerkers persoonlijk én in/met hun team. Naar de samenleving, ons bestuur en met elkaar werken we vanuit een flexibele, proactieve en probleemoplossende houding. Hierbij wordt loyaliteit en integriteit verwacht.

Visie op inzet vaste kern en flexibele schil

Het HR-beleid is gericht op het ontwikkelen en inzetten van medewerkers bij het realiseren van de organisatiedoelstellingen van de gemeente Woudenberg, handelend vanuit de kernwaarden van de organisatie. Het doel is om arbeidskrachten te faciliteren, te ontwikkelen en aan te trekken, die die we nodig hebben om slagvaardig,

wendbaar en resultaatgericht te zijn als organisatie en diensten en producten te leveren van de gewenste kwaliteit, tegen zo laag mogelijke kosten. De gemeentelijke organisatie heeft een vaste kern van medewerkers en een zogenoemde flexibele schil. De vaste kern bestaat uit medewerkers die een dienstverband hebben bij de gemeente Woudenberg. De flexibele schil bestaat uit flexibele arbeidsrelaties. Een flexibele schil is een passend middel om te kunnen inspelen op:

- fluctuaties in de werkvoorraad (werkdruk, ziekte, zwangerschap, etc.);
- op de uitvoering projecten en innovaties (nieuwe wetgeving, ruimtelijke projecten, innovaties zoals de Omgevingswet en in het sociaal domein);
- te reageren op een verandering in de vraag naar diensten (bijvoorbeeld meer vragen bij KCC en eerste lijn zoals vergunningaanvragen);
- verwachte andere invulling vacature (bijvoorbeeld overdracht of wijziging van taken);
- creëren nieuwe functie om te voldoen aan wens en taakstelling als het gaat om het maken van werkplekken voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt bijvoorbeeld inzet van medewerkers van Amfors bij de buitendienst en KCC).

Deze flexibele schil maakt onze organisatie meer wendbaar en kostenbewuster. De vaste kern is structureel begroot. Project- en tijdelijke budgetten zorgen voor dekking van de flexibele schil, waarbij bij ieder project of innovatie de afweging wordt gemaakt op welke wijze dit wordt aangepakt en welke financiële dekking hiervoor gevonden wordt. In de paragrafen hieronder wordt een toelichting gegeven op de loonkosten in relatie tot de BBV-wijziging en wijzigingen in het budget loonkosten ten opzichte van de begroting 2019.

Loonkosten

Het BBV schrijft voor dat de loonkosten naar de diverse taakvelden en producten worden verdeeld. De loonkosten bestaan uit kosten van de vaste kern en kosten van de flexibele schil, voor zover deze kosten toegeschreven kunnen worden aan producten in de programma's. Denk hierbij aan de kosten van de detachering van medewerkers van Eemfors bij de buitendienst, medewerkers die worden ingehuurd om zo tot flexibele invulling van vacatures te komen. De loonkosten worden verdeeld aan de hand van percentages, waarbij is aangesloten bij de tijdsverantwoording per medewerker per product. Uitzondering hierop zijn leidinggevende functies die, hoewel ook zij deels direct productief zijn (bijvoorbeeld in de rol van projectleider of adviseur) verplicht volledig op overhead geboekt moeten worden.

	Loonkosten	Inhuur derden	Totaal (flexibele) loonkosten	Primaire begroting	Definitieve begroting	werkelijk -/- begroot
Programma 1	716.910	483.758	1.200.668	1.022.997	1.224.906	-24.238
Programma 2	850.138	117.864	968.002	897.688	945.288	22.714
Programma 3	182.029	0	182.029	184.757	162.757	19.272
Programma 4	684.480	500.462	1.184.942	780.269	1.137.312	47.630
Programma 5	3.096.440	145.182	3.241.622	3.052.586	3.249.586	-7.964
Grondexploitaties	38.050	16.417	54.467	49.411	44.948	9.519
Totaal	**5.568.047**	**1.263.682**	**6.831.729**	**5.987.708**	**6.764.797**	**66.932**

De primaire begroting is in de zomernota en najaarsrapportage aangepast. De werkelijke kosten komen € 66.932 hoger uit dan uiteindelijk begroot.
Extra opbrengsten uit doorberekening aan het grondbedrijf en uitkering vanuit het UWV dekken dit tekort.

Tekort loon en inhuur t.o.v. begroting	66.932
extra doorberekening aan grondbedrijf	-55.450
Tekort WKR en overige personeelskosten	15.850
UWV uitkering	-18.700
Saldo op personeelskosten	**8.632**

Overhead toerekening op afval en riool

Waarom loonkosten ramen en boeken per taakveld/product
De commissie DEPLA die de aanbevelingen voor het nieuwe BBV heeft gedaan, heeft haar aanbevelingen vooral gedaan op het vergelijkbaar maken van gemeenten onderling en met name gericht op de taken die een gemeente heeft. Door het direct toerekenen van loonkosten wordt inzichtelijk wat gemeenten uitgeven aan bijvoorbeeld wegen of groenbeheer.

Overhead in tarieven
Speciale aandacht is er voor overhead. Waar vroeger via uren loonkosten en overhead werden toegerekend aan producten zoals afval en riolering is dit niet meer mogelijk. Alleen de direct toe te wijzen kosten moeten op het betreffende product zoals afval, riool of ieder ander product geboekt worden. Dat betekent dat bijvoorbeeld kosten voor ICT, huisvesting, facilitaire zaken en management niet op de diverse producten/taakvelden mogen drukken tenzij het specifiek voor dat product bedoeld is. Deze kosten komen terecht op overhead.

Het niet langer mee mogen nemen van overhead in doorberekening van de kosten aan afval en riool zou een te grote last voor de begroting betekenen. Daarom is het toegestaan om in de berekening van de tarieven rekening te houden met toe te rekenen kosten uit diverse producten en het toerekenen van overhead. In 2018 is rekening gehouden met een afgerond een overheadpercentage van 60% dat wordt toegerekend aan afval en riolering**.**

	Begroot* 2019	**Werkelijk 2019**	**Verschil 2019**
Afval	**€ 70.169**	**€ 73.697**	**€ 3.528**
Riool	**€ 77.347**	**€ 76.796**	**€ 12.529**
	€ 134.436	**€ 150.493**	**€ 16.057**

- ***Begroting inclusief zomernota en najaarsrapportage***

Aan grondexploitaties mag overhead toegerekend worden. Kosten van de flexibele schil ten behoeve van grondexploitaties worden direct op de betreffende grondexploitatie geboekt. De uurtarieven zijn gebaseerd op de loonschalen inclusief overheadpercentage. De intern doorberekende uren naar de grondexploitaties zijn conform het raamcontract externe inhuur.

	Begroot* 2019	**Werkelijk 2019**	**Verschil 2019**
Uren naar grondexploitaties	**€ 212.111**	**€ 267.560**	**€ 55.449**

- *Begroting inclusief zomernota en najaarsrapportage*

F. Paragraaf Verbonden partijen

Algemeen

Verbonden partijen zijn rechtspersonen waarmee de gemeente een bestuurlijke en financiële band heeft. Dit zijn onder andere gemeenschappelijke regelingen en vennootschappen die een publiek belang behartigen waarvan de aandelen geheel of gedeeltelijk in het bezit van de gemeente zijn. Onder bestuurlijk belang wordt verstaan: één of meer zetels in het bestuur van de participatie en/of het hebben van stemrecht. Financieel belang is er wanneer de gemeente middelen ter beschikking heeft gesteld en die kwijt is in geval van faillissement van de verbonden partij en/of als financiële problemen bij die partij verhaald kunnen worden op de gemeente. Stichtingen waarin de gemeente participeert in het bestuur en waarmee we een subsidierelatie hebben zijn geen verbonden partijen. Deze paragraaf stelt de raad in haar hoedanigheid als kader stellend en controlerend bestuursorgaan in staat om inzicht te verkrijgen in bestuurlijke, beleidsmatige en/of financiële belangen van de verbonden partijen.

Samenwerking
De samenwerking met externe partijen binnen de gemeente Woudenberg kenmerkt zich door het slim en pragmatisch regelen van zaken, het vinden van een passende oplossing voor een specifieke lokale situatie en het motto dat samenwerken iets praktisch moet opleveren. Daarbij is het van belang dat het 'gevoel' goed moet zijn. Er zijn verschillende factoren die een rol kunnen spelen bij de aanleiding om tot samenwerking over te gaan. Deze factoren kunnen ook gezien worden als bedrijfsvoering criteria die voor de gemeente van belang zijn bij een effectieve aanpak van maatschappelijke opgaven, taken en ambities. De in deze paragraaf vermelde bedrijfsvoeringcriteria zijn een selectie van voor Woudenberg belangrijke criteria, die op basis van diverse strategische visie notities van gemeenten en de met de gemeenteraad gehouden workshop zijn geformuleerd.

Uit de diversiteit, aard en verscheidenheid van criteria, die bij de afweging over het aangaan van een samenwerkingsverband aan de orde zijn, kan opgemaakt worden dat het om meer gaat dan uitsluitend het realiseren van een gunstig financieel plaatje. Voor een kleine gemeente als Woudenberg leidt samenwerking over het algemeen niet tot lagere lasten, omdat het salarisgebouw en kapitaalslasten meestal lager zijn dan bij grotere gemeenten die bij (regionale) samenwerking zijn betrokken. Samenwerking is dan ook niet per definitie de oplossing voor elk bezuinigingsvraagstuk, vergroten van kwaliteit van de dienstverlening en verminderen van kwetsbaarheid wegen dan zwaarder.

De onderstaande criteria geven op bedrijfsvoeringniveau uiting en vorm aan de visie waar de gemeente voor staat op het gebied van samenwerkingsvraagstukken. We onderscheiden tien criteria die voor de gemeente Woudenberg van belang kunnen zijn en een basis kunnen vormen bij het aangaan, continueren of beëindigen van een samenwerkingsverband:

- **Kwaliteit:** de mate waarin kwaliteitsverbetering en/of optimaliseren van de dienstverlening en/of(beleid)producten bereikt kan worden.
- **Effectiviteit:** de mate waarin producten en/of diensten effectiever uitgevoerd of geleverd kunnen worden (prestatieafweging).
- **Efficiency:** de mate waarin efficiency in processen en/of dienstverlening bereikt kan worden.
- **Continuïteit:** de mate waarin kwetsbaarheid verminderd en continuïteit gewaarborgd kan worden.
- **Betrouwbare partner:** bij het aangaan van een samenwerkingsverband wordt gekozen voor een langere termijn samenwerking. Ontwikkelen van een stabiele samenwerkingsrelatie waarbij sprake is van een gedeeld belang en gedeelde verantwoordelijkheid.
- **Democratische controle:** richt zich in ieder geval op:
  a. informatievoorziening gericht op besluitvorming over de samenwerkingsstructuur;
  b. proactieve informatievoorziening aan de raad over politiek/bestuurlijk relevante ontwikkelingen binnen samenwerkingsverbanden; en
  c. rechtstreekse informatievoorziening door/namens algemeen bestuur samenwerkingsverbanden (aanstuurbaarheid).
- **Kosten:** de mate waarin door middel van samenwerking een financieel voordeel kan worden behaald. (kostenverlaging).

- **Resultaat voor de inwoners:** de mate waarin het samenwerkingsverband bijdraagt aan het bereiken van positieve maatschappelijke effecten voor de inwoners.
- **Lange termijn oriëntatie:** de mate waarin sprake is van samenwerking op langere termijn.
- **Impact op de ambtelijke organisatie:** het effect van het samenwerkingsverband op de achterblijvende (rest van de) organisatie.

Waar voorheen sprake was van wettelijke verplichte bundeling en integratie wordt nu vooral gekeken naar de meerwaarde voor de gemeente van samenwerking op het specifieke onderwerp**.** Schaalvoordelen en efficiencyvoordelen zijn ijkpunten bij het bepalen van meerwaarde van samenwerking. Gemeentes zullen sneller geneigd zijn om voor specifieke onderwerpen te shoppen bij het samenwerkingsverband waarin het meeste voordeel te behalen valt of waarin het eigen beleid het best vertaald wordt. Of dit de samenwerking ten gunste komt valt te bezien. Het uiteenvallen van een samenwerkingsverband is een risico voor een relatief kleine gemeente als Woudenberg.

Beheersingssystematiek verbonden partijen

	Oprichtingskader	**Sturingskader**	**Financieel kader**
Gemeenteraad	De gemeenteraad stelt kaders en geeft toestemming voor deelname aan een verbonden partij.	De gemeenteraad wordt gefaciliteerd in het uitoefenen van de kaderstellende en controlerende rol bij verbonden partijen.	De gemeenteraad stelt uitgangspunten en richtlijnen op die worden gehanteerd als financieel kader.
College	Het college besluit tot deelname aan een verbonden partij en maakt hierbij gebruik van het afwegingskader.	Het college zorgt voor een duidelijke uitvoering van de eigenaars- en opdrachtgeversrol.	Het college draagt zorg voor de uitvoering en naleving van de gekozen uitgangspunten en richtlijnen.
Organisatie	De ambtelijke adviseurs ondersteunen en adviseren het college bij het voorstel tot deelname.	De ambtelijke adviseurs zorgen voor eenduidige ondersteuning en advisering over verbonden partijen.	De ambtelijke adviseurs doen een financieel advies aan de hand van de opgestelde richtlijnen en uitgangspunten.

Hieronder volgt per programma een overzicht van de verbonden partijen per 31 december 2018, welke taken zij voor ons uitvoeren en de eventuele ontwikkeling daarin.
Deelnames gemeente Woudenberg in verbonden partijen:

Gemeenschappelijke regelingen	Deelnemingen	Stichtingen/Coöperaties	Bestuursconvenant
• Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht (RUD) • GGD regio Utrecht (GGDrU) • Veiligheidsregio Utrecht (VRU) • afvalverwijdering Utrecht (AVU) • Sociaal Werkvoorzieningsschap Amersfoort e.o. (RWA)	• N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) • Vitens N.V. • Inkoop Bureau Midden Nederland (IBMN) • N.V. ROVA	• Stichting Openbaar Primair Onderwijs Eem-Vallei Educatief • Coöperatie de Kleine Schans	• Bureau Regio Amersfoort

<table>
<tr><td>Naam:</td><td>Regionale uitvoeringsdienst Utrecht</td><td>GGDrU</td></tr>
<tr><td>Vestigingsplaats:</td><td>Utrecht</td><td>Zeist</td></tr>
<tr><td>Doel:</td><td>De RUD Utrecht is een uitvoeringsorganisatie. De RUD handelt meldingen af, handhaaft wetten, regels en verbodsbepalingen op het gebied van milieu, natuur, landschap, water en veiligheid. Er wordt op toegezien dat bedrijven voldoen aan actuele wet- en regelgeving. Door het samenbrengen van alle milieutaken van de twaalf overheden in één organisatie zorgen ze voor korte lijnen waardoor er snel gehandeld kan worden.
De RUD voert taken uit en levert producten en diensten conform het gestelde in de productbladen van het producten- en dienstencatalogus 2019.
<table>
<tr><th>Productcategorie</th><th>Aantal uren</th></tr>
<tr><td>Algemene wet bestuursrecht</td><td>66</td></tr>
<tr><td>Besluit bodemkwaliteit</td><td>155</td></tr>
<tr><td>Dienstverlening algemeen</td><td>78</td></tr>
<tr><td></td><td>20</td></tr>
<tr><td>Vuurwerkbesluit</td><td>36</td></tr>
<tr><td>Wet bodembescherming</td><td>630</td></tr>
<tr><td>Wet geluidhinder</td><td>160</td></tr>
<tr><td>Wet vervoer gevaarlijke stoffen</td><td>21</td></tr>
<tr><td>Wm/Wabo</td><td>2.766</td></tr>
<tr><td>Totaal</td><td>3.932</td></tr>
</table></td><td>De GGD (Gemeentelijke GezondheidsDienst) regio Utrecht is de gemeentelijke gezondheidsdienst van de 26 gemeenten in de regio Utrecht. Vanuit een brede (sociaal medische) ervaring en deskundigheid bevordert én beschermt de GGDrU de gezondheid van alle inwoners in de regio Utrecht. Zij doen dat door risico’s voor de gezondheid te signaleren, te voorkomen en de gezondheid van alle inwoners te bevorderen.
Dat gebeurt vanuit een positieve blik op gezondheid: kijken naar mogelijkheden en kansen om mee te kunnen doen in de samenleving.
GGDrU met alle medewerkers maakt deel uit van het zorgsysteem. De GGDrU wil bijdragen aan de volgende maatschappelijke effecten:
• Inwoners wonen, leven, gaan naar school en werken in een veilige omgeving waar aandacht is voor gezondheid en elkaar.
• Een gezonde en veilige start voor elk kind.
• Iedereen moet zich kunnen ontwikkelen en ontplooien.
• Iedereen kan meedoen.
• Bedreigingen van de publieke gezondheid worden bestreden.</td></tr>
<tr><td>Programma:</td><td>4. Ontwikkeling</td><td>1. Samenleving</td></tr>
<tr><td>Bestuurlijke vertegen-Woordiging</td><td>D.P. de Kruif</td><td>M.H. Treep</td></tr>
<tr><td>Deelnemende partijen</td><td>Amersfoort, Baarn, Bunschoten, Eemnes, Houten, Leusden, Lopik, Nieuwegein, Soest, Utrecht, Woudenberg en provincie Utrecht.</td><td>Alle 26 Utrechtse gemeenten</td></tr>
<tr><td>Openbaar belang dat wordt behartigd.</td><td>Als het gaat om afval, bodem, water, lucht, geluid, energie, duurzaamheid, (externe) veiligheid, of de Algemeen Plaatselijke Verordening is de RUD Utrecht, in opdracht van de aangesloten overheden, verantwoordelijk voor het afhandelen van vergunningen en meldingen op het gebied van milieubeheer, de Wet bodembescherming, klachtafhandeling en toezicht en handhaving bij bovenstaande punten</td><td>De GGD’en hebben een aantal wettelijke taken, beschreven in de Wet publieke gezondheid (Wpg). Hieronder vallen onder andere: jeugdgezondheidszorg (consultatiebureau en ‘schoolarts’), medische milieukunde, infectieziektebestrijding, bevolkingsonderzoeken en gezondheidsvoorlichting. Daarnaast verlenen zij ook hulp als er incidenten uitbreken in de regio, bijv. na een uitbraak van voedselvergiftiging of een infectieziekte. En ze zorgen ervoor dat ze zijn toegerust op snelle hulpverlening bij een eventuele grotere ramp (GHOR).
Naast de wettelijke taken voert iedere GGD voor zijn gemeente(n) ook aanvullende taken uit. In Woudenberg is dat bijvoorbeeld toezicht Wmo,</td></tr>
</table>

			registratietaken en lichte handhaving kinderopvang, meldpunt bezorgd.	
Risico voor gemeente	In 2018 is overgestapt van lump-sum naar output-financiering. Dat betekent dat kosten gebaseerd zijn op werkelijke afname van diensten. Meer afname leidt dus tot hogere kosten.		Weinig risico	
Relevante gegevens	In de jaarrekening 2019 is een bedrag door de gemeente Woudenberg te ontvangen opgenomen van € 4.023.		De bijdrage is deels (€ 418.120) gebaseerd op aantal inwoners en deels (€ 76.984) op het aantal af te nemen producten x kostendekkend tarief.	
Financiële gegevens	**31 december 2019**	**31 december 2018**	**31 december 2019**	**31 december 2018**
Bijdrage dienstjaar:	€ 406.484	€ 320.938	€ 496.117	€ 400.294
Afrekening voorg.jaren	€ --	€ --	€ -/- 4.003	€ --
Eigen vermogen	€ 683.000	€ 502.000	€ 3.599.904	€ 2.298.701
Vreemd vermogen	€ --	€ --	€ 5.419.639	€ 5.558.624
Financieel resultaat	€ 416.000	€ 615.000	€ 632.803	€ 1.218.565

Naam:	**Veiligheidsregio Utrecht V.R.U.**		**Regionaal Werkvoorzieningsschap Amersfoort (RWA)**	
Vestigingsplaats:	Utrecht		Amersfoort	
Doel:	De veiligheidsregio is de drijvende en bindende kracht achter een goede hulpverlening, rampenbestrijding en crisisbeheersing in de regio Utrecht. In de VRU werken 26 regionale gemeenten samen, onder het motto 'Uw veiligheid, ons werk'. Wij verlenen hulp op straat voor de inwoners van onze regio. Wij adviseren over en houden toezicht op veiligheid. Wij leveren slagkracht bij rampenbestrijding en crisisbeheersing. Wij voeren regie over (fysieke) veiligheid en brengen partijen bijeen.		Het Regionaal Werkvoorzieningsschap Amersfoort en Omgeving (RWA) heeft tot taak inwoners met een indicatie Sociale Werkvoorziening passend werk te verschaffen. Buiten de muren, in een groep- of individuele detachering, of bij één van de eigen bedrijven. In het Sociaal Werkvoorzieningsschap wordt de Wet Sociale Werkvoorziening uitgevoerd. Hierbij staat de ontwikkeling van de medewerkers centraal, dit om de doorstroming naar een hogere trede op de werkladder en de beweging van binnen naar buiten te realiseren. RWA heeft de uitvoering van de Wet Sociale Werkvoorziening in handen van Amfors gelegd. Naast deze kerndoelstelling is Amfors 1 van de aanbieders van passend werk of begeleiding richting werk voor overige doelgroepen vanuit bijvoorbeeld de Participatiewet.	
Programma:	3. Veiligheid		1. Samenleving	
Bestuurlijke vertegen-woordiging	T. Cnossen		M.H. Treep	
Deelnemende partijen	Alle 26 Utrechtse gemeenten en de Meldkamer Ambulancezorg (MKA). De politie Utrecht is aan de veiligheidsregio verbonden door een convenant.		De gemeenten Amersfoort, Baarn, Bunschoten, Leusden, Soest en Woudenberg	
Openbaar belang dat wordt behartigd.	De kern van het werk van de VRU is: 1. Hulp verlenen op straat. 2. Adviseren over en houden toezicht op veiligheid. 3. Leveren van slagkracht rampenbestrijding en crisisbeheersing 4. Voeren regie over (fysieke) veiligheid. Brengen partijen bijeen.		Het bieden van passend werk aan de doelgroep Wsw door de medewerkers (zo) regulier (mogelijk) te plaatsen op de arbeidsmarkt tegen maatschappelijk aanvaardbare kosten.	
Risico voor gemeente	Gering risico		Groot risico op extra bijdrage in negatief resultaat.	
Relevante gegevens			Het nadelig resultaat ad € 5.485.000. wordt voor een bedrag van € 2.181.000 aangezuiverd door de Amforsgroep, het resterende bedrag van € 3.304.000 wordt aangezuiverd door de diverse aangesloten gemeenten. Voor de gemeente Woudenberg betekent dit een bedrag van € 50.000. In 2019 is rekening gehouden met een bijdrage van € 47.000. Het restant van € 3.000 wordt verwerkt in 2020.	
Financiële gegevens	**31 december 2019**	**31 december 2018**	**31 december 2019**	**31 december 2018**
Bijdrage dienstjaar:	€ 667.385	€ 630.139	€ 400.906	€ 394.075
Afrekening voorg.jaren	€ --	€ --	€ --	€ --
Eigen vermogen	€ 13.081.000	€ 9.684.000	€ --	€ --
Vreemd vermogen	€ 33.023.000	€ 35.145.000	€ 11.000.000	€ 10.550.000
Financieel resultaat	€ 2.572.000	€ 1.694.000	€ 5.485.000 negatief	€ 4.838.000 negatief

Naam:	A.V.U. Afvalverwijdering Utrecht	N.V. ROVA
Vestigingsplaats:	Utrecht	Zwolle
Doel:	Deze gemeenschappelijke regeling heeft tot doel om op een doelmatige en uit oogpunt van milieuhygiëne verantwoorde wijze sturing en uitvoering te geven aan het afvalstoffenbeleid in de provincie Utrecht.	De vennootschap heeft tot doel het bevorderen en/of het (doen) realiseren van integraalafvalketenbeheer en het leveren van kwalitatief hoogwaardige dienstverlening op het terrein van de verwijdering van afvalstoffen, waaronder begrepen beleidsondersteuning en collectieve aanbestedingen ten behoeve van de deelnemende overheden. Tevens is de vennootschap werkzaam op het gebied van inzameling, bewerking en verwerking van afvalstoffen, de reiniging en de gladheidbestrijding, alsmede op het gebied van direct of indirect daarmee verband houdende milieuvelden, in de ruimste zin van het woord.
Programma:	2. Leefomgeving	2. Leefomgeving
Bestuurlijke vertegen-woordiging	D.P. de Kruif	De gemeente heeft als aandeelhouder zeggenschap in ROVA via het stemrecht op de aandelen die zij bezit.
Deelnemende partijen	De Provincie Utrecht en de gemeenten Amersfoort, Baarn, Bunnik, Bunschoten, De Bilt, De Ronde Venen, Eemnes, Houten, Leusden, Lopik, Montfoort, Nieuwegein, Oudewater, Renswoude, Rhenen, Soest, Stichtse Vecht, Utrecht, Utrechtse Heuvelrug, Veenendaal, Vianen, Wijk bij Duurstede, Woerden, Woudenberg, IJsselstein en Zeist. De deelnemers zijn onderverdeeld in 3 regio's. Woudenberg is ingedeeld in regio 3.	ROVA is een organisatie van en voor overheden. ROVA is actief in de provincies Overijssel, Gelderland, Utrecht, Flevoland en Drenthe.
Openbaar belang dat wordt behartigd.	Het zorg dragen voor een goede, reguliere en milieuverantwoordelijke inzameling, transport en verwerking van huishoudelijke afvalstoffen. Het algemeen bestuur bestaat uit twee leden te benoemen door provinciale staten, twee leden uit de stad Utrecht te benoemen door de gemeenteraad en een deelnemer per overige gemeente te benoemen door de betreffende gemeenteraden derhalve één portefeuillehouder van Woudenberg.	Het is van openbaar belang dat de gemeente de afvalverwerking tegen de zo laag mogelijke maatschappelijke kosten uitvoert.
Risico voor gemeente	De lasten en baten worden volledig doorberekend aan de deelnemers. Door het ontbreken van een algemene reserve heeft de AVU geen weerstandsvermogen. Er zijn wel een aantal bestemmingsreserves. Alle in enig jaar gemaakte kosten worden aan de deelnemers doorberekend. Als gevolg hiervan kunnen schommelingen optreden in de jaarlijks te betalen bedragen.	•Bij een tegenvallende exploitatie lagere dividenduitkering dan begroot. •Stijging van de tarieven voor de diensten van ROVA •De geldlening betreft een achtergestelde lening ten opzichte van bancaire financiers.
Relevante gegevens		De toetreding tot de ROVA is per 1 januari 2017 ingegaan. De jaarrekening over 2019 is nog niet vastgesteld, wel is al een afrekening over 2019 in de jaarrekening opgenomen ad. € 47.753

Financiële gegevens	31 december 2019	31 december 2018	31 december 2019	31 december 2018
Bijdrage dienstjaar:	€ 269.308	€ 255.509	€ 619.647	€ 596.837
Afrekening voorg.jaren	€ --	€ --	€ -/- 8.855	€
Eigen vermogen	€ 494.290	€ 734.209	€ 33.817.000	€ 32.516.000
Vreemd vermogen	€ --	€ --	€ 430.000	€ 430.000
Financieel resultaat	€ 176.00	€ 159.916	€ 5.686.000	€ 5.784.000

NAAM	Vitens		BNG Bank Nederlandse Gemeenten	
Vestigingsplaats	Zwolle		Den Haag	
DOEL	Exploitatie van het grootste drinkwaterbedrijf in Nederland.		Bank voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang.	
Programma.	6. Algemene dekkingsmiddelen		6. Algemene dekkingsmiddelen	
Dividend begroot	€ 27.000		€ 2.000	
Bestuurlijke vertegenwoordiging	Woudenberg heeft geen rechtsreeks bestuurlijk belang in Vitens, behalve het stemrecht als aandeelhouder.		Woudenberg heeft geen rechtsreeks bestuurlijk belang in de BNG, behalve het stemrecht als aandeelhouder.	
Deelnemende partijen	Naast Woudenberg een 103 tal gemeenten, De NV Nuon en de provincies Utrecht, Overijssel Friesland en Gelderland.		De staat is houder van de helft van de aandelen, de andere helft is in handen van gemeenten, provincies en een hoogheemraadschap.	
Openbaar belang dat wordt behartigd.	Het duurzaam leveren van veilig en betrouwbaar drinkwater, het verantwoord omgaan met natuur en milieu.		De BNG draagt met gespecialiseerde financiële dienstverlening bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen.	
Risico voor gemeente	Gering risico op lagere dividend uitkering.		Gering risico op lagere dividend uitkering.	
Relevante gegevens	Woudenberg bezit 9.683 aandelen met een balanswaarde van € 131.873.		Woudenberg bezit 3.510 aandelen met een balanswaarde van € 5.700 (nominaal).	
Eigen vermogen	eind boekjaar 2019	eind boekjaar 2018	eind boekjaar 2019	eind boekjaar 2018
	€533,3 miljoen	€533,0 miljoen	€ 5.0 miljard	€ 5,1 miljard
Vreemd vermogen	eind boekjaar 2019	eind boekjaar 2018	Boekjaar 2019	boekjaar 2018
	€ 953 miljoen	€ 936 miljoen	€	€
Financieel resultaat	2019 (werkelijk)	2018 (werkelijk)	2019 (werkelijk)	2018
	€ 11,1 miljoen	€ 13,0 miljoen	€ 163 miljoen	€ 373 miljoen
Solvabiliteit	eind 2019	Eind 2018	eind boekjaar 2019	eind boekjaar 2018
	29,2%	30,2%	32%	32%

Naam:	**Inkoop Bureau Midden Nederland**		**Coöperatie de Kleine Schans**	
Vestigingsplaats:	Vianen		Woudenberg	
Doel:	Het doel van IBMN is om naast financiële, kwalitatieve en procesmatige voordelen voor haar leden te behalen, inkoop in te zetten als strategisch en tactisch instrument voor waardecreatie.		Inwoners doen naar vermogen mee en zien om naar elkaar. Waar nodig komt de gemeente samen met inwoners en maatschappelijke organisaties tot collectieve en individuele oplossingen voor ondersteuning en zorg.	
Programma:	5. Bedrijfsvoering		1. Samenleving	
Bestuurlijke vertegen-woordiging	S.M.T. van der Marck		M. Treep	
Deelnemende partijen	Montfoort, Scherpenzeel, Woudenberg, Vianen, Leusden, IJsselstein, Giessenlanden, Leerdam en Zederik.		Gemeente Woudenberg, MEE, Youké, Seniorenbelangen, Lely zorggroep, IQ coaches, wijkfysio, PCOB 50plus, Stg welzijn ouderen SWO, Platform kerken, Stg Jeugdpunt, inwonersraad, A.n.j.a assisteert, Moriahoeve, Humanitas Eemland, Bibliotheek Woudenberg, Workfast, Platform van paramedici, beweging 3.0, IDH Schuldhulp, buurtbemiddeling, buurtbemiddeling/welzin	
Openbaar belang dat wordt behartigd.	IBMN heeft als doel om de inkopen van de gemeente zo voordelig en efficiënt mogelijk te regelen en draagt daarmee bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.		De coöperatie heeft uitvoerende taken in het sociaal domein op het gebied van Participatiewet, Wmo 2015, Jeugdwet en de Leerplichtwet. Beoogd wordt de uitvoering van de toegang en de aanjaagfunctie in de transformatie in het sociaal domein bij de coöperatie onder te brengen.	
Risico voor gemeente	Gering risico op extra bijdrage boven begroot bedrag.		De gemeente Woudenberg is en blijft eindverantwoordelijk voor de juiste en rechtmatige uitvoering van de Participatiewet, Wmo 2015, Jeugdwet en de Leerplichtwet. De bestuurlijke en politieke (systeem) verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de voornoemde wetten blijft berusten bij de gemeente.	
Relevante gegevens				
Financiële gegevens	**31 december 2019**	**31 december 2018**	**31 december 2019**	**31 december 2018**
Bijdrage dienstjaar:	€ 55.495	€ 55.495	€ 1.444.266	€ 1.439.191
Afrekening voorg.jaren	€ -	€ -	€ -	€ -
Eigen vermogen	€ 323.687	€ 323.687	€ -	€ -
Vreemd vermogen	€ 59.496	€ 59.496	€ 24.145	€ 18.252
Financieel resultaat	€ 78.555	€ 78.555	€ -	€ -

G. Paragraaf Grondbeleid

Inleiding

In deze paragraaf worden de onderwerpen behandeld zoals voorgeschreven in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Conform artikel 16 van het BBV bevat deze paragraaf Grondbeleid tenminste:

a) Een visie op het grondbeleid in relatie tot de realisatie van de doelstellingen van de programma's die zijn opgenomen in de begroting;
b) Een aanduiding van de wijze waarop de gemeente het grondbeleid uitvoert;
c) Een actuele prognose van de te verwachten resultaten van de totale grondexploitatie;
d) Een onderbouwing van de geraamde winstneming;
e) De beleidsuitgangspunten omtrent de reserve voor grondzaken in relatie tot de risico's van grondzaken.

Gemeentelijk grondbeleid

Op 24 september 2014 is door de raad de nota Grondbeleid Woudenberg 2014 vastgesteld. De gemeente Woudenberg heeft voor een situationeel grondbeleid gekozen, dat wil zeggen dat de gemeente binnen gestelde kaders per ontwikkeling kiest welke vorm van grondbeleid ze wil voeren. Keuzes voor verwerving of samenwerking worden onderbouwd en inzichtelijk gemaakt. Ten behoeve van alle projecten wordt een exploitatie opgesteld, welke minimaal eenmaal per jaar wordt geactualiseerd;
Bij de start van een project wordt een risicoanalyse uitgevoerd en een risicoprofiel opgesteld. Minimaal jaarlijks bij de herziening van de grondexploitatie en bij het opstellen van het MPG wordt een risicoanalyse uitgevoerd. Vanuit projectmanagement en bedrijfsvoering van de grondexploitaties wordt actief gestuurd op de beheersing van risico's en kansen. Op 24 januari 2019 is de nieuwe nota grondbeleid opgesteld. De herzieningen voldoen aan de nieuwe nota grondbeleid.

Financieel beleid

Het financieel beleid van de gemeente Woudenberg kenmerkt zich in algemene zin door:

1. Budgettair neutrale benadering: de kosten van financieel niet-sluitende projecten worden goedgemaakt door de opbrengsten van financieel positief sluitende projecten. E.e.a. verloopt via de algemene reserve grondbedrijf.
2. De gemeente voert een behoedzaam financieel beleid, dat wil zeggen:
   a. Eerst opbrengsten genereren;
   b. Planontwikkelingskosten pas activeren bij aantoonbare opbrengsten (grondexploitatieopzet);
   c. Planontwikkelingskosten direct ten laste brengen van c.q. dekken uit de algemene reserve grondbedrijf. Dit betreft een tijdelijke dekking: bij daadwerkelijke opbrengsten komen de opbrengsten weer ten goede aan de algemene reserve grondbedrijf (tijdelijk lenen van de algemene reserve grondbedrijf).
3. Ruimtelijke projecten worden niet eerder geactiveerd alvorens daar een gedegen ruimtelijk plan en grondexploitatie aan ten grondslag ligt, die minimaal sluitend is, als ook een planning en een risico analyse.

Uitwerking en gevolgen begroting van herziening BBV verslaggevingsregels rondom grondexploitaties.

De wijzigingen in de BBV komen voort uit de grote afwaarderingen van de laatste jaren en zijn er ook op gericht om duidelijke regelgeving rondom het waarderen van grondexploitaties te krijgen.

Hier volgen een aantal wijzigingen en de gevolgen voor onze grexen, jaarrekening en begroting:

1. De belangrijkste wijziging waar we mee te maken hebben is de richtlijn voor het te hanteren rentepercentage.
   Voor 2019 is 0,50% rente toegerekend aan de grondexploitaties.
   Vanaf 2020 rekenen we met 0,3%.

2. **NiEGG gronden niet langer meer van toepassing:**
   Niet in exploitatie genomen gronden worden vanaf 1 januari 2016 gezien als materiele vaste activa (voorraad) en hier mag geen rente meer aan toegerekend worden. Ook de term NiEGG zal niet meer gebruikt worden. Vanaf 2018 hebben we geen NiEGG meer lopen.

3. **Vanaf 2016 wordt gesproken over BIE (Bouwwgrond In Exploitatie) gronden:**
   Momenteel wordt in de praktijk een veelheid aan grondontwikkeling gerelateerde projecten geschaard onder het begrip grondexploitaties. Naast lopende operationele grondexploitatieprojecten valt hierbij te denken aan niet-actieve grexprojecten (ingetrokken/stilgelegd/nog niet gestart) (NIEGG), anticiperend aangekochte gronden (NIEGG), herinrichtingsprojecten openbare ruimte, faciliterend grondbeleid met kostenverhaal, werken voor derden en vastgoedontwikkeling. Vanuit het belang van eenduidigheid is gezocht naar de afbakening van het begrip grondexploitaties en de hieraan toe te rekenen kosten zoveel mogelijk aansluiting bij de bestaande Wro: De consequenties hebben wij in de herzieningen van de grondexploitaties meegenomen.

4. **Warme gronden**
   Vanwege de grote opgaven in diverse regio's op het gebied van woningbouw, verwerven gemeenten gronden met het oog op gebiedsontwikkeling die op langere termijn gaat spelen. Dergelijke gronden, waarvan op voorhand vaststaat dat deze als bouwgrond zullen gaan fungeren, maar waarvoor nog geen operationele grondexploitatie is vastgesteld worden in de regel als 'warme grond' geduid. Deze gronden worden op de balans opgenomen onder de materiele vaste activa tegen verwervingskosten. Ingeval de gronden nog geen bestemming hebben gekregen als bouwgrond, bestaat de kans dat (tijdelijk) afwaardering moet plaatsvinden naar de waarde volgens de geldende bestemming. Dit kan verstrekkende negatieve gevolgen hebben voor de financiële positie van een gemeente en daarmee de voortgang van de woningbouwprojecten stagneren.
   Aangezien het hierbij gaat om een naar verwachting tijdelijke en niet duurzame waardevermindering, mag - onder voorwaarden - bij de waardering worden uitgegaan van de grond tegen toekomstige bestemming in plaats van de huidige bestemming (zie hoofdstuk 4.2). Daarbij is als een van de voorwaarden aangegeven dat het moet gaan om woningbouw en niet om bedrijfsterreinen. De achtergrond hiervan is dat grootschalige aankoop van gronden voor ontwikkeling van bedrijfstermijnen op de zeer lange termijn in zijn algemeenheid als zeer risicovol wordt aangemerkt. Voor woningbouw zijn deze risico's in de regel beperkter. Benadrukt wordt dat geen sprake is van een nieuwe categorie NIEGG-gronden. Bij het wijzigingsbesluit van maart 2016 is uitdrukkelijk uitgesloten dat een tussencategorie – niet zijnde bouwgrond in exploitatie - zou mogen blijven voortbestaan waaraan kosten toegerekend mogen worden. Overigens wordt nog opgemerkt dat fiscaal gezien de 'warme' gronden in beginsel vanaf het moment van verwerven voor de Vpb vallen binnen de onderneming ter zake van de gemeentelijke grondexploitaties.

Hoevelaar fase 2 valt onder de "warme" gronden

5. ***Definitie Bouwgrond in exploitatie (BIE):*** *Gronden die zich in het transformatieproces bevinden waarbij in bezit zijnde grond en (eventueel) aanwezige opstallen worden omgevormd naar bouwrijpe grond, met als oogmerk (opnieuw) te worden bebouwd.*

Overige projecten dienen duidelijk te worden onderscheiden van bouwgronden in exploitatie. Gronden worden geacht zich in het transformatieproces te bevinden vanaf het moment dat de gemeenteraad de grondexploitatiebegroting, ofwel het exploitatieplan heeft vastgesteld.

Definitie grondexploitatiebegroting: De financiële vertaling van een ruimtelijk plan, waarbij de kosten en opbrengsten gefaseerd zijn in de tijd, met een richttermijn van 10 jaar (voortschrijdend).

Grondexploitaties

In Woudenberg lopen op dit moment 6 grondexploitaties:

- Prinses Amalialaan
- Het Groene Woud
- Nijverheidsweg
- Hoevelaar fase 1
- Spoorzone A2
- Spoorzone B

Verloop boekwaarden grondexploitaties.

Per 1 januari 2019 hebben de 6 grondexploitaties een negatieve boekwaarde van € 11,9 miljoen. Volgens bijgaand overzicht zal in 2024 de boekwaarde van de grondexploitaties € 0 zijn omdat dan de huidige exploitaties afgerond zijn. In 2020 en wordt de grootste afname van de boekwaarde verwacht door het afsluiten van de project Het Groene Woud en grondverkopen Nijverheidsweg, Hoevelaar en Spoorzone. De afname van de boekwaarde heeft gevolgen voor de rentetoerekening aan de grexen en daarmee ook op het rente resultaat. Daar tegenover staat dat de schulden/leningen afnemen.

Te treffen voorziening

De grondexploitaties Nijverheidsweg en Spoorzone A2 sluiten op dit moment met een negatief resultaat. Hiervoor zijn begin 2018 voorzieningen getroffen. Deze voorzieningen zijn in 2019 aangepast aan de gewijzigde resultaat verwachtingen.

Volgende herzieningen aanbieden aan raad

In mei 2019 zijn de herzieningen van de 6 vastgestelde grexen aangeboden aan de raad. In april 2021 zal de volgende herziening plaats vinden. Mochten er bijzondere ontwikkelingen zijn dan zal er een eerdere herziening komen van het betreffende project.
Het Groene Woud zal eind 2020 afgesloten worden terwijl Hoevelaar fase II waarschijnlijk eind 2020 in exploitatie genomen wordt.

In de volgende herzieningen zullen ook de mogelijke effecten door de Corona crisis in beeld gebracht worden.

Overzicht verloop boekwaarden grondexploitaties

boekwaarden grondexploitaties	t/m 2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Totaal
Prinses Amalialaan								
Inkomsten	4.036.556	1.786.326	595.000	1.013.222	496.280	0	0	7.927.384
Uitgaven	4.131.852	50.768	389.500	40.060	133.969	23.877	0	4.770.026
Rente	673.531	10.610	1.527	915	-2.002	-3.095	0	681.486
Winstneming	1.315.000	150.000	285.000	290.000	190.000	245.873		2.475.873
Boekwaarde per 31 dec:	**2.083.827**	**508.878**	**589.905**	**-92.342**	**-266.655**	**0**	**0**	**0**
Het Groene Woud								
Inkomsten	31.582.890	2.219.409	651.568					34.453.867
Uitgaven	32.915.332	275.035	408.453					33.598.820
Rente	17.495	10.998						28.492
Winstneming	810.000	0	16.555					826.555
Boekwaarde per 31 dec:	**2.159.936**	**226.560**	**0**					**0**
Nijverheidsweg	**0**							
Inkomsten	0	3.396.000	2.191.063	0				5.587.063
Uitgaven	200.875	4.411.486	751.856	367.968				5.732.185
Rente		1.023	3.652	-655				4.021
Winstneming / verlies	0			-149.143				-149.143
Boekwaarde per 31 dec:	**200.875**	**1.217.384**	**-218.171**	**0**				**0**
Hoevelaar fase 1								
Inkomsten	0	0	7.879.482	7.757.603	0	0	0	15.637.085
Uitgaven	3.545.128	4.082.246	3.084.585	1.759.077	1.784.063	244.577	0	14.499.676
Rente	627.936	21.248	24.830	10.519	-7.445	-14.098	-9.488	653.502
Winstneming							483.907	483.907
Boekwaarde per 31 dec:	**4.173.064**	**8.276.558**	**3.506.490**	**-2.481.517**	**-704.898**	**-474.419**	**0**	**0**
Spoorzone locatie A2								
Inkomsten	0	631.238	1.874.038	0				2.505.276
Uitgaven	1.800.433	553.123	245.740	95.452				2.694.748
Rente	0	9.167	5.194	325				14.687
Overheveling verwerving								0
Winstneming / verlies	**0**	**0**		**-204.159**				**-204.159**
Boekwaarde per 31 dec:	**1.800.433**	1.731.485	108.382	0	0	0	0	3.640.300
Spoorzone locatie B								
Inkomsten	1.193.101	1.514.092	1.104.200	0				3.811.393
Uitgaven	1.916.919	1.005.063	156.151	0				3.078.133
Rente	787.183	7.694	3.029	0				797.906
Overheveling verwerving								0
Winstneming	**0**		**-64.646**					**-64.646**
Boekwaarde per 31 dec:	**1.511.001**	1.009.666	0	0	0	0	0	0
Totaal inkomsten	**36.812.547**	**9.547.065**	**14.295.351**	**8.770.825**	**496.280**	**0**	**0**	**69.922.068**
Totaal uitgaven	**44.510.538**	**10.377.721**	**5.036.285**	**2.262.556**	**1.918.032**	**268.454**	**0**	**64.373.587**
Totaal rente	**2.106.145**	**60.740**	**38.232**	**11.105**	**-9.447**	**-17.193**	**-9.488**	**2.180.093**
Totaal winst / verlies	**2.125.000**	**150.000**	**236.909**	**-63.302**	**190.000**	**245.873**	**483.907**	**3.368.387**
Totaal boekwaarden grondexploitaties	**11.929.136**	**12.970.531**	**3.986.607**	**-2.573.859**	**-971.553**	**-474.419**	**0**	**0**

Overige ontwikkelingen / Winstbestemmingen
Conform nieuwe BBV regelgeving wordt jaarlijks gekeken of er al een deel van de te verwachten winst genomen kan worden.
In onderstaande tabel staan de te verwachten winstnemingen en de bestemming daarvan op basis van de herzieningen die in april 2019 zijn vastgesteld.

De winstneming in 2019 bedraagt in totaal € 150.000 en is volledig behaald op de grondexploitatie Amalialaan.
De winst is als volgt bestemd:

- € 27.944 gebruikt voor het ophogen/verlagen van de voorzieningen Nijverheidsweg c.q. Spoorzone.
- € 122.056 toevoegd aan de reserve grondbedrijf.

.

Grondexploitaties	herziening 2020 voor winstneming	winstneming 2019	Eindwaarde GREX herz. 2020	Risicobedrag	eindwaarde indien alle risico's zich voordoen	stand voorziening 1-1-2019	Tekort op voorziening	Toelichting
Bouwgronden In Exploitatie								
Amalialaan	€ 1.160.873	**€ 150.000**	€ 1.010.873	€ 229.973	€ 780.900	nvt		Winst op basis POC methode. Risicobedrag kan opgevangen worden binnen grex resultaat.
HGW	€ 16.553	**€ 0**	€ 16.553	€ 12.000	€ 4.553	nvt		Restant beschikbaar houden voor afronding HGW
Nijverheidsweg	-€ 149.143	**€ 0**	-€ 149.143	€ 83.715	-€ 232.858	€ 89.000	€ 60.143	Voorziening dient opgehoogd te worden met € 60.143. Risicobedrag meenemen in weerstandsvermogen
Hoevelaar fase 1	€ 407.710	**€ 0**	€ 407.710	€ 23.682	€ 384.028	nvt		Risicobedrag kan opgevangen worden binnen grex resultaat. Is 50%. Alleen gemeentelijke deel
Totaal Woningbouw	€ 1.435.993	**€ 150.000**	€ 1.285.993	€ 349.370	€ 936.623	€ 89.000	€ 60.143	
Spoorzone locatie A2	-€ 204.159	**€ 0**	-€ 204.159	€ 46.795	-€ 250.954	€ 303.000	-€ 98.841	Voorziening Spoorzone totaal kan verlaagd worden met €
Spoorzone locatie B	-€ 66.642	**€ 0**	-€ 66.642	€ 27.451	-€ 94.093	€ 0	€ 66.642	32.199. Risicobedrag meenemen in weerstandsvermogen.
Totaal Spoorzone	**-€ 270.801**	**€ 0**	**-€ 270.801**	**€ 74.246**	**-€ 345.047**	**€ 303.000**	**-€ 32.199**	
Totaal grondexploitaties	**€ 1.165.192**	**€ 150.000**	**€ 1.015.192**	**€ 423.616**	**€ 591.576**	**€ 392.000**	**€ 27.944**	Totaal toevoeging aan voorzieningen

Financiële positie

Algemene reserve grondbedrijf

Deze reserve is ingesteld ter eerste opvang van mogelijke nadelige grondexploitatiesaldi. De algemene reserve van het grondbedrijf van de gemeente Woudenberg bedraagt per 31 december 2019: € 942.379.

Voorzieningen

Voor de te verwachten verliezen op de Nijverheidsweg en Spoorzone A2 zijn voorzieningen gevormd van € 149.143 voor de Nijverheidsweg en € 270.801 voor de spoorzone A2+B.

Risicoparagraaf

Risico's grondexploitaties	Risicobedrag	Nog te realiseren winst	voorziening	Risico's voor de reserves / begroting	opmerking
Bouwgronden In Exploitatie					
Amalialaan	€ 229.973	€ 1.010.873	€ 0	€ 0	Risico kan opgevangen worden binnen grondexploitatie
Het Groene Woud	€ 24.275	€ 16.553		€ 7.722	Indien de risico's zich voordoen wordt dit eerst binnen het verwacht resultaat opgevangen. Daarna gaat dit t.l.v. de reserve grondbedrijf.
Nijverheidsweg	€ 83.715	-€ 149.143	€ 149.143	€ 83.715	Het te verwachten resultaat is negatief. Risico's die zich voordoen gaan ten laste van de reserve grondbedrijf.
Hoevelaar fase 1	€ 47.363	€ 483.907		€ 0	Risico kan opgevangen worden binnen grondexploitatie
Spoorzone locatie A2	€ 46.795	-€ 202.287	€ 202.287	€ 46.795	Het te verwachten resultaat is negatief. Risico's die zich voordoen gaan ten laste van de reserve grondbedrijf.
Spoorzone locatie B	€ 27.451	-€ 66.642	€ 66.642	€ 27.451	Het te verwachten resultaat is negatief. Risico's die zich voordoen gaan ten laste van de reserve grondbedrijf.
	€ 459.572	**€ 1.093.262**	**€ 418.072**	**€ 165.683**	**Deze € 165.683 is minimaal nodig in reserve grondbedrijf**

De risico's die zich voordoen binnen de grondexploitaties worden, indien mogelijk, binnen het exploitatieresultaat opgevangen. Dit gaat ten koste van de eindwaarde van het project waardoor er minder winst overblijft. Dit heeft gevolgen voor de toevoeging aan de reserve grondbedrijf. Komt de exploitatie negatief uit dan komt dit resultaat ten laste van de reserve grondbedrijf. Dit laatste is het geval bij de Nijverheidsweg en Spoorzone A2+B. Bij het bepalen van het weerstandsvermogen wordt hier rekening mee gehouden.

Het totale risicobedrag uit de grondexploitaties is € 459.572. Het grootste deel kan opgevangen binnen de eigen grex.

Voor Het Groene Woud, Nijverheidsweg en spoorzone A2 en B is dit niet het geval.
Het risico bedrag dat overblijftis € 165.683 en kan opgevangen worden binnen de algemene reserve grondbedrijf.

Overzicht totaal cijfers van de 6 grondexploitaties

Grondexploitatie	Boekwaarde 31-12-2018	inkomsten	kosten	rente	Winstneming	Boekwaarde 31-12-2019
Bouwgronden In Exploitatie						
Amalialaan	€ 2.083.827	€ 1.786.326	€ 50.768	€ 10.610	€ 150.000	€ 508.878
Het Groene Woud	€ 2.159.937	€ 2.219.409	€ 275.035	€ 10.998	€ 0	€ 226.561
Nijverheidsweg	€ 200.875	€ 3.396.000	€ 4.411.486	€ 1.023	€ 0	€ 1.217.384
Hoevelaar fase 1	€ 4.173.064	€ 0	€ 4.082.246	€ 21.248	€ 0	€ 8.276.558
Spoorzone locatie A2	€ 1.800.434	€ 631.238	€ 553.123	€ 9.167	€ 0	€ 1.731.486
Spoorzone locatie B	€ 1.511.001	€ 1.514.092	€ 1.005.063	€ 7.694	€ 0	€ 1.009.666
	€ 11.929.138	**€ 9.547.065**	**€ 10.377.721**	**€ 60.740**	**€ 150.000**	**€ 12.970.533**

Complexen nog niet in exploitatie
Op dit moment is Hoevelaar fase II in voorbereiding. Verwacht wordt dat deze eind 2020 begin 2021 in exploitatie genomen wordt.

Rentetoerekening in 2019:
De rente die toegerekend wordt vanuit de grondexploitaties naar de begroting is 0,5%.
De cijfers komen uit de laatste herzieningen die in mei 2020 door de raad zijn vast gesteld. De totale rente op grondexploitaties is € 60.740.

Wijziging hoe om te gaan met de rente op het grondbedrijf
Door de wijziging in de BBV zijn wij niet meer vrij om te bepalen hoeveel rente wij toerekenen aan het grondbedrijf. Het percentage is afhankelijk geworden van het rentepercentage dat wij gemiddeld over aangegane langlopende leningen betalen. Bij afwijking in de jaarrekening kan het zijn dat de door te berekenen rente aangepast moet worden. Dit heeft gevolgen voor de jaarrekening.

In de kadernota 2018 en meerjarenbegroting 2018-2021 is besloten om vanaf het jaar 2020 de rente die betrekking heeft op het grondbedrijf rechtstreeks toe te voegen aan de algemene reserve grondbedrijf. Voor 2020 is gekozen omdat vanaf dat jaar de boekwaarden laag zijn en de gevolgen voor de begroting niet groot zijn.

Complexen grondexploitatie

1. Amalialaan.

Algemeen: In 2004 is een bestuursovereenkomst gesloten met de provincie, met als doel de realisatie van een uitbreiding langs de kern van Woudenberg om financiering te genereren ten behoeve van de sloopregeling van agrarische gebouwen, pact van Brakkestein. Eind 2011 is, na een lang planologisch proces, gestart met het bouwrijpmaken van het gebied en in 2012 is de verkoop gestart. Als gevolg van de marktontwikkelingen is in 2013 besloten om de gemiddelde prijs per vierkante meter in het gebied aan te passen. In 2016 is met de provincie overeengekomen de bestuursovereenkomst af te kopen. In 2017/2018 is het bestemmingsplan herzien als onderdeel van het bestemmingsplan Bebouwde Kom waarmee een gedeeltelijke aanpassing van de verkaveling in kleinere kavels mogelijk werd.

Laatste herziening: De laatste herziening van deze grondexploitatie dateert van april 2019 en laat een exploitatieresultaat zien na winstneming van € 1.455.571.

Afwijking t.o.v. de in april 2019 vastgestelde 8e herziening.
De afwijking t.o.v. de vorige herziening zit met name in de raming voor het woonrijp maken.
Het oorspronkelijke plan van woonrijpmaken is achterhaald. Wensen vanuit bewoners en gemeente leiden tot een aanpassing van het oorspronkelijk plan.
In totaal wordt er € 276.000 meer geraamd voor het bouw- en woonrijp maken.

Risico's en kansen: In de tabel hiernaast zijn de aangegeven risico's en kansen vanuit de grex overgenomen. De risico's en kansen zijn uitgedrukt in een totaal risico bedrag. Mochten de risico's zich voordoen dan zal het verwachte eindresultaat lager uitvallen. Het risico is ten opzichte van de 8e herziening toegenomen.
Dit komt doordat de kans op lagere grondopbrengsten reëler wordt als we de laatste kavels aan 1 partij gaan aanbieden. Op dit moment zijn we nog niet zover maar de bereikbaarheid voor bebouwing van de laatste kavels luistert nauw met de volgorde van verkoop van de kavels. Dit kan tot gevolg hebben dat de verkoop en bebouwing van de laatste kavels niet in 2023 afgerond kan worden.

Overzicht Amalialaan 9e herziening		
Jaar start grondexploitatie		2007
jaar afsluiting grondexploitatie		2024
Oppervlakte		23.660 M2
uitgeefbaar		18373
aantal kavels afgenomen/verkocht		26
Aantal kavels met koopovereenkomst		2
aantal kavels nog te verkopen:		6
totaal te realiseren		34
saldo eindwaarde 8e herziening	€	1.455.571
Winstneming 2019	€	150.000
9e herziening na winstneming	€	1.010.873
Afname t.o.v. 8e herziening	€	-294.698
Berekend risicobedrag		€ 229.973

Grondexploitatie : herziening april 2020	Amalialaan				
Financieel	TM 2018	2019	Gerealiseerd	te realiseren	begroot
kosten	4.090.497	50.768	4.141.265	587.406	4.728.671
rente kosten	673.531	10.610	684.142	-2.656	681.486
Winstnemingen /toevoegingen aan reserve	1.356.354	150.000	1.506.354		1.506.354
totaal uitgaven	6.120.383	211.378	6.331.760	584.751	6.916.511
inkomsten	4.036.556	1.786.326	5.822.883	2.104.502	7.927.384
boekwaarde	-2.083.826	1.574.949	-508.878	1.519.751	
nog te realiseren				1.519.751	
Verwachte eindresultaat					1.010.873

te verwachten winstbestemming	tm/2018	2019	Gerealiseerd	te realiseren	totaal
Jaarresultaat	35.000		35.000	0	35.000
reserve dorpsvoorziening	425.316	0	425.316	0	425.316
reserve grondbedrijf	896.038	150.000	1.046.038	1.010.873	1.906.911
Totaal winstneming	1.356.354	150.000	1.506.354	1.010.873	2.367.227

Berekend risicobedrag	229.973

2. Het Groene Woud

Algemeen: De ontwikkeling van woningbouwproject “Het Groene Woud” nadert zijn voltooiing. Het project is verdeeld in vijf fasen. Eind 2018 is besloten om iedere fase af te sluiten en de boekwaarden op te nemen in 1 afsluitende grex. Verwacht werd dat in 2019 de grex afgesloten kon worden.

Er is echter voor gekozen om de grex nog in 2020 open te houden om de laatste kosten en opbrengsten binnen de grex te kunnen verwerken.

Laatste herziening: De laatste herziening van deze grondexploitatie dateert van mei 2020 en laat een exploitatieresultaat zien van € 16.555.

Er is in 2019 geen winst genomen.

Afwijking t.o.v. de in mei 2020 vastgestelde 9e herziening.
Geen afwijkingen t.o.v. de vastgestelde herziening.

Risico’s en kansen
In de tabel hiernaast zijn de aangegeven risico’s en kansen vanuit de grex overgenomen. De risico’s en kansen zijn uitgedrukt in een totaal risico bedrag. Mochten de risico’s zich voordoen dan zal het verwachte eindresultaat lager uitvallen. Het verschil tussen verwachte winst en risicobedrag wordt meegenomen in de berekening van het weerstandsvermogen

Overzicht van Het Groene Woud		
Jaar start grondexploitatie jaar		2006
jaar afsluiting grondexploitatie		2020
Oppervlakte gebied		200.707 M^2
aantal woningen gerealiseerd		436
aantal woningen nog te realiseren:		2
Saldo eindwaarde herziening mei 2020	€	16.555
Berekend risicobedrag	€	24.275

Grondexploitatie : herziening april 2020	Het Groene Woud				
Financieel	T/M 2018	2019	gerealiseerd	nog te realiseren	begroot
kosten	26.578.669	275.035	26.853.704	408.453	27.262.157
rente kosten	4.568.178	10.998	4.579.175	0	4.579.175
tussentijdse winstneming	2.595.980	0	2.595.980	0	2.595.980
totaal uitgaven	33.742.827	286.033	34.028.860	408.453	34.437.313
inkomsten	31.582.890	2.219.409	33.802.299	651.568	34.453.867
boekwaarde	-2.159.936	1.933.376	-226.560		
nog te realiseren				243.115	
Verwachte eindresultaat					16.555

werkelijke en te verwachten winstbestemming	t/m 2018	2019	2020	2021	totaal
Jaarresultaat	111.000				111.000
Algemene reserve	416.729				416.729
reserve dorpsvoorziening	1.878.251				1.878.251
reserve grondbedrijf	190.000		16.555		206.555
Totaal winstneming	2.595.980	0	16.555	0	2.612.535

Berekend risicobedrag	24.275

3. Nijverheidsweg

Algemeen: Aan de Nijverheidsweg vindt een transformatie plaats van bedrijventerrein naar woonwijk. Hierbij zullen diverse bedrijven verplaatst worden of ophouden te bestaan.
Hiervoor in de plaats komen 86 woningen. De Nijverheidsweg wordt aangesloten op de nieuwe wijk Het Groene Woud.

Laatste herziening: De laatste herziening van deze grondexploitatie dateert van mei 2020 en laat een exploitatieresultaat zien van € 149.143 negatief

De eerde getroffen voorziening van € 89.000 is in 2019 met € 60.143 verhoogd.

Afwijking t.o.v. de in mei 2020 vastgestelde 2e herziening.
Geen afwijkingen t.o.v. de vastgestelde herziening.

Risico's en kansen
In de tabel hieronder zijn de aangegeven risico's en kansen vanuit de grex overgenomen. De risico's en kansen zijn uitgedrukt in een totaal risico bedrag. Mochten de risico's zich voordoen dan zal het verwachte eindresultaat lager uitvallen. Omdat dit resultaat al negatief is nemen we het risicobedrag mee in het bepalen van het weerstandsvermogen.

Overzicht Nijverheidsweg		
Jaar start grondexploitatie		2018
jaar afsluiting grondexploitatie		2021
Oppervlakte		25.825 M2
uitgeefbaar		3415 M^2
aantal woningen verkocht		0
aantal woningen nog te verkopen:		86
Saldo eindwaardeexploitatie opzet april 2020	€	-149.143
Berekend risicobedrag	€	83.715

Grondexploitatie : herziening april 2020	Nijverheidsweg				
Financieel	t/m 2018	2019	Boekwaarde	te realiseren	begroot
kosten	200.875	4.411.486	4.612.361	1.112.609	5.724.970
rente kosten	0	1.023	1.023	2.998	4.021
Indexering nog te verwachten uitgaven			0	7.215	7.215
totaal uitgaven	200.875	4.412.509	4.613.384	1.122.822	5.736.206
inkomsten	0	3.396.000	3.396.000	2.191.063	5.587.063
boekwaarde	-200.875	-1.016.509	-1.217.384		
nog te realiseren				1.068.241	
Verwachte eindresultaat					-149.143
werkelijke en te verwachten winstbestemming	**t/m 2018**	**2019**	**Stand 31/12**		**totaal**
Getroffen voorziening	89.000	60.143	149.143		149.143
Totaal verlies	89.000	60.143	149.143	0	149.143
Berekend risicobedrag					**83.715**

4. *Hoevelaar fase 1*

Algemeen: Op 22 december 2016 is de eerste grond exploitatie van Hoevelaar fase 1 door de raad goedgekeurd. De laatste herziening van deze grondexploitatie dateert van april 2019. Het bruto plangebied heeft een oppervlak van 87.716 m². Dit is inclusief particuliere ontwikkelingen.

Het te verwachten positief resultaat zal in zijn geheel toegevoegd worden aan de algemene reserve grondbedrijf. Binnen deze reserve wordt dit resultaat gereserveerd voor uitgaven rondom Woudenberg Oost zoals kosten voor de N224 en overige fases van Hoevelaar.

Laatste herziening: De laatste herziening van deze grondexploitatie dateert van april 2019 en laat een exploitatieresultaat zien van € 815.419 voor de gemeente en Zegheweg BV samen. Bij 50/50 verrekening is dat € 407.710 voor de gemeente. De cijfers hiernaast zijn een vertaling van de gezamenlijke grex naar een “eigen” grex.

Afwijking t.o.v. de in april 2019 vastgestelde 3e herziening.
Het omzetten naar een eigen grex i.p.v. een gezamenlijke grex heeft een kleine aanpassing tot gevolg. Zo worden de kosten van Zegheweg pas later ingevoegd waardoor er minder rente is. In totaal gaat de eigen grex uit van een resultaat van € 444.177 voor de gemeente.

Risico’s en kansen
In de tabel hieronder zijn de aangegeven risico’s en kansen vanuit de grex overgenomen. De risico’s en kansen zijn uitgedrukt in een totaal risico bedrag. Mochten de risico’s zich voordoen dan zal het verwachte eindresultaat lager uitvallen.

Overzicht Hoevelaar Fase 1 grex gemeente	
Jaar start grondexploitatie jaar	2016
jaar afsluiting grondexploitatie	2022
Oppervlakte gebied	87.716 M²
aantal woningen gerealiseerd	0
aantal woningen nog te realiseren:	180
Saldo eindwaarde herziening mei 2020	€ 483.907
Berekend risicobedrag	€ 47.363

Grondexploitatie : herziening mei 2020	Hoevelaar fase 1				
Grex gemeente zonder Zegheweg BV					
Financieel	T/m 2018	2019	Boekwaarde	te realiseren	begroot
kosten	3.545.128	4.082.246	7.627.374	6.872.302	14.499.676
rente kosten	627.936	21.248	649.184	4.318	653.502
tussentijdse toevoegingen aan reserves			0		0
totaal uitgaven	4.173.064	4.103.494	8.276.558	6.876.620	15.153.178
inkomsten	0		0	15.637.085	15.637.085
boekwaarde	-4.173.064	-8.276.558			
nog te realiseren				8.760.465	
Verwachte eindresultaat					483.907

werkelijke en te verwachten winstbestemming	tm/2018	2019		2020-2022	totaal
Algemene reserve	0			0	0
reserve dorpsvoorziening	0			0	0
reserve grondbedrijf (beschikbaar voor Woudenberg Oost)				483.907	483.907
Totaal winstneming	0			483.907	483.907
Berekend risicobedrag					47.363

Spoorzone Locatie A2

Algemeen: Op 26 april 2018 is de eerste grond exploitatie van Spoorzone locatie A2 door de raad goedgekeurd. Het bruto plangebied heeft een oppervlak van 11.140 m². Voor het te verwachten negatief resultaat is een voorziening getroffen.

Vaststelling grondexploitatie: De eerste opzet van de grondexploitatie dateert van april 2018 en laat een exploitatieresultaat zien van € 302.229 negatief. In april 2019 is de eerste herziening per 1-1-2019 vastgesteld. Hierin is een deel uit spoorzone B overgeheveld naar A2. Tevens zijn alle extra saneringskosten geraamd bij spoorzone B omdat dit in 1 aanbesteding gedaan wordt. Het resultaat van A2 is hierdoor wat minder negatief en komt nu op € 205.833 negatief.

Afwijking t.o.v. de in april 2019 vastgestelde grondexploitatie.

Na het opmaken van de grondexploitatie is er onzekerheid ontstaan of de Kwantum zich nog wel wil vestigen in Woudeberg.
Met de ontwikkelaar zal bekeken worden of dit consequenties heeft voor spoorzone A2.

Risico's en kansen

In de tabel hieronder zijn de aangegeven risico's en kansen vanuit de grex overgenomen. De risico's en kansen zijn uitgedrukt in een totaal risico bedrag. Mochten de risico's zich voordoen dan zal het verwachte eindresultaat lager uitvallen. Omdat dit resultaat al negatief is nemen we het risicobedrag mee in het bepalen van het weerstandsvermogen.

Overzicht van Spoorzone A2		
Jaar start grondexploitatie		2018
jaar afsluiting grondexploitatie		2021
Oppervlakte		11.140 M^2
uitgeefbare grond		11.140 M^3
Saldo eindwaarde herziening april 2019	€	-202.287
Berekend risicobedrag	€	46.795

Overzicht van Spoorzone B		
Jaar start grondexploitatie		2014
jaar afsluiting grondexploitatie		2020
uitgeefbare grond		16.129 M^1
uit gegeven		1.881 M^2
Saldo eindwaarde herziening april 2019	€	-66.642
Berekend risicobedrag	€	27.451

Grondexploitatie : herziening mei 2020	Spoorzone A2				
Financieel	t/m 2018	2019	Boekwaarde	te realiseren	begroot
kosten	1.800.433	553.123	2.353.556	339.320	2.692.876
rente kosten	0	9.167	9.167	5.520	14.687
tussentijdse toevoegingen aan reserves	0		0		0
totaal uitgaven	1.800.433	562.290	2.362.723	344.840	2.707.563
inkomsten	0	631.238	631.238	1.874.038	2.505.276
boekwaarde	-1.800.433	68.948	-1.731.485	1.529.198	-202.287
Grondexploitatie : herziening mei 2020	**Spoorzone B**				
Financieel	T/m 2018	2019	Boekwaarde	te realiseren	begroot
kosten	1.916.919	1.005.064	2.921.983	158.147	3.080.130
rente kosten	787.183	7.693	794.876	3.029	797.905
tussentijdse toevoegingen aan reserves tm 2018	0		0		0
totaal uitgaven	2.704.102	1.012.757	3.716.859	161.176	3.878.035
inkomsten	1.193.101	1.514.092	2.707.193	1.104.200	3.811.393
boekwaarde	-1.511.001	501.335	-1.009.666	943.024	-66.642
Grondexploitatie : herziening mei 2020	**Spoorzone A2 + B**				
Financieel	T/m 2018	2019	Boekwaarde	te realiseren	begroot
Verwacht eindresultaat Spoorzone A2+B	-3.311.434	570.283	-2.741.151	2.472.222	-268.929

werkelijke en te verwachten winstbestemming	tm/2018	2019			totaal
Getroffen voorziening	303.000	-34.071		0	268.929
Totaal verwacht verlies	303.000	-34.071		0	268.929

Berekend risicobedrag A2 + B	74.246

Spoorzone Locatie B

Algemeen: Op 10 juli 2014 is de eerste grond exploitatie van Spoorzone locatie B door de raad goedgekeurd. De laatste herziening van deze grondexploitatie dateert van april 2018. Het bruto plangebied heeft een oppervlak van 32.585 m². Het bebouwingspercentage is 75% en er kunnen zich bedrijven tot categorie 3 vestigen. Dit betekent dat een oppervlak van 16.129 m² uitgegeven kan worden aan bedrijven.

De eerste kavel is verkocht. De rest volgt in de periode 2019 t/m 2020.

Het te verwachten positief resultaat zal toegevoegd worden aan de algemene reserve grondbedrijf. Binnen deze reserve wordt dit resultaat gereserveerd voor uitgaven rondom Woudenberg Oost zoals kosten voor de N224 en Hoevelaar.

Laatste herziening: De laatste herziening van deze grondexploitatie dateert van april 201 en laat een exploitatieresultaat zien van € 32.501. Dit is fors minder dan de eerder geraamde winst van € 748.870. De verlaging is vooral het gevolg van extra saneringskosten en het opruimen van aanwezige explosieven. Ook het overhevelen van een deel van de grond naar A2 heft gevolgen voor de winstverwachting.

Afwijking t.o.v. de in april 2019 vastgestelde 5e herziening.
Er is geen afwijking t.o.v. de vastgestelde 5e herziening.

Risico's en kansen
In de tabel hieronder zijn de aangegeven risico's en kansen vanuit de grex overgenomen. De risico's en kansen zijn uitgedrukt in een totaal risico bedrag. Mochten de risico's zich voordoen dan zal het verwachte eindresultaat lager uitvallen

Overzicht van Spoorzone B		
Jaar start grondexploitatie		2014
jaar afsluiting grondexploitatie		2020
uitgeefbare grond		16.129 M[1]
uit gegeven		1.881 M[2]
Saldo eindwaarde herziening april 2019	€	32.501
Berekend risicobedrag	€	177.028

Grondexploitatie : herziening april 2018	Spoorzone B		
Financieel	werkelijk	te realiseren	begroot
kosten	1.916.919	1.011.172	2.928.091
rente kosten	787.183	9.966	797.149
tussentijdse toevoegingen aan reserves tm 2018	0		0
totaal uitgaven	2.704.102	1.021.138	3.725.240
inkomsten	1.193.101	2.564.640	3.757.741
boekwaarde	-1.511.001		
nog te realiseren		1.543.502	
Verwachte eindresultaat			32.501

werkelijke en te verwachten winstbestemming	tm/2018	2019-2020	totaal
Algemene reserve	0	0	0
reserve dorpsvoorziening	0	0	0
reserve grondbedrijf (beschikbaar voor Woudenberg Oost)		32.501	32.501
Totaal winstneming	0	32.501	32.501

Risico	Effect (EUR)	Kans van optreden (%)	Risicobedrag (EUR)
Extra kosten bodemsanering	145.090	60	87.054
Lagee grondopbrengsten	224.936	40	89.974
Totaal	**370.026**		**177.028**

Programma indeling

PROGRAMMA 1. SAMENLEVING

Nummer	Productgroep	Producten	Portefeuillehouder
01.01	**Versterking burgerkracht en**	Sport	D.P. de Kruif
	Basis zorgvoorzieningen	Kunst en Cultuur	A.J. Vlam
		Onderwijs	M.H. Treep
		Gezondheidszorg	M.H. Treep
		Jeugd- en Jongerenwerk	M.H. Treep
01.02	**Nabije en lichte ondersteuning door**	Werk en inkomen	M.H. Treep
	Sociaal team en loket	Nabije en lichte ondersteuning	M.H. Treep
01.03	**Specialistisch aanbod**	WMO	M.H. Treep
		Jeugd	M.H. Treep

PROGRAMMA 2. LEEFOMGEVING

Nummer	Productgroep	Producten	Portefeuillehouder
02.01	**IBOR**	Openbaar groen / landschapsbeheer / Speelvoorzieningen/ wegen onvoorzien/ verkeer en vervoer / onderhoud begraafplaats.	A.J. Vlam / D.P. de Kruif
02.02	**Overig beheer leefomgeving**	Groot onderhoud wegen / gladheidsbestrijding / openbare verlichting / kunstwerken / werf openbare werken	A.J. Vlam / D.P. de Kruif
02.03	**Afval, riool, begraven**	Afval / riool / begraven	D.P. de Kruif

PROGRAMMA 3. VEILIGHEID

Nummer	Productgroep	Producten	Portefeuillehouder
03.01	**Veilige woon- en leefomgeving**	Integrale veiligheid	T. Cnossen
03.02	**Fysieke Veiligheid**	Veiligheidsregio en crisisbeheersing	T. Cnossen

PROGRAMMA 4. RUIMTE, WONEN EN ONDERNEMEN

Nummer	Productgroep	Producten	Portefeuillehouder
04.01	**Ruimtelijke omgeving**	Ruimtelijke ordening	D.P. de Kruif
04.02	**Volkshuisvesting**	Woonbeleid	M.H. Treep
04.03	**Economie**	Economische zaken	A.J. Vlam
		Grondexploitaties	A.J. Vlam
04.04	**Recreatie**	Recreatie en toerisme	A.J. Vlam
04.05	**Duurzame samenleving**	Milieu: beleid –en vergunningverlening	M.H. Treep / D.P. de Kruif
		Wabo vergunningen	D.P. de Kruif
		Integrale handhaving	T. Cnossen

PROGRAMMA 5. DIENSTVERLENING

Nummer	Productgroep	Producten	Portefeuillehouder
05.02	**Basisregistraties**	WOZ	A.J. Vlam
		BAG	A.J. Vlam
05.03	**Bestuur**	Bevolkingsadministratie / verkiezingen	T. Cnossen
		Bestuursorganen	T. Cnossen
05.04	**Vastgoed en overige lasten**	Vastgoedbeheer	A.J. Vlam
		Vastgoed en overige lasten	A.J. Vlam
06.04	**Overhead**	Bedrijfsvoering uitvoerend	T. Cnossen
		HRM	T. Cnossen
		Bedrijfsvoering overhead	T. Cnossen
		ICT	T. Cnossen

PROGRAMMA 6. ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN

Nummer	Productgroep	Producten	Portefeuillehouder
07.01	**Lokale heffingen**	Belastingen	A.J. Vlam
07.02	**Algemene uitkering**	Algemene uitkering	A.J. Vlam
07.03	**Treasury**	Dividend	A.J. Vlam
		Treasury	A.J. Vlam

J A A R R E K E N I N G

OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN OVER HET JAAR 2019 IN DE JAARREKENING

	Realisatie begrotingsjaar			Raming begrotingsjaar na wijziging			Raming begrotingsjaar voor wijziging			Jaarrekening 2018		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Groot totaal	44.468	44.468	0	40.249	40.249	0	37.290	37.290	0	38.026	38.026	0
Programma's												
Samenleving	13.499	1.972	11.527	13.575	2.008	11.567	12.789	1.916	10.873	13.004	2.197	10.807
Leefomgeving	4.718	2.917	1.801	4.556	2.782	1.774	3.817	2.561	1.256	4.140	2.735	1.405
Veiligheid	935	2	933	927	0	927	921	0	921	897	0	897
Ruimte, wonen en ondernemen	17.045	16.155	890	12.430	12.082	348	12.062	12.113	51-	10.769	9.754	1.015
Bestuur en dienstverlening	1.790	189	1.601	1.439	196	1.243	1.242	196	1.046	1.594	245	1.349
Totaal Programma's	**37.987**	**21.235**	**16.752**	**32.927**	**17.068**	**15.859**	**30.831**	**16.786**	**14.045**	**30.404**	**14.931**	**15.473**
Algemene dekkingsmiddelen												
Lokale heffingen	1	2.670	2.669-	0	2.690	2.690-	0	2.652	2.652-	1	2.553	2.552-
Algemene uitkeringen	0	16.078	16.078-	0	15.911	15.911-	0	14.986	14.986-	0	14.948	14.948-
Treasury	109	173	64-	109	180	71-	136	172	36-	133	204	71-
Totaal Algemene dekkingsmiddelen	**110**	**18.921**	**18.811-**	**109**	**18.781**	**18.672-**	**136**	**17.810**	**17.674-**	**134**	**17.705**	**17.571-**
Overige												
Overhead	4.636	518	4.118	5.038	449	4.589	4.240	897	3.343	4.774	550	4.224
Heffing VPB	121-	0	121-	61-	0	61-	78	0	78	117	0	117
Onvoorzien	465	145	320	416	110	306	0	0	0	13-	33-	20
Totaal Overige	**4.980**	**663**	**4.317**	**5.393**	**559**	**4.834**	**4.318**	**897**	**3.421**	**4.878**	**517**	**4.361**
Saldo van baten en lasten	**43.077**	**40.819**	**2.258**	**38.429**	**36.408**	**2.021**	**35.285**	**35.493**	**-208**	**35.416**	**33.153**	**2.263**
Mutaties reserves												
Resultaatbepaling	1.391	2.982	1.591-	1.820	3.406	1.586-	2.005	1.862	143	2.610	4.579	1.969-
Totaal Mutaties reserves	**1.391**	**2.982**	**1.591-**	**1.820**	**3.406**	**1.586-**	**2.005**	**1.862**	**143**	**2.610**	**4.579**	**1.969-**
Resultaat												
Gerealiseerde resultaat	0	667	667-	0	435	435-	0	65.421-	65.421	0	294	294-
Totaal Resultaat	**0**	**667**	**667-**	**0**	**435**	**435-**	**0**	**65-**	**65**	**0**	**294**	**294-**

SAMENVATTEND OVERZICHT MUTATIES RESERVES OVER HET JAAR 2019 IN DE JAARREKENING

	Realisatie begrotingsjaar			Raming begrotingsjaar na wijziging			Raming begrotingsjaar voor wijziging			Jaarrekening 2018		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Groot totaal	1.391	2.982	1.591-	1.820	3.406	1.586-	2.005	1.862	143	2.610	4.579	1.969-
Mutaties reserves												
Algemene Reserve	0	497	497-	0	806	806-	0	0	0	0	507	507-
Reserve Grondbedrijf	354	449	95-	855	454	401	1.060	77	983	1.049	1.780	731-
Reserve Dorpsvoorzieningen	0	574	574-	0	574	574-	0	574	574-	0	871	871-
Reserve Cultuurhuis	0	165	165-	0	165	165-	0	165	165-	0	195	195-
Reserve Machinepark Openbare Werken	25	32	7-	25	32	7-	24	32	8-	24	35	11-
Reserve Speelvoorzieningen	0	8	8-	0	19	19-	0	19	19-	0	0	0
Reserve IBOR	68	39	29	17	39	22-	0	0	0	5	0	5
Reserve Opleidingskosten	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	22	22-
Reserve ICT	86	200	114-	86	229	143-	86	155	69-	85	273	188-
Reserve Wegen	21	39	18-	0	51	51-	20	0	20	30	46	16-
Reserve Sociaal Domein	574	574	0	574	574	0	574	574	0	0	585	585-
Reserve Onderhoud Gebouwen	53	111	58-	53	110	57-	48	0	48	99	0	99
Reserve Kunstwerken	29	0	29	29	0	29	52	0	52	32	0	32
Reserve Huisvesting Basisonderwijs	141	232	91-	141	240	99-	141	223	82-	90	216	126-
Reserve Onderhoud Basisonderwijs	0	1	1-	0	1	1-	0	1	1-	0	2	2-
Reserve Omgevingswet	40	18	22	40	70	30-	0	0	0	325	0	325
Reserve Centrumplan	0	43	43-	0	42	42-	0	42	42-	871	47	824
Totaal Mutaties reserves	**1.391**	**2.982**	**1.591-**	**1.820**	**3.406**	**1.586-**	**2.005**	**1.862**	**143**	**2.610**	**4.579**	**1.969-**

Verschillenanalyse gerealiseerde cijfers 2019 ten opzichte van de definitieve begroting 2019

LASTEN:

Lasten	Realisatie	Begroting	Verschil
Programma 1 – Samenleving	13.499	13.576	-77
Programma 2 – Leefomgeving	4.763	4.631	132
Programma 3 – Veiligheid	935	927	8
Programma 4 – Ruimte, wonen en ondernemen	17.045	12.430	4.615
Programma 5 – Bestuur & Dienstverlening	6.726	6.756	-30
Algemene dekkingsmiddelen	109	109	-
Totaal	**43.077**	**38.429**	**4.648**

Een aantal kosten komen in alle programma's voor, deze kosten zijn gesaldeerd. Een specifieke verschillen-analyse vindt u onder de programma's in het jaarverslag.

Prg	Omschrijving	Nadelig	Voordelig	Saldo
Alg	Salariskosten	69		
1	Subsidie Coöperatie De Kleine Schans, ivm lager exploitatie-resultaat		231	
1	Sociaal domein, afrekeningen voorgaande jaren	300		
1	Sociaal domein, verschillen lopend jaar	43		
1	Overhead Sociaal Domein		30	
1	Bijstandsuitkeringen en bijzondere bijstand		86	
1	Mutatie voorziening dubieuze bijstandsdebiteuren		32	
1	Kosten re-integratie	31		
1	Kosten leerlingenvervoer		23	
1	Lagere bijdragen peuterspeelzalen (ecl. VVE)		20	
1	Kapitaalslasten ivm volledig afgeschreven activa		22	
1	Kosten mantelzorg		12	
2	IBOR: Kapitaallasten Infrastructuur Centrum		25	
2	IBOR: Onvoorzien onderhoud wegen		19	
2	Overig beheer: Kosten wagenpark en machines tbv beheer openbare ruimte	26		
2	Overig beheer: Kapitaallasten gladheidsbestrijding	8		
2	Overig beheer: Lagere kosten groot onderhoud wegen		12	
2	Overig beheer: Kapitaallasten herinrichting Koningsplein	10		
2	Afval: Lagere kosten afvalinzameling en verwerking		11	
2	Riolering: Kapitaallasten riolering ivm nieuwe investeringen	18		
2	Riolering: Toevoeging voorziening egalisatie riolering	130		
2	Begraven: Kapitaalslasten begraafplaats ivm nog niet gerealiseerde vernieuwing/uitbreiding		15	
3	Bijdrage Veiligheidsregio Utrecht (VRU)		12	
4	Lasten bouwgrondexploitaties	3.348		
4	Afname boekwaarde bouwgrondexploitaties	998		
4	Mutaties voorzieningen bouwgrondexploitaties	60		
4	Duurzame samenleving: sanering verkeerslawaai	136		
4	Duurzame samenleving: extra kosten RUD	14		
4	Duurzame samenleving: Extra inhuur en diensten van derden omgevingsvergunningen	71		
5	Basisregistraties: gezamenlijke kosten belastingafdeling met Scherpenzeel	73		
5	Basisregistraties: krediet samenwerking BAG/WOZ/belastingen nog te besteden		115	
5	Basisregistraties: krediet taxeren op gebruiksoppervlak		36	

5	Basisregistraties: toevoeging voorziening ozb ivm tariefstelling	50		
5	Basisregistraties: kosten invordering gemeentelijke belastingen		13	
5	Bestuur: toevoegingen voorzieningen pensioen en wachtgeld wethouders	222		
5	Vastgoed: externe dienstverlening ivm vastgoedverhuur/pachtovereenkomsten e.d.	15		
5	Vastgoed: onderhoud Cultuurhuis	15		
5	Vastgoed: huurkosten kantoor De Schans	52		
5	Vastgoed: onderhoudskosten De Schans	15		
5	Gemeentewerf gebouw: extra kosten en overschrijding krediet verbouwing gebouw werf	20		
5	Algemene lasten: vennootschapsbelasting teveel opgenomen		77	
5	Algemene lasten: voorziening dubieuze debiteuren	50		
5	Overhead: Inhuur KCC		22	
5	Overhead: gemeentehuis herstel schade bordes en afwikkeling brandschade		19	
5	Overhead: groot onderhoudskosten gemeentehuis		33	
5	Overhead: krediet Uitvoeringsplan dienstverlening nog te besteden		106	
5	Overhead: krediet verbouwing gemeentehuis nog te besteden		93	
5	Overhead: krediet verhuizing ICT naar Veenendaal nog te besteden		54	
Alg	Diverse overige verschillen, per saldo		8	
	Totaal	**5.774**	**1.126**	**4.648**

Verschillenanalyse gerealiseerde cijfers 2019 ten opzichte van de definitieve begroting 2019

BATEN:

Baten	Realisatie	Begroting	Verschil
Programma 1 – Samenleving	**1.972**	2.008	-36
Programma 2 – Leefomgeving	**2.917**	2.782	135
Programma 3 – Veiligheid	**2**	0	2
Programma 4 – Ruimte, wonen en ondernemen	**16.155**	12.082	4.073
Programma 5 – Bestuur & Dienstverlening	**853**	755	98
Algemene dekkingsmiddelen	**18.920**	18.781	139
Totaal	**40.819**	**36.408**	**4.411**

Prg	Omschrijving	Nadelig	Voordelig	Saldo
1	Rijkssubsidie bijstand	21		
1	Bijdragen in verband met inburgering	13		
2	Overige beheer: Ontvangen straatwerkbonnen		21	
2	Afval: dividend Rova	10		
2	Afval: opbrengsten afval door derden	44		
2	Afval: afvalstoffenheffing en reinigingsrechten		11	
2	Riolering: aansluitingen percelen op gemeentelijk riool		32	
2	Riolering: rioolheffingen		150	
2	Begraven: begrafenisleges	29		
4	Grondexploitaties: Baten bouwgrondexploitaties	736		
4	Grondexploitaties: Toename boekwaarde bouwgrondexploitaties		4.531	
4	Grondexploitaties: Mutaties voorzieningen bouwgrondexploitaties		32	
4	Grondexploitaties: Overige baten		55	
4	R.O.: subsidie Provincie Utrecht, nog niet besteed, doorgeschoven naar 2020	19		
4	Duurzame samenleving: sanering verkeerslawaai		137	
4	Duurzame samenleving: leges omgevingsvergunningen, APV		65	
5	Bestuur: legesopbrengsten burgerzaken	10		
5	Vastgoed: meer ontvangen huren en vergoedingen energieverbruik diverse panden		40	
5	Overhead: bijdrage in kosten gezamenlijke aanbesteding		15	
5	Verkopen groenstroken		50	
6	Algemene uitkering – extra specifieke uitkeringen		341	
6	Algemene uitkering – berekening op algemene grondslagen	169		
6	Algemene uitkering – afrekeningen voorgaande jaren	6		
6	Onroerende zaakbelastingen woningen		29	
6	Onroerende zaakbelastingen niet-woningen	25		
6	Toeristenbelasting	25		
Alg	Diverse overige verschillen, per saldo		9	
	Totaal	**1.107**	**5.518**	**4.411**

Verschillenanalyse gerealiseerde cijfers 2019 ten opzichte van de definitieve begroting 2019

RESERVES:

Reserves	Realisatie	Begroting	Verschil
Toevoegingen aan reserves	1.391	1.892	501
Onttrekkingen aan reserves	2.982	3.478	-496
Totaal mutaties reserves	1.591	1.586	5

TOEVOEGINGEN:

Reserve en omschrijving	Nadelig	Voordelig	Saldo
Reserve grondbedrijf, winstneming grondexploitaties		573	
Reserve wegen, opbrengst straatwerkbonnen	21		
Reserve IBOR, verkoop groenstroken	51		
Totaal	**72**	**573**	**501**

ONTTREKKINGEN:

Reserve en omschrijving	Nadelig	Voordelig	Saldo
Algemene reserve, overlopende post, nog te besteden kredieten	277		
Algemene reserve, dekking kosten programmamanager UVP DV	32		
Reserve grondbedrijf, dekking kosten vennootschapsbelasting	77		
Reserve onderhoud gebouwen, arbovoorzieningen		1	
Reserve huisvesting basisonderwijs, dekking kapitaallasten	8		
Reserve wegen, dekking onderhoudskosten	12		
Reserve vervanging speelwerktuigen, dekking kapitaallasten	10		
Reserve ICT, dekking kapitaallasten en kosten BAG/GEO	29		
Reserve Omgevingswet, dekking kosten	52		
Totaal	**497**	**1**	**496**

Balans per 31 december ACTIVA Vaste activa	Ultimo 2019		Ultimo 2018	
Immateriele vaste activa		***35***		***28***
- Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio	-		-	
- Kosten van onderzoek en ontwikkeling	35		28	
Materiele vaste activa		***22.422***		***23.062***
- Investeringen met een economisch nut	13.927		14.843	
- Investeringen met economisch nut waarvoor ter be-strijding van kosten een heffing kan worden geheven	2.121		1.952	
- Investeringen in openb.ruimte met uitsl.maatsch.nut	6.375		6.266	
Financiele vaste activa		***2.451***		***2.501***
A. Kapitaalverstrekkingen aan:				
- deelnemingen	-		-	
- gemeenschappelijke regelingen	188		188	
- overige verbonden partijen	0		0	
B. Leningen aan:				
- openbare lichamen, art.1 onderdeel a Wet Fido	-		-	
- woningbouwcorporaties	1.521		1.567	
- deelnemingen	-		-	
- overige verbonden partijen	-		-	
C. Overige langlopende leningen u/g	8		16	
D. Uitzett. in 's-Rijksschatkist met rentetyp.looptijd >= 1 jaar	-		-	
E. Uitzett.idvv Ned.schuldpapier met rentetyp.looptijd >= 1 jaar	-		-	
F. Ov. Uitzett. met een rentetyp. looptijd >= 1 jaar	734		730	
Totaal vaste activa		**24.908**		**25.590**
Vlottende activa				
Voorraden		***12.551***		***11.537***
- Grond-en hulpstoffen	-		-	
- Onderhanden werk, w.o. gronden in exploitatie	12.551		11.537	
- Gereed product en handelsgoederen	-		-	
- Vooruitbetalingen	-		-	
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		***3.679***		***5.012***
- Vorderingen op openbare lichamen	2.554		2.874	
- Verstrekte kasgeldleningen aan openbare lichamen	-		-	
- Overige verstrekte kasgeldleningen	-		-	
- Uitzettingen in 's-Rijksschatkist retetyp.looptijd < 1 jaar	-		-	
- Rekening-courantverhouding met het Rijk	-		-	
- Rekening-courantverhouding met niet-financ.instellingen	-		-	
- Uitzett.idvv Ned.schuldpapier met rentetyp.looptijd < 1 jaar	-		-	
- Overige vorderingen	1.125		2.138	
- Overige uitzettingen	-		-	
Liquide middelen		***25***		***30***
- Kassaldi	3		2	
- Bank-en girosaldi	22		28	
Overlopende activa		***625***		***437***
- V.Nederl./Europ.overh.lich.ontv.voorschotbedr.met spec.doel	**52**		**-**	
- Overige nog te ontv.bedr.en vooruitbet.bedragen	625		**437**	
Totaal vlottende activa		**16.880**		**17.017**
Totaal-generaal		**41.787**		**42.607**

Balans per 31 december **Passiva** **Vaste passiva**	**Ultimo 2019**		**Ultimo 2018**	
Eigen vermogen		***8.585***		***10.843***
- Algemene reserve	2.934		3.820	
- Bestemmingsreserves	6.318		7.317	
- Nog te bestemmen resultaat	667-		294-	
Voorzieningen		***7.742***		***7.073***
- Voorz. voor verplichtingen, verliezen en risico's				
- Voorz.voor in volg.begrotingsjaren te maken kosten	2.740		2.516	
- Voorz.voor bijdr.aan toekomst.vervang.invest, waarvoor een heffing wordt geheven	316 -		276 -	
- Door derden beklemde middelen met spec.aanw.richting specifieke aanwendingsrichting	4.686		4.282	
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer		***18.127***		***13.573***
- Obligatieleningen	-		-	
- Onderhandse leningen van:	-		-	
- binnenl.pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen	-		-	
- binnenlandse banken en over.financ.instellingen	15.121		10.567	
- binnenlandse bedrijven	-		-	
- openbare lichamen art.1, ond.a Wet Fido	3.000		3.000	
- overige binnenlandse sectoren	-		-	
- buitenlandse instellingen, fondsen, banken e.d.	-		-	
- Door derden belegde gelden	-		-	
- Waarborgsommen	6		6	
Totaal vaste passiva		**34.454**		**31.489**
Vlottende passiva				
Netto vlottende schulden met een rente typische looptijd		***7.151***		***10.842***
korter dan één jaar				
- Kasgeldleningen aangegaan bij openbare lichamen als bedoeld in artikel 1 lid a van de Wet Fido	-		-	
- Overige kasgeldleningen	-		4.500	
- Banksaldi	220		102	
- Overige schulden	6.931		6.240	
Overlopende passiva		***183***		***276***
- Verplichtingen die in begrotingsjaar zijn opgebouwd en in volgend jaar tot uitkering komen	-		-	
- De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	158		163	
- Overige ontvangen baten die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	24		113	
Totaal vlottende passiva		**7.334**		**11.119**
Totaal-generaal		**41.787**		**42.607**
Gewaarborgde geldleningen		1.139		1.456
Garantstellingen		-		4

Toelichtingen

GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Algemeen

De waardering van de activa en de passiva en de bepaling van het resultaat berusten op de grondslag van verkrijgings- of vervaardigingsprijs of nominale waarde, tenzij hierna anders is vermeld. De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. De jaarrekening is in euro's.

BALANSWAARDERING

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld volgens de richtlijnen van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

AKTIVA

Immateriële en materiële vaste activa

1. Materiële vaste activa worden onder aftrek van bijdragen van derden , die in directe relatie staan tot het actief, geactiveerd.
2. Materiële vaste activa worden afgeschreven volgens de methodiek en de termijnen zoals vermeld in de bijlage afschrijvingsbeleid bij deze verordening.
3. Kosten voor het afsluiten van geldleningen worden direct ten laste van de exploitatie gebracht.
4. Geactiveerde kosten voor onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief worden lineair in maximaal 5 jaar afgeschreven.
5. Een saldo voor agio of disagio wordt lineair in 5 jaar afgeschreven.
6. Gronden zonder kostprijsberekening zijn gewaardeerd tegen de historische kostprijs, vermeerderd met de bijkomende exploitatiekosten óf indien lager tegen de waarde in het economisch verkeer.

Afschrijvingsbeleid materiele vaste activa met economisch nut

Als ondergrens voor aktiveren wordt normaal gesproken een minimum bedrag van € 10.000 aangehouden. Hiervan zijn aanschaffingen van gronden en terreinen uitgesloten, deze worden altijd geaktiveerd. Investeringen met een totaal aanschafwaarde kleiner dan € 10.000 kunnen, indien gemotiveerd, wel worden geaktiveerd.

Op gronden en terreinen wordt over het algemeen niet afgeschreven, uitzonderingen hierop worden toegelicht. Historische investeringen kunnen met een andere afschrijvingstermijn zijn opgenomen, deze afschrijvingstermijnen worden echter niet herzien.

De volgende materiële vaste activa met economisch nut worden, mitsdien niet anders aangegeven in goedkeurend raads en/of collegebesluit, lineair afgeschreven in:

a. maximaal 60 jaar: rioleringen;
b. 10 jaar: aanleg tijdelijke terreinwerken;
c. 40 jaar: nieuwbouw woonruimten en schoolgebouwen;
d. 40 jaar: nieuwbouw kantoren en bedrijfsgebouwen;
e. 10 jaar: nieuwbouw tijdelijke woonruimten en tijdelijke bedrijfsgebouwen;
f. 25 jaar: renovatie, restauratie en aankoop woonruimten, en schoolgebouwen;
g. 25 jaar: renovatie, restauratie en aankoop kantoren en bedrijfsgebouwen;
h. 15 jaar: technische installaties in bedrijfsgebouwen;
i. 15 jaar: veiligheidsvoorzieningen bedrijfsgebouwen;

j. 10 jaar: telefooninstallaties;
k. 5 jaar: automatiseringsapparatuur;
l. 15 jaar: kantoormeubilair en schoolmeubilair;
m. 10 jaar: motorvaartuigen;
n. 10 jaar: zware transportmiddelen en schuiten;
o. 10 jaar: aanhangwagens, personenauto's en lichte motorvoertuigen.

Afschrijvingsbeleid materiele vaste activa met maatschappelijk nut

De volgende materiële vaste activa met maatschappelijk nut worden lineair afgeschreven in:
a. maximaal 30 jaar: parken, sportvelden en groenvoorzieningen;
b. maximaal 40 jaar: wegen, pleinen en rotondes;
c. maximaal 40 jaar: tunnels, viaducten en bruggen;
d. maximaal 25 jaar: geluidswallen;
e. 20 jaar: openbare verlichting (armaturen);
f. 40 jaar: openbare verlichting (masten);
g. 10 jaar: straatmeubilair;
h. maximaal 40 jaar: waterwegen, waterbergingen en walbeschoeiing;
i. 15 jaar: pompen en gemalen.

Financiële vaste activa
De overige financiële vaste activa zijn gewaardeerd op aanschafwaarde.

Voorraden
De in de exploitatie zijnde gronden (onderhanden werk) zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingskosten verminderd met opbrengsten uit grondverkopen en bijdragen óf indien lager tegen de waarde in het economisch verkeer.
Winstneming geldt volgens de percentage of completion methode; voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd kan tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitatie winst worden genomen. Grondexploitaties worden periodiek getaxeerd en herzien. Verliezen worden genomen zodra deze voorzienbaar zijn.

Vlottende activa en passiva
De overlopende activa en passiva zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Hieronder vallen ook de van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel, die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren.

Voorzieningen
De voorzieningen zijn gevormd wegens:
a. verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten,
b. op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten,
c. kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren.

d. van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden, met uitzondering van de gelden ontvangen van Europese en Nederlandse overheidslichamen.

RESULTAATBEPALING

Algemeen

Bij het samenstellen van de winst- en verliesrekening is een bestendige gedragslijn in acht genomen. Baten en lasten van het boekjaar worden in de jaarrekening opgenomen, ongeacht of zij tot ontvangsten of uitgaven in het boekjaar hebben geleid. De nagekomen baten en lasten worden, in zoverre mogelijk, op de desbetreffende posten verantwoord.

Afschrijvingen

De afschrijvingen op materiële vaste activa worden gebaseerd op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Afschrijvingen vinden plaats volgens de lineaire methode op basis van de geschatte economische levensduur. Over de in het loop van het jaar gedane investeringen wordt naar rato van de aanschafdatum afgeschreven. Indien hiervan afgeweken wordt, wordt dit in de toelichting op de balans vermeld.

Financiële baten en lasten

Rentebaten, als rentebaten worden de (te) ontvangen rentevergoedingen op banktegoeden, deposito's en overige liquide middelen verantwoord.
Rentelasten, Onder deze post zijn de rentelasten met betrekking tot de schulden opgenomen.

Bijzondere baten en lasten

Als bijzondere baten en lasten worden aangemerkt de baten en lasten die niet uit de gewone bedrijfsuitoefening voortkomen, de zogenoemde incidentele baten en lasten. Hiernaast worden baten en lasten welke voortkomen uit afrekeningen van voorgaande jaren ook apart vermeld. Tenzij de baten en lasten van ondergeschikte betekenis zijn voor de beoordeling van het resultaat, worden zij naar aard en omvang toegelicht.

Toelichting op de balans per 31 december 2019

A K T I V A

VASTE activa

Immateriële vaste activa

Volgens het BBV vallen onder de kosten van immateriële vaste activa kosten van onderzoek en ontwikkeling, kosten van afsluiten leningen en agio en disagio. Zowel de kosten van onderzoek en ontwikkeling alsmede het saldo van agio en disagio worden over een periode van vijf jaar afgeschreven.
Kosten voor afsluiten leningen worden direkt ten laste van de exploitatie gebracht.
Kosten gemaakt voor voorbereiding voor grondexploitaties mogen onder de kosten van onderzoek en ontwikkeling geaktiveerd worden, mits de verwachting is dat binnen een periode van 5 jaar een definitieve grondexploitatie gestart gaat worden.

De immateriële vaste activa bestaat uit de volgende onderdeel

	2019	2018
Invoering en ontwikkeling Sociaal Domein	0	28
Voorbereidingskosten Hoevelaar fase II.	35	0
	35	28

Materiële vaste activa

Volgens het BBV (Besluit begroten en verantwoorden), laatstelijk gewijzigd in 2017, dienen alle investeringen die een economisch of maatschappelijk nut vertegenwoordigen, te worden geactiveerd en over de verwachte levensduur te worden afgeschreven. In de financiële verordening van de gemeente Woudenberg zijn de minimale bedragen vastgesteld waarboven een investering altijd geaktiveerd dient te worden.
De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en bijkomende kosten.
De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van grond- en hulpstoffen en de overige kosten welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. Bijdragen van derden die in directe relatie staan met het actief worden in mindering op het actief gebracht. Op alle geaktiveerde posten, behoudens gronden, vindt afschrijving plaats. De afschrijvingstermijnen zijn vastgesteld in de financiële verordening van 2017. Van nieuwe investeringen vindt afschrijving plaats met ingang van de maand volgend op de maand van aanschaf. Indien afgeweken wordt van bovengenoemde methodieken, zal dit in de toelichting vermeld worden. Afschrijving vindt merendeels plaats op basis van lineaire afschrijving, in afwijkende gevallen vindt deze plaats op annuiteitenbasis.
De materiële vaste activa zijn onderverdeeld in materiële vaste activa met economisch nut, met economisch nut waarvoor ter bestrijding van kosten een heffing kan worden geheven én investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut. Activa met economisch nut betreffen die vermeerderingen/ aanschaffingen welke een meerjarige gebruiksduur hebben en in het economisch verkeer een relevante waarde vertegenwoordigen. Dit betekent dat zij óf verhandelbaar zijn of inkomsten kunnen genereren. Investeringen met economisch nut waarvoor ter bestrijding van kosten een heffing kan worden geheven, betreffen met name investeringen in riolerings-en afwateringsstelsels en investeringen welke de inzameling en verwerking van huishoudelijk afval betreffen, óf ter beperking van het ontstaan van de afvalstromen. Voor deze producten vindt een (kostendekkende) heffing plaats. Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut betreffen die investeringen die geen inkomsten genereren, maar wel duidelijk een publieke functie vervullen.

De materiële vaste activa bestaat uit de volgende onderdelen

	2019	2018
Investeringen met economisch nut waarvoor ter bestrijding van kosten een heffing kan worden geheven	2.121	1.952
Overige investeringen met een economisch nut	13.927	14.843
Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	6.375	6.266
	22.422	23.062

	Boekwaarde 01-01-19	Investeringen	Desinvesteringen/ vermindering	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	(Af)waarderingen	Boekwaarde 31-12-19
Economisch nut							
1. - Gronden en terreinen	3.522	318	833	-	-	-	3.006
2. - Woonruimten	-	-	-	-	-	-	-
3. - Bedrijfsgebouwen	8.108	225	-	550	-	-	7.784
4. - Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	202	55	25	18	-	-	215
5. - Vervoermiddelen	94	7	-	42	-	-	59
6. - Overige machines, apparaten en installaties	2.644	182	-	307	-	-	2.520
7. - Overige materiële vaste activa	273	105	-	34	-	-	343
	14.843	892	858	951	-	-	13.927

Investeringen met economisch nut waarvoor ter bestrijding van kosten een heffing kan worden geheven

1. - Gronden en terreinen	-	-	-	-	-	-	-
2. - Woonruimten	-	-	-	-	-	-	-
3. - Bedrijfsgebouwen	-	-	-	-	-	-	-
4. - Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	1.950	270	-	100	-	-	2.121
5. - Vervoermiddelen	-	-	-	-	-	-	-
6. - Overige machines, apparaten en installaties	-	-	-	-	-	-	-
7. - Overige materiële vaste activa	2	-	-	2	-	-	0
	1.952	270	-	102	-	-	2.121

Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut

1. - Gronden en terreinen	53	-	-	6	-	-	47
2. - Woonruimten	-	-	-	-	-	-	-
3. - Bedrijfsgebouwen	3.991	-	-	110	-	-	3.880
4. - Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	2.139	355	-	128	-	-	2.366
5. - Vervoermiddelen	-	-	-	-	-	-	-
6. - Overige machines, apparaten en installaties	-	-	-	-	-	-	-
7. - Overige materiële vaste activa	84	9	-	12	-	-	81
	6.266	364	-	255	-	-	6.375
Totaal m.v.a.	**23.062**	**1.527**	**858**	**1.308**	**0**	**0**	**22.422**

De investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut betreffen onder andere investeringen in (renovaties van) sportterreinen, omvormingen van openbaar groen en ingrijpende renovaties/aanpassing van de aard van bestaande wegen én aanleg van nieuwe wegen.

Onder de investeringen met maatschappelijk zijn onder de gronden en terreinen investeringen opgenomen voor aanleg en verbeteringen van sportvelden.

Op deze investeringen wordt wel afgeschreven.

Ter dekking van de afschrijvingskosten van investeringen in de openbare ruimte zijn de volgende reserves en voorzieningen beschikbaar:

Reserve Dorpsvoorzieningen, reserve kapitaallasten Cultuurhuis, reserve huisvesting basisonderwijs, reserve wegen, reserve vervanging speelvoorzieningen, reserve kunstwerken, reserve IBOR en voorziening sportpark de Grift

Voor een nadere specificatie verwijzen wij u naar bijlage C.

Toelichting op de grotere investeringsposten en desinvesteringsposten/verminderingen over het jaar 2019:

Investeringen met economisch nut:

Onder de gronden en terreinen is de aanschaf voor het perceel Laagerfseweg 45 in 2019 opgenomen. Het perceel met bedrijfswoning maakt deel van een groter geheel wat in 2009 door de gemeente Woudenberg is aangekocht. De in 2019 aangekocht woning was in 2009 nog bewoond, na einde bewoning had de gemeente het recht van 1e koop. Voor verdere ontwikkeling óf verkoop van het perceel, afhankelijk van toekomstige plannen, is aanschaf van het perceel Laagerfseweg 45 noodzakelijk. Met de najaarsnota is besloten de waarde van het activum af te waarderen tot nihil. Dit betrof zowel bij de vermeerdering als bij de verminderingen een bedrag van € 283.500. Verder zijn in 2019 kosten van sanering en verkoop van gronden aan de Landaasweg geaktiveerd. Deze waren noodzakelijk om deze gronden verkoopbaar te maken. In 2019 is een deel van deze gronden verkocht voor een bedrag van € 541.400.

In 2019 zijn er ten behoeve van de basisschool de Olijfboom, vanwege toenemend leerlingaantal, noodlokalen aangeschaft en bij de school geplaatst. Hiermee was in 2019 een bedrag gemoeid van € 173.700. Afwikkeling van het krediet vindt plaats in 2020. In 2019 is ook de verbouwing van het gebouw van de gemeentewerf afgerond. Er was in totaliteit een krediet beschikbaar van € 109.900, de uiteindelijke kosten bedroegen € 125.200. De kosten tot het verstrekte krediet zijn conform raadsbesluit uit de reserve onderhoud gebouwen bekostigd, het restant is in 2019 ten laste van de exploitatie gebracht.

In 2019 is de investering voor verduurzaming van het openbaar verlichtingsareaal financieel afgerond. Door de huidige leverancier was het oude areaal aan masten en verlichtingsarmaturen overgenomen. Deze overnamesom is gespreid verrekend met de termijnbetalingen bij gereedkomen van vervanging van het deel van het openbaar verlichtingareaal. Met de afwikkeling was per saldo een bedrag van € 27.300 gemoeid.

In 2019 is ten behoeve van het milieuvriendelijk verwijderen van onkruid op bestrating een heetwater onkruidbestrijder aangeschaft, aanschafbedrag € 55.300.

Hiernaast hebben in 2019 diverse kleinere investeringen plaatsgevonden, o.a. Wartburgschool, 1e aanschaf leermiddelen en meubilair in verband met toename van het aantal groepen; aanschaf speelvoorzieningen en afwikkeling van de aanschaf zoutopslag en pekelwatertank.

Investeringen met economisch nut waarvoor ter bestrijding van kosten een heffing kan worden geheven:

Hieronder zijn met name rioolvernieuwingen/renovaties, relining als vernieuwing van de rioolgemalen begrepen. In 2019 is de rioolvervanging van de Willem de Zwijgerlaan afgerond. Het totaal investeringsbedrag in 2019 ten behoeve van de riolering is € 269.000.

Investeringen met maatschappelijk nut:

Evenals voorgaand jaar betrof een grotere investering de aanpassing van de N224 voor de aansluiting op Hoevelaar. In 2019 zijn hiervoor kosten tot een totaal van € 269.000 gemaakt. Er is in 2019 een start gemaakt met diverse voorbereidingen voor de diverse fiets/verkeersprojecten, hiermee was € 67.000 gemoeid.

Voor de omvorming van de speelvoorzieningen iss in 2019 een bedrag van € 47.000 uitgegeven.

De relatief grotere investeringen in 2019 betroffen:

	Beschikbaar krediet	Besteed in 2019	Cumulatief besteed
Aankoop Laagerfseweg 45	284	284	284
Modernisering gebouw gemeentewerf	110	48	125
Noodlokalen Olijfboom	207	174	174
Vervanging riolering Willem de Zwijgerlaan	P.M.	303	303
Aanpassing N224 ten behoeve van Hoevelaar	2.500	269	569
Herinrichting Koningsplein	193	18	193
Automatisering, vervangings- en uitbreidingsinvesteringen	110	100	100
Omvorming speelterreinen	190	78	156
Mobiele heetwater onkruid bestrijder	55	55	55
Wartburgschool 1e inrichting onderwijsleerpakket en meubilair	30	30	30
	3.679	1.359	1.989

In bijlage C2 bij de jaarrekening is een toelichting gegeven op de verstrekte kredieten, de uitputting en eventuele onder- en overschrijdingen per krediet.

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa bestaat uit de volgende onderdelen

	2019	2018
Kapitaalverstrekkingen	189	189
Leningen	1.529	1.583
(Overige) uitzettingen	734	730
	2.451	2.501

	Boekwaarde 01-01-19	Investe-ringen	Desinves-teringen	Aflossingen	Afwaar-deringen	Boekwaarde 31-12-19
A. Kapitaalverstrekkingen						
- 1. deelnemingen	-	-	-	-	-	-
- 2. gemeenschappelijke regelingen	188	-	-	-	-	188
- 3. overige verbonden partijen	-	-	-	-	-	-
B. Leningen aan:	-	-	-	-	-	
- 1. openbare lichamen, art.1, onderdeel a Wet Fido	-	-	-	-	-	-
- 2. woningbouwcorporaties	1.567	-	-	46	-	1.521
- 3. deelnemingen	-	-	-	-	-	-
- 4. overige verbonden partijen	-	-	-	-	-	-
C. Overige langlopende leningen	16	-	-	8	-	8
D. Uitzettingen in 's-Rijks schatkist met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	-	-	-	-	-	-
E. Uitzettingen in de vorm van Nederlands schuldpapier met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	-	-	-	-	-	-
F. Overige uitzettingen met een looptijd > 1 jaar	730	4	-	-	-	734
	2.501	4	0	54	0	2.451

De kapitaalverstrekking aan gemeenschappelijke regelingen betreffen aandelen ROVA, aangekocht in 2017. Onder de overige uitzettingen zijn aandelen en bonusaandelen van de BNG en Vitens opgenomen én het rekening-courant saldo met de SVN, de uitgever van startersleningen.

VLOTTENDE activa

Voorraden

De in de balans opgenomen voorraden worden uitgesplitst naar de volgende categorieën:

	2019	2018
Grond-en hulpstoffen, gespecificeerd naar:		
Onderhanden werk, bouwgronden in exploitatie woningbouw	10.080	8.529
Onderhanden werk, bouwgronden in exploitatie bedrijventerreinen	2.470	3.008
Overige grond-en hulpstoffen	-	-
	12.551	11.537

De gemeente Woudenberg voert een actief grondbeleid. In tegenstelling tot een faciliterend grondbeleid betekent dit dat de gemeente zelf (of in samenwerking) bouwgrondexploitaties uitvoert. Vanaf 2016 mogen alleen grondexploitaties waar een raadsbesluit met de vaststelling van het grondexploitatiecomplex en grondexploitatiebegroting aan ten grondslag ligt, worden opgenomen onder de voorraden bouwgronden in exploitatie. Aankomende exploitaties waar dit nog niet van toepassing is, moeten gerubriceerd worden onder de materiële vaste activa, tot ten hoogste de waarde van het goed in het economisch verkeer.
De looptijd van een grondexploitatiecomplex is (bij regelgeving) beperkt tot 10 jaar, waarbij alleen gemotiveerd vanaf geweken kan worden. Tevens dienen de lopende grondexploitaties jaarlijks bijgesteld te worden.

In 2019 hebben zich ten aanzien van het aantal grondexploitaties geen wijziging ten opzichte van voorgaand jaar voorgedaan. Wel zijn van de in 2018 afgesloten exploitatie Westerwoud nog wat nagekomen posten geweest, deze zijn ten laste van het resultaat over 2019 gekomen.

In 2019 zijn de volgende grondexploitatiebegrotingen gewijzigd:

Complex		Raadsvergadering dd
Amalialaan	*9e herziening*	*28 mei 2020*
Nijverheidsweg	*2e herziening*	*28 mei 2020*
Het Groene Woud	*12e herziening (afsluitend)*	*28 mei 2020*
Hoevelaar fase 1	*4e herziening*	*28 mei 2020*
Spoorzone fase A.2	*2e herziening*	*28 mei 2020*
Spoorzone fase B	*5e herziening*	*28 mei 2020*

De grondexploitaties Spoorzone A.2 en Spoorzone B betreffen grondexploitaties bedrijventerreinen, de overige grondexploitaties betreffen woningbouw.
In verband met verwachtte tekorten op de grondexploitaties Nijverheidsweg en Spoorzone A2 zijn voorzieningen ten laste van de resultaten grondexploitaties getroffen. Deze zijn in 2019 aangepast aan de huidige verwachtingen. De voorziene bedragen betreffen € 150.143 voor de exploitatie Nijverheidsweg en € 270.801 voor de Spoorzone A.2.

Bouwgronden in exploitatie, woningbouw

Van de bouwgronden in exploitatie woningbouw kan van het verloop in 2018 het volgende overzicht worden weergegeven:

	Boekwaarde 01-01-19	Overheveling NIEGG	Investe-ringen	Inkomsten	Winst uitname	Boekwaarde 31-12-19	Voorziening verlies	Balansw. 31-12-19
Het Groene Woud afrond.fase	2.160	0	286	-2.219	0	227		227
Prinses Amalialaan	2.084	0	61	-1.786	150	509		509
Hoevelaar	4.173	0	4.103	0	0	8.277		8.277
Nijverheidsweg	201	0	4.413	-3.396	0	1.217	-149	1.068
	8.618	0	8.863	-7.402	150	10.229	-149	10.080

In de raadsvergadering van **28 mei 2020** zijn de herzieningen van de diverse grondexploitaties vastgesteld. In onderstaande tabellen wordt het verloop van de diverse grondexploitaties weergegeven, alsmede de geprognotiseerde resultaten volgens de laatst vastgestelde herzieningen.
(negatieve bedragen geven positieve resultaten weer):

	Afrond.fase Groene Woud	Prinses Amalialaan	Hoevelaar	Nijverheids-weg	Totaal GrEx
Boekwaarde 01-01-2019	**2.160**	**2.084**	**4.173**	**201**	**8.618**
* grondaankopen	0	0	3.706	3.696	7.402
* bouwrijpmaken	1	0	70	548	619
* woonrijpmaken	207	0	3	12	223
* interne doorberekeningen	15	18	110	30	173
* rentebijschrijvingen	11	11	21	1	44
* overige bestedingen	52	33	193	125	403
* overige vermeerderingen	0	0	0	0	0
* verkopen	-2.185	-1.786	0	-2.846	-6.817
* ontvangen subsidies	-35	0	0	-550	-585
* overige verminderingen	0	0	0	0	0
*(tussentijdse) winstneming	0	150	0	0	150
* toevoeging voorziening/reserve	0	0	0	0	0
Saldo per 31-12-2019	**227**	**509**	**8.277**	**1.217**	**10.229**
* Overhev. naar gezamenl./afrond. grondexpl.	0	0	0	0	0
Boekwaarde 31-12-2019	**227**	**509**	**8.277**	**1.217**	**10.229**
Geraamd eindresultaat (eindwaarde)	**-17**	**-1.161**	**-456**	**149**	**-1.484**

De belangrijkste punten in de herzieningen, vastgesteld in de raadsvergadering van **28 mei 2020** zijn:

Algemeen:

Het Groene Woud:

Door zowel afronding van het plan Zeghezoom (fase I), als het verwachtte gereedkomen van de ontsluiting van het plan Hoevelaar op de N224 , kan het deel van de Zegheweg tussen Stationsweg West en de nieuwe komgrens definitief en toekomstbestendig ingericht gaan worden. Herbij moeten reparatiewerkzaamheden verricht worden als gevolg van het jarenlang gebruik door bouwverkeer; inrichting moet plaatsvinden met als achtergrond veilige fietsverbinding tussen Oost en West Woudenberg én behoud en versterking van cultuurhistorische waarde als landelijke en recreatieve route en als groene overgangszone tussen Het Groene Woud en Hoevelaar. De hiermee gemoeid zijnde kosten zullen gelijk tussen de exploitaties Het Groene Woud en Hoevelaar verdeeld worden. Zowel door nog diverse naijlende kosten als deze aanpassing van het deel Zegheweg zijn de kosten hoger dan eerder geraaamd. Wel wordt dit deels gecompenseerd door meer als eerder geraamde inkomsten. In 2019 zijn de laatste 2 kavels verkocht, levering vindt plaats in 2020. Ook dient nog een bedrag inzake afkoop erfpacht ontvangen te worden.

Prinses Amaliaan:

In 2019 zijn 8 kavels geleverd, voor 2 kavels is de verkoopovereenkomst getekend, maar vindt levering in 2020 plaats. Er zijn nog 6 kavels te verkopen, waarbij als probleem aangetekend moet worden dat de bouwweg over 2 van de kavels loopt. Door de smalle toegang naar de achterste kavels maakt dit dat de verkoop-volgorde belangrijk is om de toegankelijkheid voor de aannemers naar de achterste kavels te garanderen. Dit kan gevolgen hebben voor de duur van verkoop van kavels. In 2020 wordt bekeken of verkoop in één keer aan een partij een optie is om tot een snelle en efficiënte afronding van dit project te komen. Wel zal dit gevolgen kunnen hebben voor de geraamde opbrengsten. Door hogere kostenramingen voor het bouw-en woonrijpmaken, herverkaveling van twee jaar geleden en het in eigendom hebben van de straatverlichting in plaats van lease, stijgen de geraamde kosten. Voor het jaar 2019 was in de vorige herziening een winst-neming van € 500.000 geraamd; werkelijk is dit jaar een winstneming van € 150.000 gedaan. Het totaal geraammd positief resultaat op deze exploitaties is met € 300.000 ten opzichte van vorge herziening gedaald.

Nijverheidsweg:

Het grootste deel van de ontwikkeling Nijverheidsweg wordt ontwikkeld middels een zogeheten bouwclaim met Zegheweg bv. Deze is eiegenaar van een groot deel van de gronden. Zegheweg bv draagt de eigendommen over aan de gemeente Woudenberg voor het bouw- en woonrijpmaken van het gebied, waarna de gemeente weer teruglevert aan Zegheweg. Levering aan de gemeente heeft in 2019 plaatsgevonden en een deel van de kavels,bouwrijp gemaakt, kavels zijn teruggeleverd door de gemeente tegen de inbouwclaimovereenkomst opgenomen prijzen. Voor een aantal kleinere percelen geldt een vorm van zelfrealisatie waar de gemeente zijn kosten verhaalt. Verdere ontwikkelingen in 2019: het bestemmingsplan is onherroepelijk geworden; diverse opstallen in plangebied fase I zijn gesloopt. De vervuiling van bepaalde stukken grond is groter gebleken dan op grond van voorgaande onderzoeken verwacht werd, dit heeft financiële gevolgen voor het resultaat van de exploitatie. De grondruil metde Hervormde Gemeente heeft nog niet in 2019 plaatsgevonden, maar zal in 2020 plaatsvinden.

De subsidie van de provincie op basis van de toegezegde bedragen uit het Fonds Uitplaatsing Hinderlijke Bedrijven zijn in 2019 ontvangen.

Hoevelaar

Het plangebied is, op het deel van particuliere ontwikkelingen na, in gezamenlijk eigendom bij Zegheweg BV en de gemeente. In 2019 is de definitieve realisatie-overeenkomst getekend, gericht op ontwikkeling van fase 1. Zegheweg BV levert haar gedeelte aan de gemeente tegen een overeengekomen prijs gebaseerd op de oorspronkelijke koopsom. De levering heeft in 2019 plaatsgevonden. De gemeente maakt de kavels bouw- en woonrijp, waarna de bouwrijpe kavels tegen een overeengekomen prijs worden teruggeleverd. Risico's en kansen én het resterende saldo worden voor 50% ieder gedeeld door Zegheweg BV en de gemeente.

In 2019 is het bestemmingsplan voor ontwikkeling van Hoevelaar fase 1 onherroepelijk geworden. Voor dit bestemmingsplan zijn geen gevolgen door de uitspraak van de raad van State omtrent het Programma Aanpak Stikstof (PAS). De bebouwing van het gebied, welke nog aanwezig was, is gesloopt; er heeft een aanbesteding plaatsgevonden voor het bouwrjp maken het hele plangebied. Een definitief te realiseren programma is overeengekomen waarbij de realisatie van extra sociale koopwoningen is verwerkt. Ter ontsluiting van het plangebied wordt een nieuwe ontsluiting gerealiseerd op de N224; de daartoe benodigde kavel is in 2019 verworven. Aanbesteding voor de realisatie van de ontsluiting heeft in 2019 plaatsgevonden, waarmee de ontsluiting gerealiseerd kan worden.

Bouwgronden in exploitatie, bedrijventerreinen

Van de bouwgronden in exploitatie kan van het verloop in 2019 het volgende overzicht worden weergegeven:

	Boekwaarde 01-01-19	Overheveling NIEGG	Investe-ringen	Inkomsten	Winst uitname	Boekwaarde 31-12-19	Voorziening verlies	Balansw. 31-12-19
Spoorzone A.2	1.800	0	562	-631	0	1.731	-271	1.461
Spoorzone B	1.511	0	1.164	-1.666	0	1.010	0	1.010
	3.311	0	1.727	-2.297	0	2.741	-271	2.470

	Spoorzone A.2	Spoorzone B	Totaal GrEx
Boekwaarde 01-01-2019	**0**	**2.448**	**2.448**
* overheveling van Mva	0	0	0
* grondaankopen	1	0	1
* bouwrijpmaken	374	109	483
* woonrijpmaken	4	122	125
* interne doorberekeningen	24	21	45
* rentebijschrijvingen	9	8	17
* overige bestedingen	151	905	1.055
* overige vermeerderingen	0	0	0
* verkopen	-630	-1.514	-2.144
* ontvangen subsidies	0	-152	-152
* overige verminderingen	-1	0	-1
*(tussentijdse) winstneming			0
* toevoeging voorziening/reserve	PM		0
Boekwaarde 31-12-2019	**-69**	**1.947**	**1.878**
Geraamd eindresultaat (eindwaarde)	**204**	**67**	**271**

De belangrijkste punten in de herzieningen, vastgesteld in de raadsvergadering van **28 mei 2020** zijn:

Spoorzone A.2

De definitieve verkoopovereenkomst met Welkoop is getekend; de prijs ligt lager dan bij vorige herziening was begroot. Er resteert nog één kavel, beoogd koper is WVBV. Zij zijn op zoek naar invulling voor deze kavel. Er zijn op dit moment twee plannen voor invulling van deze kavel; één plan voldoet aan het bestemmingsplan maar voor het andere plan zal bestemiingsplanwijziging noodzakelijk zijn.

De laatste bebouwing welke gesloopt moest worden ten behoeve van de gebiedsontwikkeling is gesloopt en bouwrijp maken van het plangebied is afgerond.

Een aanwezige gasleiding, welke vanwege de gebiedsontwikkeling verlegd moest worden, is in 2019 verlegd.

Voor ontsluiting van toekomstige fases van Hoevelaar zal een aansluiting door plangebied Spoorzone A.2 gerealiseerd moeten gaan worden. Deze ontsluitingsweg is inmiddels als bouwweg aangelegd, de kosten zijn opgenomen in de kostenkant van de exploitatie Spoorzone A.2. Zodra volgende fases van Hoevelaar gerealiseerd gaan worden staan hier echter weer bijdragen tegenover.

Spoorzone B

De sanering is afgerond; de locatie is opgevuld met geschikte grond. De locatie is volledig bouwrijp en kavels gereed voor uitgifte. Ook noodzakelijke inritten zijn aangelegd. Diverse kavels zijn geleverd in 2019, één kavel is vekocht waarvan levering in 2020 plaatsvindt. Er resteert momenteel nog één niet-verkochte kavel waar onderhandeling met een beoogd koper plaatsvindt.

Spoorzone A.2 / B

Sanering van de gehele Spoorzone en verwijdering van niet-gesprongen explosieven (NGE's) is volledig afgerond. Afronding heeft plaatsgevonden binnen het in de vorige herziening opgenomen budget. Het budget was in zijn totaliteit opgenomen in de grondexploitatie Spoorzone B, waarmee het verschil tussen raming en werkelijke kosten daar is verwerkt.

Uitzettingen korter dan één jaar

De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van één jaar of minder zijn als volgt te specificeren:

	2019	2018
A: Vorderingen op openbare lichamen	2.554	2.874
B: Verstrekte kasgeldleningen aan openbare lichamen, als bedoeld in art.1,ond.a, Wet Fido	-	-
C: Overige verstrekte kasgeldleningen	-	-
D: Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	-	-
E: Rek-crt verhouding met het Rijk	-	-
F: Rek-crt verhoudingen met niet-financiële instellingen	-	-
G: Uitzettingen in de vorm van Nederlands schuldpapier met rentetyp. looptijd korter dan één jaar	-	-
H: Overige vorderingen	1.125	2.138
I: Overige uitzettingen	-	-
	3.679	5.012

TOELICHTING punt d: Uitzettingen in 's-Rijks schatkist, m.n. Schatkistbankieren

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
		Verslagjaar			
(1)	**Drempelbedrag**	**250**			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	**Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen**	**450**	**1.043**	**3.649**	**4.125**
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	-	-	-	-
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	200	793	3.399	3.875
(1) Berekening drempelbedrag					
		Verslagjaar			
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	32.193			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	32.193			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-			
(1) = (4b)*0,0075 + (4c)*0,002 met een minimum van €250.000	Drempelbedrag	250			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	40.536	94.927	335.718	379.524
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	450	1.043	3.649	4.125

Voor een toelichting op de tabel Schatkistbankieren verwijzen wij u naar Paragraaf D, Financiering

Liquide middelen	**2019**	**2018**
Kassaldi	3	2
Banksaldi	22	28
	25	30

Overlopende activa	**2019**	**2018**
Deze post betreft diverse vooruitbetaalde/te verrekenen bedragen .		
A: Van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	-	-
B: Overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen die ten laste van de volgende begrotingsjaren komen:	625	437
	625	437

P A S S I V A

VASTE PASSIVA

Eigen vermogen

Het in de balans opgenomen Eigen Vermogen bestaat uit de volgende posten:

	2019	**2018**
Algemene reserves	2.934	3.820
Bestemmingsreserves:		
voor egalisatie van tarieven	-	-
overige bestemmingsreserves	6.318	7.317
Resultaat na bestemming	667-	294-
	8.585	10.843

Verloop van de reserves in 2019

	Saldo 01-01-19	**Resultaat bestemming over 2018**	**Mutaties bij:**	**Mutaties af:**	**Saldo 31-12-19**
Algemene reserves					
- Algemene reserve	2.782	294-	-	496	1.992
- Algemene reserve grondbedrijf	1.037	-	354	449	942
Bestemmingsreserves:	-	-	-	-	
- Reserve dorpsvoorzieningen	1.096	-	-	574	522
- Reserve onderhoud gebouwen	532	-	53	111	474
- Reserve kapitaallasten Cultuurhuis	2.189	-	-	165	2.024
- Reserve kapitaallasten machinepark openbare werken	140	-	24	32	132
- Reserve huisvesting basisonderwijs	915	-	141	232	824
- Reserve onderhoud basisonderwijs	174	-	-	1	172
- Reserve wegen	511	-	21	39	493
- Reserve vervanging speelvoorzieningen	233	-	-	8	225
- Reserve automatisering	198	-	86	200	84
- Reserve kunstwerken	139	-	29	-	168
- Reserve IBOR	37	-	67	39	65
- Reserve opleidingskosten personeel	7	-	-	-	7
- Reserve omgevingswet	325	-	40	18	347
- Reserve kapitaallasten centrumplan	823	-	-	42	781
- Reserve sociaal domein	-	-	574	574	-
	11.137	-294	1.391	2.982	9.252

In 2019 is een bedrag onttrokken uit de reserve Dorpsvoorzieningen ter aanvulling van het saldo van de reserve Sociaal domein. Dit bedrag is in 2019 weer volledig benut ter dekking van de overschrijding van de kosten op het sociaal domein in verhouding met de primaire begroting.
Naast de dekkingen van afschrijvingen uit de diverse daartoe bestemde bestemmingsreserves, zijn met name uit de algemene reserves diverse bedragen onttrokken ter dekking van diverse door de raad goedgekeurde kredieten óf in de begroting opgenomen specifieke onttrekkingen.
Voor een nadere specificatie van de Reserves verwijzen wij u naar bijlage D - reserves en voorzieningen

Voorzieningen

De in de balans opgenomen voorzieningen zijn als volgt te specificeren:	2019	2018
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	2.740	2.516
Voorziening voor in een volgende begrotingsjaren te maken kosten	316	276
Voorziening voor bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven	-	-
Door derden beklemde middelen met een specifieke aanwendingsrichting	4.686	4.282
	7.742	7.073

Zowel de voorziening egalisatie riolering en de voorziening egalisatie afvalstoffenheffing zijn geoormerkt als een voorziening ex.artikel 44 lid 2 BBV, zijnde een voorziening ingevolge door derden beklemde middelen met een specifieke aanwendingsrichtting. De mutatie in het boekjaar 2019 is gelijk aan het resultaat op het product riolering zoals toegelicht in de paragraaf lokale heffingen. De voorziening egalisatie afvalstoffenheffing was ondanks een extra toevoeging ten laste de exploitatie niet toereikend het resultaat op dit product te dekken.
De voorzieningen pensioenregeling wethouders en wachtgeld wethouders zijn gevormd ter dekking van (toekomstige) verplichtingen aan oud-wethouders. De voorziening pensioenregeling wethouders wordt geactualiseerd aan de hand van actuariële berekeningen, deze zijn ondermeer afhankelijk van de huidige reken-rente en leeftijd van betrokkene. De voorziening wachtgeld wethouders is gebaseerd op een in tijd beperkte verplichting aan oud-wethouders.
De voorziening ontsluiting Hoevelaar op N224 is gevormd ter bestrijding van de kosten van de aansluiting N224 op grondexploitatie Hoevelaar. Een deel van de kosten zal gedekt worden door subsidie van de provincie Utrecht en een deel wordt gedekt uit de grondexploitatie Hoevelaar I. Het deel wat voorlopig niet gedekt wordt zal ten laste van deze voorziening komen. Sedert 2018 wordt bij werknemers een extra premie ingehouden ter dekking van toekomstige uitgaven door de werkgever ter compensatie van de versobering op de ww-uitkering personeel. De ingehouden bedragen worden toegevoegd aan de voorziening reparatie-uitkering WW. De voorziening renovatie sportpark De Grift is ter dekking van kapitaallasten van bestaande en nieuwe investeringen aan het sportpark.
In 2019 zijn twee nieuwe voorzieningen gevormd; de voorziening VVE en de voorziening onroerende zaakbelastingen.
Van het rijk worden gelden ontvangen voor VVE (Voorschoolse en vroegschoolse educatie). In een jaar niet-bestede gelden moeten gereserveerd worden voor dekking van toekomstige uitgaven. De voorziening onroerende zaakbelasting is gevormd ter compensatie van de in 2019 aangeslagen woningeigenaren.
De opgelegde onroerende zaakbelasting over 2019 was door een hogere waardestijging per 1 januari 2019 dan geraamd, hoger dan vooraf was overeengekomen.
De wettelijke mogelijkheden dit in 2019 zelf te compenseren waren zodanig beperkt, dat gekozen is dit in 2020 in de tarieven voor 2020 te verwerken.
Het globale verloop van de voorzieningen is als volgt weer te geven:

	Saldo 01-01-2019	Mutaties bij:	Mutaties af:	Saldo 31-12-2019
- Voorziening pensioenregeling wethouders	1.035	324	34	1.325
- Voorziening wachtgeld wethouders	243	34-	85	124
- Voorziening reparatie-uitkering WW	3	3	-	6
- Voorziening renovatie sportpark De Grift	276	48	59	264
- Voorziening egalisatie afvalstoffenheffing	-	244	244	-
- Voorziening vervanging riolering, ex. Art 44	4.282	404	-	4.686
- Voorziening ontsluiting Hoevelaar op N224	1.235	-	-	1.235
- Voorziening VVE	-	51	-	51
- Voorziening onroerende zaakbelasting	-	50	-	50
	7.073	1.090	421	7.742

Voor een verdere specificatie van de mutaties op de voorzieningen verwijzen wij u naar bijlage D - reserves en voorzieningen.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	2019	2018
De vaste schulden per 31 december zij als volgt te specificeren:		
a. obligatieleningen	-	-
b. onderhandse leningen van:		
1. binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen	-	-
2. binnenlandse banken en overige financiële instellingen	15.121	10.567
3. binnenlandse bedrijven	-	-
4. openbare lichamen als bedoeld in art. 1, onderdeel a, van Wet Fido	3.000	3.000
5. overige binnenlandse sectoren	-	-
6. buitenlandse instellingen, fondsen, banken, bedrijven en overige	-	-
c. door derden belegde gelden	-	-
d. waarborgsommen	6	6
	18.127	13.573

Voor een nadere specificatie verwijzen wij u naar het overzicht van opgenomen langlopende geldleningen - bijlage E-.
Het verloop van de vaste schulden over het jaar 2019 is als volgt:

	Saldo 01-01-19	Vermeer-deringen	Aflos-singen	Saldo 31-12-19
Obligatieleningen	-	-	-	-
Onderhandse leningen	13.567	11.000	6.446	18.121
Door derden belegde gelden	-	-	-	-
Waarborgsommen	6	-	-	6
	13.573	11.000	6.446	18.127

Het saldo van de bovengenoemde leningen is als volgt te splitsen:				
Leningen t.b.v. derden	1.567	-	46	1.521
Leningen t.b.v. de gemeente	12.000	11.000	6.400	16.600
	13.567	11.000	6.446	18.121

De leningen t.b.v. derden betreft een lening afgesloten ten behoeve van de woningbouwvereniging. De rente en aflossing wordt door de gemeente Woudenberg betaald en door de woningbouwvereniging aan de gemeente Woudenberg terugbetaald. Deze lening is op annuiteitenbasis, het rente bestanddeel bedroeg in 2019 € 46K. De overige leningen zijn t.b.v de gemeente, deel is met lineaire aflossing, deels is fixe (aflossing ineens). De rentelast van dit deel van de leningen bedroeg € 75K. In 2018 bedroeg de rente op de leningen t.b.v de gemeente € 108K.

VLOTTENDE PASSIVA

Kortlopende schulden

De in de balans opgenomen kortlopende schulden kunnen als volgt gespecifieerd worden:

	2019	2018
a. Kasgeldleningen aangegaan bij openbare lichamen als bedoeld in art.1, ond.a. Wet Fido	-	-
b. Overige kasgeldleningen	-	4.500
c. Liquide middelen	220	102
d. Overige schulden	6.931	6.240
	7.151	10.842

Overlopende passiva	2019	2018
a. Verplichtingen die in begrotingsjaar zijn opgebouwd en in volgende begrotingsjaar tot betaling komen	-	-
b. Van overheidswege ontvangen gelden met een specifiek bestedingsdoel (zie toelichting)	158	163
c. Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	24	113
	183	276

Specificatie van overheidswege ontvangen gelden met een specifiek bestedingsdoel:

Overheidslichaam		Stand 01-01-2019	Ontvangen in 2019	Uitgaven in 2019	Terugstorting in 2019	Saldo 31-12-2019
Ministerie van Infrastructuur en Milieu						
Voorber. geluidsbeperkende maatregelen	Maarsbergseweg (2017)	17	0	0	0	17
Voorber. geluidsbeperkende maatregelen	Voorstraat (2017)	1	0	0	0	1
Voorber. geluidsbeperkende maatregelen	Stationsweg Oost (2018) 50%	-1	0	-1	0	0
ISV-3, geluidsbeperkende maatregelen	ISV-3, geluidsbeperkende maatregelen	95	0	2	0	93
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat		0	0	0	0	0
Uitvoer. geluidsbeperkende maatregelen	Zeisterweg - gevelisolatie in 2019 tot 75%	21	46	45	0	22
Voorber. geluidsbeperkende maatregelen	Zeisterweg - afrekening (2018)	5	0	6	0	0
Uitvoer. geluidsbeperkende maatregelen	Stationsweg Oost (2019) 95%	0	10	12	0	-2
Voorber. geluidsbeperkende maatregelen	Stationsweg Oost (2019) afrekening	0	14	6	0	8
Provincie Utrecht	Fietsveiligheid: fietspad Traay	0	0	0	0	0
Fietsveiligheid: fietspad Traay		25	0	25	0	0
Binnenstedelijke Ontwikkeling	Centrumplan	0	23	3	0	20
		163	92	97	0	158

Waarborgen en garanties

Het in de balans opgenomen bedrag voor verstrekte waarborgen en aan natuurlijke- en rechtspersonen bestaat uit de volgende garantstellingen:

Organisatie	Aard/ Omschrijving	Oorspronk. bedrag	Percent. borgstelling	Restant eind 2019	Restant eind 2018
Particulieren					
Diverse hypotheekverstrekkers	gemeentegarantie			1.139	1.456
Organisaties					
St. Thuiszorg Eemland	Fin.achterstallig onderh./uitbreiding	163	100 %	0	4
Woningbouwvereniging	achtervang leningen o/g			p.m.	p.m.
				1.139	**1.460**

Gemeentegarantie

De gemeentegarantie liep tot 1 januari 1995, dit was een garantie voor hypotheeknemers, dat gemeenten garant stonden voor oninbaarheid op door hun verstrekte geldleningen ter financiering van eigen woningbezit. In de loop der tijd is een groot deel van de leningen afgelost. Van het resterende deel zal de waarde van het onroerend goed ten opzichte van de afgesloten leningen zodanig zijn, dat de hiermee gepaard gaande risico's zeer miniem zijn.
In 2019 is geen beroep gedaan op de gemeente Woudenberg gedaan ter voldoening van garanties op achterstallige betalingen aan particulieren en/of instellingen.

Achtervangpositie Wbv

Achtervangpositie ten behoeve van leningen van de Woningbouwvereniging		
BNG, totaal uitstaande leningen	29.085	29.100
NWB, totaal leningen	5.108	5.384
	34.193	**34.484**

Corporaties investeren in sociale huurwoningen en maatschappelijk vastgoed; op basis van gemeentelijke woonvisies worden prestatie-afspraken gemaakt. Voor financiering van diensten van algemeen economisch belang (DAEB) kan een corporatie leningen bij een bank aantrekken die worden geborgd door de Stichting Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW). Door deze borging brengt de bank normaliter een lagere rente in rekening, aangezien het risico voor de leningverstrekker beperkt(er) is. Rijk en gemeente vormen de achtervang van de borging.
Het risico op de garantstelling is niet concreet te bepalen, omdat borging verdeeld is in een drietal "schillen".
Bij het in gebreke blijven van een woningbouwvereniging wordt als 1e een beroep gedaan op de tegoeden van het WSW (ongeveer € 500 mln); hierna zal als 2e schil door het WSW een beroep gedaan worden op de deelnemende woningbouwverenigingen. Dekking op dat punt beloopt zo'n € 3,4 mld. Mocht dan desondanks blijken dat dit alles niet toereikend is, zal een beroep op Rijk en gemeente gedaan worden (beide voor 50%) voor het verstrekken van renteloze leningen aan de woningbouwvereniging.

Niet uit de balans blijkende verplichtingen

In 2020 is een periodieke controle van de Belastingdienst gestart voor zowel de controle op de aangiftes btw als btw-compensatiefonds. Een van de zaken welke in de controle meegenomen zal worden is de bepaling van het mengpercentage voor doorberekening van niet-compensabele btw op de overhead. Hierover loopt al geruime tijd overleg met de belastingdienst, wat tot op heden niet tot een structurele oplossing heeft geleid. Bij interne controles waren enkele ommissies in de verwerking van de btw in de financiële administratie vastgesteld; hierdoor was onder andere btw betrekking hebbend op buitenlandse leveringen niet afgedragen. Hiernaast was een bepaald project ten onrechte als btw-compensabel aangemerkt, dit leidde tot een te hoge declaratie bij het btw-compensatiefonds. Voor het herstellen van deze ommissies zijn eind december 2019/ januari 2020 suppletie-aangiften naar de belastingdienst gezonden. De gevolgen van deze suppletie-aangiften zijn wel in de jaarrekening verwerkt.

Bij de inleidende gesprekken met de controleurs van de belastingdienst werden door hen enkele punten benoemd, waarmee vaker door bedrijven/instanties niet geheel korrekt werd omgegaan. Dit betroffen vaak qua bedrag vrij geringe bedragen, maar de impact bij de controle kon aanzienlijk zijn, aangezien iedere fout voor een standaard foutbedrag wordt berekend, afhankelijk van het totaal van de te controleren populatie. Wat de financiële gevolgen van de belastingcontrole zullen zijn, is op dit moment nog niet in te schatten.

Hiernaast vallen uit de niet uit de balans blijkende verplichtingen ondermeer de voorwaardelijke verplichtingen aan derden. Dit betreffen met name (grotere) aanbestedingen welke een meerjarig tijdvak omvatten.

Per 31 december 2019 liepen de volgende aanbestedingen, waarvan financiële gevolgen doorlopen in opvolgende jaren:

Betreft	Leverancier	Afgesloten	Periode	Totaal waarde	
Suite4iGovernance	Centric BV	2017	2017-2021	32.220	
Suite4Omgevingsdiensten	Centric BV	2018	2018-2022	109.996	
Portaal Leefomgeving	Centric BV	2019	2019-2023	12.291	
Suite4Zaken	Centric BV	2019	2019-2023	13.388	
Portaal Key2Burgerzaken	Centric BV	2019	2019-2023	32.220	
Inhuur extern personeel - Payroll	Driessen HRM	2015	2015-2019	*)	
Inhuur extern personeel - Uitzenden	Driessen HRM	2015	2015-2019	*)	
Inhuur extern personeel - Externe adviesfunctie	Driessen HRM	2015	2015-2019	*)	
Inhuur extern personeel - Sociaal Domein	Conclusion	2015	2015-2019	*)	
Inhuur extern personeel - Ruimte en groen	Tracé/Voort, verlenging	2019	2019-2020	*)	
Leerlingenvervoer onderwijs	Willemsen De Koning / Noot	2017	2017-2021	**)	**) afhankelijk van gereden ritten
Woonrijpmaken Nijverheidsweg fase 1	van de Haar Buitenruimte	2019	2020-2021	298.382	
Wegenonderhoud 2019-2023	Meijerink Wegenbouw bv	2019	2019-2023	2.150.000	
Rioolvervanging Willem de Zwijgerlaan	Vink Aannemingsmij BV	2019	2019-2020	492.000	
Bouwrijp maken Nijverheidsweg	Wernsen	2019	2019-2020	348.000	
Ontsluiting N224 / Hoevelaar	Reimert Bouw	2019	2020-2021	974.000	
				4.462.497	

Voor de periode vanaf 2020 is een nieuwe aanbesteding afgerond.

CAK - eigen bijdragen

Een aanvrager van een voorziening, hulp in de huishouding of een financiële tegemoetkoming (persoonsgebonden budget) is op grond van de Wmo een bijdrage verschuldigd. De wetgever heeft bepaald dat de berekening, oplegging en incasso van deze eigen bijdrage wordt uitgevoerd door het CAK.

Het CAK verstrekt aan de gemeenten een totaaloverzicht waarbij maandelijks afstorting plaatsvindt van de geïncasseerde bijdragen.

Gemeenten kunnen op deze overzichten van het CAK wel de aantallen personen, soort en omvang van de zorgverlening beoordelen met de eigen Wmo-administratie. Probleempunt is dat door het ontbreken van inkomensgegevens op deze overzichten de informatie over de eigen bijdrage ontoereikend is om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen.

Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is.

Dat betekent dat door de gemeenten geen zekerheden over omvang en hoogte van de eigen bijdragen kunnen worden verkregen als gevolg van het niet kunnen vaststellen van de juistheid op persoonsniveau, zoals hiervoor is toegelicht.

De gemeente zal deze onzekerheid in de jaarstukken moeten noemen, ook al ligt de oorzaak niet bij de gemeente.

B I J L A G E S

S P E C I F I C A T I E

R E S E R V E S

Mutaties Reserves 2019

	Rekening 2019	**Def.Begroting**	Prim.Begrot.	Rekening 2018
Beginsaldo 1 januari	11.136.924	**11.136.924**	11.136.924	12.619.515
Toevoeging	1.390.922	**1.892.222**	2.005.554	3.096.251
Onttrekking	3.275.988	**3.374.012**	1.862.350	4.578.842
Saldo 31 december	9.251.858	**9.583.092**	11.280.129	11.136.923

01 - ALGEMENE RESERVES

	Rekening 2019	**Def.Begroting**	Prim.Begrot.	Rekening 2018
Beginsaldo 1 januari	3.819.623	**3.819,623**	3.819.623	5.056.647
Toevoeging	354.076	**927.020**	1.151.319	1.049.468
Onttrekking	1.239.643	**1.300.305**	168.543	2.286.492
Saldo 31 december	2.934.056	**3.446.338**	4.802.399	3.819.623

02 - BESTEMMINGSRESERVES

	Rekening 2019	**Def.Begroting**	Prim.Begrot.	Rekening 2018
Beginsaldo 1 januari	7.317.301	**7.317.301**	7.317.301	7.562.868
Totaal toevoegingen	1.036.846	**965.202**	945.278	2.046.783
Totaal ontrekkingen	2.036.345	**2.145.750**	1.784.850	2.292.350
Saldo 31 december	6.317.802	**6.136.753**	6.477.729	7.317.301

01 - ALGEMENE RESERVES

	Rekening 2019	**Def.Begroting**	Prim.Begrot.	Rekening 2018
Beginsaldo 1 januari	3.819.623	**3.819,623**	3.819.623	5.056.647
Toevoeging	354.076	**927.020**	1.151.319	1.049.468
Onttrekking	1.239.643	**1.300.305**	168.543	2.286.492
Saldo 31 december	2.934.056	**3.446.338**	4.802.399	3.819.623

Res. Algemene reserve

Doel en omschrijving van de reserve:

Met het oog op de continuïteit van de bedrijfsvoering is het wenselijk een algemene reserve aan te houden. De reserve dient als buffer voor het opvangen van risico's en verplichtingen waar geen voorzieningen voor zijn gevormd of waarvoor de gevormde voorzieningen niet toereikend zijn én ter dekking van onverwachte tekorten op de jaarrekening. In 2019 zijn diverse bedragen onttrokken, ondermeer ter aanvulling van de egalisatievoorziening afvalstoffenheffing, welke in 2018 het nulpunt had bereikt; kredieten voor samenwerking met Veenendaal inzake BAG/WOZ/Belastingen en ICT én diverse kredieten waartoe de daarvoor bestemde reserves of voorzieningen niet toereikend waren ter dekking van de kosten óf niet uit de normale exploitatie bekostigd konden worden.

Mutaties 2019	**Rekening 2019**	**Def.Begroting 2019**	**Prim.Begrot. 2019**	**Rekening 2018**
Beginsaldo 1 januari	2.782.280	**2.782.280**	2.782.280	3.289.272
Af: onttrekking				
Resultaatverdeling voorgaand jaar	294.155	**0**	0	0
Onttrekkingen tgv exploitatie			0	506.992
- Op peil brengen voorziening Afvalstoffenheffing	243.816	**243.816**		
- Samenwerking BAG/WOZ/Belast. Taxeren	33.529	**44.200**		
- Samenwerking BAG/WOZ/Belast. Implementatie	115.141	**170.000**		
- Verduurzaming gemeentehuis	27,739	**106.185**		
- I&A Samenwerking Veenendaal	30.425	**64.084**		
- Implementatie Uitvoeringsplan Dienstverlening	45.798	**145.500**		
Totaal onttrekkingen	**790.603**	**773.785**	**0**	**506.992**
Saldo per 31 december	**1.991.677**	**2.008.495**	**2.2782,280**	**2.782.280**

Algemene Reserve Grondbedrijf

Doel en omschrijving van de reserve:

Deze reserve dient ter dekking van alle risico's die de gemeente loopt t.a.v. grondexploitaties. Hieronder vallen onder-meer afwaardering van gronden. Ook de jaarlijkse kosten voor de te betalen Vennootschapsbelasting worden uit deze reserve gedekt, daar de Vennootschapsbelasting berekend wordt over de fiscale resultaten van het grondbedrijf.
In 2019 heeft afrekening plaatsgevonden van de aangiften Vennootschapsbelasting over de jaren 2016 tot en met 2018, deze zijn op nihil vastgesteld. De bedragen welke voorgaande jaren zijn onttrokken ter dekking van de kosten over voorgaande jaren zijn in 2019 weer toegevoegd aan de reserve grondbedrijf. In 2019 heeft wel onttrekking plaatsgevonden voor de aangifte over 2019, alsmede voor de kosten van begeleiding van het opstellen van de aangifte. In 2019 is het pand Laagerfseweg 45 aangekocht, dit om de mogelijkheid te vergroten van de reeds in bezit zijnde gronden van de gemeente beter verhandelbaar te maken. Het geaktiveerde bedrag van de gronden Laagerfseweg is verminderd met het bedrag van de aankoop in 2019.

Mutaties 2019	Rekening 2019	Def.Begroting 2019	Prim.Begrot. 2019	Rekening 2018
Beginsaldo 1 januari	1.037.344	**1.037.344**	1.037.344	1.767.375
Bij: toevoegingen				1.049.469
Winstneming grondexploitaties	122.056	**695.000**	1.151.319	
Verrekening Vennootschapsbelasting 2016-2018	232.020	**232.020**	0	
Totaal toevoegingen	**354.076**	**927.020**	**1.151.319**	**1.049.469**
Af: onttrekking				
Onttrekking tgv exploitatie				1.779.500
- Renteberekening grondexploitaties	72.043	**72.043**	91.043	
- Kosten Vennootschapsbelasting 2019	73.997	**151.477**	77.500	
- Opstellen aangifte Vennootschapsbelasting	19.500	**19.500**	0	
- Waardevermindering Laagerfseweg 45	283.500	**283.500**	0	
Totaal onttrekkingen	**449.040**	**526.520**	**168.543**	**1.779.500**
Saldo per 31 december	**942.380**	**1.437.844**	**2.020.120**	**1.037.344**

02 - BESTEMMINGSRESERVES

	Rekening 2019	**Def.Begroting**	Prim.Begrot.	Rekening 2018
Beginsaldo 1 januari				7.562.868
Totaal toevoegingen	8.354.147	**8.282.503**	8.262.579	2.046.783
Totaal ontrekkingen	1.461.005	**2.145.750**	1.784.850	2.292.350
Saldo 31 december	6.893.142-	**6.136.753-**	6.477.729-	7.317.301

Reserve Dorpsvoorzieningen

Doel en omschrijving van de reserve:

De reserve is bestemd ter dekking van (toekomstige) uitgaven op het gebied van gemeenschapsvoorzieningen. In 2019 is een bedrag van € 574.000 onttrokken ter aanvulling van de reserve sociaal domein.

Mutaties 2019	Rekening 2019	Def.Begroting 2019	Prim.Begrot. 2019	Rekening 2018
Beginsaldo 1 januari	1.095.801	**1.095.801**	1.095.801	1.966.418
Af: onttrekking				
Onttrekking tgv exploitatie	574.000	**574.000**	574.000	870.617
Saldo per 31 december	**521.801**	**521.801**	**521.801**	**1.095.801**

Reserve onderhoud gebouwen

Doel en omschrijving van de reserve:

Het doel van deze voorziening is om de uitgaven voor het groot onderhoud van gemeentelijke gebouwen te bekostigen. Met de zomernota 2018 is bedrag van € 34.000 gereserveerd voor arbo-voorzieningen van het gebouw van de gemeentewerf. In 2019 is een bedrag van € 1.340 hiervoor uitgegeven, wat ten laste van de reserves is gebracht. Hiernaast is in 2019 de verbouwing van het gebouw van de gemeentewerf afgerond. Het bestede krediet is in 2019, conform raadsbesluit, ten laste van de reserve onderhoud gebracht. De totale kosten hebben het krediet overschreden, het meerdere van de kosten is ten laste van resultaat van 2019 gekomen.

Mutaties 2019	Rekening 2019	Def.Begroting 2019	Prim.Begrot. 2019	Rekening 2018
Beginsaldo 1 januari	531.957	**531.957**	531.957	433.257
Bij: toevoegingen				98.700
Jaarlijkse toevoeging	47.500	**47.500**	47.500	
RCE Subsidie schilderwerk	5.924	**5.924**	0	
Totaal toevoegingen	**53.424**	**53.424**	**47.500**	**98.700**
Af: onttrekking				
Onttrekkingen tgv exploitatie:				
Arbovoorzieningen gebouw gemeentewerf	1.340	**0**		
Verminderingen op aktiva:				
Krediet verbouw gebouw gemeentewerf	109.900	**109.900**	0	0
Totaal onttrekkingen	**111.240**	**109.900**	**0**	**0**
Saldo per 31 december	**474.141**	**475.481**	**579.457-**	**531.957-**

Reserve kapitaallasten cultuurhuis

Doel en omschrijving van de reserve:

De reserve dient ter dekking van de exploitatie (incl. kapitaallasten) van het cultuurhuis voor een periode van 40 jaar.

Mutaties 2019	Rekening 2019	Def.Begroting 2019	Prim.Begrot. 2019	Rekening 2018
Beginsaldo 1 januari	2.188.611	**2.188.611**	2.188.611	2.383.363
Af: onttrekking				
Onttrekking tgv exploitatie	164.752	**164.752**	164.752	194.752
Saldo per 31 december	**2.023.859**	**2.023.859**	**2.023.859**	**2.188.611**

Reserve kapitaallasten machinepark OW

Doel en omschrijving van de reserve:

De reserve is gevormd ter dekking van kapitaallasten inzake de aanschaf en vervanging van groter materieel.

Mutaties 2019	Rekening 2019	Def.Begroting 2019	Prim.Begrot. 2019	Rekening 2018
Beginsaldo 1 januari	139.557	**139.557**	139.557	151.227
Toevoeging tlv exploitatie	24.414	**24.414**	24.414	23.699
	163.971	**163.971**	**163.971**	**174.926**
Af: onttrekking				
Onttrekking tgv exploitatie	32.061	**32.061**	32.061	35.369
Saldo per 31 december	**131.910**	**131.910**	**131.910**	**139.557**

Reserve huisvesting basisonderwijs

Doel en omschrijving van de reserve:

De reserve is bedoeld om de kapitaallasten te dekken, welke samenhangen met de gemeentelijke taak te voorzien in huisvesting van het basisonderwijs. Op grond van de notitie “Lokaal onderwijsbeleid” van november 1996 is besloten jaarlijks een bedrag toe te voegen aan deze reserve. De jaarlijkse toevoeging aan deze reserve is verhoogd ter dekking van recente investeringen in de huisvesting basisonderwijs.

Mutaties 2019	Rekening 2019	Def.Begroting 2019	Prim.Begrot. 2019	Rekening 2018
Beginsaldo 1 januari	914.526	**914.526**	914.526	1.040.488
Toevoeging tlv exploitatie	141.000	**141.000**	141.000	90.000
	1.055.526	**1.055.526**	1.055.526	1.130.488

Reserve huisvesting basisonderwijs

Af: onttrekking				
Onttrekking tgv exploitatie:				
Dekking kapitaallasten	214.912	**214.912**	222.569	215.962
Kosten Integraal Huisvestingsplan	17.000	**17.000**	--	--
Totaal onttrekkingen	**231.912**	**239.569**	222.569	215.962
Saldo per 31 december	**823.614**	**815.957**	**832.957**	**914.526**

Reserve onderhoud basisonderwijs

Doel en omschrijving van de reserve:

De reserve is bestemd ter dekking van de kapitaallasten voortvloeiend uit de geactiveerde kosten van het onderhoud van het openbaar en bijzonder onderwijs (buitenkant model). Per 1-1-2015 het onderhoud overgegaan naar de schoolbesturen. Deze reserve is nog nodig om de lopende kapitaallasten van oude investeringen de komende jaren te kunnen bekostigen. Op termijn zal deze reserve opgeheven worden.

Mutaties 2019	**Rekening 2019**	**Def.Begroting 2019**	**Prim.Begrot. 2019**	**Rekening 2018**
Beginsaldo 1 januari	173.565	**173.565**	173.565	175.597
Af: onttrekking				
Onttrekking tgv exploitatie	1.337	**1.337**	1.337	2.031
Saldo per 31 december	**172.228**	**172.228**	**172.228**	**173.565**

Reserve wegen

Doel en omschrijving van de reserve:

De reserve is bestemd ter dekking van de kosten van het onderhoud van wegen welke het normale onderhoud overstijgen. Deze kosten kunnen niet worden gedekt uit de normale onderhouds- en beheerkosten. Aan de reserve dient een lange termijn onderhouds- c.q. investeringsplanning ten grondslag te liggen. De reserve is gekoppeld aan het beheerplan meerjarenonderhoud wegen 2015-2019. Jaarlijkse onder- en overschrijdingen van het budget voor groot onderhoud worden extra ten gunste cq ten laste van de reserve gebracht. Hiernaast worden bedragen ontvangen voor straatwerkbonnen ten gunste van de reserve gebracht

Mutaties 2019	**Rekening 2019**	**Def.Begroting 2019**	**Prim.Begrot. 2019**	**Rekening 2018**
Beginsaldo 1 januari	510.551	**510.551**	510.551	525.874
Bij: toevoegingen				30.454
Jaarlijkse toevoeging	0	**0**	20.000	
Opbrengst straatwerkbonnen	21.244	**0**	0	
Totaal toevoegingen	**21.244**	**0**	530.551	556.328
Af: onttrekking				
Onttrekkingen tgv exploitatie:				45.777
Meerkosten onderhoud	22.976	**35.000**	0	
Deel riolering/wegenonderhoud Koningsplein	16.000	**16.000**		
Totaal onttrekkingen	**38.976**	**51.000**	**0**	**45.777**
Saldo per 31 december	**492.819**	**459.551**	**530.551**	**510.551**

Reserve vervanging speelvoorzieningen

Doel en omschrijving van de reserve:

Deze reserve is bedoeld voor een gelijkmatig uitgavenpatroon voor het onderhoud en de vervanging van speeltoestellen. In de raadsvergadering van 26 mei 2016 is een krediet vastgesteld van € 190.000 ter herinrichting van nieuwe en bestaande speelplekken ter vervanging van het huidige areaal aan speelvoorzieningen. De nieuwe speelvoorzieningen zullen worden geaktiveerd, afschrijvingslasten worden gedekt uit de reserve.

Mutaties 2019	**Rekening 2019**	**Def.Begroting 2019**	**Prim.Begrot. 2019**	**Rekening 2018**
Beginsaldo 1 januari	233.412	**233.412**	233.412	233.412

Reserve vervanging speelvoorzieningen

Af: onttrekking				
Onttrekking tgv exploitatie	8.162	**18.600**	18.600	0
Saldo per 31 december	**225.250**	**214.812**	**214.812**	**233.412**

Reserve ICT

Doel en omschrijving van de reserve:

De reserve is ingesteld ter dekking van de kapitaallasten van investeringen op gebied van ICT volgens het Uitvoerings-programma 2015-2018. Hiernaast worden tevens investeringen in het kader van het EGEM-I project en Dienst-verlening én overschrijdingen op het regulier exploitatiebudget uit deze reserve gedekt.

Mutaties 2019	**Rekening 2019**	**Def.Begroting 2019**	**Prim.Begrot. 2019**	**Rekening 2018**
Beginsaldo 1 januari	198.174	**198.174**	198.174	386.642
Toevoeging tlv exploitatie	86.364	**86.364**	86.364	85.019
Totaal credit	284.538	**284.538**	284.538	471.661
Af: onttrekking				
Onttrekkingen tgv exploitatie:				273.487
Dekking kapitaallasten	171.801	**199.144**	155.144	
Overschrijding BAG/GEO	28.529	**30.000**	0	
Totaal onttrekkingen	**200.330**	**229.144**	**155.144**	**273.487**
Saldo per 31 december	**84.208**	**55.394**	**129.394**	**198.174**

Reserve Kunstwerken

Doel en omschrijving van de reserve:

Het doel van deze reserve te komen tot een gelijkmatig uitgavenpatroon voor het onderhoud van een 12 tal civiele kunstwerken. Voor de periode van 2019-2023 is een nieuw onderhoudsplan opgesteld voor civiele kunstwerken. In 2019 is divers regulier onderhoud verricht aan de bruggen. Verwacht wordt dat in 2020 vervanging van de houten brug nabij De Schans gaat plaatsvinden, dit vanwege einde levensduur en de onderhoudsstaat van de brug.

Mutaties 2019	**Rekening 2019**	**Def.Begroting 2019**	**Prim.Begrot. 2019**	**Rekening 2018**
Beginsaldo 1 januari	139.321	**139.321**	139.321	107.321
Toevoeging tlv exploitatie	29.000	**29.000**	52.000	32.000
	168.321	**168.321**	191.321	139.321
Af: onttrekking				
Saldo per 31 december	**168.321**	**168.321**	**191.321**	**139.321**

Reserve IBOR

Doel en omschrijving van de reserve:

Voor het beheer openbare ruimte is m.i.v. 2015 een nieuwe reserve IBOR ingesteld. Deze reserve is ingesteld voor investeringen en egalisatie van budgetten voor het beheer van de openbare ruimte. Op dit moment zijn er nog afzonderlijke reserves voor wegen, civiele kunstwerken speelvoorzieningen en kapitaallasten machinepark. De komende periode wordt bekeken welke voornoemde afzonderlijke reserves uiteindelijk onder de reserve IBOR komen te vallen. Verkoop van klein snippergroen (groenstrookjes) wordt jaarlijks toegevoegd aan deze reserve.

Mutaties 2019	**Rekening 2019**	**Def.Begroting 2019**	**Prim.Begrot. 2019**	**Rekening 2018**
Beginsaldo 1 januari	36.886	**36.886**	36.886	31.666
Toevoeging tlv exploitatie	67.400	**17.000**	0	5.220
	104.286	**53.886**	36.886	36.886
Af: onttrekking				
Onttrekking tgv exploitatie	38.857	**39.000**	0	0
Saldo per 31 december	**65.429**	**14.886**	**36.886**	**36.886**

Reserve Omgevingswet

Doel en omschrijving van de reserve:

Het kennisteam voor de invoering van de Omgevingswet is in 2015 van start gegaan. Het was de bedoeling In 2018 concreet te starten met de noodzakelijke doorontwikkeling van werkprocessen, actualisatie van beleidsdocumenten en de organisatorische inbedding. Ter dekking van de financiële implicaties van invoering was deze reserve gevormd. De reguliere werkprocessen zijn thans in de begroting opgenomen, dekking van incidentele kosten worden gedekt uit de reserve Omgevingswet.

Mutaties 2019	**Rekening 2019**	**Def.Begroting 2019**	**Prim.Begrot. 2019**	**Rekening 2018**
Beginsaldo 1 januari	325.000	**325.000**	325.000	0
Toevoeging tlv exploitatie	40.000	**40.000**	0	325.000
	365.000	**365.000**	325.000	325.000
Af: onttrekking				
Onttrekking tgv exploitatie	18.331	**70.000**	0	0
Saldo per 31 december	**346.669**	**295.000**	**325.000**	**325.000**

Reserve Kapitaalslast Centrumplan

Doel en omschrijving van de reserve:

Met raadsbesluit van 17 maart 2016 is besloten een krediet beschikbaar te stellen voor centrumplan fase 2 en dit krediet te dekken uit de reserve dorpsvoorzieningen. Door gewijzigde regelgeving is het niet meer mogelijk het investeringsbedrag in één keer re dekken uit een reserve. De kosten zijn geaktiveerd en worden in 20 jaar afgeschreven. Ter dekking van de kapitaallast is , ten laste van de reserve dorpsvoorzieningen, de reserve kapitaallast Centrumplan gevormd.

Mutaties 2019	**Rekening 2019**	**Def.Begroting 2019**	**Prim.Begrot. 2019**	**Rekening 2018**
Beginsaldo 1 januari	823.219	**823.219**	823.219	0
Toevoeging tlv exploitatie	0	**0**	0	870.617
	823.219	**823.219**	823.219	870.617
Af: onttrekking				
Onttrekking tgv exploitatie	42.387	**42.387**	42.387	47.398
Saldo per 31 december	**780.832**	**780.832**	**780.832**	**823.219**

Reserve opleidingskosten personeel

Doel en omschrijving van de reserve:

Deze reserve is gevormd met het doel om te komen tot een gelijkmatig uitgavenpatroon voor opleidingskosten van het personeel. De reserve wordt gevoed door onderschrijdingen op het budget nascholing. Overschrijdingen komen ten laste van de reserve.

Mutaties 2019	**Rekening 2019**	**Def.Begroting 2019**	**Prim.Begrot. 2019**	**Rekening 2018**
Beginsaldo 1 januari	6.721	**6.721**	6.721	28.398
	6.721	**6.721**	6.721	28.398
Af: onttrekking				
Onttrekking tgv exploitatie	0	**0**	0	21.677
Saldo per 31 december	**6.721**	**6.721**	**6.721**	**6.721**

Reserve sociaal domein

Doel en omschrijving van de reserve:

De reserve is bestemd om incidentele plussen en minnen binnen het sociaal domein op te kunnen vangen. De baten, onder andere een gekenmerkt deel van de algemene uitkering, zijn (nog) niet toereikend om de kosten te kunnen dekken. Door beleidsmaatregelen moet binnen enkele jaren de tekorten op het sociaal domein teruggebracht zijn naar nihil. In de overgangsperiode worden de eventuele tekorten gedekt via deze reserve.

Mutaties 2019	**Rekening 2019**	**Def.Begroting 2019**	**Prim.Begrot. 2019**	**Rekening 2018**
Beginsaldo 1 januari	0	**0**	0	99.206
Resultaatverdeling voorgaand jaar	0	**0**	0	486.074
Toevoeging tlv exploitatie	574.000	**574.000**	574.000	0
	574.000	**574.000**	574.000	585.281
Af: onttrekking				
Onttrekking tgv exploitatie	574.000	**574.000**	574.000	585.281
Saldo per 31 december	**0**	**0**	**0**	**0**

SPECIFICATIE

VOORZIENINGEN

Mutaties Voorzieningen 2019

	Rekening 2019	**Def.Begroting**	Prim.Begrot.	Rekening 2018
Totaal Credit	8.162.984	**0**	0	7.340.057
Totaal Debet	421.262	**0**	0	266.887
Saldo 2019	7.741.722-	**0**	0	7.073.171-

01 - VOORZIENING VERPLICHTINGEN

	Rekening 2019	**Def.Begroting**	Prim.Begrot.	Rekening 2018
Totaal credit (Incl.beginsaldo)	2.909.966	**0**	0	2.618.077
Totaal debet	118.585	**0**	0	102.539
Totaal saldo 2019	2.791.381-	**0**	0	2.515.538-

02- EGALISATIE LASTEN

	Rekening 2019	**Def.Begroting**	Prim.Begrot.	Rekening 2018
Totaal credit (Incl.beginsaldo)	323.254	**0**	0	332.180
Totaal debet	58.861	**0**	0	56.491
Totaal saldo 2019	264.393-	**0**	0	275.689-

03 - VOORZIENINGEN DERDEN

	Rekening 2019	**Def.Begroting**	Prim.Begrot.	Rekening 2018
Totaal credit (Incl.beginsaldo)	4.929.764	**0**	0	4.389.801
Totaal debet	243.816	**0**	0	107.857
Totaal saldo 2019	4.685.948-	**0**	0	4.281.944-

01 - VOORZIENING VERPLICHTINGEN

	Rekening 2019	Def.Begroting	Prim.Begrot.	Rekening 2018
Totaal credit (Incl.beginsaldo)	2.909.966	**0**	0	2.618.077
Totaal debet	118.585	**0**	0	102.539
Totaal saldo 2019	2.791.381-	**0**	0	2.515.538-

Voorziening pensioenregeling wethouders

Doel en omschrijving van de voorziening:

Deze voorziening is bedoeld om aan de pensioenverplichtingen van gewezen wethouders te kunnen voldoen. Het deel van de voorziening betrekking hebbend op de nog niet-pensioengerechtigden wordt jaarlijks bijgesteld op grond van actuariële berekeningen. Het overige deel wordt eens in de 3-5 jaar geactualiseerd. Door de grote toename van de verplichtingen heeft net als in 2018 een volledig actualisatie plaatsgevonden. Door de lage rentestand zijn voor het op peil houden van de voorziening extra toevoegingen noodzakelijk. Dit is in 2019 gebeurd.

Mutaties 2019	**Rekening 2019**	**Def.Begroting 2019**	**Prim.Begrot. 2019**	**Rekening 2018**
Beginsaldo 1 januari	1.034.816	**0**	0	901.936
Toevoeging tlv exploitatie	323.834	**0**	0	166.726
Totaal credit	1.358.650	**0**	0	1.068.662
Af: onttrekking				
Loonkosten personeel - structureel	33.846	**0**	0	33.846
Saldo per 31 december	**1.324.803-**	**0**	**0**	**1.034.816-**

Voorziening wachtgeld wethouders

Doel en omschrijving van de voorziening:

Deze voorziening is bedoeld om de uitgaven inzake wachtgeldverplichtingen aan voormalige wethouders te kunnen bekostigen. Vanaf 1-1-2011 was de gemeente verantwoordelijk voor uitkering van wachtgeld aan één voormalige wethouder. Vanaf 2018 is een extra verplichting ontstaan, deze zal uiterlijk tot t/m juli 2021 doorlopen. Een wachtgelduitkering is gelimiteerd tot een duur van 3 jaar en 2 maanden; indien sprake is van een verlengde uitkering en de oud-wethouder is maximaal 5 jaar verwijderd van het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd, wordt de uitkering verstrekt tot het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd.

Mutaties 2019	**Rekening 2019**	**Def.Begroting 2019**	**Prim.Begrot. 2019**	**Rekening 2018**
Beginsaldo 1 januari	242.600	**0**	0	143.750
Toevoeging tlv exploitatie	33.898-	**0**	0	167.542
Totaal credit	208.702	**0**	0	311.292
Af: onttrekking				
Loonkosten personeel - structureel	84.739	**0**	0	68.692
Saldo per 31 december	**123.963-**	**0**	**0**	**242.600-**

Voorziening sociaal statuut

Doel en omschrijving van de voorziening:

De gemeenten zijn eigenrisicodrager voor de uitvoering WW-wet, dit houdt in dat de gemeente bij beëindiging van een arbeidsrelatie de kosten van een werkloosheidsuitkering dient te bekostigen. Deze uitkering is afhankelijk van het arbeidsverleden van de (ex-)werknemer. Ook dienen over de periode van werkloosheidsuitkering pensioenpremies te worden voldaan. Op dit moment lopen geen verplichtingen jegens ex-personeelsleden.

Mutaties 2019	**Rekening 2019**	**Def.Begroting 2019**	**Prim.Begrot. 2019**	**Rekening 2018**
Totaal credit	0	**0**	0	0
Saldo per 31 december	**0**	**0**	**0**	**0**

01 - VOORZIENING VERPLICHTINGEN

Voorziening reparatie-uitkering WW

Doel en omschrijving van de voorziening:

De opbouw en de maximale duur van de WW-uitkering zijn per 1 januari 2016 verkort door wijzigingen in de Wet werk en zekerheid. In de Cao Gemeenten 2016 –2017 zijn afspraken gemaakt om deze versoberingen van de WW te repareren. Deze reparatie heeft vorm gekregen door het invoeren van een reparatie-uitkering. De reparatie-uitkering wordt gefinancierd uit een kostendekkende werknemersbijdrage op het salaris.

Mutaties 2019	Rekening 2019	Def.Begroting 2019	Prim.Begrot. 2019	Rekening 2018
Beginsaldo 1 januari	3.123	**0**	0	0
Toevoeging tlv exploitatie	3.081	**0**	0	3.123
Totaal credit	6.203	**0**	0	3.123
Af: onttrekking				
Saldo per 31 december	**6.203-**	**0**	**0**	**3.123-**

Voorziening ontsluiting Hoevelaar op N224

Doel en omschrijving van de voorziening:

Ten behoeve van de realisatie van de woonwijk Hoevelaar zijn twee verkeerskundige ontsluitingen noodzakelijk. De eerste ontsluiting is noodzakelijk voor aanleg fase 1 en 2 Hoevelaar. De tweede ontsluiting zal pas gerealiseerd worden bij realisatie van fase 3 van Hoevelaar. De kosten betrekking hebbend op fase 1 zijn (grotendeels) meegenomen in het exploitatieplan Hoevelaar fase 1. Naast de kosten ten behoeve van Hoevelaar fase 1, zullen nu ook kosten ten behoeve van Hoevelaar fase 2 voorgefinancierd moeten gaan worden. De totale raming van de kosten ten behoeve van Hoevelaar fase 2 bedragen € 1.235.000. Middels het principe van kostenverhaal zullen de kosten van € 1.235.000 als bovenwijkse kosten bij de ontwikkeling van fase 2 verhaald worden. Thans is nog geen exploitatie van Hoevelaar fase 2 opgemaakt en vastgesteld, dit betekent dat voor het deel van de kosten, betrekking hebbend op Hoevelaar fase 2, een voorziening getroffen moet worden.

Mutaties 2019	Rekening 2019	Def.Begroting 2019	Prim.Begrot. 2019	Rekening 2018
Beginsaldo 1 januari	1.235.000	**0**	0	0
Toevoeging tlv exploitatie	0	**0**	0	1.235.000
Totaal credit	1.235.000	**0**	0	1.235.000
Af: onttrekking				
Saldo per 31 december	**1.235.000-**	**0**	**0**	**1.235.000-**

Voorziening VVE

Doel en omschrijving van de voorziening:

Sedert 2018 zijn de rijksvergoedingen voor Voorschoolse Educatie aanzienlijk verhoogd. In eerdere jaren diende de vergoeding welke in het jaar uitgekeerd was, ook in het betreffende jaar volledig aan VVE-doeleinden besteed te worden. Eventuele onderschrijdingen dienden aan het Rijk terugbetaald te worden. Vanaf 2018 mogen de gelden die in een bepaald jaar niet uitgegeven zijn, voorzien te worden ter dekking van hogere kosten VVE in komende jaren.

Mutaties 2019	Rekening 2019	Def.Begroting 2019	Prim.Begrot. 2019	Rekening 2018
Toevoeging tlv exploitatie	51.411	**0**	0	0
Totaal credit	51.411	**0**	0	0
Af: onttrekking				
Saldo per 31 december	**51.411-**	**0**	**0**	**0**

01 - VOORZIENING VERPLICHTINGEN

Voorziening OZB ivm tariefstelling 2019

Doel en omschrijving van de voorziening:

In 2019 zijn de tarieven voor de onroerende zaakbelasting voor eigenaarsheffing woningen te hoog vastgesteld. Door hogere waardestijgingen ten opzichte van de ramingen, bleek de belastingdruk extra toegenomen. Bij de vaststelling van de kadernota 2020-2023 is besloten in 2020 incidenteel een correctie op het OZB-tarief toe te passen zodat het teveel betaalde OZB 2019 voor eigenaren van woningen wordt gecorrigeerd. Voor deze teruggave in 2020 is in de jaarrekening 2019 een bedrag van € 50.000 gereserveerd om terug te betalen aan de eigenaren van woningen.

Mutaties 2019	**Rekening 2019**	**Def.Begroting 2019**	**Prim.Begrot. 2019**	**Rekening 2018**
Toevoeging tlv exploitatie	50.000	**0**	0	0
Totaal credit	50.000	**0**	0	0
Af: onttrekking				
Saldo per 31 december	**50.000-**	**0**	**0**	**0**

02- EGALISATIE LASTEN

	Rekening 2019	**Def.Begroting**	Prim.Begrot.	Rekening 2018
Totaal credit (Incl.beginsaldo)	323.254	**0**	0	332.180
Totaal debet	58.861	**0**	0	56.491
Totaal saldo 2019	264.393-	**0**	0	275.689-

Voorziening renovatie sportpark De Grift

Doel en omschrijving van de voorziening:

Deze voorziening wordt gebruikt voor het bekostigen van renovaties op Sportpark De Grift op die onderdelen, waarvoor de gemeente volgens de overeenkomst verantwoordelijk blijft.

Mutaties 2019	**Rekening 2019**	**Def.Begroting 2019**	**Prim.Begrot. 2019**	**Rekening 2018**
Beginsaldo 1 januari	275.689	**0**	0	285.338
Toevoeging tlv exploitatie	47.565	**0**	0	46.842
Totaal credit	323.254	**0**	0	332.180
Af: onttrekking				
Onttrekking tgv exploitatie	58.861	**0**	0	56.491
Saldo per 31 december	**264.393-**	**0**	**0**	**275.689-**

03 - VOORZIENINGEN DERDEN

	Rekening 2019	**Def.Begroting**	Prim.Begrot.	Rekening 2018
Totaal credit (Incl.beginsaldo)	4.929.764	**0**	0	4.389.801
Totaal debet	243.816	**0**	0	107.857
Totaal saldo 2019	4.685.948-	**0**	0	4.281.944-

Voorziening egalisatie afvalstoffenheffing

Doel en omschrijving van de voorziening:

Het doel van deze voorziening is om grote schommelingen in het tarief van de afvalstoffenheffing te voorkomen. Met ingang van 2017 is diftar ingevoerd. De heffing van afvalstoffenheffing is daarmee gebaseerd op een (beperkt) vastrechtbedrag, en een variabel deel afhankelijk van het aantal containerledigingen per huishouden. De financiële consequenties van de invoering van diftar en aanpassing flankerend beleid waren in 2017 nog niet duidelijk, maar vanaf 2018 is wel duidelijk dat de hoogte van afvalstoffenheffing niet toereikend is ter dekking van toekomstige tekorten op het product afval. Ook verdere toekomstige ontwikkelingen kunnen een (nadelig) effect op het resultaat van het product afvalstoffenheffing hebben. In 2018 was het saldo van de voorziening niet meer toereikend om het tekort op het product afval te dekken. Voor 2019 is een bedrag uit de algemene reserve onttrokken ter aanzuivering van de voorziening en dekking van het geraamde tekort over 2019. Helaas was deze aanzuivering niet toereikend.

Mutaties 2019	**Rekening 2019**	**Def.Begroting 2019**	**Prim.Begrot. 2019**	**Rekening 2018**
Beginsaldo 1 januari	0	**0**	0	107.857
Toevoeging tlv exploitatie	243.816	**0**	0	0
Totaal credit	243.816	**0**	0	107.857
Af: onttrekking				
Onttrekking tgv exploitatie	243.816	**0**	0	107.857
Saldo per 31 december	**0**	**0**	**0**	**0**

Voorziening egalisatie riolering

Doel en omschrijving van de voorziening:

Doel van deze voorziening is jaarlijks schommelende uitgaven van het gemeentelijk waterplan te egaliseren, en hiermee te voorkomen dat het rioolrecht steeds fluctueert.

Deze voorziening wordt in de toekomst mede gebruikt om uitgaven voor toekomstig groot onderhoud en vernieuwing van het rioolstelsel te kunnen dekken. In 2019 is een nieuw AWP worden opgesteld, hierin is een planning opgenomen van onderhoud en vernieuwing van het riool voor de komende jaren. De voorziening is een voorziening conform artikel 44, lid 2 van het BBV en de mutatie in het boekjaar 2019 is gelijk aan het resultaat op het product riolering zoals toegelicht in de paragraaf lokale heffingen.

Mutaties 2019	**Rekening 2019**	**Def.Begroting 2019**	**Prim.Begrot. 2019**	**Rekening 2018**
Beginsaldo 1 januari	4.281.944	**0**	0	3.883.940
Toevoeging tlv exploitatie	404.004	**0**	0	398.004
Totaal credit	4.685.948	**0**	0	4.281.944
Af: onttrekking				
Saldo per 31 december	**4.685.948-**	**0**	**0**	**4.281.944-**

TOEVOEGINGEN:					
Reserve	Bedrag	Reden	Autorisatie	Definitief	Voorlopig
Reserve grondbedrijf	122.056	Winstneming Amalialaan	Begroting en zomernota 2019	695.000	695.000
	--	Winstneming Spoorzone B	Begroting en zomernota 2019	--	236.219
	--	Winstneming Hoevelaar fase I	Begroting en zomernota 2019	--	220.000
	232.020	Teruggave Vennootschapsbelasting 2016-2018	Zomernota	232.020	--
Reserve gebouwen	47.500	Jaarlijkse toevoeging	Primaire begroting	47.500	47500
	5.924	Extra toevoeging ivm RCE-subsidie	Najaarsnota	5.924	5.924
Reserve machinepark openbare werken	24.414	Jaarlijkse toevoeging	Prim. begroting	24.414	24.414
Reserve huisvesting basisonderwijs	141.000	Jaarlijkse toevoeging	Prim. begroting	141.000	141.000
Reserve wegen	21.244	Straatwerkbonnen		--	--
Reserve ICT	86.364	Jaarlijkse toevoeging	Prim. begroting	86.364	86.364
Reserve kunstwerken	29.000	Jaarlijkse toevoeging	Prim. Begroting, zomernota, najaarsnota	29.000	52.000
Reserve IBOR	67.400	Verkoop groenstroken	Najaarsnota	17.000	17.000
Reserve omgevingswet	40.000	Toevoeging ivm bestemmingsplannen	Najaarsnota	40.000	40.000
Reserve sociaal domein	574.000	Toevoeging dekking tekort sociaal domein	Prim. begroting	574.000	574.000
Totaal	1.390.922				

ONTTREKKINGEN:					
Reserve	Bedrag	Reden	Autorisatie	Definitief/ Resterend	Voorlopig/ toekenning
Algemene Reserve	30.425	I & A samenwerking gemeente Veenendaal	RB 18-05-2017 I&A - samenwerking	64.084	252.000
	33.529	Belastingen Taxeren op oppervlakte	RB 21-08-2018 Samenwerking BAG/WOZ/Belastingen	44.200	44.200
	115.141	Implementatiekosten (Schoon aan de Poort)	RB 21-08-2018 Samenwerking BAG/WOZ/Belastingen	170.000	170.000
	45.798	Uitvoeringsplan Dienstverlening	RB 25-01-2018 Implementatie UVP DV	145.500	145.500
	243.816	Dekking tekort afvalstoffenheffing	Zomernota, najaarsnota	243.816	190.000
	27.739	Verduurzaming en modernisering van het gemeentehuis	RB 20-12-2018 Verduurz. /modernisering gemeentehuis	106.185	106.185
	--	Dekking kosten programmamanager DV	Najaarsnota	32.000	32.000
	294.155	Nadelig resultaat 2018	Jaarrekening 2018		
Reserve grondbedrijf	73.997	Aanslag Vennootschapsbelasting	Prim. begroting/zomernota	151.477	77.500
	72.043	Dekking lagere rentetoerekening	Zomernota	72.043	91.043
	19.500	Dekking kosten aangifte Vennootschapsbelasting	Zomernota	19.500	19.500
	283.500	Aankoop Laagerfseweg 45	Najaarsnota	283.500	283.500
Reserve dorpsvoorzieningen	574.000	Toevoeging reserve sociaal domein	Prim.begroting	574.000	574.000
Reserve onderhoud gebouwen	1.340	Arbovoorzieningen gebouw gemeentewerf	Zomernota 2018	34.000	34.000
	109.900	Verbouwing/modernisering gebouw gemeentewerf	RB 11-04-2017 – Zomernota 2018	109.900	109.900
Reserve Cultuurhuis	164.752	Dekking kapitaallasten Cultuurhuis	Primaire begroting	164.752	164.752
Reserve Machinepark Openbare Werken	32.061	Dekking kapitaallasten	Primaire begroting	32.061	32.061
Reserve Huisvesting basisonderwijs	214.912	Dekking kapitaallasten	Primaire begroting	222.569	222.569
	17.000	Dekking kosten opstellen Integr.Huisv.plan	Zomernota	17.000	17.000
Reserve onderhoud basisonderwijs	1.337	Dekking kapitaallasten 2017	Primaire begroting	1.337	1.337
Reserve wegen	22.976	Dekking uitgaven wegenbeheersplan	Najaarsnota	35.000	35.000
	16.000	Dekking kosten Koningsplein	Najaarsnota	16.000	16.000
Reserve Speelvoorzieningen	8.162	Dekking uitgaven speelruimteplan “Samenspel”	Prim. begroting	18.600	18.600
Reserve ICT	171.801	Dekking kapitaallasten	Prim.begroting/najaarsnota	199.144	155.144
	28.529	Dekking inzake BGT	Zomernota	30.000	30.000

Reserve IBOR	38.857	Dekking kosten omvorming en groen	Najaarsnota	39.000	39.000
Reserve Omgevingswet	18.331	Dekking overschrijding extra kosten invoering	Najaarsnota	70.000	70.000
Reserve kapitaallasten centrumplan	42.387	Dekking kapitaallast centrumplan	Prim.begroting	42.387	42.387
Reserve sociaal domen	574.000	Dekking tekort sociaal domein	Primaire begroting	574.000	574.000
Totaal	3.275.988				

Lasten Uniforme taakvelden - Iv3 - 2019

	Rekening 2019	Def.Begr.2017	Prim.Begr.2017	Rekening 2018
Totaal Taakvelden - Lasten	**44.468.151**	40.248.820	37.289.538	38.025.603

Taakveld 0.0 - BESTUUR EN ONDERSTEUNING	**7.453.996**	8.036.700	7.130.804	8.553.988
0.1 - Bestuur	**1.109.576**	887.333	790.333	1.066.672
0.2 - Burgerzaken	**281.788**	272.863	243.550	278.668
0.3 - Beheer overige gebouwen en gronden	**85.886**	86.943	74.943	404.968
0.4 - Overhead	**3.715.095**	4.050.862	3.484.693	3.769.862
0.5 - Treasury	**109.378**	109.436	136.436	133.250
0.61 - OZB - woningen	**254.518**	331.700	82.500	81.254
0.62 - OZB niet-woningen	**0**	0	0	0
0.64 - Belastingen overig	**162.048**	122.295	124.295	105.831
0.7 - Algemene uitkering en overige uikeringen	**0**	0	0	0
0.8 - Overige baten en lasten	**465.319**	416.132	111.000	13.780-
0.9 - Vennootschapsbelasting (Vpb)	**120.533-**	61.043-	77.500	117.085
0.10 - Mutaties reserves	**1.390.922**	1.820.179	2.005.554	2.610.177
0.11 - Resultaat van de rekening van baten en lasten	**0**	0	0	0
Taakveld 1.0 - VEILIGHEID	**1.028.107**	1.015.629	1.010.341	982.334
1.1 - Crisisbeheersing en brandweer	**779.654**	789.039	782.751	742.917
1.2 - Openbare orde en veiligheid	**248.454**	226.590	227.590	239.416
Taakveld 2.0 - VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT	**1.031.610**	1.038.530	866.530	916.689
2.1 - Verkeer en vervoer	**1.031.610**	1.038.530	866.530	916.689
Taakveld 3.0 - ECONOMIE	**2.426.336**	3.735.915	3.721.215	1.873.006
3.2 - Fysieke bedrijfsinfrastructuur	**2.296.885**	3.593.163	3.593.163	1.746.919
3.3 - Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen	**108.809**	119.042	104.342	107.184
3.4 - Economische promotie	**20.642**	23.710	23.710	18.903
Taakveld 4.0 - ONDERWIJS	**1.253.449**	1.299.903	1.182.988	1.204.476
4.1 - Openbaar basisonderwijs	**107.270**	107.270	105.000	105.038
4.2 - Onderwijshuisvesting	**310.185**	328.656	292.105	275.876
4.3 - Onderwijsbeleid en leerlingzaken	**835.994**	863.977	785.883	823.562
Taakveld 5.0 - SPORT, CULTUUR EN RECREATIE	**2.072.638**	2.051.642	1.925.853	2.006.832
5.1 - Sportbeleid en activering	**148.373**	167.906	135.417	130.841
5.2 - Sportaccomodaties	**219.537**	220.709	229.209	291.792
5.3 - Cultuurpresentatie, -produktie en -participatie	**440.344**	433.318	406.318	402.376
5.4 - Musea	**38.695**	39.755	39.755	39.204
5.5 - Cultureel erfgoed	**0**	0	0	0
5.6 - Media	**238.566**	238.573	242.273	235.045
5.7 - Openbaar groen en (openlucht) recreatie	**987.124**	951.381	872.881	907.575
Taakveld 6.0 - SOCIAAL DOMEIN	**11.023.366**	10.973.606	10.331.242	10.624.876
6.1 - Samenkracht en burgerparticipatie	**856.415**	894.132	817.327	806.862
6.2 - Wijkteams	**1.807.110**	1.977.184	1.931.202	2.066.941
6.3 - Inkomensregelingen	**1.965.191**	2.098.752	2.177.752	2.132.511
6.4 - Begeleide participatie	**416.505**	419.464	409.119	409.018
6.5 - Arbeidsparticipatie	**292.009**	257.696	207.629	242.371
6.6 - Maatwerkvoorzieningen (WMO)	**360.256**	263.132	263.132	323.226
6.71 - Maatwerkdienstverlening 18+	**1.308.276**	1.313.789	1.257.810	1.130.840
6.72 - Maatwerkdienstverlening 18-	**2.842.145**	2.918.676	2.480.209	1.734.657
6.81 - Geëscaleerde zorg 18+	**189.001**	298.739	325.881	312.310
6.82 - Geëscaleerde zorg 18-	**986.458**	532.042	461.181	1.466.138

Taakveld 7.0 - VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU	**4.148.545**	3.842.051	3.144.101	3.339.148
7.1 - Volksgezondheid	**536.549**	534.781	545.863	474.983
7.2 - Riolering	**1.014.699**	870.446	870.446	927.040
7.3 - Afval	**1.726.391**	1.676.294	1.085.262	1.289.073
7.4 - Milieubeheer	**651.801**	514.404	412.404	458.474
7.5 - Begraafplaatsen en crematoria	**219.105**	246.126	230.126	189.579
Taakveld 8.0 - VOLKSHUISVESTING, R.O. EN STEDELIJKE	**14.030.104**	8.254.844	7.976.464	8.524.254
8.1 - Ruimtelijke ordening	**374.974**	342.576	382.576	250.822
8.2 - Grondexploitatie (niet-bedrijventerrein)	**12.670.800**	6.951.565	6.960.565	7.378.976
8.3 - Wonen en bouwen	**984.331**	960.703	633.323	894.455

Baten Uniforme taakvelden - Iv3 - 2019

	Rekening 2019	Def.Begroting	Prim.Begrot.	Rekening 2018
Totaal Taakvelden - Baten	**44.468.151**	40.248.820	37.289.538	38.025.603

Taakveld - 0.0 - BESTUUR EN ONDERSTEUNING	**22.964.219**	22.957.471	20.268.098	22.903.414
0.1 - Bestuur	**15.300**	0	0	0
0.2 - Burgerzaken	**178.852**	186.000	186.000	228.043
0.3 - Beheer overige gebouwen en gronden	**8.176**	0	0	13.573
0.4 - Overhead	**132.063**	135.391	229.917	198.413
0.5 - Treasury	**269.284**	285.997	277.597	320.503
0.61 - OZB - woningen	**2.169.722**	2.151.825	2.101.825	2.029.968
0.62 - OZB niet-woningen	**248.958**	263.355	263.355	248.514
0.64 - Belastingen overig	**70.411**	73.000	73.000	76.315
0.7 - Algemene uitkering en overige uikeringen	**16.077.854**	15.911.281	14.986.475	14.948.245
0.8 - Overige baten en lasten	**145.045**	110.050	353.000	33.158-
0.9 - Vennootschapsbelasting (Vpb)	**0**	0	0	0
0.10 - Mutaties reserves	**2.981.833**	3.406.012	1.862.350	4.578.842
0.11 - Resultaat van de rekening van baten en lasten	**666.720**	434.560	65.421-	294.155
Taakveld - 1.0 - VEILIGHEID	**2.604**	1	1	0
1.1 - Crisisbeheersing en brandweer	**104**	1	1	0
1.2 - Openbare orde en veiligheid	**2.500**	0	0	0
Taakveld - 2.0 - VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT	**21.244**	1	7.501	10.454
2.1 - Verkeer en vervoer	**21.244**	1	7.501	10.454
Taakveld - 3.0 - ECONOMIE	**2.548.307**	3.836.779	4.061.128	1.908.139
3.2 - Fysieke bedrijfsinfrastructuur	**2.329.084**	3.593.163	3.829.482	1.635.024
3.3 - Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen	**32.262**	31.746	7.646	62.283
3.4 - Economische promotie	**186.962**	211.870	224.000	210.832
Taakveld - 4.0 - ONDERWIJS	**162.247**	156.429	69.187	85.556
4.1 - Openbaar basisonderwijs	**0**	0	0	0
4.2 - Onderwijshuisvesting	**0**	0	0	0
4.3 - Onderwijsbeleid en leerlingzaken	**162.247**	156.429	69.187	85.556
Taakveld - 5.0 - SPORT, CULTUUR EN RECREATIE	**290.967**	296.379	296.379	313.495
5.1 - Sportbeleid en activering	**1.931**	4.459	4.459	21.007
5.2 - Sportaccomodaties	**102.131**	104.162	104.162	99.175
5.3 - Cultuurpresentatie, -produktie en -participatie	**184.084**	184.072	184.072	168.720
5.4 - Musea	**0**	0	0	0
5.5 - Cultureel erfgoed	**0**	0	0	0
5.6 - Media	**0**	0	0	0
5.7 - Openbaar groen en (openlucht) recreatie	**2.821**	3.686	3.686	24.592
Taakveld - 6.0 - SOCIAAL DOMEIN	**1.840.270**	1.827.613	1.823.199	2.115.178
6.1 - Samenkracht en burgerparticipatie	**0**	8.000	8.000	0
6.2 - Wijkteams	**142.981**	98.674	82.674	238.353
6.3 - Inkomensregelingen	**1.557.139**	1.575.457	1.616.200	1.720.957
6.4 - Begeleide participatie	**0**	0	0	0
6.5 - Arbeidsparticipatie	**1.766**	15.157	0	24.395
6.6 - Maatwerkvoorzieningen (WMO)	**0**	0	0	0
6.71 - Maatwerkdienstverlening 18+	**138.384**	130.325	116.325	131.473
6.72 - Maatwerkdienstverlening 18-	**0**	0	0	0
6.81 - Geëscaleerde zorg 18+	**0**	0	0	0

6.82 - Geëscaleerde zorg 18-	**0**	0	0	0
Taakveld - 7.0 - VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU	**3.026.648**	2.765.862	2.536.640	2.739.894
7.1 - Volksgezondheid	**0**	0	0	0
7.2 - Riolering	**1.266.861**	1.080.911	1.080.911	1.127.723
7.3 - Afval	**1.445.846**	1.478.951	1.249.729	1.337.549
7.4 - Milieubeheer	**137.202**	0	0	42.440
7.5 - Begraafplaatsen en crematoria	**176.740**	206.000	206.000	232.181
Taakveld - 8.0 - VOLKSHUISVESTING, R.O. EN	**13.611.644**	8.408.285	8.227.405	7.949.473
8.1 - Ruimtelijke ordening	**46.487**	43.002	2	40.838
8.2 - Grondexploitatie (niet-bedrijventerrein)	**12.967.053**	7.821.153	7.961.153	7.506.967
8.3 - Wonen en bouwen	**598.104**	544.130	266.250	401.669

WNT-verantwoording 2019 Gemeente Woudenberg

3. Verantwoording (in de jaarrekening)

Gemeente Woudenberg

25. Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)

De bezoldiging van de leden van de Raad van Bestuur [en overige topfunctionarissen] over het jaar 2019 is als volgt:

Leidinggevende topfunctionarissen met bezoldiging boven € 1.700

		S.M.T. van der Marck - Verschoor	K. Wiesenekker
1	Functie (functienaam)	Gemeente secretaris	Raadsgriffier
2	In dienst vanaf (datum begin functievervulling)	1-nov-08	1-dec-05
3	In dienst tot en met (datum einde functievervulling)	Heden	Heden
4	(Fictieve) dienstbetrekking?	Ja	Ja
5	Deeltijdfactor (minimaal 0,025 fte)	100%	50%
6	Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	90.217	39.755
7	Voorzieningen ten behoeve van beloningen betaalbaar op termijn	15.499	6.607
8	Totaal bezoldiging	**105.716**	**46.362**
9	Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	194.000	97.000

Vergelijkende cijfers 2018

1	(Fictieve) dienstbetrekking?	Ja	Ja
2	Deeltijdfactor (minimaal 0,025 fte)	100%	50%
3	Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	88.253	38.726
4	Voorzieningen ten behoeve van beloningen betaalbaar op termijn	14.997	6.186
5	Totaal bezoldiging	**103.250**	**44.912**
6	Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	189.000	94.500

Toelichting

Het bezoldigingsmaximum voor de topfunctionarissen bedraagt € 194.000. Dit maximum wordt niet overschreden door de topfunctionarissen.

Specificatie incidentele baten en lasten exploitatie over 2019:

Progr.	Buitengewone lasten	
1	Bijdrage Koningsdag Amersfoort	8.000 N
1	St sociale wijkteams Amersfoort, kosten kenniswerkplaatsen 2018	4.000 N
1	Sociaal domein, afrekening 2017	264.000 N
1	Sociaal domein, afrekening 2018	36.000 N
1	Suppletie aangifte belastingdienst 2015-2019 (verlegde BTW)	20.000 N
1	Kosten verhuizing gezin	15.000 N
5	Afboeking aankoop Laagerfseweg 45	284.000 N
2	Afvalverwijdering, afrekening ROVA oude jaren	16.000 N
2	Afvalverwijdering, afrekening AVU 2018	20.000 N
5	Herziening voorzieningen pensioen- en wachtgeld oud-wethouders	229.000 N
-	Diverse kosten	10.000 N
	Totaal buitengewone lasten	**906.000 N**
	Buitengewone baten	
1	Diverse stichtingen, afrekening subsidie 2018	21.000 V
5	Vermindering VBP 2016-2018	232.000 V
5	Verkoop parkeerplaats De Nort	93.000 V
6	Algemene uitkering, eenmalige uitkering Energieloket en Transitievisie	227.000 V
6	Algemene uitkering, bijstellingen 2017 - 2018	58.000 V
	Totaal buitengewone baten	**631.000 V**
	Saldo buitengewone lasten en baten	**275.000 N**

Specificatie incidentele baten en lasten reserves over 2019:

Specificatie incidentele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves, niet zijnde dekking kapitaallasten:

Reserve:	**Lasten: buitengewone toevoegingen aan reserves**	
Algemene reserve grondbedrijf	Winstneming grondexploitaties	122.000 N
	Verrekening Vennootschapsbelasting 2016-2018	232.000 N
Reserve onderhoud gebouwen	Toevoeging volgens begroting	48.000 N
	RCE Subsidie schilderwerk	6.000 N
Reserve wegen	Straatwerkbonnen	21.000 N
Reserve kunstwerken	Toevoeging volgens begroting	29.000 N
Reserve Ibor	Verkoop snippergroen	67.000 N
Reserve omgevingswet	Toevoeging volgens begroting	40.000 N
Reserve sociaal domein	Toevoeging volgens begroting	574.000 N
Totaal incidentele toevoegingen aan reserves		**1.139.000 N**
	Baten: buitengewone onttrekkingen aan reserves	
Algemene reserve	Op peil brengen voorziening Afvalstoffenheffing	244.000 V
	Samenwerking BAG/WOZ/Belast. Taxeren	34.000 V
	Samenwerking BAG/WOZ/Belast. Implementatie	115.000 V
	Verduurzaming gemeentehuis	28,000 V
	I&A Samenwerking Veenendaal	30.000 V
	Implementatie Uitvoeringsplan Dienstverlening	46.000 V
Algemene reserve grondbedrijf	Renteberekening grondexploitaties	72.000 V
	Kosten Vennootschapsbelasting 2019	74.000 V
	Opstellen aangifte Vennootschapsbelasting	20.000 V
	Waardevermindering Laagerfseweg 45	283.000 V
Reserve dorpsvoorzieningen	Toevoeging aan resrve sociaal domein	574.000 v
Reserve onderhoud gebouwen	Arbovoorzieningen gebouw gemeentewerf	1.000 V
	Krediet verbouw gebouw gemeentewerf	110.000 V
Reserve huisvesting basisonderw	Opstellen Integraal Huisvestingsplan	17.000 V
Reserve wegen	Dekking groot onderhoud volgens wegenbeheersplan	23.000 V
	Dekking projekt Koningsplein	16.000 V
Reserve ICT	Overschrijding op GEO/BAG/BGT	29.000 V
Reserve IBOR	Meerkosten omvormingen groen	39.000 V
Reserve omgevingswet	Dekking incidentele kosten	18.000 V
Reserve sociaal domein	Dekking tekort sociaal domein	574.000 V
Totaal incidentele onttrekkingen aan reserves		**2.347.000 V**
Saldo incidentele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves		**1.208.000 V**

Bijlage begrotingsrechtmatigheid 2019

Uitgangspunten

Bij de jaarrekening vindt een analyse van de verschillen ten opzichte van de begroting plaats, conform ex artikel 28 van het BBV. Bij de analyse moet in ieder geval aan de volgende elementen aandacht worden besteed:

- oorzaak van de afwijking;
- de relatie van de prestaties;
- de passendheid in het beleid;
- de dekking vanuit andere programma's (alternatieve dekking);
- mogelijke eerdere informatievoorziening over de afwijking aan de raad.

Voor het bepalen van de begrotingsrechtmatigheid stelt de raad van de gemeente Woudenberg het volgende vast:

Bij de toetsing van begrotingsafwijkingen kunnen de volgende "soorten" begrotingsafwijkingen worden onderkend:

Onrechtmatig maar telt niet mee voor het oordeel	Onrechtmatig en telt mee voor het oordeel
1. Kostenoverschrijdingen die geheel of grotendeels worden gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten, bijvoorbeeld via subsidies of kostendekkende omzet *2.* Kostenoverschrijdingen bij open einde (subsidie)regelingen. Vaak blijkt vanwege dit open karakter in het kader van het opmaken van de jaarrekening een (niet eerder geconstateerde) overschrijding. *3.* Kostenoverschrijdingen inzake activiteiten welke achteraf als onrechtmatig moeten worden beschouwd omdat dit bijvoorbeeld bij nader onderzoek van de subsidieverstrekker, belastingdienst of een toezichthouder blijkt (bijvoorbeeld een belastingnaheffing). Geconstateerd tijdens verantwoordingsjaar Geconstateerd na verantwoordingsjaar 4. Kostenoverschrijdingen op activeerbare activiteiten (investeringen) waarvan de gevolgen voornamelijk zichtbaar worden via hogere afschrijving- en financieringslasten in het jaar zelf of pas in de volgende jaren. -jaar van investeren; -afschrijving- en financieringslasten in latere jaren.	5. Kostenoverschrijdingen inzake activiteiten die niet passen binnen het bestaande beleid en waarvoor men tegen beter weten in geen voorstel tot begrotingsaanpassing heeft ingediend 6. Kostenoverschrijdingen die passen binnen het bestaande beleid, maar waarbij de accountant ondubbelzinnig vaststelt dat die ten onrechte niet tijdig zijn gesignaleerd. Bijvoorbeeld: de verwachte kostenoverschrijding op jaarbasis was via tussentijdse informatie al wel bekend, maar men heeft geen voorstel tot begrotingsaanpassing ingediend en dit is in strijd met de budgetregels zoals afgesproken met de raad. 7. Kostenoverschrijdingen die worden gecompenseerd door extra inkomsten die niet direct gerelateerd zijn. Over de aanwending van deze extra inkomsten heeft de raad nog geen besluiten genomen.

Resultaat begrotingsrechtmatigheid 2019

De overschrijdingen in de jaarrekening 2018 zijn op programmaniveau beoordeeld op rechtmatigheid. Alleen de lastenkant is in de toets betrokken. Van elke overschrijding wordt aangegeven op welke wijze deze past binnen de door de raad vastgestelde normen.

Nadeel	Toelichting	Oordeel m.b.t. begrotingsrechtmatigheid (**V** = onrechtmatig maar telt niet mee voor het oordeel) (**X** = onrechtmatig, en telt wel mee voor het oordeel)	
Programma 1 - Samenleving			
343.000	Tekort sociaal domein	**V**	2. Kostenoverschrijding bij open einde regeling
31.000	Overschrijding op kosten re-integratie (in relatie met bijstandsuitkeringen)	**V**	1. Kostenoverschrijding gecompenseerd door kostenonderschrijding
Programma 2 - Leefbaarheid			
18.000	Overschrijding kapitaallasten	V	4. Kostenoverschrijding op activeerbare activiteiten
26.000	Overschrijding overige beheer IBOR	X	6. Kostenoverschrijding passend binnen bestaand beleid
Programma 3- Veiligheid			
	Geen materiële overschrijdingen		
Programma 4 – Ruimte, wonen en ondernemen			
136.000	Kosten sanering verkeerslawaai	V	1. Kostenoverschrijding gecompenseerd door gerelateerde opbrengsten
3.348.000	Bouwgrondexploitaties	V	1. Kostenoverschrijding gecompenseerd door gerelateerde opbrengsten
71.000	Extra inhuur omgevingsvergunningen	V	1. Kostenoverschrijding gecompenseerd door gerelateerde opbrengsten
Programma 5 - Dienstverlening			
222.000	Bestuur, toevoegingen voorzieningen (oud)-wethouders	V	2. Kostenoverschrijding bij open einde regeling
73.000	Samenwerking belastingen met Scherpenzeel	X	6. Kostenoverschrijding passend binnen bestaand beleid
15.000	Vastgoed, externe dienstverlening ivm huur en/of pachtovereenkomsten	V	1. Kostenoverschrijding gecompenseerd door gerelateerde opbrengsten
15.000	Onderhoudskosten Cultuurhuis	V	1. Kostenoverschrijding gecompenseerd door gerelateerde opbrengsten
15.000	Onderhoudskosten De Schans	V	1. Kostenoverschrijding gecompenseerd door gerelateerde opbrengsten
52.000	Huurkosten gebouw De Schans	V	1. Kostenoverschrijding gecompenseerd door gerelateerde opbrengsten
20.000	Krediet verbouwing gebouw gemeentewerf	X	6. Kostenoverschrijding passend binnen bestaand beleid
Reserves			
	Geen materiële overschrijdingen		
Investeringen			
	Geen materiële overschrijdingen		

Verplichte indicatoren

In het herziene BBV wordt voorgeschreven dat gemeenten een basisset van beleidsindicatoren opnemen in de begroting. Doel hiervan: de begroting en jaarrekening inzichtelijker te maken voor raadsleden die niet met financiën zijn belast en een betere onderlinge vergelijkbaarheid van de gemeentebegrotingen mogelijk maken.

Deze verplichte indicatoren zijn bijna allemaal terug te vinden op www.waarstaatjegemeente.nl. In de begroting en jaarrekening halen wij de meest actuele cijfers van deze site. Het is niet de bedoeling dat actuelere cijfers dan aangegeven op genoemde site verwerkt gaan worden in dit overzicht.

Een aantal van de verplichte indicatoren vertonen overeenkomsten met onze eigen indicatoren die in de programma's opgenomen zijn. Onze eigen indicatoren zijn (nu nog) leidend voor het te voeren beleid.

- De gebruikte eenheden en definities van de landelijke indicatoren staan vast. Deze eenheden/definities verschillen soms van degene die worden gehanteerd in de huidige begroting of in lokaal beleid/ lokale onderzoeken.
- Voor de landelijke indicatoren zijn we grotendeels afhankelijk van de aanlevering van data door diverse landelijke organisaties. Dit kan er toe leiden dat de betreffende informatie niet up-to-date is.
- Ook wordt er gewerkt met vaste bronnen bij de landelijke indicatoren. Het kan dus zijn dat er lokaal andere gegevens beschikbaar zijn, maar dat deze niet gekoppeld zijn aan de landelijke monitor.
  Het voordeel van de uniformiteit van onderzoeken en gegevens is dat hierdoor de gegevens vergelijkbaar zijn tussen gemeenten.
- In de jaarrekening en begroting zijn alleen de indicatoren benoemd die belangrijke relatie hebben met de gestelde prioriteiten/speerpunten binnen de programma's. De landelijk indicatoren zijn landelijk vastgesteld en zijn dus niet gebaseerd op onze speerpunten, waardoor er soms voor andere indicatoren gekozen is.

Set van verplichte prestatie-indicatoren.					Bron: www.waarstaatjegemeente.nl
Nr	Taakveld	Indicator	jaar	aantal	Eenheid
1	Bestuur en ondersteuning	Formatie	2019	4,74	FTE per 1.000 inwoners
2	Bestuur en ondersteuning	Bezetting	2019	4,74	FTE per 1.000 inwoners
3	Bestuur en ondersteuning	Apparaatskosten	2019	€ 621,83	Kosten per inwoner
4	Bestuur en ondersteuning	Externe inhuur	2019	€ 94,57	Kosten per inwoner
5	Bestuur en ondersteuning	Overhead	2019	9,84	% van totale begroting
9	Veiligheid	Verwijzingen HAlt	2018	7	Aantal per 10.000 jongeren
11	Veiligheid	Winkeldiefstallen	2018	0,4	Aantal per 1.000 inwoners
12	Veiligheid	Geweldsmisdrijven	2018	1,9	Aantal per 1.000 inwoners
13	Veiligheid	Diefstallen uit woning	2018	3,1	Aantal per 1.000 inwoners
14	Veiligheid	Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	2018	2,3	Aantal per 1.000 inwoners
20	Economie	Functiemenging	2019	51,7	%
22	Economie	Vestiging (van bedrijven)	2018	156,3	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar
25	Onderwijs	Absoluut verzuim	2018	2,37	Aantal per 1.000 leerlingen
26	Onderwijs	Relatief verzuim	2018	14,21	Aantal per 1.000 leerlingen
27	Onderwijs	Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv's)	2017	0,7	% deelnemers aan het VO en MBO
28	Sport, cultuur en recreatie	Beweegt voldoende	2016	61,7	%
30	Sociaal domein	Banen	2019	577,4	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 74 jaar
31	Sociaal domein	Jongeren met een delict voor de rechter	2015	0,3	% 12 t/m 21 jarigen
32	Sociaal domein	Kinderen in uitkeringsgezinnen	2019	2,0	% kinderen tot 18 jaar
33	Sociaal domein	Melding kindermishandeling	2014	0,42	%
34	Sociaal domein	Netto participatiegraad	2018	72,2	% mensen dat een baan heeft
36	Sociaal domein	Werkloze jongeren	2015	0,37	% 16 t/m 24 jarigen
37	Sociaal domein	Personen met een WWB-bijstandsuitkering	2018	40,1	Aantal per 1.000 inwoners
38	Sociaal domein	Personen met een lopend re-integratietraject	2019	16,9	Aantal per 1.000 inwoners
39	Sociaal domein	Jongeren (t/m 18 jaar) met jeugdhulp	2019	10,7	%
40	Sociaal domein	Jongeren (t/m 18 jaar) met jeugdbescherming	2019	1,3	%
41	Sociaal domein	Jongeren (t/m 23 jaar) met jeugdreclassering	2019	"-	%
42	Sociaal domein	Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo	2018	660	
43	Volksgezondheid en Milieu	Omvang huishoudelijk afval (rest afval)	2018	69	kg/inwoner
44	Volksgezondheid en Milieu	Hernieuwbare energie	2017	4,9	%
46	VHROSV	Gemiddelde WOZ waarde	2018	288	€ 1.000
47	VHROSV	Nieuw gebouwde woningen	2016	14,7	Aantal per 1.000 woningen
48	VHROSV	Demografische druk	2019	83,6	%
49	VHROSV	Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	2019	745	Euro
50	VHROSV	Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	2019	771	Euro

Toelichting op enkele gepresenteerde indicatoren:

Punt 20. Economie - De functiemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.

Punt 25 – Onderwijs: Het absoluut verzuim geeft het aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school, per 1.000 inwoners van leeftijd. 5-18 jaar.

Punt 26 – Onderwijs: Het relatief verzuim geeft het aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is, per 1.000 inwoners leeftijd 5-18 jaar.

Punt 48 – VHROSV – De demografische druk geeft de verhouding weer tussen de productieve leeftijdsgroep (20-64) en de niet-productieve leeftijdsgroepen (0-19) en 65+. Het deel van de bevolking (0-19 jaar en >65 jaar) wordt uitgedrukt als percentage van de bevolking (20-65 jaar).

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2019 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 16 januari 2020						
OCW	**D8**	**Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)** **Gemeenten**	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO) *Aard controle R* *Indicatornummer: D8 / 01*	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO) *Aard controle R* *Indicatornummer: D8 / 02*	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO) *Aard controle R* *Indicatornummer: D8 / 03*	
			€ 0	€ 16.145	€ 66.000	
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: D8 / 04*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicatornummer: D8 / 05*	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: D8 / 06*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicatornummer: D8 / 07*
		1		€ 0		
OCW	**D9**	**Onderwijsachterstandenbeleid 2011-2018 (OAB)** **Gemeenten**	Correctie besteding 2018 aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO). Bij een lagere besteding dient u voor het bedrag een minteken op te nemen. *Aard controle R* *Indicatornummer: D9 / 01*	Correctie besteding 2018 aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO). Bij een lagere besteding dient u voor het bedrag een minteken op te nemen. *Aard controle R* *Indicatornummer: D9 / 02*	Correctie besteding 2018 aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO). Bij een lagere besteding dient u voor het bedrag een minteken op te nemen. *Aard controle R* *Indicatornummer: D9 / 03*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle R* *Indicatornummer: D9 / 04*
			€ 0	€ 0	€ 7.539	€ 7.539
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: D9 / 05*	Correctie besteding 2018 aan andere gemeenten overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid. Bij een lagere besteding dient u voor het bedrag een minteken op te nemen. **Bedrag** *Aard controle R* *Indicatornummer: D9 / 06*	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: D9 / 07*	Correctie besteding 2018 aan andere gemeenten overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid. Bij een lagere besteding dient u voor het bedrag een minteken op te nemen. **Bedrag** *Aard controle R* *Indicatornummer: D9 / 08*
		1				

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2019 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 16 januari 2020

IenW	**E3**	**Subsidieregeling sanering verkeerslawaai** **Subsidieregeling sanering verkeerslawaai** **Provincies, gemeenten en gemeenschappelijke regelingen (Wgr)**	Hieronder per regel één beschikkingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: E3 / 01*	Besteding (jaar T) ten laste van rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicatornummer: E3 / 02*	Overige bestedingen (jaar T) *Aard controle R* *Indicatornummer: E3 / 03*	Besteding (jaar T) door meerwerk dat o.b.v. art. 126 Wet geluidshinder ten laste van het Rijk komt *Aard controle R* *Indicatornummer: E3 / 04*	Correctie over besteding (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicatornummer: E3 / 05*	Kosten ProRail (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze regeling ten laste van rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicatornummer: E3 / 06*
			1 IenW/BSK-2019/75248	€ 47.189	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			2 IenW/BSK-2019/56774	€ 9.625	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			3 IenM/BSK-2014/237820	€ 1.990	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			4 IenW/BSK-2018/59397	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: E3 / 07*	Cumulatieve bestedingen ten laste van rijksmiddelen tot en met (jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: E3 / 08*	Cumulatieve overige bestedingen tot en met (jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: E3 / 09*	Cumulatieve Kosten ProRail tot en met (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze regeling ten laste van rijksmiddelen Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: E3 / 10*	Correctie over besteding kosten ProRail (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicatornummer: E3 / 11*	Eindverantwoording Ja/Nee *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: E3 / 12*
			1 IenW/BSK-2019/75248	€ 45.096	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
			2 IenW/BSK-2019/56774	€ 11.718	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
			3 IenM/BSK-2014/237820	€ 1.990	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
			4 IenW/BSK-2018/59397	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja
SZW	**G2**	**Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeenteeel 2019** **Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.**	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicatornummer: G2 / 01*	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicatornummer: G2 / 02*	Besteding (jaar T) IOAW Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) *Aard controle R* *Indicatornummer: G2 / 03*	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) *Aard controle R* *Indicatornummer: G2 / 04*	Besteding (jaar T) IOAZ Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) *Aard controle R* *Indicatornummer: G2 / 05*	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) *Aard controle R* *Indicatornummer: G2 / 06*
			€ 1.218.227	€ 9.278	€ 152.998	€ 227	€ 0	€ 0
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004) *Aard controle R* *Indicatornummer: G2 / 07*	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004) *Aard controle R* *Indicatornummer: G2 / 08*	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK) *Aard controle R* *Indicatornummer: G2 / 09*	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicatornummer: G2 / 10*	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicatornummer: G2 / 11*	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: G2 / 12*
			€ 31.864	€ 4.453	€ 0	€ 74.480	€ 0	Ja
SZW	**G3**	**Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeentedeel 2019** **Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004**	Besteding (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) *Aard controle R* *Indicatornummer: G3 / 01*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) *Aard controle R* *Indicatornummer: G3 / 02*	Baten (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) (exclusief Rijk) *Aard controle R* *Indicatornummer: G3 / 03*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) (exclusief Rijk) *Aard controle R* *Indicatornummer: G3 / 04*	Besteding (jaar T) aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (exclusief Bob) *Aard controle R* *Indicatornummer: G3 / 05*	Besteding (jaar T) Bob *Aard controle R* *Indicatornummer: G3 / 06*
			€ 15.867	€ 5.000	€ 12.830	€ 8.227	€ 5.320	€ 0
			Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee			

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2019 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 16 januari 2020						
			Aard controle R *Indicatornummer: G3 / 07*	*Aard controle R* *Indicatornummer: G3 / 08*	*Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: G3 / 09*	
			€ 0	€ 0	Ja	